

Programma-
begroting
2014-2017

Voorwoord

Voor u ligt de Programmabegroting 2014-2017. De Programmabegroting borduurt voort op de nieuwe insteek van de P&C-cyclus zoals die is gekozen in het kader van de vereenvoudiging en verbetering van de planning & controlcyclus en het ingezette traject voor de Kadernota 2014. Voor dit jaar is gekozen voor een aantal eenvoudig te realiseren verbeteringen die de leesbaarheid van de Programmabegroting als document verhogen en die uw Raad beter in staat stelt uw kaderstellende en controlerende taken uit te voeren. Daarnaast zal het College dit jaar – conform het Besluit Begroting verantwoording Provincies en gemeenten (BBV) - met een aparte Productenraming 2014 komen ter verdere uitwerking van de vastgestelde budgetten in de Programmabegroting. Hierdoor kan er een aantal niet in de Programmabegroting thuis horende tabellen verdwijnen. Uw Raad krijgt deze Productenraming 2014 ter kennisneming toegestuurd.

Een ingrijpendere wijziging staat gepland voor de volgende Programmabegroting 2015-2018. In deze Programmabegroting wordt een wijziging van de Programmastructuur doorgevoerd die beter aansluit bij de opgaven en thema's voor de stad en waarop de Raad beter kan sturen en monitoren.

De veranderde insteek komt mede voort uit de wensen en ideeën die de Auditcommissie hierover heeft geuit en is dus in nauw overleg met de auditcommissie tot stand gekomen. De Auditcommissie zal ook in het verdere traject nauw aangesloten blijven bij de verbetervoorstellen en daarin dienen als een soort klankbordgroep vanuit de Raad.

Met de vaststelling van de nieuwe Kadernota 2014 zijn de budgettaire en beleidsmatige kaders voor het de Programmabegroting 2014-2017 door de Raad nog voor de zomer vastgesteld. De budgettaire problematiek bij de Kadernota 2014 bedroeg ongeveer € 1 mln. structureel. Daarbij werd overigens de verwachting uitgesproken dat de op te lossen budgettaire problematiek in de Programmabegroting zou uitkomen tussen de € 5 en de € 10 mln.

Op basis van de inmiddels ontvangen meicirculaire zijn de meest recente ontwikkelingen binnen het Gemeentefonds en de effecten van de verhoging van de Rijksbezuiniging van € 4,3 naar € 6 miljard meegenomen. Dit heeft het beeld uit de Kadernota met zo'n € 2 mln. verslechterd vanaf 2016.

Op basis van deze kaders is ons college nog voor de zomer aan de slag gegaan met de verdere uitwerking van de begroting. Daarbij zijn de knelpunten en claims betrokken die vanuit de afdelingshoofden en portefeuillehouders zijn aangedragen. Deze zijn in ambtelijke en bestuurlijke gesprekken besproken en gewogen en uiteindelijk besproken in de Collegeconferentie over de begroting eind juni. Het resultaat ligt nu voor.

De budgettaire problematiek die in deze begroting uiteindelijk wordt opgelost is € 5 mln. in 2014 oplopend tot zo'n € 7 mln vanaf 2016 en blijft daarmee binnen de eerder uitgesproken bandbreedte. De budgettaire opgave is relatief beperkt gebleven doordat het College en uw Raad al vorig jaar hebben geanticipeerd op de zich aandienende Rijksbezuinigingen van € 4,3 miljard en hiervoor direct maatregelen hebben getroffen. In veel andere gemeenten is de op te lossen problematiek nu daardoor vele malen groter.

Het College is uiteindelijk in staat geweest om de nieuwe budgettaire problematiek met concrete maatregelen te beleggen. Er is daarbij zelfs ruimte gevonden voor het toekennen van extra middelen voor beleidsprioriteiten in de begroting 2014-2017, zoals de in de Kadernota meegenomen € 2,9 mln. voor de voorbereiding van de decentralisaties in 2014 en € 0,6 mln. structureel voor de vertaling van de prioriteiten in het ruimtelijk-economische

domein. Daarnaast is het mogelijk gebleken om de woonlasten in 2014 met 1,3% te verlagen ten opzichte van 2013.

Voorliggende begroting is de laatste begroting van dit College en resulteert in een financieel solide perspectief. Niet alleen omdat we een duurzaam sluitend evenwicht hebben tussen inkomsten en uitgaven, maar ook omdat we invulling hebben kunnen geven aan de grote financiële opgaven waarmee dit college de afgelopen jaren geconfronteerd is. In dat opzicht belasten we het nieuwe college niet met een hypotheek, in de zin van nog op te lossen problematiek.

Daar is overigens de afgelopen jaren wel een forse inspanning voor geleverd. Dit College en uw Raad zijn t/m 2013 per saldo geconfronteerd met een totale bezuinigingsopgave van € 26 miljoen! Een opgave die budgettair verwerkt is, met maatregelen belegd, en voor het grootste deel inmiddels is geëffectueerd. Daar komen dit jaar weer nieuwe maatregelen bij.

Wij hebben met het aanbieden van deze Programmabegroting 2014-2017 aan uw Raad de overtuiging dat we weer een flinke stap gezet hebben in ons gezamenlijk streven naar vereenvoudigde en leesbaardere producten. In de volgende Programmabegroting hopen we daarbij de puntjes op de "i" te kunnen zetten.

Inhoudsopgave

Inhoud

Voorwoord.....	2
Inhoudsopgave.....	4
1 Beleidssamenvatting	6
2 Inleiding.....	10
2.1 Leeswijzer	10
2.2 Afwegingen en gemaakte keuzes in de Programmabegroting	10
2.3 Budgettair kader en financiële ontwikkelingen 2014-2017	10
3 Bestuur.....	18
3.1 Zetelverdeling gemeenteraad	18
3.2 Portefeuilleverdeling College van burgemeester en wethouders	19
BELEIDSBEGROTING	20
4 Programma's.....	20
4.1 Programma 1 Stad van actieve mensen.....	20
4.2 Programma 2 Innovatieve en excellente stad	33
4.3 Programma 3 Centrum Euregio: Hoofdstad en vitaal hart.....	43
4.4 Programma 4 Veelzijdige stad in het groen	52
4.5 Programma 5 Dienstverlening	63
5 Overzicht algemene dekkingsmiddelen	74
6 Paragrafen	76
6.1 Lokale heffingen.....	76
6.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	87
6.3 Grondbeleid.....	99
6.4 Onderhoud kapitaalgoederen	103
6.5 Financiering.....	112
6.6 Bedrijfsvoering	118
6.7 Maatschappelijke partners.....	124
FINANCIËLE BEGROTING	131
7 Programmabegroting en toelichting	131
7.1 Inleiding.....	131
7.2 Totaaloverzicht meerjarenbegroting	131
7.3 Wijzigingsvoorstellen begroting 2014	132
7.4 Verrekening met reserves	164
7.5 Investerings.....	170
7.6 Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen.....	175
7.7 Overzicht van incidentele baten en lasten	178
7.8 Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.....	179

7.9 EMU-saldo	180
Bijlage I Kerngegevens.....	182
Bijlage II Reserves en Voorzieningen	184
Bijlage III Gewaarborgde geldleningen	187
Bijlage IV Investeringsplannen	188
Bijlage VI DIGITALE BIJLAGE Lijst Maatschappelijke partners.	192

1 Beleidssamenvatting

Macro-economie

De begroting 2014 is de laatste begroting uit de vigerende bestuursperiode. Een bestuursperiode die in maatschappelijk en economisch opzicht veel dynamischer was dan vele bestuursperiodes daarvoor. Na de economische krimp in 2009 met 3,5% volgde er weliswaar een zeer bescheiden opleving in 2010, maar dook de economie in de tweede helft van 2011 opnieuw de diepte in. Hoewel er in het tweede kwartaal van 2012 weliswaar heel even sprake was van een kleine opleving (+0,4%) volgde daarna opnieuw een nu al vier kwartalen durende recessie, waarin het nationaal inkomen opnieuw met een kleine 2% is gekrompen. En hoewel in andere West-Europese landen de economische recessie zijn einde lijkt te manifesteren, lijkt dit voor Nederland nog niet het geval te zijn.

Lastenverzwaringen en banenverlies lijken er verder voor te zorgen dat burgers en bedrijven terughoudend zijn en blijven met het doen van zowel investeringen als consumptieve uitgaven. De werkloosheid loopt gestaag op. Tegen deze achtergrond decentraliseert het rijk een enorm omvangrijk pakket aan taken en heeft het kabinet het voornemen uitgesproken om, aanvullend op het eerdere pakket van € 16 miljard, nog eens € 6 miljard aan nieuwe bezuinigingen aan het parlement voor te leggen.

En zoals het Gemeentefonds in goede tijden profiteert van stijgende rijksuitgaven, zo delen de gemeenten deze keer ook als gevolg van de keuzes uit het regeerakkoord, echter meer dan evenredig mee, in een ongekende uitgavendaling. Daarnaast hebben gemeenten te maken met sterk oplopende uitgaven, onder andere als gevolg van de instroom van werkloze inwoners en de schuldhelpverlening die daarvan mede het gevolg is. Inkomsten nemen af als gevolg van tegenvallende inkomsten uit grondverkoop en een daling van het aantal bouwaanvragen.

Tegen die achtergrond heeft u als gemeentebestuur in de afgelopen jaren al tot stevige bezuinigingen en afschrijvingen moeten besluiten. Bezuinigingen, die gepaard gaan met vaak een aanzienlijke maatschappelijke onrust en afschrijvingen die tot een verdere verzwakking van de gemeentelijke vermogenspositie leiden.

Bestuurlijke koers

De gemeente Venlo heeft in deze ongekennd moeilijke periode echter ook zelfbewust vast weten te houden aan het lange termijnperspectief van een bloeiende, welvarende en boeiende Euregionale stad, met een evenwichtig samengestelde bevolking en vitale wijk- en dorpsgemeenschappen. Venlo heeft bij het maken van de noodzakelijke keuzes steeds de balans gezocht tussen het verstand en het gevoel. We hebben doorgewerkt aan onze stedelijke en regionale ambities, ondanks tegenwind en soms noodzakelijkerwijs met een budgettair aangetrokken handrem.

Wij hadden ons bij de start van deze bestuursperiode in 2010 ten doel gesteld geen nieuwe grote plannen en vergezichten te ontwikkelen, maar aan het werk te gaan met datgene waaraan reeds met planvorming of realisatie was begonnen. Dat wil overigens niet zeggen dat er geen oog meer bestond voor nieuwe veelbelovende initiatieven zoals de invulling van het kazerneterrein of de hoger onderwijs- en Greenportcampus. In tegendeel.

In het afgelopen jaar is de nieuwbouw van de Maaspoort opgeleverd en recent is gestart met de bouw van het poppodium in ons stadscentrum. Hiermee wordt niet alleen een lang gekoesterde wens gerealiseerd maar wordt ook opnieuw een bijdrage geleverd aan het verhogen van het voorzieningenniveau van Venlo als stad voor jonge mensen, en als studentenstad. En ook de gemeentelijke organisatie kan naar verwachting in 2015 naar nieuwe huisvesting op de oostelijke Maasoevers uitzien.

Naast deze fysieke projecten voltrekt zich, mede als gevolg van de recessie binnen de stad, een verdergaand proces van groeiende leegstand in de centra van Blerick en Tegelen. Hoewel de lokale overheid ten aanzien van deze problematiek in de praktijk weinig concrete mogelijkheden of middelen heeft, zullen we met elkaar opnieuw moeten kijken naar de wijze waarop we gezamenlijk met onze belangrijkste partners en belanghebbenden kunnen komen tot nieuwe perspectieven. De in gezamenlijkheid met een grote groep inwoners en partners ontwikkelde nieuwe ruimtelijke structuurvisie zal ons hierbij mogelijk als inspiratiebron en tot richting moeten dienen.

Fysieke projecten bepalen weliswaar de verschijningsvorm van een stad, het zijn de inwoners die tekenen voor de dynamiek en het karakter van de stad. In de kadernota 2014, maar natuurlijk ook in de documenten die vanuit het sociale domein zijn opgeleverd met betrekking tot de uitwerking van de sociale structuurvisie en de decentralisaties, hebben wij u op hoofdlijnen meegenomen in het transformatieproces dat daarvoor noodzakelijk is. Langzamerhand worden de contouren zichtbaar van de wetgeving waarmee het rijk de taken op het gebied van ondersteuning, participatie en jeugdzorg op 1 januari 2015 wil overdragen.

Het lijkt inmiddels wel helder dat, hoewel het rijk waarschijnlijk de vorm waarin deze taken worden uitgevoerd in hoge mate dwingend zal vastleggen, er voldoende lokale beleidsvrijheid lijkt te zijn om met elkaar te komen tot maatwerk maar ook tot beleid dat past binnen de neerwaarts bijgestelde middelen en daarmee bij de door het rijk ingeboekte bezuiniging. Die bezuiniging bedraagt naar verwachting voor Venlo zo'n € 20 miljoen op een oorspronkelijk takenpakket met een omvang van ongeveer € 70 miljoen. Dat dit zowel beleidsmatig als ten aanzien van de uitvoering geen eenvoudige opgave zal worden, zoveel is duidelijk. Immers het lokaal invullen van deze beleidsvrijheid vergt nog een en ander aan bestuurlijke voorbereiding en overleg met onze gemeenschap.

In de voorontwerptekst voor de nieuwe WMO, waarin nu dus ook een aantal nieuwe taken ten aanzien van maatschappelijke ondersteuning wordt opgenomen, lijkt met name de lokale invulling van de termen 'redelijkerwijs', 'redelijkerwijs noodzakelijk' en 'gebruikelijk' handvatten te bieden voor datgene wat de gemeente wil bieden aan haar inwoners. Veel van hetgeen in de afgelopen jaren in Venlo aan beleid en instrumentarium (zoals sociale wijkteams) is ontwikkeld lijkt hier nauw op aan te sluiten, net als de afspraken die wij gezamenlijk met onze buurgemeenten Beesel en Bergen recent zijn overeengekomen in het convenant met het Zorgkantoor Noord en Midden Limburg en Coöperatie VGZ. Venlo loopt hier landelijk mee voorop en van elders laat men zich over de 'Venlose aanpak' informeren.

Zoals wij ook in de kadernota 2014 aangaven zijn wij ervan overtuigd dat een grondige herijking van de relatie tussen de overheid en haar inwoners en een hernieuwd appèl op burgerschap mogelijk perspectieven biedt op een vermindering van onze inspanningen en behoud van onze maatschappelijke ambities. Een zorgzame samenleving bestaat immers niet bij de gratie van overheidsvoorzieningen alleen. Natuurlijk zorgen wij in ieder geval voor onze kerntaken, namelijk de noodzakelijke zorg voor onze allerzwakste inwoners, een passend pakket aan basisvoorzieningen en uiteraard de openbare orde en veiligheid in de stad.

Zo'n nieuwe verhouding tussen inwoner en overheid leidt niet alleen tot een minder consumptieve en daarmee tot een actievere gemeenschap, maar ook tot een grotere mate van burgerzin en verantwoordelijkheid van een ieder voor zijn of haar leefomgeving en leefgemeenschap. Uiteraard naar draagkracht en vermogen. De gemeente trekt zich terug en biedt daarmee ruimte voor lokale initiatieven. Dat hebben we met elkaar verwoord in de sociale structuurvisie en dat is de wijze waarop wij invulling willen geven aan de gedecentraliseerde taken binnen het sociaal domein. Verantwoordelijkheid voor hetgeen redelijkerwijs noodzakelijk is voor een volwaardige deelname aan de Venlose samenleving. Wat dat precies betekent? Daarover gaan we nog met elkaar in gesprek.

Perspectief 2014

Hoewel het CPB voorziet dat ons land in 2014 opnieuw uit de recessie zal klimmen, zal het herstel naar verwachting dermate gering zijn dat de werkloosheid nog even zal doorstijgen. En Venlo is daarvoor met haar sterke focus op de proces- en maakindustrie, haar logistieke activiteiten en toeristische sector, maar ook haar relatief laagopgeleide beroepsbevolking bijzonder kwetsbaar. En hoewel de agrarische sector in onze regio weliswaar minder last lijkt te hebben van de laagconjunctuur loopt in deze sector al decennia de werkgelegenheid gestaag terug. In die zin biedt de sterkere regionale focus op een verdere versterking van onze regionale kennis- en onderwijsinfrastructuur nieuwe kansen.

De regio vergrijsst en ontgroent, zoveel is helder, maar daarnaast weten ook steeds meer jongeren de weg te vinden naar de nieuwe hoger onderwijsopleidingen die Venlo biedt. Niet alleen studeren deze jongeren in Venlo; in toenemende mate lukt het ons, mede dankzij de inspanningen van onze Venlose corporaties, om voor een gestaag groeiende groep studenten zowel huisvesting als voorzieningen te bieden. Ook in 2014 zal 'Venlo studentenstad' zich verder ontwikkelen als een nieuw perspectief dat naar verwachting in de nabije toekomst een rijke voedingsbodem zal blijken te zijn voor nieuwe initiatieven, ondernemerschap en werkgelegenheid.

Bij de presentatie van de miljoenennota zal blijken hoe het kabinet invulling zal geven aan de met de EU afgesproken € 6 miljard aan bezuinigingen. In bestuurlijke zin geruststellend is in ieder geval de vaststelling dat u hiermee het vorig jaar, bij de kadernota en de begroting 2013, reeds rekening heeft gehouden. Maar daarmee is deze stelpost dan ook wel geheel ingezet.

Bij de raadsbehandeling van diezelfde begroting 2013 heeft u een taakstelling opgenomen van € 1 miljoen in 2015 tot € 1,5 miljoen structureel als financiële uitkomst van een nog te voeren takendiscussie. Hoewel er voor 2014 nog geen taakstelling is opgenomen, hebben wij u toegezegd bij de voorbereiding van dit begrotingsdocument deze opdracht expliciet mee te nemen. Het resultaat van deze exercitie wordt u separaat aangeboden.

Regionale samenwerking

Namens het kabinet heeft de verantwoordelijk minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in maart en juli van dit jaar de colleges in Nederland per brief aangegeven op basis van welke criteria er invulling dient te worden gegeven aan de door het kabinet, binnen het kader van de drie decentralisaties, voorgestane regionalisering.

Venlo heeft als centrumstad daar in de afgelopen jaren, mede als reactie op de conclusies van het in 2007 verschenen bestuurskrachtonderzoek, overigens krachtig invulling aan gegeven. Nadat, na de oorspronkelijk vijf regio Venlo-gemeenten¹, in 2010 ook de gemeenten Bergen en Beesel toetraden heeft in het voorjaar van 2013 ook de gemeente Mook en Middelaar aangegeven (op proef een jaar) te willen aansluiten bij de Regio Venlo. Dat geldt overigens, gelet op hun bestuurlijke oriëntatie, niet voor de decentralisaties op het sociaal domein.

Verder is er werk gemaakt van de programmatische invulling van de ambities uit de regiovisie en vindt er overleg plaats met zowel private partners als overheden wie op welke wijze welke bijdragen gaat leveren. Onze wens is het om daarnaast met de provincie Limburg opnieuw te komen tot een gezamenlijke afstemming van ambities en programmering van stedelijke en regionale opgaven. Daartoe worden op dit moment de eerste ambtelijke verkenningen uitgevoerd.

¹ Gennepe, Horst a/d Maas, Peel en Maas, Venlo en Venray

Venlo heeft, op nadrukkelijk verzoek van de regiogemeenten, de activiteiten van het regiobureau geïntegreerd in de nieuw in te richten stedelijke en regionale stafafdeling. Ambtelijke uitwisseling op strategisch niveau wordt daarmee vergemakkelijkt en de afstemming tussen onze lokale inspanningen naar verwachting beter gecoördineerd.

In het verlengde van deze regionale samenwerking wordt door de gemeenten Beesel, Bergen, Peel en Maas en Venlo onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om op korte termijn te komen tot intensievere samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering, strategische advisering en uitvoering. Eenzelfde onderzoek wordt op dit moment ook uitgevoerd door de gemeenten Gennep, Horst a/d Maas en Venray.

Tot slot

Venlo verkeert al enige jaren in zwaar weer en u heeft al moeilijke besluiten moeten nemen om het gemeentelijk hoofd boven water te houden, zowel ten aanzien van de stedelijke voorzieningen en activiteiten, oplopende lasten als gemeentelijke bedrijfsvoering. Onze vrije reserves zijn geheel bestemd, net als de voorziene stelpost voor rijksbezuinigingen. Het goede nieuws is echter ook dat er aan het einde van deze tunnel, van deze moeilijke jaren, licht gloort. Nog geen uitbundige zonnestralen zoals in buurland Duitsland, maar een klein lichtje dat ons doet hopen op betere tijden.

2 Inleiding

Voor u ligt de nieuwe Programmabegroting 2014-2017. In een aantal opzichten is dit een bijzondere begroting. In de eerste plaats omdat 2014 het laatste jaar is waarin de doelen uit het huidige coalitieakkoord verwezenlijkt kunnen worden en dat in een periode waarin de economische recessie nog steeds van kracht is. Dit noopt tot politiek bestuurlijke keuzes. In de tweede plaats omdat de Programmabegroting qua opzet enigszins gewijzigd is met het doel deze begroting eenvoudiger en leesbaarder te maken. In dat kader zijn er relatief eenvoudige veranderingen doorgevoerd en zullen er ingrijpende (structuur)wijzigingen worden doorgevoerd in de volgende Programmabegroting 2015-2018.

2.1 Leeswijzer

De Programmabegroting 2014-2017 is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 1 wordt een beleidssamenvatting gegeven van de algemene ontwikkelingen en de ontwikkelingen binnen de programma's die van invloed zijn op de afwegingen, kaders en mogelijkheden zoals in deze Programmabegroting opgenomen.

In hoofdstuk 2 wordt het budgettair meerjarenkader geschetst ten opzichte van de vorige Programmabegroting, alsmede de ontwikkelingen en voorstellen die hebben geleid tot onderhavig voorstel. Feitelijk komen daarmee de afwegingen en voorstellen in beeld zoals deze tijdens de Collegeconferentie in juni voorlagen.

In hoofdstuk 3 wordt een overzicht gegeven van het Bestuur en de ambtelijke organisatie.

In hoofdstuk 4 komt het zogenaamde beleidsmatig deel van de begroting 2014-2017 aan de orde. Waarbij per programma ingegaan wordt op de doelstellingen van het programma en de wijze waarop deze gerealiseerd denken te gaan worden en hoeveel dit kost (invulling zogenaamde 3-W vragen). Daarin komen ook de gehanteerde indicatoren aan de orde.

Hoofdstuk 5 bevat het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de verplichte paragrafen uit het BBV. In hoofdstuk 7 tenslotte wordt per programma ingegaan op het zogenaamde financieel deel van de begroting en de opbouw van de budgetten vanuit de stand ontwerpbegroting 2013. Per programma wordt hier ook een toelichting gegeven op de voorstellen ten opzichte van de actuele begrotingsstand die feitelijk nu aan de Raad worden voorgelegd. De Programmabegroting sluit af met een aantal bijlagen.

2.2 Afwegingen en gemaakte keuzes in de Programmabegroting

In de Kadernota 2014 zijn de beleidsmatige en budgettaire kaders opgenomen die in deze Programmabegroting 2014-2017 hun uiteindelijke beslag krijgen. De budgettaire opgave op grond van de Kadernota was structureel zo'n € 1 mln. Daar bij is aangegeven dat er nog een flinke budgettaire opgave verwacht werd van zo'n € 5 à € 10 mln bij het opstellen van deze Programmabegroting. In de Kadernota stonden daarnaast uitgangspunten en draaiknoppen genoemd waarmee het College en uw Raad deze budgettaire opgaven voor de komende jaren in goede banen proberen te leiden. In voorliggende Programmabegroting 2014-2017 worden de uiteindelijke keuzes die het College op basis hiervan heeft gemaakt aan uw Raad voorgelegd en wordt op deze wijze de Programmabegroting 2014-2017 budgettair sluitend gemaakt. In paragraaf 2.3 worden deze keuzes en uiteindelijke voorstellen toegelicht.

2.3 Budgettair kader en financiële ontwikkelingen 2014-2017

In deze paragraaf wordt de budgettaire ontwikkeling van ontwerpbegroting 2013-2016 naar ontwerpbegroting 2014-2017 op hoofdlijnen geschetst. Hiermee wordt aangesloten bij de stand van de Ontwerpbegroting 2013-2016 en worden vervolgens de eerder door de Raad vastgestelde wijzigingen per budgettaire nota vermeld. De ontwikkelingen vanaf stand Kadernota 2014 worden separaat vermeld.

Tabel 2.1: Budgettair kader ontwerpbegroting 2014

V = Voordelig, N = Nadelig
(bedragen x € 1.000)

Budgettair kader	2014	2015	2016	2017
Baten				
Stand ontwerpbegroting 2013	300.006	293.142	279.822	279.822
Amendementen Raad	0	0	0	0
Raadsbesluiten na vaststelling begroting	637 V	710 V	816 V	816 V
<i>Subtotaal baten begroting 2014-2017</i>	<i>300.644</i>	<i>293.852</i>	<i>280.638</i>	<i>280.638</i>
Nieuwe ontwikkeling Baten				
Kadernota 2014	3.847 V	56.251 V	55.564 V	54.311 V
Actualisatie Kadernota 2014	-1.239 N	-5.117 N	-7.096 N	-8.620 N
Aanpassing budgettair beeld a.g.v. ingediende voorstellen	626 V	10.824 V	15.970 V	982 V
Maatregelen ter redressering tekort	950 V	1.450 V	1.950 V	1.950 V
<i>Subtotaal nieuwe ontwikkeling baten begroting 2014-2017</i>	<i>4.183 V</i>	<i>63.408 V</i>	<i>66.388 V</i>	<i>48.624 V</i>
Totaal baten Programmabegroting 2014-2017	304.827	357.260	347.027	329.262
Budgettair kader	2014	2015	2016	2017
Lasten				
Stand ontwerpbegroting 2013	300.006	293.142	279.822	279.822
Amendementen Raad	0	0	0	0
Raadsbesluiten na vaststelling begroting	637 N	710 N	816 N	816 N
<i>Subtotaal lasten begroting 2014-2017</i>	<i>300.644</i>	<i>293.852</i>	<i>280.638</i>	<i>280.638</i>
Nieuwe ontwikkeling Lasten				
Kadernota 2014	4.741 N	57.101 N	56.763 N	54.720 N
Actualisatie Kadernota 2014	-1.355 V	-5.133 V	-5.450 V	-6.460 V
Aanpassing budgettair beeld a.g.v. ingediende voorstellen	4.981 N	15.367 N	20.080 N	5.186 N
Maatregelen ter redressering tekort	-4.184 V	-3.926 V	-5.004 V	-4.821 V
<i>Subtotaal lasten ontwikkeling lasten begroting 2014-2017</i>	<i>4.183 N</i>	<i>63.409 N</i>	<i>66.389 N</i>	<i>48.625 N</i>
Totaal lasten Programmabegroting 2014-2017	304.827	357.260	347.027	329.262
Saldo Programmabegroting	0	0	0	0

Toelichting op nieuwe ontwikkelingen:Kadernota 2014

Hierin zijn de posten opgenomen welke reeds in het budgettair beeld uit de Kadernota 2014 aan uw Raad is gepresenteerd. Per saldo resteerde er zo een budgettaire opgave van om en nabij de € 1 mln.

Actualisatie Kadernota 2014

Bij het opstellen van de Programmabegroting 2014-2017 zijn allereerst de ontwikkelingen zoals geschetst in de Kadernota geactualiseerd op basis van de meicirculaire. Dit heeft geleid tot een aantal bijstellingen op Concernniveau die onder deze noemer zijn verwerkt. Het uiteindelijke budgettaire beeld is vanaf 2016 negatiever ten opzichte van het eerder gepresenteerde beeld uit de Kadernota. Dit wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- In de Kadernota 2014 was een eerste vertaling opgenomen van de Rijksbezuinigingen uit het regeerakkoord "Bruggen slaan". Bij de kadernota 2014 waren deze posten nog niet specifiek door te rekenen omdat het Rijk nog niet had aangegeven op welke wijze de mutaties verdeeld zouden gaan worden binnen de verdeelsystematiek van het gemeentefonds. Op basis van de meicirculaire zijn deze posten opnieuw doorgerekend omdat deze nu op maatregelniveau bekend zijn gemaakt. Verwerking van de

meicirculaire van het rijk leidt in 2013 tot een extra tegenvaller van zo'n € 0,6 mln. en in de jaren vanaf 2017 tot een extra tegenvaller van zo'n € 1,3 mln. Daarnaast zijn we uitgegaan van oplopende rijksbezuinigingen tot een bedrag van € 6 miljard (eerst € 4,3 miljard). Voor Venlo betekent dit zo'n € 1 mln. structureel minder. Daarnaast zijn alle taakmutaties die neutraal gefinancierd worden via het GemeenteFonds (GF) nu ook in het beeld meegenomen.

- Er heeft een actualisering plaatsgevonden op het nominale beeld (lonen/prijzen). Per saldo levert dit zo'n € 0,3 à € 0,4 mln aan voordeel op.

Aanpassing budgettair beeld als gevolg van ingediende voorstellen

Door de afdelingen zijn in overleg met hun portefeuillehouders voorstellen ingediend ter verwerking in de Programmabegroting 2014-2017. Deze voorstellen betreffen knelpunten en beleidsmatige prioriteiten teneinde de gewenste en ook in het Coalitieprogramma en de Kadernota 2014 geschetste ontwikkelingen te kunnen blijven financieren. Alle door de afdelingen namens portefeuillehouders ingediende voorstellen zijn eerst ambtelijk en daarna bestuurlijk besproken en gewogen en vervolgens besproken en vastgesteld in de Collegeconferentie eind juni. Door deze werkwijze is het bedrag gemoeid met potentiële knelpunten en claims teruggebracht tot zo'n € 4,4 mln. in 2014 aflopend naar ruim € 4 mln. vanaf 2016. Omdat de actualisatie van de Kadernota negatiever uit valt vanaf 2016 bedraagt de budgettaire opgave in deze Programmabegroting, waarvoor maatregelen moeten worden getroffen uiteindelijk zo'n € 5,1 mln. in 2014, € 5,4 mln. in 2015, € 7 mln. in 2016 en structureel € 6,8 mln. vanaf 2017. De in de Kadernota 2014 verwachte budgettaire opgave bedroeg zo'n € 5 à € 10 mln. zodat we feitelijk binnen deze aangegeven bandbreedte zijn gebleven.

Hieronder staan de in deze begroting verwerkte voorstellen (herschikkingen, knelpunten en beleidsprioriteiten) opgenomen. De inhoudelijke toelichtingen staan opgenomen bij de verschillende programma's.

Tabel 2.2: Opbouw budgettair beeld (budgettaire opgave) 2014-2017

Budgettaire problematiek	V = Voordelig, N = Nadelig (bedragen x € 1.000)			
	2014	2015	2016	2017
Kadernota 2014	-894	-849	-1.199	-409 N
Actualisatie concernposten	116	16	-1.646	-2.160 N
<i>Subtotaal geactualiseerd beeld</i>	<i>-778</i>	<i>-833</i>	<i>-2.845</i>	<i>-2.569 N</i>
Nieuwe voorstellen				
Herschikkingen	-48	-50	-51	-51 N
Beleidsprioriteiten	-610	-605	-605	-605 N
Knelpunten en claims	-3.698	-3.888	-3.454	-3.547 N
<i>Subtotaal nieuwe voorstellen</i>	<i>-4.355</i>	<i>-4.543</i>	<i>-4.110</i>	<i>-4.202 N</i>
Budgettair beeld (maximale opgave)	-5.134	-5.376	-6.954	-6.771 N

Herschikkingen

Herschikking zijn technische voorstellen waarmee middelen worden overgeheveld zonder dat de inhoudelijke activiteit verandert en bedragen per saldo nul. Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt doordat binnen Programma energiebesparing en duurzame energie € 0,2 mln. van 2013 wordt verdeeld over de jaren 2014-2017.

Beleidsprioriteiten

In hoofdstuk 2 van de kadernota is een vijftal prioritaire aandachtsgebieden opgenomen die een bijdrage leveren aan het realiseren van de geformuleerde ambities waarvan u de financiële vertaling in onderstaande tabel aantreft.

Tabel 2.3: Beleidsprioriteiten kadernota financieel vertaald

(bedragen x € 1.000, -/- is tekort verslechtering)

	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
14-190 Herbestemming (Cultureel) Erfgoed	-120	-120	-120	-120
14-191 Wateropgave/ Deltaprogramma	-40	-20	-20	-20
14-194 Cradle 2 Cradle	-50	-90	-90	-90
14-196 Kennisinfrastructuur en Campusontwikkeling	-175	-175	-175	-175
14-197 Multimodale Ontsluiting	-50	-50	-50	-50
14-198 Structuurversterking Toerisme	-100	-100	-100	-100
14-199 Uitvoeringsprogramma Stedelijk Centrum	-75	-50	-50	-50
Totaal beleidsprioriteiten	-610	-605	-605	-605

Knelpunten en claims

In onderstaande tabel staan de knelpunten en claims die niet in de kadernota zijn meegenomen en waarvan zowel ambtelijk als bestuurlijk is geoordeeld dat deze moeten worden meegenomen in deze Programmabegroting. Een toelichting hierop wordt gegeven bij de betreffende programma's.

Tabel 2.4: Knelpunten en claims

(bedragen x € 1.000, -/- is tekort verslechtering)

	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
14-001 Aanpassing inkomsten grafrechten	-300	-300	-300	-300
14-002 Daling verwerkingskosten afval agv Europese aanbesteding en investering in omgekeerde afvalinzameling	-950	-950	-950	-950
14-008 Exploitatie parkeren	-675	-675	-675	-675
14-010 Accres beheer en onderhoud Openbare Ruimte	-195	-195	-195	-195
14-077 Functioneel leeftijdsontslag (FLO)		-220	-220	-220
14-100 Huuropbrengsten sportaccommodaties	-100	-100	-100	-100
14-101 Onderwijsvergoeding kapitaallasten gymzalen	-389	-389	-389	-389
14-151 Resultaat kritische beschouwing en herschikking budget maatschappelijke partners			215	215
14-203 Onderhoud en beheer Trade Port Noord	-164	-256	-360	-396
14-206 Bijstelling compensabele BTW circuits afval	110	-126	-126	-122
14-209 Perceptiekosten belastingen	193	193	193	193
14-218 Egalisatiereserve mobiliteit	-447	-460	-460	-460
14-219 Rijbewijzen	-225	-150	-75	
14-223 Budget voor hulpmiddelen	-125	-125	-125	-125
14-224 Evenementen	-192			
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-239	-135	113	-24
Totaal knelpunten en claims	-3.698	-3.888	-3.454	-3.547

Maatregelen ter redressering tekort

Om de budgettaire opgave te kunnen oplossen zijn onderstaande maatregelen ter redressering van het tekort in bovenstaand budgettair kader verwerkt:

Tabel 2.5: Voorgestelde maatregelen ter oplossing budgettaire problematiek

Maatregel	2014	2015	2016	2017
Subsidieregeling activiteiten t.b.v. stimulering sport voor jeugdigen		150	150	150
Niet uitdelen prijsbijstelling	1.507	1.493	1.490	1.518
Beheer en onderhoud wegen	125	125	125	125
Korten Onderwijs			650	1.300
Besparing ICT kosten		400	450	450
Individuele voorziening WMO	1.600			
Vrijval restant stelpost Rijksbezuiniging	952	1.758	2.140	1.278
OZB verhoging	950	1.450	1.950	1.950
Totaal maatregelen	5.134	5.376	6.954	6.771

Subsidieregeling activiteiten t.b.v. stimulering sport voor jeugdigen

Het sportbedrijf subsidieert activiteiten gericht op het stimuleren van sport voor jeugdigen. Dit past minder bij een zich terugtrekkende overheid (een overheid die zich steeds meer opstelt als regievoerder). Een bezuiniging ter grootte van € 150.000 achten wij daarom ingang van 2015 mogelijk. Daarmee komt de verantwoordelijkheid, ook financieel, steeds meer bij verenigingen te liggen.

Niet uitdelen prijscompensatie

Voor het jaar 2014 wordt voorgesteld om de budgetten van zowel de ambtelijke organisatie als de door Venlo gesubsidieerde instellingen niet te corrigeren voor de prijscorrectie. Op deze wijze draagt iedereen feitelijk zijn of haar steentje bij aan het oplossen van de budgettaire problematiek. Uitgezonderd zijn die budgetten van instellingen waarvoor (meerjarig)contracten zijn afgesloten en welke juridisch afdwingbaar zijn bij het niet toekennen van de inflatiecorrectie. Instellingen die op grond van de subsidievoorwaarden jaarlijks een subsidieverhoging krijgen hebben hiertoe reeds een vooraankondiging ontvangen bij toepassing van deze mogelijke maatregel.

Beheer en Onderhoud wegen

Het beïnvloedbare deel van de post 'beheer en onderhoud wegen' bedraagt € 4,7 mln. In dit licht is een verdere versoering met € 125.000,- met ingang van 2014 mogelijk.

Korten Onderwijs

Het gemeentefonds wordt met structureel € 256 miljoen gekort als gevolg van het afkomen van onderwijsmiddelen (motie Haersma-Buma). Het rijk is van mening dat op landelijk niveau voor een bedrag van € 256 miljoen minder uitgegeven wordt aan onderwijshuisvesting dan er via de normerings-methodiek in het gemeentefonds beschikbaar wordt gesteld. Het bedrag is voor het rijk geen bezuiniging maar wordt overgeheveld naar het onderwijsveld. Te overwegen valt om een deel van deze uitname die voor de gemeente Venlo op € 1,67 miljoen uitkomt te zien als korting op het beleidsterrein omdat het rijk dit geld doorsluisst naar de schoolbesturen, terwijl het takenpakket voor de gemeente Venlo in deze gelijk blijft. Feitelijk kan maximaal het bedrag worden teruggesluisd dat wij zelf aan deze scholen uitkeren. Op basis van een eerste inschatting, met inachtneming van onze meerjarenbegroting, gaat het om een bedrag van zo'n € 650.000 in 2016 en € 1,3 miljoen structureel vanaf 2017. Omdat een deel van dit bedrag via het meerjarig investeringsplan (kapitaallasten) loopt zal de maatregel de eerste jaren nog niet dit volledige effect sorteren.

Besparing ICT kosten

In verband met de intensievere samenwerking met de gemeenten Weert en Roermond op ICT-gebied kan een bedrag van € 400.000 in 2015 en € 450.000 vanaf 2016 worden bespaard.

Individuele voorziening WMO

In de Kadernota 2014 is een bedrag van € 2,9 mln. aan onvermijdelijke kosten meegenomen in verband met de voorbereidingen op de decentralisaties (voor wijkteams, huizen van de wijk en Venlo verbindt). Voor een bedrag van € 1,6 mln. Wordt dit gefinancierd door het inzetten van financiële voordelen binnen het budget van de WMO. Bovenop de reeds ingeboekte bezuiniging op dit budget (bezuiniging loopt op tot € 1,25 miljoen) biedt de herindicatie hulp bij huishouden eerder financiële voordelen dan werd aangenomen en zien we ook dat de beleidsaanpassingen op collectief vervoer en woningaanpassingen eerder financiële resultaten opleveren dan werd verwacht. Hierdoor is er perspectief op een eenmalige besparing van € 1,6 miljoen in 2014. Met ingang van 2015 maken deze activiteiten deel uit van het pakket waarin ook de nieuwe gedecentraliseerde taken zijn opgenomen.

Vrijval stelpost Rijksbezuinigingen

Doordat via de meicirculaire duidelijkheid is gekomen over Rijksbezuinigingen als gevolg van het Regeerakkoord “Bruggen bouwen” en in de ontwerpbegroting rekening wordt gehouden met een realistisch scenario voor de aanvullende Rijksbezuinigingen van € 6 miljard kan het restant van de stelpost Externe autonome effecten / Rijksbezuinigingen vrijvallen.

OZB verhoging

Om de lagere opbrengst van de afvalstoffenheffing ad € 0,95 mln. neutraal te compenseren zou - binnen de bestaande systematiek van de woonlasten - de OZB met € 2,45 mln. extra verhoogd kunnen worden in 2014 om daarmee de inflatoire stijging van de woonlasten beperkt te houden tot gemiddeld 1,6%. Hiervoor wordt niet gekozen. Voorgesteld wordt om de extra OZB-stijging te beperken tot € 0,95 mln. in 2014, waarmee budgettair gezien alleen de lagere opbrengst op de Afvalstoffenheffing wordt gecompenseerd. De mutaties in de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing houden in dat de gemiddelde woonlastendruk in 2014 met bijna € 10 daalt ten opzichte van 2013. Procentueel betekent dit een daling van de gemiddelde woonlastendruk met 1,3% in plaats van een inflatoire stijging van 1,6%. In 2015 wordt een verdere verhoging van de OZB meegenomen van € 0,5 mln. per jaar waardoor de opbrengst vanaf 2016 op structureel € 1,95 mln. uitkomt. Deze verhoging is gebaseerd op een verwachte volumestijging, mede als gevolg van verwachte areaaluitbreiding. Indien deze zich ook daadwerkelijk realiseert leidt dat niet tot een extra woonlastenstijging.

2.3.1 Meerjaren investeringsplan

Met ingang van de Programmabegroting 2014 zijn de investeringen gecategoriseerd in rendabele en onrendabele investeringen. Het verschil tussen beide categorieën zit in de dekking van de investering. Investeringskosten die gedekt zijn door bijvoorbeeld bijdragen van derden of reserves, vallen onder de categorie rendabele investeringen. Alle overige investeringen zijn onrendabel.

Bij de bespreking van de Kadernota 2014 bestond brede instemming voor het voorstel om een kapitaallastenplafond in te stellen voor onrendabele investeringen. Op deze wijze wordt er bij de investeringsafwegingen mede gestuurd op de beschikbare ruimte. De jaarlijkse kapitaallastenvrijval (door investeringen die volledig afgeschreven zijn) bepaalt daarmee feitelijk de ruimte voor nieuwe investeringen.

In de Kadernota 2014 was een aanzet gegeven voor de hoogte van het vast te stellen kapitaallastenplafond 2014-2017. In onderstaande tabel wordt de definitieve berekening

hiervan gegeven. De wijzigingen ten opzichte van Kadernota zitten in de effecten van de doorrekening jaarrekening, waardoor de beginstand wijzigt. Daarnaast is er in de Kadernota 2014 voorgesteld om dekkingsbronnen in te zetten ter financiering die buiten de kapitaallastensfeer liggen. Hiervoor moet het plafond gecorrigeerd (verhoogd) worden. In onderstaande tabel is de opbouw gegeven.

Tabel 2.6: Ontwikkeling kapitaallastenplafond

bedragen x € 1.000

Ontwikkelingen kapitaallasten onrendabele investeringen	2014	2015	2016	2017
Kapitaallasten onrendabele investeringen ontwerpbegroting 2013	34.064	39.236	39.603	39.603
Doorwerking jaarrekening etc	864 N	505 N	400 N	-701
Actuele stand kapitaallasten onrendabel	34.928	39.741	40.003	38.902
Voorgestelde mutaties ter bepaling plafond				
Taakstelling kapitaallasten	-1.800 V	-4.394 V	-4.074 V	-4.074 V
Eenmalige bijdrage uit algemene dienst		700 N	1.500 N	1.500 N
Rente inkomsten TPN	844 N	844 N	844 N	844 N
Correctie ijm invulling taakstelling buiten kap.lasten sfeer	659 N	1.792 N	1.749 N	1.733 N
Totaal voorgestelde mutaties ter bepaling plafond	-297 V	-1.058 V	19 N	3 N
Kapitaallasten plafond onrendabel	34.631	38.683	40.022	38.905

Vervolgens zijn door afdelingen en portefeuillehouders investeringsvoorstellen ingediend voor 2014. Deze voorstellen zijn opgenomen en toegelicht in paragraaf 7.5. De effecten hiervan en de overige ontwikkelingen leiden tot het volgende overzicht niveau aan kapitaallasten van onrendabele investeringen.

Tabel 2.7: Ontwikkeling kapitaallasten onrendabele investeringen

bedragen x € 1.000

Ontwikkelingen kapitaallasten onrendabele investeringen	2014	2015	2016	2017
Actuele stand kapitaallasten onrendabel	34.928	39.741	40.003	38.902
Ontwikkelingen Programmabegroting 2014-2017				
Doorwerkingen mutaties VoRap 2013	-221 V	-212 V	-204 V	-195 V
Kapitaallasten vervangingsinvesteringen 2014	113 N	909 N	875 N	841 N
Kapitaallasten uitbreidingsinvesteringen 2014	57 N	226 N	220 N	215 N
Desinvestering leidingwerk			-78 V	-75 V
Vrijval kap.lasten vervangingsinvesteringen 2014-2017	-132 V	-1.256 V	-2.090 V	-2.897 V
Stelpost kapitaallasten onrendabele investeringen 2015 - 2017		1.621 N	3.295 N	5.192 N
Totaal ontwikkelingen kapitaallasten onrendabele investeringen	-183 V	1.288 N	2.018 N	3.081 N
Totaal kapitaallasten onrendabele investeringen	34.745	41.029	42.021	41.983

Per saldo ligt het niveau van de kapitaallasten op onrendabele investeringen hoger dan het voorgestelde kapitaallastenplafond. Dit betekent dat de op de kapitaallasten rustende taakstelling van € 1,8 mln. in 2014 en ruim € 4 mln. vanaf 2015 nog niet volledig is ingevuld. In het najaar zal er een actie worden uitgezet waarbij de reeds toegekende kredieten, maar nog niet daadwerkelijk opgenomen kredieten, voor uitbreidingsinvesteringen opnieuw worden beoordeeld. De nog openstaande taakstelling op kapitaallasten is in onderstaande tabel opgenomen.

Tabel 2.8: Ontwikkeling taakstelling kapitaallasten

bedragen x € 1.000

Openstaande taakstelling kapitaallasten	2014	2015	2016	2017
Totaal kapitaallasten onrendabele investeringen	34.745	41.029	42.021	41.983
Voorgesteld kapitaallastenplafond onrendabele investeringen	34.631	38.683	40.022	38.905
Openstaande taakstelling	114 N	2.346 N	1.999 N	3.078 N

Met betrekking tot de rendabele investeringen zijn de volgende voorstellen verwerkt. Voor rendabele investeringen bestaat geen kapitaallastenplafond, aangezien hiervoor separate financiering is.

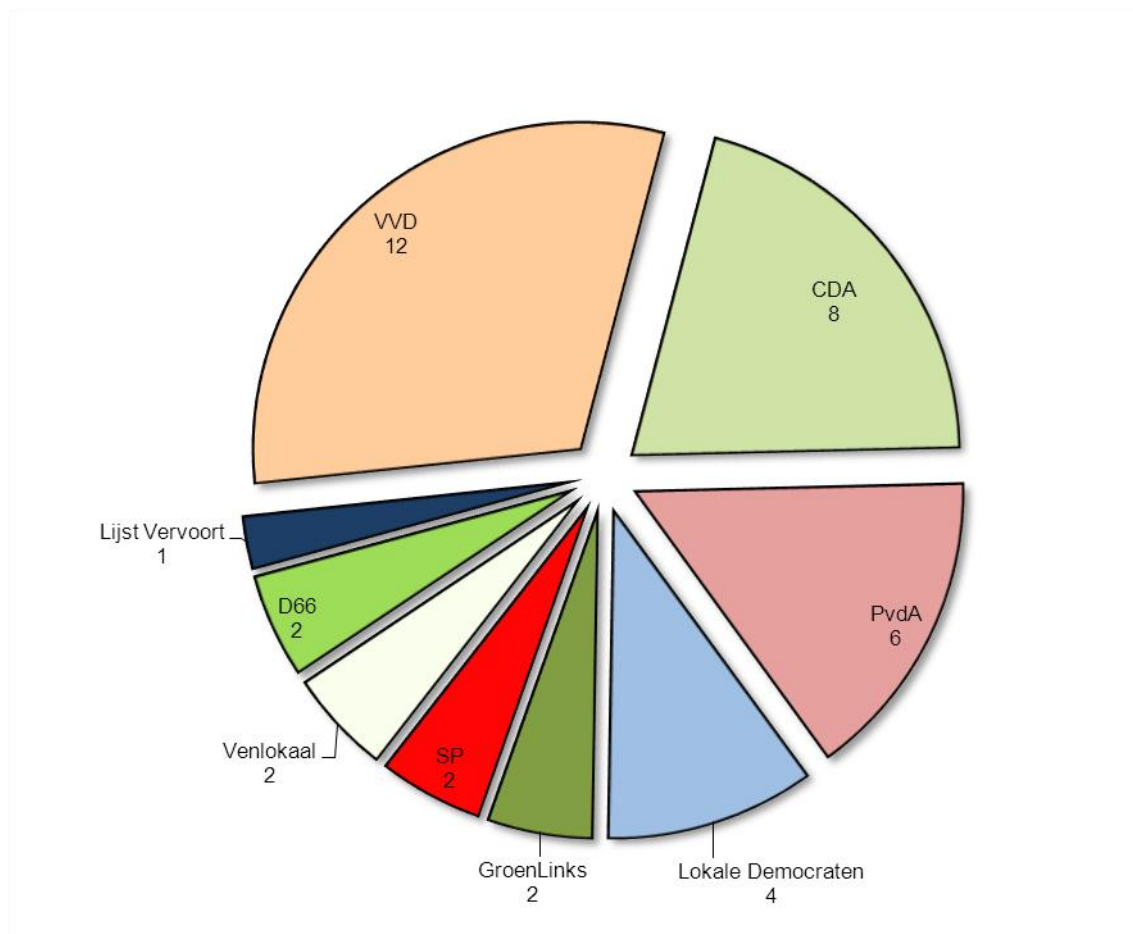
Tabel 2.9: Ontwikkeling kapitaallasten rendabele investeringen.

Bedragen x €1.000

Ontwikkelingen kapitaallasten rendabele investeringen	2014	2015	2016	2017
Kapitaallasten rendabele investeringen ontwerpbegroting 2013	4.784	4.868	4.532	4.532
Ontwikkelingen Programmabegroting 2014-2017				
Doorwerkingen Jaarrekening 2012	283 N	453 N	604 N	430 N
Doorwerkingen mutaties VoRap 2013	-241 V	-185 V	2.185 N	395 N
Correctie i.v.m. claim Poppodium		-38 V	-36 V	-34 V
Kapitaallasten vervangingsinvesteringen 2014	7 N	29 N	28 N	28 N
Kapitaallasten uitbreidingsinvesteringen 2014	54 N	262 N	2.617 N	3.232 N
<i>Totaal ontwikkeling Programmabegroting 2014-2017</i>	<i>102 N</i>	<i>521 N</i>	<i>5.398 N</i>	<i>4.051 N</i>
Totaal kapitaallasten rendabele investeringen	4.886	5.390	9.931	8.583

3 Bestuur

3.1 Zetelverdeling gemeenteraad

In aantallen over politieke partijen

VVD	12 zetels
CDA	8 zetels
PvdA	6 zetels
Lokale Democraten	4 zetels
GroenLinks	2 zetels
SP	2 zetels
Venlokaal	2 zetels
D66	2 zetels
Lijst Vervoort	1 zetel
Totaal	39 zetels

3.2 Portefeuilleverdeling College van burgemeester en wethouders

Het dagelijks bestuur van de gemeente Venlo is in handen van het college van burgemeester en wethouders (B&W). De gemeente Venlo telt vier wethouders. De burgemeester en de wethouders zijn verantwoordelijk voor een aantal bestuurlijke taken en hebben ieder een eigen portefeuille.

Bestuurder	Benaming portefeuille en invulling portefeuille op hoofdlijnen	Inclusief
Burgemeester A.S. Scholten	• Openbare orde en veiligheid • Handhaving • Communicatie • (EU)regio	• Beleidscoördinatie • (Eu)Regionale bestuurlijke samenwerking • Archief • Communicatie • Afwikkeling Floriade • Greenport Venlo • Stedenbanden (inclusief ontwikkelingssamenwerking)
Wethouder W. van den Beucken (VVD)	Ruimtelijke ontwikkeling en organisatie • Volkshuisvesting • Ruimtelijke ontwikkeling • Personeel en organisatie	• Grondbedrijf • STRAK-akkoord • Vastgoedmanagement • Bouw stadskantoor • Glastuinbouwconcentratiegebied (Meelderbroek, Schandeloo en 't Ven)
Wethouder mr. J.H.G.M. Teeuwen (CDA)	Financiën, openbare werken, verkeer en cultuur • Financiën en belastingen • Verkeer (inclusief alle grote infra) • Cultuur (inclusief Museumkwartier en kloosterdorp Steyl) • Natuur, groen en water • Milieu • Openbare werken	• Monumenten en archeologie • Kunst in de openbare ruimte • Milieuvergunningverlening • Natuureducatie • Openbare werken • 4-ogen principe meelesen/vervangen
Wethouder ing. R.L.J. Testroote (PvdA)	Sociale infrastructuur en sport • Sociale zaken • Welzijn en zorg (inclusief regiotaxi) • Wijkgericht werken (inclusief gemeenschapshuizen) • Sport	• Volwassenenonderwijs • Passend onderwijs
Wethouder S.H.M. Satijn (VVD)	Economische zaken en kennisinfrastructuur • Economische zaken • Onderwijs • Venlo Centrum • Imago • Evenementen	• Agrarische zaken • (Regio)toerisme • Havenbeheer *) • Cradle 2 Cradle *) • Greenpark *) • Klavertje 4 *) • Binnenstadszaken • Maasboulevard • Vleesplein, Kloosterkwartier • Bioscoop • Theaterhotel • Straat voor straat (fysiek) *) = 4 ogen principe

BELEIDSBEGROTING

4 Programma's

4.1 Programma 1 Stad van actieve mensen

4.1.1 Wat willen we bereiken

Het programma 'Stad van actieve mensen' staat voor de bijdrage die iedere *individuele* inwoner levert, kan leveren of zou moeten leveren aan onze gemeenschap. Het kernbegrip van het programma is dan ook participatie (meedoen), met een toenemend accent op zelf- en samen-redzaamheid.

De Strategische Visie Venlo 2030 is verder geconcretiseerd voor de middellange termijn in de Sociale Structuurvisie Venlo 2022 'Ik ken jouw naam, jij kent de mijne. Samen zijn we Venlo'. Deze structuurvisie benoemt voor het gehele sociale domein 4 kernopgaven:

- Meedoen
- Persoonlijke ontwikkeling
- Zorg voor gezond en vitaal
- Veilige leefomgeving.

De kaders voor de eerste drie opgaven maken onderdeel uit van het programma Stad van actieve mensen. De opgave 'Veilige leefomgeving' wordt ingekaderd in het programma Veelzijdige stad in het groen.

Venlo biedt de inwoners een breed palet aan mogelijkheden en faciliteiten, de inwoner maakt gebruik van die mogelijkheden en levert een bijdrage aan de samenleving. De eigen verantwoordelijkheid, de eigen mogelijkheden en eigen kracht van de burger in zijn of haar omgeving staan centraal. Uitgangspunt is dat de burger leidend is (maar niet bepalend) en dat de burger zolang mogelijk zelfstandig moet kunnen (blijven) participeren (in de eigen woonomgeving). Daar waar dat niet op eigen kracht kan, zal de redelijkerwijs noodzakelijke ondersteuning geboden worden.

Ambities 2030

In 2030 levert iedere inwoner een bijdrage aan onze gemeenschap. In buurten, wijken en kernen zijn de burgers zelf de leidende actoren wat betreft leefbaarheid en zorg voor elkaar. Door zelfsturing, zelfregie en zelfredzaamheid bouwen burgers aan een levende gemeenschap, mede in termen van sociale cohesie en sociale stijging. Maatschappelijke deelname is immers meer dan een vaste baan en een goed inkomen.

De gemeente Venlo is er voor de inwoners, en de inwoners zijn er voor elkaar. Venlo biedt haar inwoners een breed palet aan mogelijkheden en faciliteiten. De inwoner maakt gebruik van die mogelijkheden en levert daarmee tegelijkertijd een bijdrage aan diezelfde mogelijkheden, en aan de samenleving als geheel. Er is duidelijk sprake van wederkerigheid in de relatie. De gemeente is daarbij ondersteunend en biedt een vangnet voor degenen die buiten de boot (dreigen) te vallen.

De bevolking van Venlo is in 2030 mede door de demografische ontwikkelingen wezenlijk anders van samenstelling. Ondanks het succesvolle beleid om meer jonge mensen naar de stad en de regio te halen zijn er meer, veel meer ouderen. De meeste ouderen zijn betrokken en participeren actief, ook na een arbeidzaam leven. Hun ervaring, kennis en kunde worden breed ingezet ten behoeve van welvaart en welzijn. De keerzijde van een vergrijzende samenleving is dat ook de zorgbehoefte toeneemt.

De bijdrage van iedere burger heeft een economisch en/of maatschappelijk rendement. Door de demografische ontwikkelingen en de economische groei is de vraag naar de inzet van mensen, ondanks innovatie, aanzienlijk gestegen. Dit geldt voor de arbeidsmarkt op het

gebied van onze economische speerpunten, maar ook voor de maatschappelijke speerpunten zoals gezondheid, zorg en onderwijs en de vraag vanuit de gemeenschap.

De scheiding tussen betaald en onbetaald werk is diffuser geworden; er zijn tussenvormen ontstaan. Er zijn banen met structurele loonkostensubsidie, in zijn geheel gesubsidieerde banen, participatiebanen, en ook is er sprake van het verlonen van vrijwilligerswerk ten behoeve van gemeenschapstaken.

De toekomstige economie en arbeidsmarkt en de samenleving als sociaal systeem vragen om een toenemende kwalificatie van haar inwoners. Scholing, trainingen en coaching zijn in 2030 voor alle inwoners beschikbaar waarbij de individuele kwaliteiten worden gematched met de behoeften van de gemeenschap en de markt. Voor inwoners met een achterstand investeert de stad extra om die achterstand te beperken of in te lopen en tot ontwikkeling te komen. Voor inwoners met een voorsprong op het gebied van motivatie, betrokkenheid, kennis en kunde biedt de stad een rijk scala aan mogelijkheden om zichzelf en hun initiatieven (nog verder) te ontplooien. Bovendien maakt de stad dankbaar gebruik van hun betrokkenheid, kennis en kunde.

De keuze van uw raad voor het voorkeursscenario 'Venlo Kansenstad' bij de vaststelling van de gemeentebegroting 2012 heeft focus aangebracht in bovenstaand toekomstbeeld.

Doelstelling 2017

De inzet is dat we in 2017 al goed op weg zijn om een vitale Venlose samenleving te realiseren, met als kernbegrippen arbeidsparticipatie, sociale en maatschappelijke participatie, talentontwikkeling, zelfredzaamheid en gezondheid. We willen mensen in hun mogelijkheden laten benutten en naar vermogen mee laten doen, dan wel belemmeringen om mee te doen opheffen. Venlonaren krijgen en grijpen in toenemende mate de mogelijkheid aan om economisch, sociaal, maatschappelijk, sportief en cultureel optimaal hun talenten te ontwikkelen, voor zichzelf, voor elkaar én voor de stad. Eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van de Venlonaar is de rode lijn die door het gehele programma loopt. De invulling van de hoofdpogingen van de sociale structuurvisie staat goed in de steigers. De in 2012 vastgesteld "SAM kaders" zijn daarbij leidend.

Kaders raads werkgroep SAM

De raads werkgroep Sam heeft vijf kaders opgesteld die van toepassing zijn op de relatie met de burger. Uw raad heeft deze kaders bij besluit van 28 maart 2012 overgenomen en vastgesteld. In de totstandkoming van de voorliggende programmabegroting houdt het college uitdrukkelijk rekening met deze kaders. De stadsgesprekken zijn hier een voorbeeld van, en ook in de programmateksten zal er regelmatig aan worden gerefereerd.

1. De burger is leidend

In buurten, wijken en kernen zijn de burgers de leidende actoren wat betreft leefbaarheid en zorg voor elkaar. Door zelfsturing, zelfregie en zelfredzaamheid bouwen burgers aan een levende gemeenschap waaraan iedereen naar vermogen een bijdrage levert. Dat geldt met name voor de thema's leefbaarheid en zorg voor elkaar.

2. 'Eigendom' en 'liefdevol verwaarlozen'

Burgers die streven naar een leefbare woon- en leefomgeving en zich daarvoor daadwerkelijk inzetten, zijn "eigenaar" van hun initiatieven en vragen. Daarbij verdienen zij betrokkenheid, steun en vertrouwen van de zijde van overheid en maatschappelijke organisaties. Voor deze instanties betekent dat vooral de bereidheid tot 'loslaten' op het niveau van wijk en buurt. Het niveau waarop zelfregie en zelfsturing plaatsvinden, is dat van de wijk en buurt. Dat is kleinschalig beginnen, maatwerk leveren en verbindingen leggen tussen bestaande netwerken.

3. Van 'maken' naar 'mogelijk maken'

Het beginsel van zelfsturing door burgers vraagt van de gemeentelijke overheid een omslag ('kanteling'): de gemeente wordt partner in een dialoog-proces waarin visies en doelen gezamenlijk met burgers en maatschappelijke organisaties worden gedeeld en geformuleerd. Van gemeente en maatschappelijke organisaties wordt ten opzichte van burgerinitiatieven een proactieve en creatieve opstelling verwacht in de vorm van vraaggericht werken. Dit betekent vooral: uitgaan van wat burgers zelf kunnen, ondersteuning bieden en op het juiste punt inspringen. Vertrouwen is de basis voor het samenwerkingsproces.

4. De communicatieve overheid

De communicatieve overheid beschouwt burgers en maatschappelijke organisaties als gelijkwaardige partners. Zij erkent het bestaan van de eigen leefwereld van de burgers en geeft ruimte aan vormen van directe democratie. Zij werkt niet primair vanuit regels en procedures, maar vanuit gelijkwaardigheid, dialoog en vertrouwen. Gezamenlijk met de partners wordt bekeken welke processen en activiteiten zich lenen voor zelfsturing en zelfregie.

5. Pilots

De gemeente schept kaders waarbinnen, door middel van enkele pilots, ervaring wordt opgedaan met het 'gekanteld' werken in het kader van zelfregie, zelfredzaamheid en zelfsturing. Als voorbeeld kan de innovatieve pilot VenloDroom dienen. Een andere mogelijkheid is het experimenteren met wijk- en buurtbudgetten. Via pilots kan een (gedeeltelijk) andere financieringsmethodiek beproefd worden. Ketensamenwerking tussen burgers, overheid en maatschappelijke organisaties is een belangrijk hulpmiddel om zelfregie, zelfsturing en zelfredzaamheid mogelijk te maken.

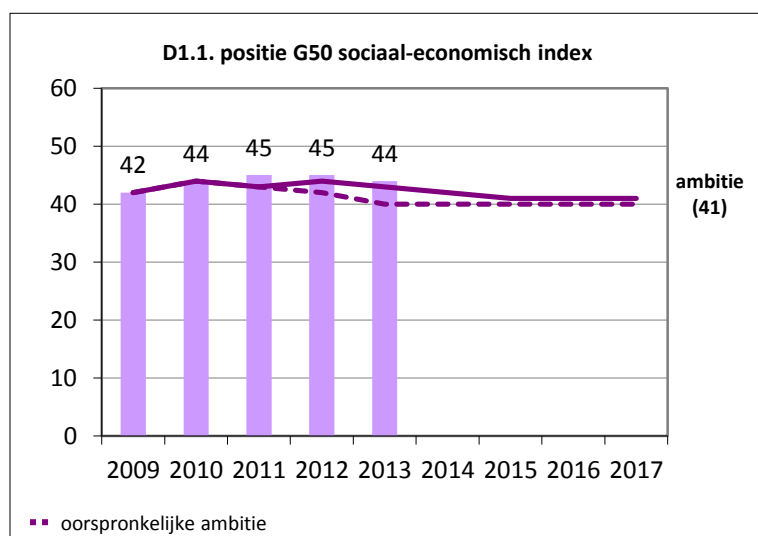
4.1.2 Wat gaan we daarvoor doen

Kernbegrip van het programma 'Stad van actieve mensen' is participatie, in de vorm van actief deelnemen aan de maatschappij. Meer dan in het verleden zet de gemeente in op het weghalen van eventuele beperkingen en belemmeringen bij de individuele inwoners om te participeren. De gemeente neemt verantwoordelijkheden dus niet terug, maar spant zich ervoor in dat de inwoner het alsnog zelf kan. Dit komt mede voort uit het toenemende accent op zelfredzaamheid. De uitwerking van de strategisch visie 2022 geef hier handen en voeten aan.

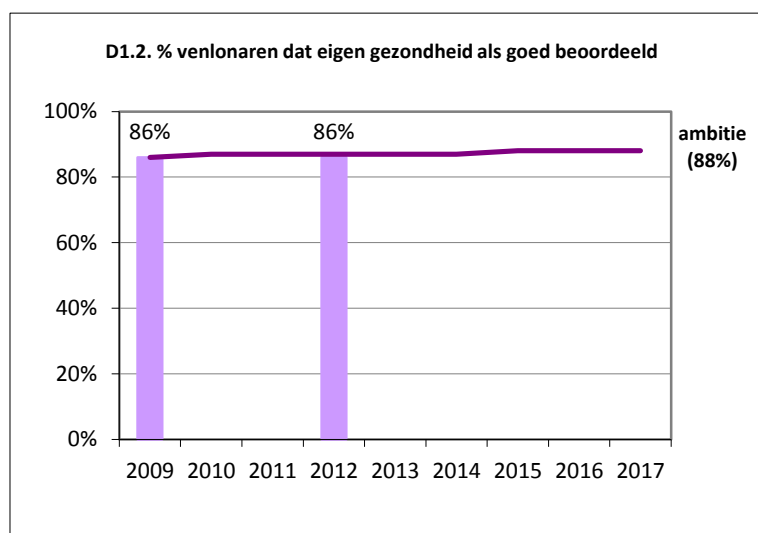
Een gevolg van de toenemende vergrijzing en ontgroening is dat de druk op de zorgvoorzieningen toeneemt. De vraag naar het aantal vrijwilligers in de zorg, bij verenigingen en in wijken overstijgt echter het aanbod, en zal de komende jaren naar verwachting alleen maar blijven stijgen. We moeten dus zuinig zijn op de Venlose vrijwilligers. Aan de andere kant geldt dat wij van de Venlose burger verwachten dat die zelf verantwoordelijkheid gaat dragen voor zichzelf, maar ook voor zijn omgeving, buurt, wijk. Het concept Huizen van de Wijk heeft mede als doel deze eigen verantwoordelijkheid in buurt netwerken vorm te geven.

2014 wordt het jaar dat de drie decentralisaties tot afronding moeten komen. Met ingang van 1 januari 2015 treden zij namelijk in werking. Landelijk gezien gaat het om de overheveling van taken naar de gemeente met een omvang ter grootte van het huidige gemeentefonds, namelijk circa € 15 miljard. Waar op dit moment de kosten daarvan voor de inzet voor Venlose burgers circa € 70 miljoen (exclusief de kosten van de Participatiewet) bedragen, moet de gemeente dadelijk de redelijkerwijs noodzakelijke zorg invullen met circa € 50 miljoen. Dat dit gepaard gaat met ingrijpende maatregelen moge duidelijk zijn.

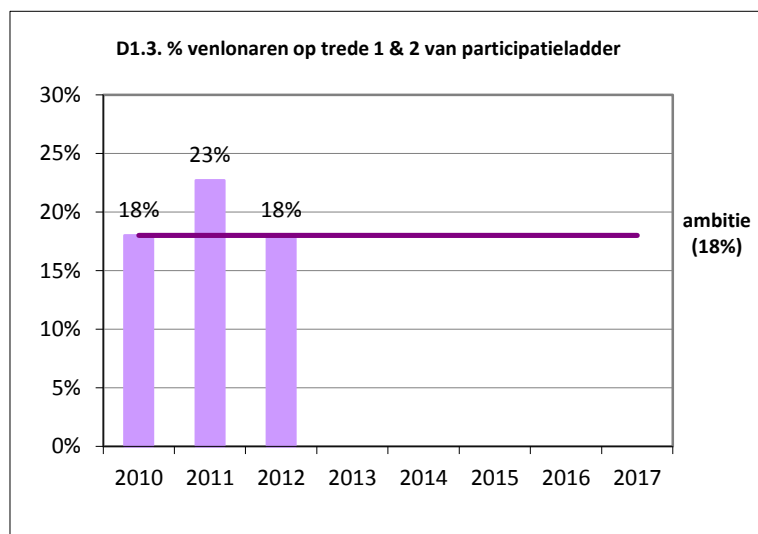
Indicatoren

D1.1 De plaats op de sociaal-economische index is feitelijk geen effectindicator maar een benchmark. Hierdoor zijn inspanningen van de gemeente niet altijd zichtbaar in een verbetering of verslechtering van de score omdat de positie afhankelijk is van hoe andere gemeenten het doen. Voor de volgende raadsperiode zal een andere indicator worden gekozen. De auditcommissie brengt advies uit over de toepassing van indicatoren.

D1.2 Om te kunnen participeren in de maatschappij is het van belang dat mensen gezond zijn, of zich in ieder geval gezond voelen. Het percentage Venlonaren, van 17 tot 65 jaar, dat zich gezond voelt is in 2012 86%. Dat is exact gelijk aan het percentage in 2009. Om de ervaren gezondheid van Venlonaren te verbeteren wordt de komende jaren onder meer geprobeerd om de sportparticipatie te verhogen.

D1.3 Het hebben van een sociaal netwerk en het hebben van een zinvolle dag- en vrijetijdsbesteding is belangrijk om goed mee te kunnen doen in de maatschappij. Er zijn nog altijd mensen die door bijvoorbeeld een beperking steeds verder geïsoleerd raken van de maatschappij. Om de mate van participatie te bepalen wordt vaker gebruik gemaakt van de participatieladder. In 2012 bevond 18% van de bevolking van 18 jaar en ouder zich op de eerste (3%) of

tweede trede (15%) van de participatieladder. Mensen op deze trede hebben amper of geen contact met andere mensen buiten hun huisgenoten. Dat percentage is gelijk aan dat van

2010, maar lager dan in 2011. Het lijkt erop dat het hogere percentage in 2011 een uitschieter is geweest, waar geen directe verklaring voor is.

Programmalijnen

In het programma 'Stad van actieve mensen' onderscheiden we vier programmalijnen, te weten:

- Arbeidsparticipatie
- Talentontwikkeling
- Sociale en maatschappelijke participatie
- Zelfredzaamheid en gezondheid

De eerste twee zijn gelijk aan de overeenkomstige hoofdpogaven uit de sociale structuurvisie, 'meedoen' en 'persoonlijke ontwikkeling', terwijl de laatste twee programmalijnen betrekking hebben op de derde hoofdpogave, 'zorg voor gezond en vitaal'.

Programmalijn 1: Arbeidsparticipatie

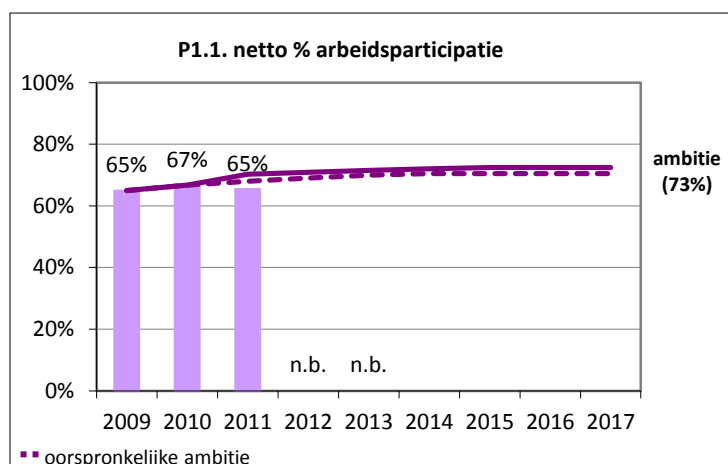
Deze programmalijn richt zich op de deelname van de Venlose burgers aan het arbeidsproces. In 2017 moet dat substantieel zijn vergroot. Dat de economische situatie dit tot een grote uitdaging maakt zal duidelijk zijn. Meer Venlonaren zijn in staat om in 2017 zelfstandig hun eigen inkomen te verwerven. Risicogroepen verdienen hierbij extra aandacht. Hoewel dit wel het uiteindelijke streven is, hoeft arbeidsparticipatie niet direct in het reguliere (betaalde) arbeidsproces plaats te vinden. Het kunnen ook leer/werkplekken zijn, of arrangementen gericht op het vergroten van werkervaring van mensen. Om de deelname van arbeidsgehandicapten te vergroten wordt bijvoorbeeld gekeken naar de vermaatschappelijking van beschermd werk. De gemeente stimuleert het inschakelen van arbeidsgehandicapten en heeft hierin een voorbeeldfunctie door deze mensen in dienst te nemen dan wel via opdrachten aan de WAA-groep NV (de uitvoerder van de Wet Sociale Werkvoorziening) tot verruiming van het werkaanbod voor deze doelgroep te komen. In de terugblik op 2013 is al geconstateerd dat sprake is van een mismatch tussen werkaanbod en arbeidsmarkt. Dit punt zal indringend aandacht vragen in de naar aanleiding van het sociaal akkoord te voeren arbeidsmarktoverleg tussen werkgevers, werknemersorganisaties en gemeenten in het Werkplein.

De gemeente maakt voor het bereiken van de doelstellingen actief gebruik van het instrument *social return on investment*. Dit instrument koppelt opdrachten en aanbestedingen van de gemeente aan verplichtingen bij de contractpartij op het gebied van bijvoorbeeld inschakeling van bepaalde doelgroepen.

Verder zal gezien het belang van het Werkplein voor de regionale arbeidsmarkt aandacht gegeven worden aan het regionale arbeidsmarktbeleid.

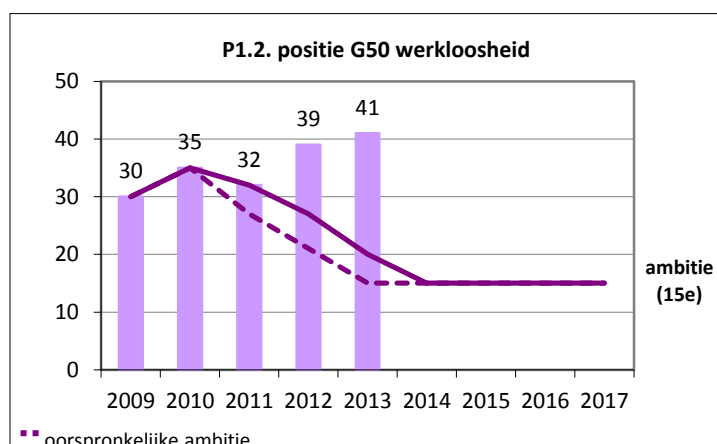
De Participatiewet geeft de gemeente ingaande 2015 meer mogelijkheden mensen in het arbeidsproces te doen instromen, onder ander door het slechten van schotten in de financieringsstromen. Verder zien we jaarlijks een toename van banen in Venlo. Het feit dat de arbeidsparticipatie afneemt betekent een toename van het aantal werknemers van elders. Binnen het programma Innovatieve en excellente stad wordt aan deze beweging in het kader van de 'kennisinfrastructuur' aandacht geschonken.

Indicatoren

P1.1 In Venlo wonen ruim 66.600 15 t/m 64 jarigen. Zij behoren hiermee tot de potentiële beroepsbevolking. De feitelijke beroepsbevolking is het deel ervan dat óf werkt, óf actief op zoek is naar een betaalde baan van 12 uur of meer. In Venlo is dat 65% van de potentiële beroepsbevolking. Dit percentage is aan de lage kant. Het streven is om 72,5% van de potentiële beroepsbevolking op de arbeidsmarkt te laten participeren

in 2017. Over 2012 en 2013 zijn nog geen nieuwe cijfers bekend.

P1.2 Wat betreft de werkloosheidspositie van Venlo op de benchmark van de G50 wil de gemeente in 2017 uitkomen op een 15^e positie. Gezien het steeds stijgende werkloosheidspercentage in Venlo en het feit dat dit percentage ook sneller stijgt dan in de meeste andere steden van de G50, begint de gemeente Venlo steeds verder verwijderd te raken van de ambitie. In 2013 is de positie van Venlo verder gedaald naar een 41^e

positie. Overigens is de indicator 'werkloosheid' geen effectindicator maar een benchmark. Als zodanig meet dit niet sec het effect van het gemeentelijk beleid. Ook deze indicator zal voor de nieuwe raadsperiode worden herzien.

2014

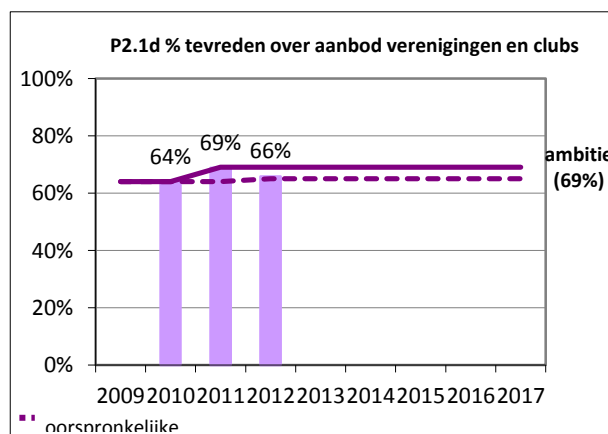
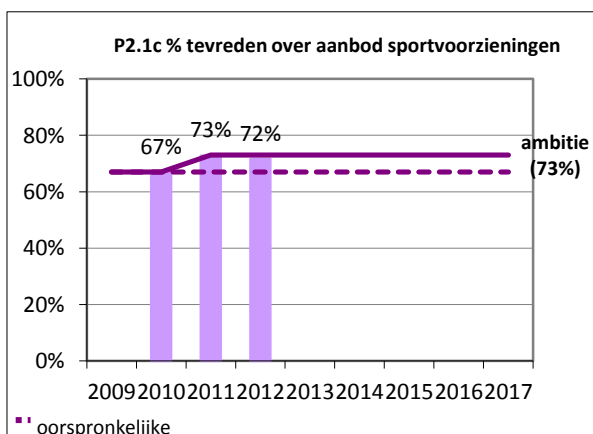
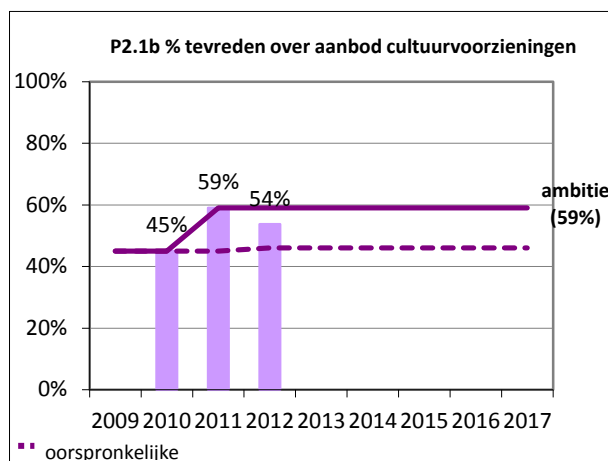
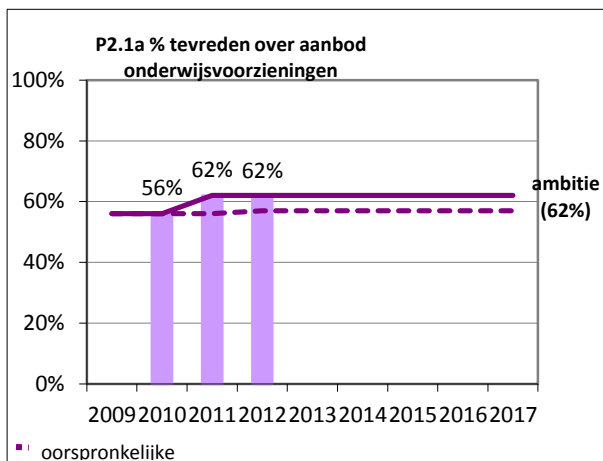
In 2014 zullen we veel energie steken in de invoering van de Participatiewet. Deze nieuwe wet gaat delen van de WWB, de Wajong en de WSW vervangen en slecht daarmee financiële schotten. Verder brengt de wet alle mogelijkheden rondom de inschakeling van mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt in één (gemeentelijke) hand. De financiële risico's van de wet zijn als gevolg van forse rijksbezuinigingen (met name op de WSW) groot. Het gaat echter ook om wetgeving die volledig in de lijn van de gemeentelijke ambitie past. De inzet van de gemeente is gericht op het actief inschakelen van werkzoekenden op de arbeidsmarkt. In het verlengde daarvan is het zaak zoveel als mogelijk de uitvoeringsorganisatie van de WSW, de WAA-groep NV, in te schakelen als uitvoeringsorganisatie. Want ook dat is een duidelijk uitgangspunt van de gemeente: de uitvoering moet zoveel mogelijk bij onze maatschappelijke partners liggen. Het belang van financiële onafhankelijkheid van de burger onderkennen wij. Het causale verband tussen geen zorgen te hebben voor de financiële positie en de vraag naar zorg is wetenschappelijk aangetoond. Zo bezien is het goed meer aandacht aan armoedebestrijding gegeven, waardoor op (de lange) termijn de vraag naar zorg wellicht zal afnemen.

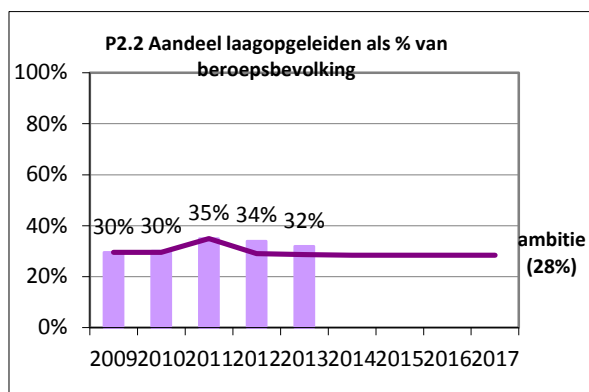
Programmalijn 2: Talentontwikkeling

Kwalificatie en talentontwikkeling zijn belangrijke voorwaarden om economisch, sociaal en maatschappelijk te kunnen participeren. In de speerpuntsectoren en bij de grote werkgelegenheidsverschaffers, zoals de zorg, is veel werk te vinden, maar daarvoor is wel gekwalificeerd personeel nodig waarbij beheersing van de Nederlandse taal een eerste vereiste is. Het beleid van de gemeente Venlo is gericht op een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, onder meer door een (verdere) verhoging van het gemiddelde opleidingsniveau van het Venlose arbeidsaanbod. Het behalen van minimaal een startkwalificatie is daarbij de basis. Daarnaast stimuleren we dat mensen 'een leven lang leren' en hun talenten ontplooiën en ontwikkelen op de terreinen onderwijs, sport en cultuur. De jeugd is daarbij de primaire doelgroep, conform de amendementen van uw raad op de Kadernota. Ook vrijwilligerswerk wordt nadrukkelijk gezien als een manier van talentontwikkeling.

Indicatoren

P 2.1 Het oordeel van inwoners van de gemeente Venlo over het aanbod van verschillende voorzieningen levert een wisselend beeld op. De tevredenheid over het aanbod van onderwijsvoorzieningen (**P2.1a**) en sportvoorzieningen (**P2.1c**) is (vrijwel) gelijk gebleven in vergelijking met de meting in 2011. Wat betreft de cultuurvoorzieningen (**P2.1b**) en verenigingen en clubs (**P2.1d**) is een daling te zien in de tevredenheid van Venlonaren. Mogelijk laat de recessie en de bezuinigingen zich hier wat sterker voelen. Bij drie van de vier voorzieningen wordt het ambitieniveau op dit moment niet gehaald. Positief is echter dat voor alle vier typen voorzieningen geldt dat de tevredenheid daarover groter is dan in 2010.

P2.2 Om talenten te kunnen ontwikkelen is het van belang dat Venlonaren minimaal een startkwalificatie behalen. Het percentage laagopgeleiden van de beroepsbevolking moet dus omlaag. Het aandeel laagopgeleiden is in 2013 licht gedaald van 34% naar 32%. In 2017 hebben wij de ambitie het aandeel laagopgeleiden terug te brengen naar maximaal 28%.

2014

De kaderstelling van de raads werkgroep SAM en de verminderde beschikbaarheid van gemeentelijke middelen heeft een beweging in gang gezet naar een andere rol opvatting en rol invulling door de gemeente Venlo. We gaan van realiseren naar faciliteren, van zelf doen naar regie voeren. De ambities zijn ongewijzigd gebleven, maar de realisatie ervan wordt veel meer dan in het verleden een verantwoordelijkheid van de burger zelf en van maatschappelijke partners. Financiële steun van de gemeente is geen vanzelfsprekendheid meer, en waar de gemeente nog wel (financieel) bijdraagt, zal sprake zijn van de eerder genoemde wederkerigheid: er wordt iets terugverwacht. Het begrip “voor wat hoort wat” zal actief worden toegepast.

In dat licht zal ook de door decentralisatie van de huisvesting primair onderwijs worden beoordeeld.

Programmalijn 3: Sociale en maatschappelijke participatie

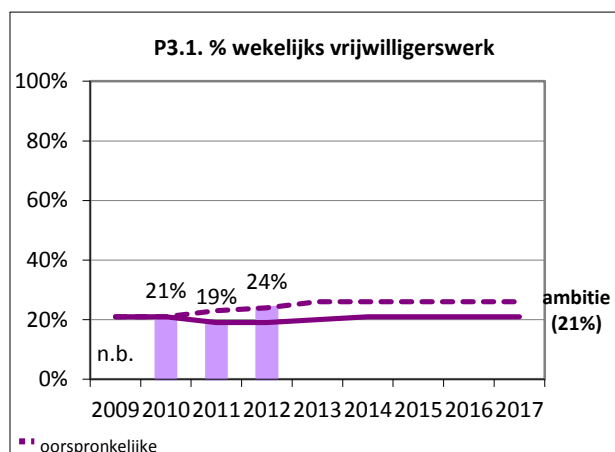
Maatschappelijke participatie houdt in dat alle Venlonaren zich inzetten voor elkaar, hun buurt, wijk of dorp. Het college wil dat Venlonaren participeren in sociale netwerken en een zinvolle dag- en vrijetijdsbesteding hebben, waarbij sport, cultuur en het verenigingsleven een belangrijke rol spelen. De inzet van het concept Huizen van de Wijk is er juist op gericht om (de totstandkoming van) dergelijke sociale netwerken te stimuleren. Waar de inkomenspositie van de individuele Venlonaar sociale en maatschappelijke participatie onmogelijk maakt, worden individuele oplossingen geboden, al dan niet via inkomensondersteunende maatregelen. Zorg baart de signalen, die wij krijgen dat steeds minder inwoners vrijwilligerswerk willen verrichten.

Maatschappelijke organisaties, en ook de gemeente zelf, richten hun organisatie in op het principe van vraagsturing. De inzet van sociale wijkteams is erop gericht de juist vraagkant in beeld te brengen en tevens het sociale netwerk van de hulpvrager oplossingsgericht daarbij te betrekken. Sociale wijkteams reageren op (signalen van) ondersteuningsvragen die niet in of door het buurt- en bewonersnetwerk kunnen worden opgelost.

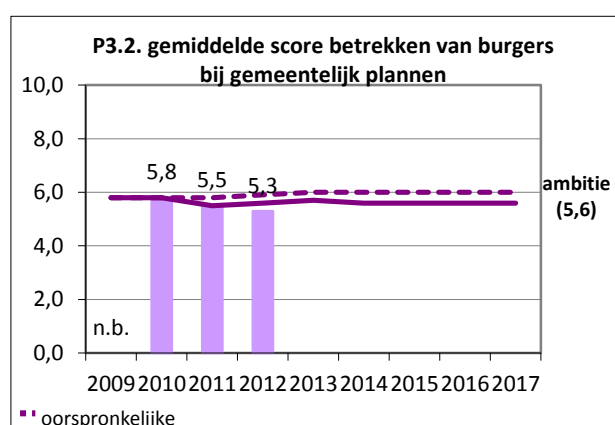
Ontmoeting en participatie vinden zoveel mogelijk plaats in de wijk of buurt. Daartoe dienen er voldoende en de juiste voorzieningen aanwezig te zijn. Deze voorzieningen, en dat zijn zowel gebouwen als de openbare ruimte, moeten toegankelijk zijn voor iedereen. Dat vraagt om een goede koppeling met het programma ‘Veelzijdige stad in het groen’.

Voor mensen met een andere nationaliteit is het vaak moeilijker om te participeren, om hun weg te vinden in de Nederlandse samenleving. Nieuwkomers worden in Venlo gastvrij ontvangen. Mensen uit hun eigen buurt of wijk helpen hen om de goede weg te vinden en geven nieuwkomers daarmee een gevoel dat zij welkom zijn.

Indicatoren

P3.1 Sociale en maatschappelijke participatie wordt bereikt door mensen bij plannen e.d. te betrekken, hierdoor voelen meer mensen zich betrokken bij hun vereniging, hun buurt of hun gemeente. In 2012 geeft bijna een kwart van de Venlonaren aan wekelijks vrijwilligerswerk te verrichten (24%). Dat is een duidelijke stijging ten opzichte van de meting in 2011. Het streefcijfer (21%) wordt daarmee op dit moment ruimschoots gehaald.

P3.2 De waardering van de Venlonaar voor het betrekken van burgers bij gemeentelijke plannen is gedaald van 5,5 naar 5,3. De dalende trend wordt daarmee doorgetrokken. Een mogelijke verklaring hiervoor is de onvrede van een deel van de bevolking over de kosten van grootschalige projecten en evenementen die ten tijde van de meting veel in de publiciteit waren, zoals de gemeentelijke participatie bij de bouw van het MFC en de Floriade.

2014

Nog meer dan in de programmalijn Talentontwikkeling doet zich hier de economische crisis en daardoor de noodzaak tot uitgavenreductie gelden. We ontzien daarbij de jongeren, de vrijwilligers en de ouderen. Zoals de raads werkgroep SAM reeds verwoordde dient in de activiteiten sprake te zijn van minder overheid. Hier is dus bij uitstek ruimte voor het principe van 'de burger aan zet'. Aan de ander kant geldt hier ook de aanbeveling van de werkgroep SAM voor de communicerende overheid. In 2014 zal uitdrukkelijk aandacht worden geschonken aan verbetering van de communicatie met de bevolking van Venlo. In dit kader reeds in gang gezette activiteiten, zoals de sociale wijkteams en het concept Huizen van de Wijk zullen in 2014 uitgebreid worden.

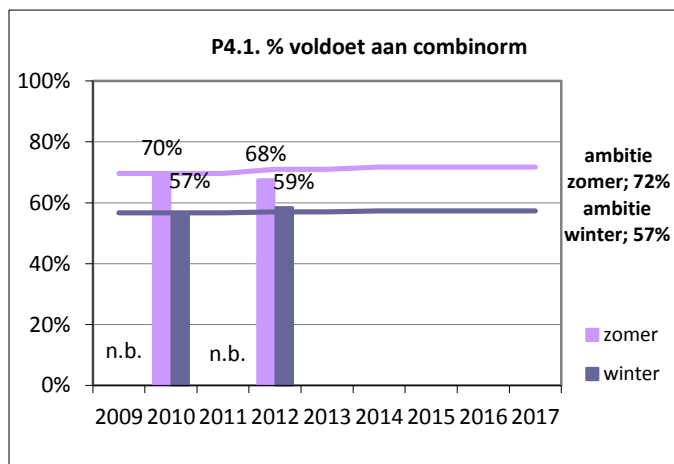
Programmalijn 4: Zelfredzaamheid en gezondheid

Venlonaren zijn autonoom, gezond en functioneren zelfstandig. Uit onderzoek blijkt dat financiële onafhankelijkheid bijdraagt aan de zelfredzaamheid en gezondheid. Voorwaarde is dat inwoners eerst zelf willen en kunnen, en wanneer dat niet lukt om hulp vragen bij familie, vrienden en, weliswaar niet vanzelfsprekend, burens. De overheid biedt uiteindelijk een vangnet voor de inwoners die het echt niet zelf kunnen. Daarbij zal sprake zijn van wederkerigheid; de gemeente verwacht daar dan wel wat voor terug.

Het beleid is gericht op het behouden en versterken van de zelfredzaamheid. Het gaat daarbij voornamelijk om gezondheid, zelfstandig wonen, inkomensbeheer en mobiliteit. Op basis van de vraag (zie ook hierboven bij sociale en maatschappelijke participatie) en binnen het op basis daarvan opgestelde leefzorgplan of arrangement worden in samenwerking met maatschappelijke partners verschillende ketens voor wonen, zorg, arbeid en welzijn ontwikkeld om de inwoners te ondersteunen.

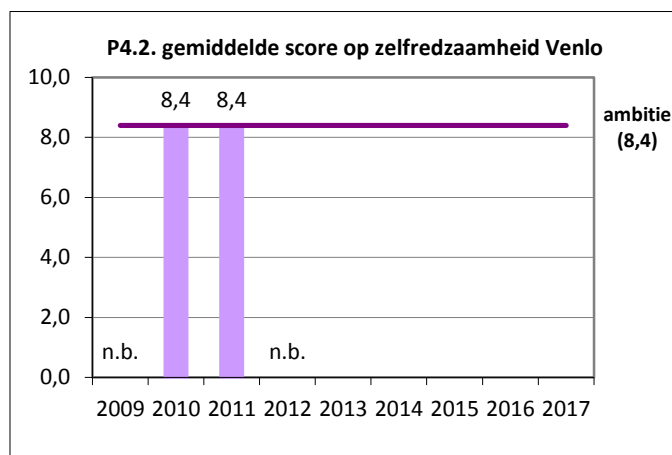
Sport en bewegen worden ervaren als ontspannend. Ook draagt het bij aan de lichamelijke en geestelijke gezondheid van mensen. Doel is dan ook om zoveel mogelijk mensen aan het sporten en bewegen te krijgen en te houden. Om die reden houden we de bijdrage voor het gebruik van gemeentelijke (sport)voorzieningen op een aanvaardbaar niveau. Waar de inkomenspositie van de individuele Venlonaar deelname aan sportieve activiteiten onmogelijk maakt, worden individuele oplossingen geboden waarbij jongeren de primaire doelgroep vormen.

Indicatoren

P4.1 Om langer zelfstandig te kunnen blijven functioneren is het belangrijk dat mensen gezond zijn, of zich in ieder geval gezond voelen. Sporten levert een belangrijke bijdrage aan het gezondheidsgevoel van mensen. Het is dan ook belangrijk om de sportparticipatie onder Venlonaren te vergroten. De combinorm is een combinatie van de bewegingsnorm en de fitnorm. De bewegingsnorm zegt dat mensen minimaal 5 dagen per week 30 minuten matig intensief moeten bewegen. De fitnorm haal je als je minimaal 3x per week 20

minuten zwaar inspannend actief bent. Je voldoet aan de combinorm wanneer je ten minste een van beide normen haalt. In de zomer voldoet 68% van de Venlonaren aan de combinorm, in de winter is dit 59%. Daarmee is de ambitie voor de combinorm in de winter gehaald, maar voor de zomernorm niet.

P4.2 Inwoners van de gemeente Venlo geven over het algemeen aan dat ze zelfredzaam zijn. Ze kunnen alles goed aan, prima voor zichzelf opkomen en weten goed hun recht te halen. Gemiddeld scoort de Venlonaar een 8,4 op de schaal van zelfredzaamheid. Naarmate de leeftijd toeneemt, neemt de zelfredzaamheid af. Mensen tussen de 65 en 74 jaar scoren nog een 8 op deze schaal en mensen van 75 jaar en ouder scoren op deze schaal nog maar een 7,1. In 2012 is de zelfredzaamheid niet gemeten.

2014

Binnen deze programmalijn landen twee ingrijpende decentralisatieopgaven vanuit het rijk/provincie. Het gaat om de decentralisatie van de Jeugdzorg, en het onderbrengen van de begeleiding ingevolge de AWBZ onder de werking van de WMO. Dit zijn zeer grootschalige operaties waar landelijk in totaal 15 miljard euro mee is gemoeid. De invoering is voorzien per 1 januari 2015. Het jaar 2014 is dus cruciaal.

De kanteling op grond van de SAM-gedachte binnen de WMO is inmiddels in uitvoering. De sociale wijkteams zijn gestart en worden geleidelijk over de gehele gemeente ingevoerd. Uitgangspunt van de kanteling is dat een inwoner eerst zelf aan zet is. Wanneer dat niet lukt, kan hij familie, vrienden en burens om hulp vragen. Pas in laatste instantie, als het echt niet lukt, wendt hij zich tot de gemeente.

Alleen via deze kanteling zal het mogelijk blijken om binnen de gestelde en te stellen budgettaire kaders van de WMO en de decentralisaties te blijven. Om bewoners te activeren en netwerken rondom kwetsbare burgers te versterken is het concept Huizen van de Wijk ingevoerd. Ook dit concept wordt geleidelijk over de gemeente ingevoerd. Mede als belangrijke algemene voorziening voor burgers van Venlo, om elkaar te ontmoeten, zich te ontplooiën (vrijwilligers) om informatie en advies te halen voor eenvoudige opvoedondersteuning en voor integrale dagbesteding.

Deze aanpak staat ook omschreven in het programma Veelzijdige Stad in het Groen.

Tot slot blijft het noodzakelijk aandacht te hebben voor de gezondheid van de jeugd. Uit een onderzoek onder kinderen van het basis- en voortgezet onderwijs blijkt dat Venlose kinderen gemiddeld vaker sporten dan leeftijdgenoten in Nederland, maar dat er ondanks dat ook in Venlo sprake is van een toename van kinderen met overgewicht. In de inzet van het sportbeleid en het gezondheidsbeleid is dit een belangrijk punt van aandacht.

4.1.3 Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 1, incl. verrekening met reserves	Baten / Lasten	Rekening 2012	Actuele begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
1.1. Arbeidsparticipatie	Baten	61.704	59.230	58.039	57.094	55.519	55.519
	Lasten	72.816	70.250	67.575	119.439	116.733	115.762
<i>Subtotaal 1.1. Arbeidsparticipatie</i>		<i>-11.113</i>	<i>-11.020</i>	<i>-9.535</i>	<i>-62.345</i>	<i>-61.214</i>	<i>-60.243</i>
1.2. Talentontwikkeling	Baten	3.984	4.011	4.743	4.014	3.062	3.062
	Lasten	14.784	14.176	13.416	12.282	10.814	10.813
<i>Subtotaal 1.2. Talentontwikkeling</i>		<i>-10.801</i>	<i>-10.165</i>	<i>-8.673</i>	<i>-8.267</i>	<i>-7.752</i>	<i>-7.751</i>
1.3. Sociale en maatschappelijke participatie	Baten	921	801	754	2.254	755	755
	Lasten	19.772	20.200	22.416	20.063	18.099	18.099
<i>Subtotaal 1.3. Sociale en maatschappelijke participatie</i>		<i>-18.852</i>	<i>-19.399</i>	<i>-21.663</i>	<i>-17.809</i>	<i>-17.344</i>	<i>-17.344</i>
1.4. Zelfredzaamheid en gezondheid	Baten	2.880	2.049	2.043	2.043	2.043	2.043
	Lasten	28.520	27.479	24.697	26.088	25.536	25.167
<i>Subtotaal 1.4. Zelfredzaamheid en gezondheid</i>		<i>-25.639</i>	<i>-25.430</i>	<i>-22.654</i>	<i>-24.045</i>	<i>-23.493</i>	<i>-23.124</i>
Totaal saldo Programma 1		-66.404	-66.014	-62.525	-112.466	-109.803	-108.463

4.1.4 Welke partners zijn bij het programma betrokken

	Programmalijn 1: arbeidsparticipatie	Programmalijn 2: talentontwikkeling	Programmalijn 3: sociale en maatschappelijke participatie	Programmalijn 4: zelfredzaamheid en gezondheid
Provincie Limburg	X	X		X
Rijksoverheid	X	X		X
Ondernemersverenigingen	X			
Werkplein	X			
WAA	X			X
Onderwijsinstellingen		X		X
Studentenverenigingen		X		
Openbare bibliotheek		X		

	Programmalijn 1: arbeidsparticipatie	Programmalijn 2: talentontwikkeling	Programmalijn 3: sociale en maatschappelijke participatie	Programmalijn 4: zelfredzaamheid en gezondheid
Welzijnsinstellingen			X	X
Culturele instellingen		X	X	
Zorginstellingen			X	X
Wijkoverleggen			X	X
Woningbouwcorporaties			X	
Politie			X	
Zorgverzekeraars/ zorgkantoor			X	
Sportverenigingen		X		X
Huis voor de Sport			X	X
CIZ				X
Cliëntenraden				X
Platform 31	X	X	X	x

4.1.5 Relevante beleidskaders

De volgende documenten zijn van invloed of hebben betrekking op het programma 'Stad van actieve mensen':

- Structuurvisie binnenstad
- Nota 'Kiezen voor Groei'
- Duurzaamheidsbeleid; Regionale woonvisie
- Rijksdoelstelling (stedenbeleid/ISV)
- Regionaal Kompas
- Visie Hulpverlening
- RAIL 2010
- Nota Perspectief
- Visie op Schuldhulpverlening en minimabeleid
- Wmo, Wsw, Wwb, WIJ
- Visie Wonen, Welzijn en Zorg
- Beleidsplan WMO en
- Beleidsnotitie "Wij(k)kracht, sociale wijkteams in Venlo"
- Cultuurnota met uitvoeringsprogramma
- Nota samenhangend vrijwilligersbeleid 2010-2011
- Bestuursakkoord tussen rijk, VNG en UvW van mei 2011
- Nota Ruimte voor de Sport Venlo

4.1.6 Relaties met andere programma's

Er is een sterke relatie tussen het programma 'Stad van actieve mensen' en het programma 'Veelzijdige stad in het groen'. Beide programma's vullen elkaar goed aan. Verschillen zijn er uiteraard ook. Het programma 'Stad van actieve mensen' concentreert zich met name op het individu of het individu in het collectief, waar het programma 'Veelzijdige stad in het groen' zich richt op het collectief in de omgeving van wijk en buurt.

Programma 2. Innovatieve en excellente stad

- Toerisme en recreatie
- Kennisinfrastructuur ten behoeve van hoger opgeleiden; beroepsopleidingen
- Bedrijfsvestigingen, werkgelegenheid
- Bijdrage aan (bestuurlijke) allianties

Programma 3. Centrum Euregio: hoofdstad en vitaal hart

- Stedelijke / centrumvoorzieningen

Programma 4. Veelzijdige stad in het groen

- Gebouwelijke voorzieningen
- (Sociale) veiligheid, bereikbaarheid
- Beheer en onderhoud openbare ruimte
- Wijkaanpak, algemeen en impuls
- Huizen van de Wijk
- Studentenhuisvesting

Programma 5. Dienstverlening

- Ondernemen; ondersteuning andere gemeenten
- Bijdrage aan (bestuurlijke) allianties
- Faciliteren inclusief beleid
- Facilitering van de sturingsvormen regie, facilitering, en communicatieve overheid

4.2 Programma 2 Innovatieve en excellente stad

4.2.1 Wat willen we bereiken

Het programma 'Innovatieve en excellente stad' levert een belangrijke bijdrage aan de hoofdpogingen van de Strategische visie 2030 en meer in het bijzonder aan de verbetering van het vestigingsklimaat voor bedrijven en ondernemers. De essentie van het programma is vernieuwen en de beste willen zijn. Venlo wil meer hoogopgeleide mensen aan de stad binden en werkgelegenheid voor hen bieden. Hoogopgeleide professionals vormen een belangrijke groep waar het gaat om de toekomstige arbeidsvraag maar ook ten aanzien van initiatieven op sociaal-maatschappelijk en sociaal-cultureel gebied.

Drie thema's staan centraal in dit programma: onderwijs-kennis, bedrijfsomgeving, en innovatie. Het college heeft daarbij expliciet aandacht voor de ontwikkeling en toepassing van C2C/duurzaamheid. Het programma kent één door de raad aangewezen prioritaire programmalijn: de versterking, verbreding en verdieping van de kennisinfrastructuur (programmalijn 2.1). Daar ligt onze focus.

In het gekozen voorkeursscenario 'Venlo kansenstad' uit de Strategische Visie worden voor het programma 'Innovatieve en excellente stad' de volgende ambities aangegeven:

- Het C2C gedachtegoed is een onderscheidend kwaliteitsaspect van de bestaande regionale bedrijvigheid. Innovatiekracht is het vermogen om, geïnspireerd door C2C, de bestaande activiteiten en sectoren kwalitatief te verbeteren.
- Recreatie en toerisme hebben een economische potentie.
- Kennisintensieve bedrijvigheid moet behouden en versterkt worden.
- Venlo is in 2030 een stad met bedrijvigheid rondom de clusters logistiek, kennisintensieve industrie en agribusiness, en past daarbij de principes van C2C toe.
- De stad heeft in 2030 een breed aanbod aan hoger onderwijs en academische opleidingen.

Meer concreet zijn in de Strategische Visie, en inmiddels in belangrijke mate ook doorvertaald in de Regiovisie 'Regio in balans', de volgende ambities voor 2030 geformuleerd:

- Venlo excelleert in innovatieve denkkraft en de toepassing daarvan in haar speerpuntsectoren. Uitgangspunt is een 'gezonde' groei die de (nieuwe) burgers van Venlo kunnen ondersteunen en waar zij een bijdrage aan kunnen leveren. Venlo is een magneet voor investeringen. De nadruk ligt op verduurzaming van de economie en gebouwde omgeving, (wetenschappelijke of toepasbare) kennis, innovatie en kwaliteit. Venlo is een toonaangevende logistieke regio, met ultramoderne agribusiness, kennisintensieve (maak)industrie en biedt een onderscheidend totaalpakket in de vrijetijdseconomie.
- C2C is aangegrepen om onze voorsprong uit te bouwen en zodoende te kunnen excelleren.
- Er is voldoende werkgelegenheid en een goede aansluiting tussen het regionale onderwijsaanbod en de vraag vanuit de arbeidsmarkt.
- Venlo is een kennisstad met diverse wetenschappelijke en HBO opleidingen die aansluiten op de speerpuntsectoren.
- Excellente en concurrerende vestigingsfactoren voor het bedrijfsleven: uitstekende (inter)nationale multimodale ontsluiting, innovatieve bedrijven, duurzame bedrijventerreinen, een bruisende binnenstad, voldoende adequaat opgeleid arbeidsmarktpotentieel. De identiteit en de economische speerpunten van de stad zijn voelbaar en zichtbaar in de (binnen)stad.
- Venlo staat internationaal op de kaart voor kennis en kunde. De internationale oriëntatie heeft een extra impuls gekregen door de economische ontwikkeling van de Europese unie, nieuwe EU-landen en het aanboren van nieuwe markten (Azië en Zuid Amerika).

Venlo e.o. staat als natuurlijke vestigingsomgeving op het netvlies voor het internationale bedrijfsleven en is aantrekkelijk voor haar hoofdkantoren.

De regio Venlo is de afgelopen jaren economisch gegroeid. Met Greenport Venlo, haar logistieke hotspot en de positie van haar hightech-bedrijven is de regio een belangrijke speler in de BV Nederland. Voor Venlo ligt de uitdaging om deze regionale groei te gebruiken om de Venlose samenleving te versterken en om ook als 'woonstad' meer profijt te hebben van de economische ontwikkelingen die zich voltrekken. Werken is belangrijk maar staat niet op zich: het is een belangrijke 'enabler' om Venlo aantrekkelijker te maken om te gaan wonen, te verblijven en natuurlijk ook om te werken. De maatregelen die in dit programma worden voorgestaan moeten dan ook altijd vanuit dit perspectief worden bekeken.

4.2.2 Wat gaan we daarvoor doen

Vergeleken met de situatie van vijf jaar geleden is Noord-Limburg nog steeds de sterkste economische regio in Limburg hoewel men de laatste twee jaren minder florissante cijfers liet zien. Venlo is met ruim 100.000 inwoners de 26e gemeente van Nederland. In Venlo zijn ruim 60.000 banen aanwezig (Atlas voor gemeenten, 2013). In termen van algemene werkgelegenheidsontwikkeling scoort Venlo net boven het landelijk gemiddelde, en het aantal banen als percentage van de beroepsbevolking zit daar ruim boven (Atlas voor gemeenten, 2013: 12^e plek van 50).

Het economische belang van de toeristisch-recreatieve sector uitgedrukt in werkgelegenheid is gelijk aan circa 1.600 fte. Er vinden ruim 800.000 overnachtingen plaats in onze gemeente en er komen ruim 9,2 miljoen bezoekers naar Venlo (ZKA, Toerisme in Venlo, 2011). Venlo maakt deel uit van de regio Brainport Eindhoven die in juni 2011 tot slimste regio ter wereld is uitgeroepen. Zuid-Oost Nederland is goed voor 35% van de Nederlandse export, 35% van de private uitgaven aan research en development en 55% van de patenten (Brainport 2020).

In 2013 hebben we opnieuw veel aandacht besteed aan de ontwikkeling van de kennisinfrastructuur met de partners Fontys, Wageningen Universiteit, Universiteit Maastricht, Cita Verde en Gilde opleidingen, en HAS Den Bosch. Daarbij is het convenant gericht op de versterking van de kennis- en onderwijsinfrastructuur in (de regio) Venlo en de rol van en samenwerking tussen de partijen telkens richtsnoer geweest. In het beroeps- en hoger onderwijsveld is veel in beweging. Een majeure ontwikkeling in 2013 was de doorontwikkeling van het concept Campus Greenport Venlo (vaststelling strategiedocument, investeringsimpuls Limburgse kennisinstellingen en provincie). Océ neemt het voortouw bij de opbouw van een innovatiegericht kenniscentrum (Document Services Valley). Bedrijven, overheden en kennisinstututen werken hierbinnen samen om informatie-gerelateerde diensten te onderzoeken en te ontwikkelen. De UM had zich reeds gevestigd aan de Deken van Oppensingel, in 2013 is ook de HAS Hogeschool gestart in het voormalige It's-pand aan de Koninginnesingel met de opleidingen Bedrijfskunde & Agribusiness en Toegepaste biologie met een verwachte instroom van ongeveer 100 studenten per studiejaar. Op termijn beoogt de HAS minimaal drie opleidingen en 700 studenten in Venlo een plek te bieden. Rond flankerende voorzieningen is stevige vooruitgang geboekt: in 2013 zijn 71 studentenkamers gerealiseerd in het complex aan het Jan Teunissenplein door Antares. Het huidige aanbod van studentenkamers is nu 440.

Binnen Greenport Venlo (Greenport Venlo campus, het Innovatiecentrum Greenport Venlo is gestart), Viaport Venlo (uitvoeringsagenda logistiek met concrete projecten), Document Services Valley en het in de Innovatoren gevestigde kennisdistributiecentrum voor logistieke functies is een fundament gelegd om de komende jaren de toegevoegde waarde en het innovatieve vermogen nog verder te vergroten en de sterke economische positie van Venlo te behouden.

Rond het topsectorenbeleid (voor Venlo van belang: agrofood, tuinbouw, logistiek, energie en hightech systemen) is het MIRT-onderzoek Greenport Venlo afgerond; een railterminal in

het Klavertje 4-gebied heeft daarin hogere prioriteit gekregen. Daarnaast is het belang van de doorontwikkeling van de Venlose haven nadrukkelijk naar voren gebracht. In 2013 is gestart met een Europese aanbesteding in de vorm van een concurrentiegericht dialoog. Verder is het zwaartepunt van het regionaal-economische beleid op provinciaal niveau komen te liggen. Dit vraagt om een goede afstemming met de provincie over rollen en taken. Deze afstemming krijgt onder meer zijn beslag in de regionale werkgroep 'decentralisatie ruimte en economie' die in 2012 is gestart, en meer specifiek in de daarbinnen ondergebrachte actualisering van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg dat in 2014 afgerond wordt.

Tenslotte moeten bij het jaar 2013 nog gememoreerd worden de ontwikkelingen rond Bauhaus (landt begin 2015 op de Veegtes met 40.000 m²), de onderzoeken naar de optie van een solitaire pdv-formule in de Keulse Barrière en de Taurus-locatie (beide raadsnoties), en de doorontwikkeling van Fooddrome (Benders) dat voorjaar 2014 zijn deuren zal openen.

Venlo heeft een breed economisch profiel met diverse sterke kanten, maar ook een aantal zwakke punten. Venlo en omgeving zijn traditioneel sterk in de (maak)industrie, logistiek en agribusiness. In het kader van het beleid gericht op de ontwikkeling van economische topsectoren schrijft het topteam Hightech Systemen & Materialen in haar advies aan het kabinet: "De topsector HTSM heeft een onmiskenbaar zwaartepunt in de regio Zuidoost-Brabant en Noord Limburg". Het is voor Venlo belangrijk deze positie verder uit te nutten. Ook het belang van toerisme en recreatie als vitale economische sector neemt toe. Structuurversterking van deze sector voor 2014 en volgende jaren is ondergebracht in het raadsprogramma Centrum Euregio.

De Greenports in Nederland vormen gezamenlijk het tuinbouw centrum van Nederland. De agribusiness-sector ontwikkelt zich van een sterk op productiegeoriënteerde sector naar een sector die zich onderscheidt door innovatie en toegevoegde waarde activiteiten. Greenport Venlo neemt binnen deze ontwikkeling een belangrijke positie in en geeft hier 'voeding' aan. Door stevig in te zetten op het versterken van de innovatiekracht en het vergroten van de toegevoegde waarde verstrekt Greenport Venlo haar positie in het agro-food complex Zuid-Oost Nederland. Binnen het samenwerkingsverband Greenport Nederland is een zogeheten Greenport Atlas ontwikkeld (<http://greenportholland.com/greenportatlas>). Om de ontwikkeling van Greenport Venlo beter dan nu te kunnen volgen, is voor de Greenport Venlo een Greenport Monitor ontwikkeld. De atlas en monitor worden in 2014 met elkaar gecombineerd zodat uiteindelijk 1 monitor tool overblijft.

In de periode 2004-2013 is de regio Venlo door de Logistieke branche zelf al zes maal uitgeroepen tot logistieke hotspot nr.1. Ook in verschillende Europese studies is Venlo benoemd als belangrijk Europees logistiek knooppunt. Er werken rond de 16.000 mensen in de logistiek. De toegevoegde waarde van deze sector (1,8 miljard in de regio Venlo) is groot: van ongeveer 70 procent van de vervoerde containers wordt de inhoud bewerkt. Het strategische belang van logistiek Venlo neemt de komende jaren toe, door autonome groei van de sector en door de ontwikkelingen op de tweede Maasvlakte in Rotterdam waardoor de betekenis van Venlo als inland terminal en logistieke draaischijf toeneemt. Tot 2030 houden we rekening met méér dan een verdrievoudiging van het containervervoer per spoor via Venlo. Rond 2020 zijn de grenzen van de huidige capaciteit bereikt (Railport Venlo, 2010). Het jaar 2014 zal dus net als voorgaande jaren in het teken moeten staan van het optimaliseren van randvoorwaarden voor deze groei (grote infra weg, water en spoor, specifiek bijvoorbeeld de railterminal en havenontwikkeling).

Er zijn grote uitdagingen vanuit het perspectief van arbeidsmarkt en onderwijs. Venlo kent een relatief hoog aantal laagopgeleiden (Gemeenteatlas 2013: plek 49) en relatief weinig hoogopgeleiden (plek 47). Het aandeel mensen uit de creatieve klasse is in Venlo veel

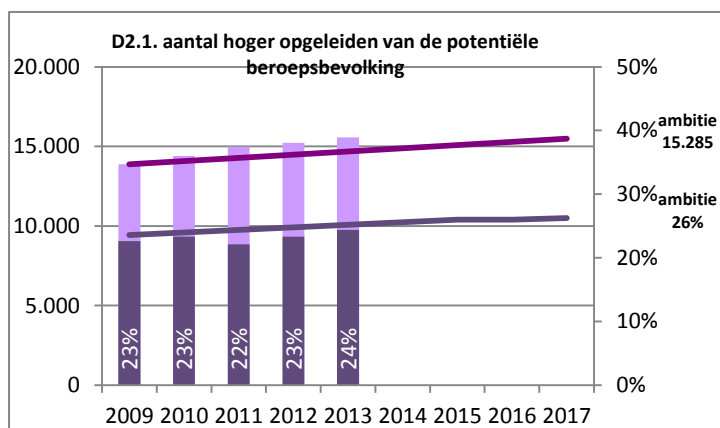
kleiner dan gemiddeld t.o.v. de andere grote steden. En juist deze creatieve klasse speelt een belangrijk rol als het gaat om vernieuwing in het bedrijfsleven. Voor het programma 'Innovatieve en excellente stad' ligt een belangrijke uitdaging in het versterken van deze creatieve klasse en dienstverlening. Niet als een op zich zelf staande economische sector, maar juist in de verbinding met de agro-food, de logistiek en de maakindustrie. De lopende acties en plannen op deze punten worden in 2014 onverkort doorgezet.

Kijkend naar de opbouw van de economische structuur valt op dat we het in deze regio vooral moeten hebben van het midden- en kleinbedrijf (MKB). En juist in het MKB is de innovatiekracht relatief gezien nog steeds beperkt: op onderdelen te reactief, teveel focus op primaire productie, gericht op subsidies etc.. Ook in 2014 moeten de inspanningen dus gericht blijven op verbreding van concurrentievermogen en innovatiekracht bij enkele koplopers naar een veel grotere groep bedrijven.

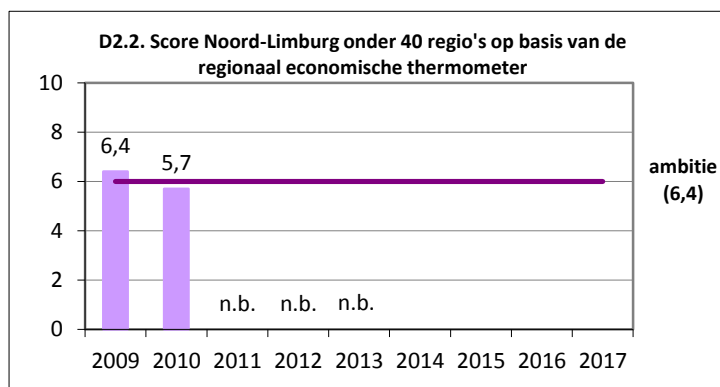
Venlo heeft C2C en duurzaamheid als unique selling point benoemd voor haar bedrijven, en voor innovatie en vernieuwing. Om dit tot een succes te maken zijn nog de nodige inspanningen nodig, onder meer door intensivering van de voorbeeldfunctie van Venlo zelf.

In 2017 is Venlo op weg naar een aantrekkelijke kennisstad waarbij ze zich onderscheidt door mogelijkheden te bieden voor open innovaties, bundeling van kennis, doorlopende leerlijnen en met bijzondere aandacht voor C2C in ruimtegebruik en economische speerpuntsectoren van de stad. Tevens heeft ze een heldere strategische agenda op het gebied van bereikbaarheid en mobiliteit. Hierdoor is de concurrentiekracht van Venlo ten opzichte van andere regio's in Nederland en Europa vergroot. Het motto is: 'offensief en blijvend onderscheidend'.

Indicatoren

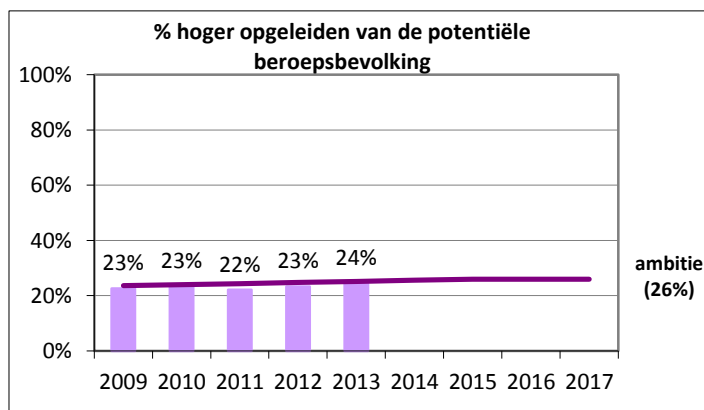

D2.1 Het aantal hoogopgeleiden in Venlo neemt absoluut gezien de laatste jaren toe met ongeveer 200 per jaar. Gezien de mogelijke daling van de beroepsbevolking als gevolg van de vergrijzing en ontgroening kan de komende jaren de geambieerde stijging met 200 per jaar onder druk komen te staan. We volgend deze trends nauwlettend maar vooralsnog is aanpassing van ambities of aanpak niet nodig.

D2.2 Jaarlijks werd door de Rabobank een regionaal economische thermometer gepubliceerd onder de naam 'Regio Top 40'. Deze vergeleek de 40 Nederlandse regio's op gebied van economische kracht, economische groei en economische prestatie. Sinds 2010 is echter geen score meer gepubliceerd. In het traject richting nieuwe programmastructuur dat de Auditcommissie nu doorloopt

zal (vervanging van) deze indicator worden geadresseerd.

Programmalijnen

In het programma 'Innovatieve en excellente stad' onderscheiden we drie programmalijnen, te weten:

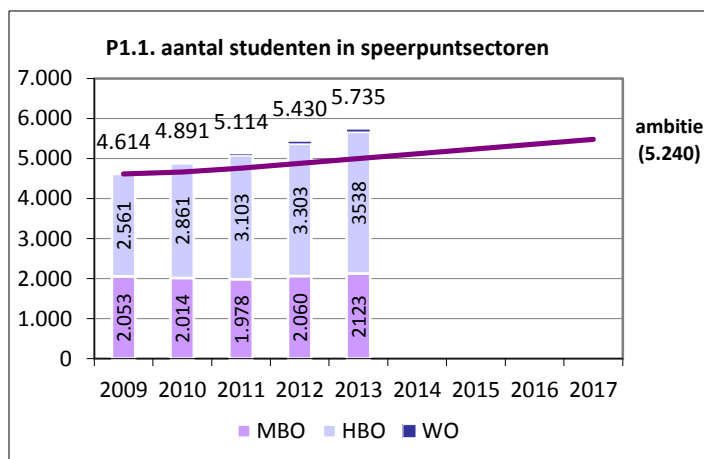
- Kennisinfrastructuur
- Realiseren onderscheidende vestigingsplaatsfactoren
- Realiseren van toegevoegde waarde op de speerpuntsectoren

Programmalijn 1: Kennisinfrastructuur

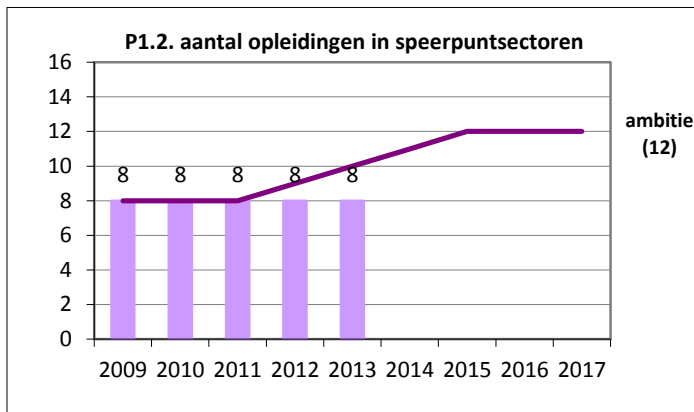
We willen Venlo versterken als onderwijs- en kennisstad op weg naar het nieuwe onderwijs. Dit betekent een versterking van het hoger onderwijs (HBO, WO), een goede aansluiting van kennis en onderwijs op de sterke Venlose sectoren, en onderwijs en kennisontwikkeling op nieuwe plekken, zichtbaar in het centrum en ook buiten onderwijsinstellingen. De focus ligt op de verdere realisatie van de doorlopende leerlijnen met het accent op hoger en wetenschappelijk onderwijs, de koppeling van C2C aan het (regionale) onderwijs, en het C2C Expolab.

Voor de aanpak geldt dat we als gemeente meer en meer inzetten op de daadkracht en groeimogelijkheden van onze maatschappelijke partners. Dat is even zoeken, want we vragen van de kennispartijen om stevig in Venlo te investeren, terwijl we daar zelf minder mogelijkheden voor hebben. Maar de eerste stappen zijn gezet, en partijen zijn bij elkaar gebracht. Uiteraard is de realisatie van een kennisstad er een van lange termijn. Voor de inhoudelijke koers verwijzen wij graag naar de startnotitie 'Venlo, bruisende studentenstad' en het convenant met de partner-kennisinstellingen.

Indicatoren

P1.1 De Regio Venlo is traditioneel sterk in de industrie, logistiek en agribusiness. Daarnaast neemt het belang van toerisme en recreatie als vitale economische sector toe. Dit zijn ook de speerpuntsectoren waar de gemeente Venlo zich de komende jaren op wil focussen. Het aantal studenten in deze speerpuntsectoren groeit gestaag: de ambitie voor 2017 is nu al gehaald.

P1.2 Sinds 2009 zijn er twee masteropleidingen in Venlo die in samenwerking met de Universiteit Maastricht zijn opgezet. Deze masteropleidingen vallen onder de speerpuntsectoren van Venlo. In schooljaar 2011/2012 volgden er in totaal 67 studenten een masteropleiding in Venlo. We willen het aantal masteropleidingen uitbreiden: in 2015 moeten er in totaal 12 opleidingen zijn in een van de speerpuntsectoren. Overigens

komt de teller op 10 opleidingen te staan wanneer de HAS- hogeschool in september 2013 met 2 opleidingen start.

2014

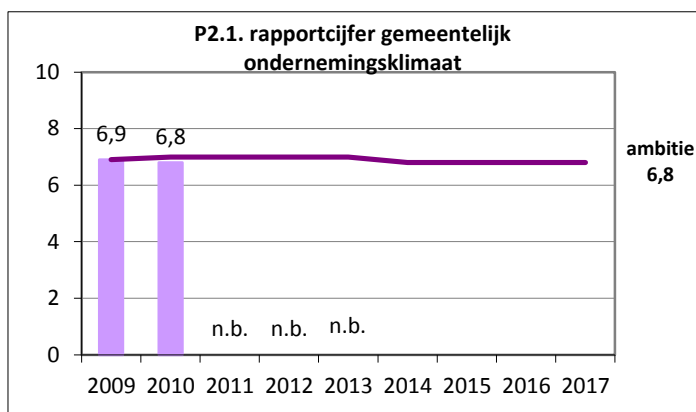
Deze programmalijn is prioritair en zal, in lijn met de algemene ontwikkeling van regionale samenwerking, ook meer en meer regionaal worden opgepakt. Voor kennisinfrastructuur en campusontwikkeling wordt, naast de incidentele reserve Kennisinfrastructuur (voorstel 14-200), de komende periode jaarlijks € 175.000 (tot 2018) ingezet om een extra impuls te geven aan verdere verbreding van het hoger onderwijs, ontwikkeling van een University College (met inzet van 5 miljoen euro van de provincie) in het centrum, en doorontwikkeling van de Campus Greenport Venlo (voorstel 14-196). Overigens zullen de middelen met name voor inhoudelijke ontwikkelingen worden ingezet.

Ook voor de doorontwikkeling van Cradle 2 Cradle wordt de komende periode een (bescheiden) impulsbudget ingezet (voorstel 14-194). Dit ter behoud van het reeds bereikte (C2C ExpoLab, C2C bedrijvencommunity met 280 participaties) maar ook om de vervlechting van C2C-gedachtengoed te borgen in de (nieuwe) onderwijscurricula in samenwerking met de C2C-onderwijsgroep (Fontys, HAS, Citaverde, Gilde-opleidingen, Den Hulster).

Programmalijn 2: Realiseren onderscheidende vestigingsplaatsfactoren

Venlo wil interessant en aantrekkelijk zijn voor (innovatieve) bedrijven en (hoogopgeleide) werknemers om hier te komen, te blijven en te investeren. Het is zaak om dan onderscheidend te zijn op een goede bereikbaarheid via weg, water, spoor en lucht, op het gebied van digitale ontsluiting, en op duurzaamheid/C2C. We willen nieuwe ontwikkelingen in de regio faciliteren via pilots (proeftuin), en nieuwe bedrijventerreinen. De focus ligt daarbij op internationale (spoor)verbindingen, bargeterminal, verbeteringen in de grootschalige infrastructuur, Greenpark Venlo, Greenport Venlo, Trade Port Noord en op het helder maken van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Dat laatste doen we via zogeheten Human Capital Roadmaps, een soort wegwijzers voor kennisintensivering voor de verschillende sectoren.

Indicatoren

P2.1 Deze indicator meet het oordeel van ondernemers over een aantal elementen van het gemeentelijk beleid zoals startersbeleid, regionale samenwerking, kwaliteit dienstverlening, veiligheid, informatieverstrekking inzake regelgeving, bereikbaarheid en bedrijvigheid. Van al deze elementen is een gemiddeld rapportcijfer berekend. Het landelijke onderzoek waaruit deze cijfers kwamen is inmiddels door het rijk stopgezet. In

het traject richting nieuwe programmastructuur dat de Auditcommissie nu doorloopt zal (vervanging van) deze indicator worden geadresseerd.

2014

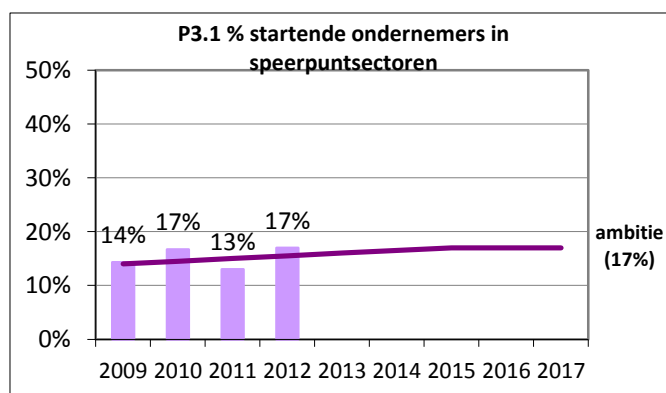
De afspraken die zijn gemaakt in het kader van het MIRT-onderzoek Greenport Venlo, met name die over de railterminal, vragen in 2014 verdere uitwerking. Het streven is deze in 2016/2017 operationeel te hebben. Voorstel 14-197 ondersteunt dit met enig impuls geld, maar dit voorstel bedient ook de ontwikkeling van de industriehaven, waarin de provincie op basis van de Havennetwerkvisie 2030 mede wil investeren. Het voorstel heeft daarom de overkoepelende titel 'multimodale ontsluiting' gekregen.

Programmalijn 3: Realiseren van toegevoegde waarde op de speerpuntsectoren

Het gaat hier om het realiseren van extra werkgelegenheid, investeringen en innovaties (= toegevoegde waarde) door het stimuleren van nieuw ondernemerschap, verbindingen tussen sectoren in het bedrijfsleven, campussen en netwerken.

De gemeente Venlo wil hierbij geen trekkersrol vervullen: de ontwikkeling van deze programmalijn is voornamelijk afhankelijk van de activiteiten en investeringen van onze maatschappelijke partners. Focus ligt daarbij op het innovatiecentrum Greenport Venlo inclusief de verbinding met kennisinstellingen, het kenniscampus-concept en stimulering van starters. Canon-Océ trekt de ontwikkeling van Document Services Valley als belangrijke generator van toegevoegde waarde voor de speerpuntsectoren in Venlo.

Indicatoren

P3.1 Venlo wil meer nieuwe ondernemers ('starters') trekken, met name in de speerpuntsectoren. Deze nemen immers vaak innovatieve, nieuwe kennis mee. Binnen de totale aantallen starters (jaarlijks circa 650) fluctueert de doelgroep 'in speerpuntsectoren' enigszins, maar de ambitie blijft goed in beeld. Tegelijk blijkt het meten van innovatiekracht lastig te zijn; veel informatie wordt niet meerjarig op het

goede schaalniveau verzameld. En is de stijging van de indicator wellicht niet (ook) het gevolg van de economische recessie en het daaraan verbonden verlies van banen waardoor meer mensen gekozen hebben een eigen bedrijf te starten? Op basis van aanvullende

onderzoeken zullen we voor de volgende raadsperiode in afstemming met de Auditcommissie kijken of er nog een aanvullende indicator ontwikkeld kan worden.

4.2.3 Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 2, incl. verrekening met reserves	Baten / Lasten	Rekening 2012	Actuele begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
2.1. Kennisinstructuur	Baten	213	630	264			
	Lasten	1.588	1.596	1.133	651	651	650
<i>Subtotaal 2.1. Kennisinstructuur</i>		<i>-1.374</i>	<i>-966</i>	<i>-869</i>	<i>-651</i>	<i>-651</i>	<i>-650</i>
2.2. Onderscheidende vestigingsplaatsfactoren	Baten	89.560	12.154	3.898	2.605	4.777	1.300
	Lasten	17.537	14.580	9.414	8.299	10.460	6.931
<i>Subtotaal 2.2. Onderscheidende vestigingsplaatsfactoren</i>		<i>72.023</i>	<i>-2.426</i>	<i>-5.515</i>	<i>-5.693</i>	<i>-5.683</i>	<i>-5.632</i>
2.3. Toegevoegde waarde op speerpuntsectoren	Baten	170	179	182			
	Lasten	507	394	493	314	314	314
<i>Subtotaal 2.3. Toegevoegde waarde op speerpuntsectoren</i>		<i>-337</i>	<i>-214</i>	<i>-312</i>	<i>-314</i>	<i>-314</i>	<i>-314</i>
Totaal saldo Programma 2		70.312	-3.607	-6.696	-6.658	-6.648	-6.596

4.2.4 Welke partners zijn bij het programma betrokken

	Programmalijn 1 Kennis-infrastructuur	Programmalijn 2 Excellente-vestigings-plaatsfactoren	Programmalijn 3 Aanjagen Toegevoegde waarde
Canon- Océ	X	X	X
Fontys Hogeschool	X		X
Wageningen Universiteit & Research centrum/Van Hall Larenstein	X		X
Hogeschool HAS Den-Bosch	X		X
Hochschule Rhein- Waal	X		X
Universiteit Maastricht	X		X
Universiteit Twente	X		X
Cita Verde	X		X
Gilde opleidingen	X		X
Regio Venlo	X	X	X
Ministerie Economie, Landbouw, Innovatie	X	X	X
Onderwijs gemeenschap Venlo en omstreken	X		X
Ondernemend Limburg	X		X
LLTB		X	X
Veiling ZON		X	X
Fresh Park	X		X
Creatieve sector (Qreamteam/ Koekoek)	X		X
Provincie Limburg	X	X	X
Scheuten Glas	X		X
TNO onderzoeksinstituut	X		X
Woningcorporaties	X		
Venlo Partners	X	X	

	Programmalijn 1 Kennis- infrastructuur	Programmalijn 2 Excellente- vestigings- plaatsfactoren	Programmalijn 3 Aanjagen Toegevoegde waarde
Hochschule Niederrhein	X		X
Bedrijfsverenigingen: Ondernemend Venlo		X	
Venlostadcom/BIZ		X	
Clusters van individuele ondernemers			X
DCGV (voorheen NV Klavertje 4)		X	
Floriade BV		X	
GR Venlo Greenpark		X	
Stichting Greenport	X	X	X
Euregio RheinMaas Noord		X	
KvK Limburg	X	X	X
Ondernemend Limburg (LWV, MKB)	X		X
Bedrijvencommunity C2C			X
Consulaat		X	
Gemeenten in de regio		X	
Nederland distributieland/ NFEA		X	
NV Industriebank Liof		X	X
Rabobank		X	X
NV Regio Venlo		X	X

4.2.5 Relevante beleidskaders

De volgende documenten zijn van invloed of hebben betrekking op het programma 'Innovatieve en excellente stad':

- Strategische visie Venlo 2030
- Strategische visie 'Regio in balans'
- Regionale logistieke visie en uitvoeringsagenda
- Uitgiftestrategie Trade Port Noord
- Startnotitie Venlo, bruisende studentenstad.
- Diverse raadsnoties op gebied van duurzaamheid
- Klimaatprogramma Venlo en Arcen en Velden 2009-2012
- Milieu uitvoeringsprogramma
- Ambitiedocument C2C + uitvoeringsprogramma
- Toeristische visie Venlo 2010: groenste gemeente aan de Maas
- Raadsbesluit Glas- en energie campus
- Versnellingsagenda
- Visie Greenport (regionaal + nationaal + rapport Commissie Nijkamp)
- Bestuurlijk afsprakenkader Greenport Venlo
- Vizier op vernieuwing; op weg naar een top-innovatiecentrum
- Hoger Onderwijsagenda Limburg
- Strategische agenda Regio Venlo
- Railport Venlo
- Binnenhavenvisie Venlo (ontwikkelplan Industriehaven Venlo)
- Bestuursakkoord Rijk-Provincies-Gemeenten
- Bedrijfslevenbrief Rijk

4.2.6 Relaties met andere programma's

Dit raadsprogramma is verbonden met elk van de andere raadsprogramma's. Dit komt ook tot uiting in de onderstaande tabel. Het meest duidelijk is de verbondenheid met het raadsprogramma Centrum Euregio: immers zonder goede voorzieningen, een bruisend (cultureel) centrum en woningen voor studenten in het centrum kunnen de doelstellingen in dit programma niet gehaald worden. Hetzelfde geldt voor het raadsprogramma Stad voor actieve mensen. Zonder voldoende hoog geschoolde werknemers zal Venlo nooit economisch kunnen excelleren.

Programma 1: Stad van actieve mensen

- Voldoende gediplomeerden en afgestudeerden op speerpunt sectoren op MBO-WO niveau;
- Voldoende arbeidsethos/participatiebereidheid, saamhorigheid, zelfstandigheid.

Programma 3: Centrum Euregio

- Bruisende binnenstad
- Cultuur
- Voldoende studentenhuysvesting
- Branding
- Gastvrijheid

Programma 4: Veelzijdige stad in het groen

- Veelsoortige woonmilieus
- Leefkwaliteit op wijkniveau (voorzieningen)
- Ruimte voor starters

Programma 5: Dienstverlening

- Ondernemersloket: ondernemers goed faciliteren (o.a. vergunningen, vestiging, laagdrempelig);
- Innovatieve overheid.
- Facilitering van de sturingsvormen regie, facilitering, en communicatieve overheid.

4.3 Programma 3 Centrum Euregio: Hoofdstad en vitaal hart

4.3.1 Wat willen we bereiken

In de Strategische Visie Venlo 2030 staan twee hoofdpogingen centraal, namelijk de versterking van de maatschappelijke ruggengraat en de verbetering van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven. Het programma 'Centrum Euregio' levert een belangrijke bijdrage aan vooral de tweede hoofdpoging. Tevens is dit programma erop gericht om een maximale bijdrage te leveren aan de groei-ambitie van Venlo.

De kern van het programma is: het versterken van een aantrekkelijke stad door het realiseren van onderscheidende voorzieningen, met een focus op het centrum, en die aantrekkelijkheid ook uit te dragen in public relations en uit te stralen in gastvrijheid. Van de programmaliijnen zijn de eerste drie (versterking grootstedelijke functies, verbeteren ruimtelijke kwaliteit centrum en profileren van Venlo als Euregionaal centrum) als prioritair benoemd.

Een belangrijke opgave is gelegen in de demografische ontwikkeling van onze stad en de regio. Venlo zou moeten inzetten op het binnenhalen en -houden van jonge, liefst hoger opgeleide mensen, en inzetten op versterking van de positie in de (eu)regio, onder andere als koop-, cultuur- en verblijfsstad. Cruciale voorwaarde voor beide is een zekere mate van 'grootstedelijkheid', en Venlo heeft deze op dit moment onvoldoende. Bij positionering van Venlo als centrum van de Euregio hoort ook het 'verkopen' van de stad en het nemen van de lead bij het verkopen van de regio. Op dit punt wordt al het nodige gedaan in het kader van de Imagocampagne en zijn vervolgacties met behulp van Venlopartners.

Venlo moet zijn kansen ten volle gaan uitnuttigen, en die kansen zijn er in overvloed. Venlo heeft een ligging en variëteit in ruimtelijke gelaagdheden die 'elk wat wils' bieden en een potentieel vormen om bestedingen in de vrijetijdseconomie te vergroten (Toeristische Visie nieuwe gemeente Venlo). De binnenstad, het 'oude' stedelijke centrum, kan aan aantrekkelijkheid winnen door toevoegingen aan en opwaardering van het al bestaande: de historie, de culturele voorzieningen, detailhandel/horeca, en de kwaliteit van de openbare ruimte inclusief routes en ontmoetingsplekken.

Bij het (eu)regionale en internationale profiel van Venlo past huisvesting voor het (eu)regionale bestuurscentrum, wellicht geflankeerd door een uitstekend toegerust congrescentrum. En het Kazernegebied van 22 hectare tegenover de oude binnenstad biedt een unieke kans het centrum te vergroten met voorzieningen en functies met een (eu)regionale uitstraling.

Voorzieningen en processen gaan hierbij hand in hand. De rol van Venlo als spil in (bestuurlijke) allianties die de doelen van de stad en de regio dichterbij brengen zal versterkt moeten worden. Venlo wil een stad zijn die ontvankelijk is voor invloeden van buiten, een stad die de wereld naar binnen haalt, en die wereld niet meer ervaart als 'buitenwereld' maar als verrijkend onderdeel van de eigen stad en regio.

De ambitie kan worden samengevat als: een echte centrumstad zijn, met kwalitatief hoogwaardige nieuwe voorzieningen van grootstedelijk bereik, met een sterke regierol in (bestuurlijke) allianties en continue imagocampagnes voor stad en regio, en met een gastvrije, open houding van Venlose burgers en bedrijven naar buiten toe.

4.3.2 Wat gaan we daarvoor doen

In 2013 zijn belangrijke resultaten geboekt binnen de realisatie van majeure projecten: opening van de bioscoop (Picardie); oplevering van de vernieuwde Maaspoort en akkoord over de vestiging van Primark in de plint; oplevering Nedinsco en bouwstart parkeergarage en stadskantoor in Maaswaard; revitalisering van het Vleesplein inclusief het C&A-pand; rond Kazernekwartier uitwerking van de Lijnstad (VolkerWessels), in samenhang daarmee uitwerking van het Event Center (MFC De Kazerne / Twister Media Group), en de overeenkomst met Holland Casino over vestiging in het gebied; in Q4 oplevering woningen

Bergstraat, bouwstart Poppodium annex (zorg- en starters)eenheden, verdere planvorming Jacobskapel met extra provinciale subsidie. Hoewel geen gemeentelijke activiteit verdient hier als laatste de Toekomstvisie Steyl (bidbook van de Congregatie) met een projectenplan ter waarde van bijna 20 miljoen euro vermelding.

Als ondersteunende activiteiten moeten genoemd worden het convenant met LG Electronics inzake boxwinkels, de nieuwe voetgangersbewegwijzering in de binnenstad, afronding van de scenariostudie naar de toekomst van museum Van Bommel van Dam, en afronding van het (financiële) dossier Floriade. Positief waren ook de grotere evenementen: de Venloop telde bijna 20.000 deelnemers (2012: 13.500!), de Zomerparkfeesten beleefden een topeditie.

Er waren ook tegenvallers. In Q4 moest besloten worden de woningen aan de Maaskade te temporiseren (bouwcrisis, stagnerende woningmarkt), het dossier Tajiri(museum) werd definitief gesloten, en start met het uitvoeringsprogramma van de Visie Stedelijk Centrum is niet gehaald (voorstellen voor 2014 liggen in deze begroting voor).

De balans van plussen en minnen is positief. Beste uitdrukking daarvan is wellicht de hoge notering die Venlo nu al heeft in de landelijke competitie 'Beste Binnenstad 2013': bij de top vijf. De definitieve uitslag wordt bekend op 21 november 2013, een week voor de besluitvormende begrotingsbehandeling.

2014 kent als rode draad de verdergaande regionale samenwerking met onder meer de uitwerking van de Regiovisie. De hierboven genoemde majeure projecten zullen aandacht blijven vragen, maar in mindere mate als voorgaande jaren, met name in financieel beslag (zie de cijfers in hoofdstuk 7 onder programmalijn 3.1 Versterking grootstedelijke functies waaronder deze projecten vallen). Rondom de woning-componenten in deze projecten zal met behulp van de Dynamische Woningbouw-programmering, aangestuurd door het programma Veelzijdige stad in het groen, zorgvuldig worden bewaakt dat nieuwbouw blijft aansluiten bij de vraag in de markt en bij de bevolkingsprognoses voor Venlo, maar veel nadrukkelijker dan vroeger via afstemming / programmering op regionaal niveau.

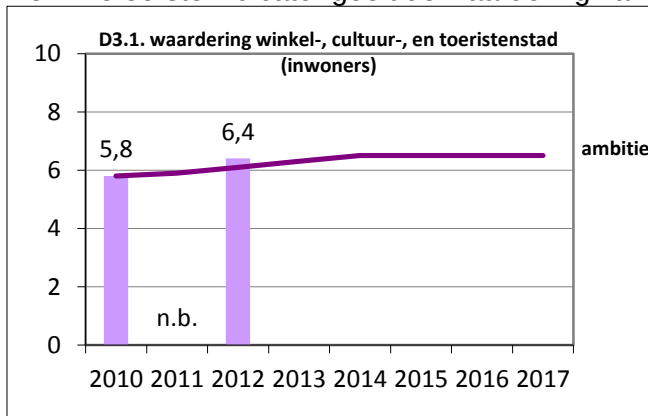
2014 Wordt ook het eerste jaar waarin de 'Visie Stedelijk Centrum' daadwerkelijk wordt vertaald in een dynamisch uitvoeringsprogramma. De verwachting is dat het motto van deze visie: 'Focus op en binnen het centrum', de functie van de Venlose binnenstad als motor voor de doelstellingen van dit programma zal versterken. Het uitvoeringsprogramma zal nadrukkelijk aandacht schenken aan de rol van de gemeente als regisseur en facilitator, waarbij de uitvoering vooral bij onze externe partners ligt. Dit sluit dan aan bij de opbrengst van de Ruimtelijke Structuurvisie, vast te stellen begin 2014, die een groot aantal voorstellen voor centrum / binnenstad heeft opgeleverd, echter vanuit de al genoemde invalshoek: bij daadwerkelijke uitvoering minder door de gemeente, meer door de externe partners. In 2014 wordt gestart met de implementatie van de nieuwe visie 2014-2020+ voor de euregio rijn-maas-noord.

Aan de noodzaak tot bezuinigen ontkomt ook dit programma niet, zij het minder dan andere. Voor zover er sprake is van versobering betreft dit vooral enkele cultuurvoorzieningen conform de uitwerking van de generieke taakstelling op cultuur die in 2013 is afgesproken. Overige grote wijzigingen ten opzichte van 2013 betreffen het logisch vertalen van externe trends en ontwikkelingen: actualisering grondexploitaties majeure projecten en bijstelling van de parkeerexploitatie.

Het centrale doel voor de komende vier jaren is versterking van de aantrekkelijkheid en bekendheid van Venlo, met name voor inwoners en bezoekers, door meer onderscheidende en kwalitatief hoogwaardige grootstedelijke voorzieningen, met een focus op het stedelijke centrum, jongeren en hoger opgeleiden, en duurzaamheid. De indicatoren die we gebruiken om deze doelstelling te monitoren zijn eigenlijk wat te 'intern', in die zin dat ze betrekking hebben op onze eigen inwoners en niet op wat onze bezoekers en nieuwkomers van Venlo vinden. Voor de volgende raadsperiode wordt bekeken of we de indicatoren een 'externe' slag kunnen geven, een traject waarmee inmiddels de Auditcommissie aan de slag is.

Indicatoren

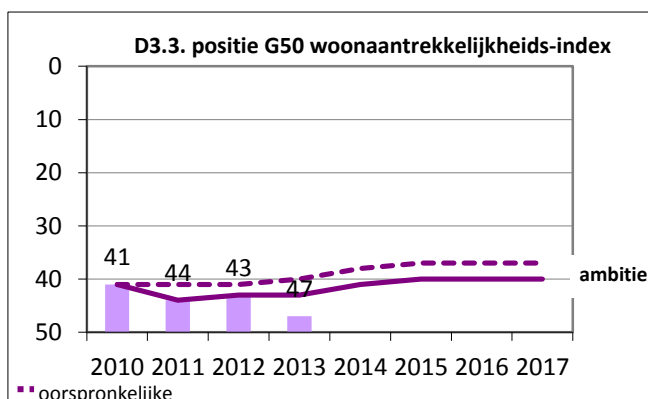
D3.1 De eerste indicator geeft de waardering van Venlo als winkel-, cultuur-, en toeristenstad

door de eigen inwoners van Venlo. De indicator geeft het gemiddelde van drie rapportcijfers, gemeten in de Stadspeiling. In 2010 was dit gemiddelde 5,8 en in 2012 gemiddeld 6,4. De ambitie is een gestage stijging van deze waardering naar een gemiddeld rapportcijfer van 6,5 in 2016, en dat ligt gezien de meting over 2012 goed op koers. Bij programmalijn 1 wordt nogmaals gekeken naar deze thema's, maar dan specifiek voor het centrum, terwijl de bovenstaande

indicator de hele stad geldt.

Binnen het al genoemde onderzoek van de Auditcommissie wordt ook gekeken naar een aanvullende indicator die op vergelijkbare wijze als de eerste de waardering voor Venlo als winkel-, cultuur-, en toeristenstad moet weergeven, maar dan door bezoekers.

D3.3 De derde indicator betreft de positie van Venlo in de ranglijst van 50 grootste gemeenten voor wat betreft woonaantrekkelijkheid (bron: Atlas voor Gemeenten). In de index zijn acht factoren opgenomen, in volgorde van gewicht: bereikbaarheid van banen, culturele aanbod (podiumkunsten), veiligheid (geweldsmisdrijven en vernielingen), aandeel koopwoningen, nabijheid van natuurgebieden, kwaliteit van het culinaire aanbod, aanwezigheid van een universiteit, en het historisch

karakter van de stad (percentage woningen gebouwd voor 1945). De terugval bij de laatste meting (Atlas 2013 = meting over 2012) moet vooral verklaard worden uit slechtere scores op de relatief zwaarwegende factoren cultureel aanbod (metingsjaren 2009-2012: van 26 naar 31) en veiligheid (van 26 naar 34). De versoeringen / bijstellingen op cultuur van de laatste jaren (afblazen Museumkwartier en Made in Venlo, bezuinigingen daarna) bieden de inhoudelijke verklaring.

Programmalijnen

In het programma 'Centrum Euregio' onderscheiden we vier programmalijnen, te weten:

- Versterken van grootstedelijke functies in hun samenhang
- Verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het centrum
- 'Branding' van het merk 'Regio Venlo'
- Versterken van de gastvrijheid van de (regio) Venlo.

De eerste drie zijn prioritaire programmalijnen.

Programmalijn 1: Versterken van grootstedelijke functies in hun samenhang

Het gaat hierbij om de functies detailhandel, horeca, leisure, toerisme, recreatie, cultuur, onderwijs, en diensten. Deze functies zullen hun beslag krijgen vooral in het centrum van Venlo en de directe omgeving daarvan (Maaswaard, Kazernekwartier, Q4, Bad Arcen, Kloosterdorp Steijl). Ook trajecten die nu al een onderscheidende (eu)regionale uitstraling

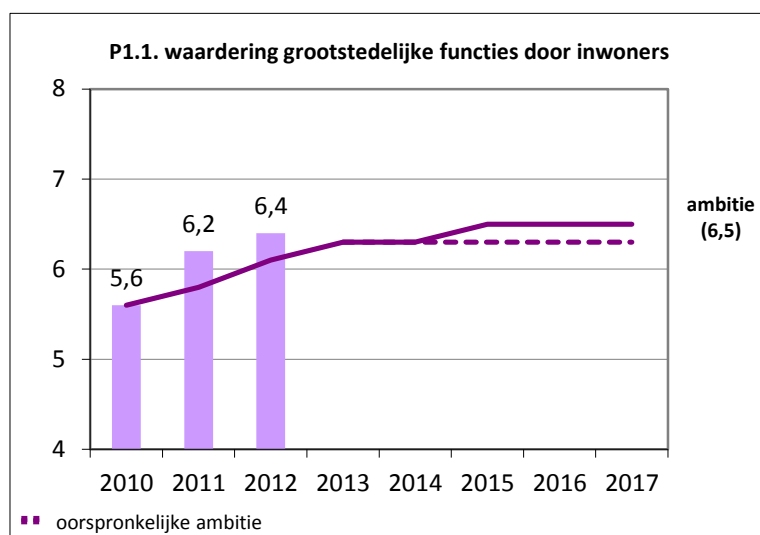
hebben dan wel die kunnen verwerven, horen bij deze programmalijn. Dat kunnen fysieke bouwprojecten zijn, maar ook de grotere evenementen die Venlo op de kaart zetten, en (stimulerings)activiteiten ten aanzien van de (centrum)functies horeca/detailhandel en toerisme/recreatie. 'Versterken' betekent ook: meer diversiteit, en een hoogwaardiger en duurzamer aanbod van voorzieningen.

Veel van de trajecten zijn reeds ingezet en worden in de komende periode afgerond. Voor de fysieke projecten stelen we de volgende programmering voor:

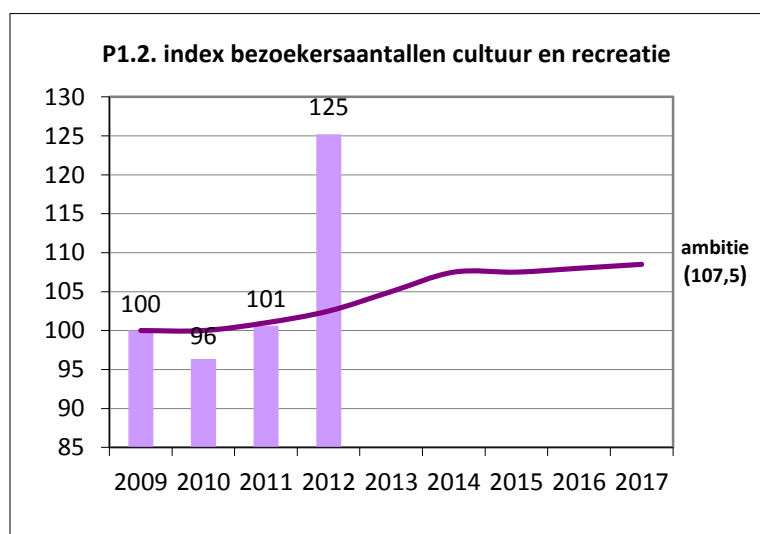
- Uitvoering - Afronden al lopende projecten Venlose Maasoevers, doorontwikkeling Vleesplein/Kloosterkwartier, maatregelen Impulsbudget binnenstad.
- Facilitering van start onderwijs- en cultuurgerelateerde bouwprojecten: studentenvoorzieningen, huisvesting kennisinfra-cluster.
- Voorbereiden - Planvorming Kazernegebied, vervolgacties onderzoek Museum van Bommel van Dam en onderzoek verplaatsing Keramiekcentrum de Tiendschuur naar Kloosterdorp Steyl.
- Agenderen / volgen - Verkenningen spoorzone.

Het accent verschuift van *nieuwe* majeure projecten naar het uitvoeren van *reeds ingezette* projecten en het bewaken en versterken van de samenhang in grootstedelijke functies.

Indicatoren

P1.1 De eerste indicator betreft de waardering van het *centrum* van Venlo als winkel-, cultuur-, uitgaans- en toeristengebied door de eigen inwoners van Venlo. De indicator geeft het gemiddelde cijfer van vier rapportcijfers in de Stadspeling en vertoont een structureel stijgende lijn. In 2012 is de in 2010 geformuleerde ambitie 'rapportcijfer 6,3' al bijgesteld naar 6,5.

P1.2 De tweede indicator geeft de ontwikkeling aan van de bezoekersaantallen van vijf onderscheidende culturele en recreatieve voorzieningen: Limburgs Museum, Museum van Bommel van Dam, De Koel (later: MFC), Poppodium (na realisatie), en de Zomerparkfeesten. De in 2010 geformuleerde ambitie was met namen gebaseerd op de plannen voor Maaspoort, Middenzaal en Poppodium. De uitschieter van 2012 komt volledig voor rekening van de

Zomerparkfeesten: bezoekersaantal meer dan verdubbeld ten opzichte van enkele jaren

geleden. Voor 2015 zal het effect van vernieuwingen deels zijn uitgewerkt, maar neemt naar verwachting de vernieuwde Maaspoort (incl. Middenzaal) en het nieuwe Poppodium de groei van bezoekersaantallen voor zijn rekening.

2014

Er zal in 2014 op vol tempo worden doorgewerkt aan het Kazerneterrein (MFC/stadion), Maaswaard (stadskantoor, rivierpark) en Q4 (starters- en groepswoningen) (fase 2, Poppodium, Jacobsgasthuis). Bij de projecten die nog niet of nog niet volledig in hun uitvoeringsfase zijn zal zeer zorgvuldig gelet moeten worden op effecten die de economische crisis nog steeds heeft. Planaanpassingen kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Ook de ontwikkeling van de detailhandelsfunctie in het centrum zal nauwgezet worden gevolgd gezien de (landelijke) prognoses dat 25% van het winkelareaal in en rond stedelijke centra de komende jaren zal verdwijnen. Dezelfde aandacht verdient de cultuurfunctie die de komende periode een bezuinigingstaakstelling oplopend tot € 580.000 in 2017 moet verwerken (voorstel 14-202).

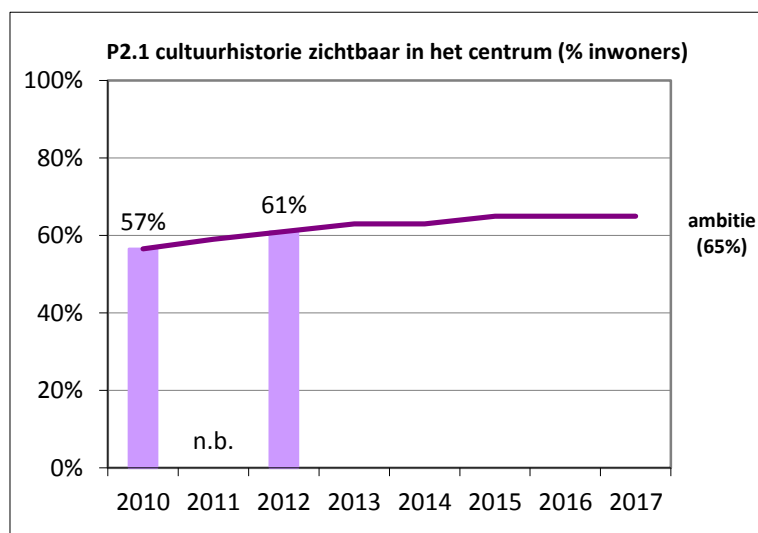
Voor de komende vier jaar zijn nu wel middelen bestemd voor het uitvoeringsprogramma Stedelijk Centrum als instrument bij de in 2012 vastgestelde Visie Stedelijk Centrum (voorstel 14-199). Met deze middelen kunnen de culturele infrastructuur, de vastzittende woningmarkt en de steeds verder groeiende leegstand van erfgoed en commercieel en maatschappelijk vastgoed in de komende periode extra aandacht krijgen.

Een laatste voorstel bij deze programmalijn betreft structuurversterking van de toeristische functie in het centrum, Arcen en Kloosterdorp Steyl (voorstel 14-006), mede ter uitvoering van een unaniem aangenomen raadsnotie de sector toerisme verder te versterken. De middelen worden hoofdzakelijk ingezet als cofinanciering bij projectgelden van derden.

Programmalijn 2. Verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het centrum

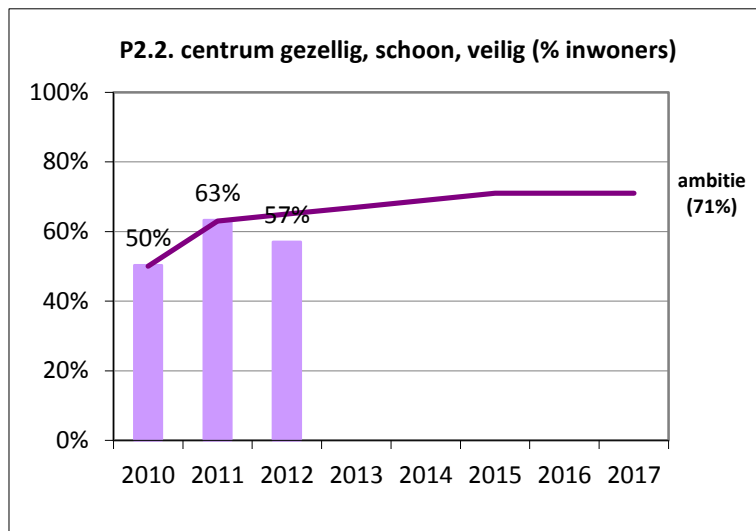
Deze programmalijn heeft betrekking op de ruimtelijke kwaliteit inclusief (cultuur)historie. Denk hierbij aan gevels, (cultuur)historie en monumenten, maar ook aan de openbare ruimte en routes. Extern onderzoek, waaronder de Stadsfoto (2010), is daarover glashelder: de kwaliteit van routes en verbindingen alsmede die van de openbare ruimte rondom (grootstedelijke) voorzieningen bepaalt in hoge mate de aantrekkingskracht daarvan. Aandacht voor (cultuur)historie is voor bezoekers en voor mensen die zich willen vestigen in een stad een essentiële factor, en bovendien een zelfstandige verdienfactor met multiplier 5, ofwel: elke in cultuurhistorie geïnvesteerde euro trekt vijf euro uit de markt (Jaarprogramma's Belvoir 2000-2008).

Indicatoren

P2.1 Deze indicator is samengesteld uit twee stellingen (bron: Stadspeiling), te weten: 'Het stadscentrum van Venlo is een gebied met mooie gebouwen' en 'Het stadscentrum van Venlo is een gebied met veel monumenten'. Met name de opinie over mooie gebouwen zit in de lift: 2010 60%, 2012 68%. De ambitie is om in 2017 uit te komen op 65% (72% voor mooie gebouwen en 58% voor veel monumenten). Ontwikkelingen op het Kazerneterrein, en met name de

beleving van het Fort Sint Michiel, zijn sterk van invloed op deze indicator.

71% in 2017 wordt gehandhaafd.

P2.2 De tweede indicator is een optelsom van drie stellingen (bron: Stadspeiling). Dit zijn: 'Het centrum van Venlo kent gezellige pleintjes en straten', 'Het stadscentrum van Venlo is schoon' en 'Het stadscentrum van Venlo is veilig'. Deze indicator blijkt aan sterke schommelingen onderhevig, waarbij in de meest recente daling de verminderde waardering voor veiligheid (zie ook paragraaf 3.3.5 hierboven) een zware rol speelt. De ambitie van een gemiddelde score van

2014

In 2014 zijn diverse acties aan de orde vanuit de Cultuurnota, zoals de uitwerking van het Podiumkwartier door realisatie van een nieuw poppodium, de vervolgacties inzake de toekomst en verzelfstandiging van Museum van Bommel van Dam, en de verdere uitwerking van de verplaatsing van Keramiekcentrum de Tiendschuur naar Kloosterdorp Steyl. Binnen de majeure projecten zullen de archeologische en cultuurhistorische waarden in met name het Kazernekwartier en Q4 onverminderd aandacht krijgen.

Voor de komende vier jaren zijn nu ook middelen gereserveerd voor herbestemming van (cultureel) erfgoed (voorstel 14-190), met name ook als cofinanciering bij gelden die vanuit rijks- en provinciale regelingen beschikbaar zijn. Hiermee kan een vervolg worden gegeven aan eerder succesvolle projecten als het Kranenbreukershuis of de woningen aan het Kerkepaortje. Een tweede voorstel bij deze programmalijn (14-006) betreft een tweejarig budget ter dekking van het exploitatietekort op de fietsenstalling Vleesplein, na welke periode de stalling zelf rendabel moet zijn.

Programmalijn 3. 'Branding' van het merk 'Regio Venlo'

Deze programmalijn beoogt het profileren van Venlo als Euregionaal centrum, via drie stappen: 1. bepaling identiteit ('DNA') van Venlo, 2. bepaling identiteit van de regio Venlo in een 'merk', 3. uitzetten c.q. vermarkten van dat merk op basis van een nulmeting en met monitoring via nametingen.

Indicatoren

Indicator 1: Oplevering van 'het merk' was oorspronkelijk voorzien in 2010. De regio is echter in 2010 zelf een branding-onderzoek begonnen. Mede op basis van het coalitieakkoord is tevens een brede discussie over regionale samenwerking gestart die inmiddels tot daadwerkelijke intensivering van die samenwerking heeft geleid. De onder deze indicator geschaarde actie loopt derhalve nog en is opgenomen in de uitwerking van de Regiovisie 'Regio in balans'.

Indicator 2: behelst een succesvolle uitvoering van de strategie via het implementeren van acties op basis van de uitwerking van de Regiovisie. De hierbij behorende acties wachten op de resultaten van de uitwerking van de Regiovisie 'Regio in balans'.

Programmalijn 4: Versterken van de gastvrijheid van de (Regio) Venlo

Doel van deze programmalijn is om, als onderdeel van het 'merk' van de regio Venlo een heldere definitie van 'gastvrijheid' op te stellen inclusief criteria, en die te vertalen naar de verschillende doelgroepen.

Indicatoren

Indicator 1: het opstellen van een heldere definitie van 'gastvrijheid' inclusief criteria is opgenomen in de uitwerking van de Regiovisie 'Regio in balans'.

Indicator 2: het verankeren van gastvrijheid als kernwaarde in het nieuwe merk 'Venlo' wacht op het onder indicator 1 gestelde.

2014

Voor het meten van 'gastvrijheid' dient een nieuwe indicator te worden ontwikkeld, in samenhang met het 'Evenementen dashboard Venlo Partners' (zie ook programmalijn 2). Een dergelijke indicator, die bruikbaar moet zijn voor een reeks van jaren, zal aan de orde komende in het nu lopende onderzoek van de Auditcommissie.

In deze programmalijn wordt (voorstel 14-224) in 2014 eenmalig € 192.000 ingezet voor financiering van evenementen. Tegelijk wordt onderzocht of vanaf 2015 dekking uit reclamebelasting of een andersoortige ondernemersheffing mogelijk is.

4.3.3 Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 3, incl. verrekening met reserves	Baten / Lasten	Rekening 2012	Actuele begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
3.1. Verstedelijkte grootstedelijke functies	Baten	18.175	20.343	11.967	16.193	14.661	7.546
	Lasten	31.379	20.754	18.961	23.577	22.067	14.899
<i>Subtotaal 3.1. Verstedelijkte grootstedelijke functies</i>		-13.204	-410	-6.994	-7.384	-7.406	-7.353
3.2. Ruimtelijke kwaliteit centrum	Baten	6.932	12.584	6.611	7.727	7.688	7.648
	Lasten	6.673	16.553	6.716	7.544	7.494	7.429
<i>Subtotaal 3.2. Ruimtelijke kwaliteit centrum</i>		259	-3.969	-105	182	194	219
3.3. Branding	Baten	534	125				
	Lasten	6.189	1.390	397	397	397	397
<i>Subtotaal 3.3. Branding</i>		-5.655	-1.265	-397	-397	-397	-397
3.4. Venlo, een gastvrije regio	Baten	14	8	8	8	8	8
	Lasten	903	640	631	439	439	439
<i>Subtotaal 3.4. Venlo, een gastvrije regio</i>		-890	-632	-623	-431	-431	-431
Totaal saldo Programma 3		-19.489	-6.276	-8.119	-8.030	-8.041	-7.962

4.3.4 Welke partners zijn bij het programma betrokken

	Programmalijn 1: grootstedelijke functies	Programmalijn 2: ruimtelijke kwaliteit centrum	Programmalijn 3: branding	Programmalijn 4: gastvrijheid
Onderwijsinstellingen	X			X
Culturele instellingen	X			X
Woningbouwcorporaties	X	X		
Ontwikkelaars	X	X		
Bestuurlijke gremia regio			X	
Bewoners centrum		X		
Winkeliers centrum		X		
Horeca centrum		X		X
Stichting Venlo Partners		X	X	X

	Programmalijn 1: grootstedelijke functies	Programmalijn 2: ruimtelijke kwaliteit centrum	Programmalijn 3: branding	Programmalijn 4: gastvrijheid
Provincie Limburg	X		X	X
Euregio Rijn-Maas-Noord			X	
Stichting Promotie Noord-L.			X	X
Stichting Toerisme Noord-L.				X
Ministerie BZK, dg WWI	X	X		
Platform31	X			
G32 – Fysieke pijler	X			

4.3.5 Relevante beleidskaders

De volgende documenten zijn van invloed of hebben betrekking op het programma ‘Centrum Euregio’:

- Strategische visie Venlo 2030
- Venlo Manifest!
- Nota ‘Kiezen voor Groei’
- Visie Stedelijk Centrum
- Ruimtelijke Structuurvisie
- Dynamische Woningbouwprogrammering
- Nota Kansen voor Cultuur en Uitvoeringsprogramma 2013-2016
- Evenementennota Venlo
- Venlo 2010 Groenste gemeente aan de Maas (toeristische visie)
- campagne-uitingen VenloVer (imago)
- kaderdocumenten majeure projecten
- duurzaamheidsbeleid
- Strategische Visie ‘Regio in balans’
- Regionale Woonvisie
- Smoel geven aan Noord-Limburg (toeristische visie)
- Bestuursakkoord VLG – Provincie Limburg
- Bestuursovereenkomst Regio Noord-Limburg – Provincie Limburg
- Strategische agenda Regio Venlo 2011-2014.
- Versnellingsagenda Provincie Limburg
- Geactualiseerde rijksnota Ruimte en Mobiliteit
- Bestuursakkoord Rijk-Provincies-Gemeenten
- Lissabon-agenda

4.3.6 Relaties met andere programma’s

Programma 1. Stad van actieve mensen

- Invulling concept ‘gastvrije stad’

Programma 2. Innovatieve en excellente stad

- Duurzaamheideisen, C2C
- Toerisme en recreatie
- Kennisinfrastuur t.b.v. hoger opgeleiden
- Innovatieve projecten t.b.v. branding/imago Venlo
- Bijdrage aan (bestuurlijke) allianties

Programma 4. Veelzijdige stad in het groen

- Maas / groene oevers
- Onderscheidend stedelijk wonen
- (Sociale) veiligheid, bereikbaarheid
- Beheer en onderhoud openbare ruimte

Programma 5. Dienstverlening

- (Faciliteren) 'gastvrije regio'
- Bijdrage aan (bestuurlijke) allianties
- Facilitering van de sturingsvormen regie, facilitering, en communicatieve overheid.

4.4 Programma 4 Veelzijdige stad in het groen

4.4.1 Wat willen we bereiken

Het programma 'Veelzijdige stad in het groen' staat voor de opgave om te zorgen voor een schone, hele, veilige en sociaal coherente woon- en leefomgeving in de wijken en dorpen. Het programma draagt daarmee actief bij aan de centrale hoofdpoging 'Versterken van de maatschappelijke ruggengraat'. Uw raad heeft in 2010 het scenario 'Venlo Kansenstad' gekozen om prioriteiten vast te leggen. In het licht van dit scenario zijn alle drie de programmaliijnen van het programma 'Veelzijdige stad in het groen' als prioritair aangemerkt.

Het advies 'Burgers aan Zet' van de raads werkgroep SAM richt zich, naast het programma 'Stad van actieve mensen', ook op het programma 'Veelzijdige stad in het groen' en dan met name op de programmaliijnen 'Vitaliteit gemeenschappen' en 'Complementariteit van voorzieningen'. De kaders 'De burger is leidend', 'Eigendom en liefdevol verwaarlozen', 'Van maken naar mogelijk maken' en 'De communicatieve overheid' zijn ook binnen het programma 'Veelzijdige stad in het groen' onverkort van toepassing. Verder landt een deel van het project VenloVerbindt, de drie decentralisaties in het sociale domein, in dit programma.

Samen met het programma 'Centrum Euregio' geeft het programma 'Veelzijdige stad in het groen' vorm aan de fysieke verschijningsvorm van de gemeente Venlo. De prestaties die de gemeente Venlo in het kader van het Grote Steden Beleidsprogramma (GSB) 2010-2014 moet leveren, zijn in het programma 'Veelzijdige stad in het groen' opgenomen en worden ook via dit programma verantwoord in de vastgestelde en nog vast te stellen gemeenterekeningen.

Het Investeringsprogramma Stedelijke Vernieuwing (ISV) is ingesteld om door middel van een integrale aanpak de achterstanden in sommige buurten en wijken in de steden mee te helpen oplossen, de leefbaarheid te verbeteren en de aantrekkelijkheid van de steden te vergroten. De (aflopende) Wet Stedelijke Vernieuwing geeft aan hoe en waarover gemeenten verantwoording moeten afleggen. Deze verantwoordingsplicht geldt nog tot en met 2014 (ISV 3-periode). Om praktische redenen is ervoor gekozen (met instemming van het rijk) om de ISV-prestaties integraal op te nemen in het programma 'Veelzijdige stad in het groen'. U treft een korte toelichting op de gehanteerde ISV indicatoren aan.

De kern van het programma 'Veelzijdige stad in het groen' is het bieden van een prettige fysieke en sociale leefomgeving voor iedere inwoner. Het groene rivierdal met zijn vertakkingen tot in de binnenstad schept mogelijkheden voor recreatie en toerisme binnen en buiten de stad. De Maas is een belangrijke verbindende schakel ook voor toerisme en recreatie. Venlo heeft in 2030 wat betreft bevolkingssamenstelling hetzelfde profiel gehouden. Dagelijks zie je grote aantallen jeugdige inwoners op hun fiets naar diverse campussen fietsen. De dorpen en wijken bieden veiligheid, geborgenheid en een sociaal netwerk op menselijke maat. De voorzieningen zijn afgestemd op de omvang en schaal waarvoor ze nodig zijn. En de inwoners dragen door vrijwillige inzet vanzelfsprekend bij aan de instandhouding van het voorzieningenniveau.

Venlo heeft de kwaliteit en de omvang van de woningvoorraad verder verbeterd en het voorzieningenniveau vergroot. De gemeente is daardoor in 2030 in staat om de hoogopgeleide jongeren en de creatieve klasse aan zich te binden. Jongeren die hun opleiding voltooid hebben, vinden passend werk binnen de regio en vestigen zich in Venlo. Jonge gezinnen vestigen zich graag in de kleinere kernen en groene wijken binnen onze gemeente. De regionale economie floreert. De gemeente blijft mede daardoor qua bevolkingsomvang op niveau. Het woningbestand is rijk geschakeerd, zodat voor iedere burger een woning op maat te vinden is en er voor iedere wijk sprake is van een gedifferentieerde samenstelling naar inkomen, leeftijd en etniciteit. Levensloopbestendig en

duurzaam bouwen is inmiddels standaard geworden. Op loopafstand of met het openbaar vervoer zijn alle belangrijke voorzieningen bereikbaar.

Het wijkgericht werken is doorontwikkeld en tot wasdom gekomen. Ontmoeting en participatie vinden zoveel mogelijk plaats in de wijk. Voorzieningen (gebouwen en openbare ruimte) zijn toegankelijk voor iedereen. De formule voor multifunctionele accommodaties en brede scholen, waarin onderwijs, sociaal culturele en zorgfuncties gecombineerd worden, heeft geleid tot verrassende concepten die de sociale cohesie in de wijk versterken. Nieuwe groepen vrijwilligers worden bereikt. Nieuwe vormen van samenwerking tussen burgers/buurt, gemeente en maatschappelijke partners ontwikkelen zich. Naast wederkerigheid is vertrouwen de basis.

Veiligheid en veiligheidsgevoel, maar ook leefbaarheid van wijken en buurten zijn essentieel. Zonder dat komen participatie, zelfregie en zelfredzaamheid niet tot ontwikkeling. In 2030 voelen de mensen zich veilig in eigen huis, de wijk/kern/buurt en de stad. Wanneer de veiligheid in het geding is, grijpt de overheid in en handhaven we de wet. Door samen te werken (ketenbeleid), goed te luisteren naar de burger en hen medeverantwoordelijk te maken voor hun stad, is het mogelijk om veiligheid en leefbaarheid te beïnvloeden. Veiligheid is immers geen zaak van de overheid alleen maar ook van onze inwoners en ondernemers zelf.

Het is goed te bedenken dat het programma ook vrijwel alle beheersactiviteiten van de gemeente omvat. Denk daarbij aan onderhoud openbare ruimte, maar ook het afgeven van bouwvergunningen etc., maar ook openbare orde en veiligheid. Een groot deel van het budget heeft dan ook betrekking op deze elementen.

4.4.2 Wat gaan we daarvoor doen

Op 1 januari 2011 telde de gemeente Venlo 99.480 inwoners. Per 1 januari 2013 is dat gegroeid tot 100.159 inwoners. Het is het tweede jaar op rij dat de gemeente groeit.

In Venlo werken we met de zogenoemde dynamische woningbouwprogrammering. Deze programmering moet woningaanbod en -vraag nadrukkelijk op elkaar afstemmen. Op basis hiervan worden woningbouwprojecten geprioriteerd, uitgesteld of zelfs geschrapt. In 2013 is de invulling van Q4 verder ter hand (fase 2) genomen waaronder de bouw van het poppodium.

In 2012 is gestart met het opstellen van een ruimtelijke structuurvisie voor de gehele gemeente Venlo. De visie komt tot stand door middel van cocreatie. Dat is een manier om de burgers en bedrijven uit Venlo intensief te betrekken bij het tot stand komen van de visie. Naar verwachting zal de visie eind 2013 gereed komen.

In het eerste kwartaal van 2012 hebben de gemeente en de woningcorporaties het Strategisch Akkoord 2012-2015 vastgesteld. Dit tweede akkoord is, meer dan het eerste, geënt op de Strategische visie Venlo 2030 en op de ambities uit de raadsprogramma's. De corporaties ondersteunen daarmee de twee hoofdambities van de beide fysieke programma's: doorontwikkeling centrumstad, en behoud van de leefbaarheid in de wijken. De uitwerking van STRAK 2 in bilaterale overeenkomsten stagneert enigszins, omdat op enkele dossiers knopen moeten worden doorgehakt. Dit laat onverlet dat verder gewoon wordt samengewerkt. Naar het zich laat aanzien zal door het rijk de taak van de woningbouwcorporaties beperkt gaan worden tot strikt de sociale huurwoningmarkt. Verder is de investeringsruimte voor de corporaties als gevolg van rijksmaatregelen fors afgenomen. In het kader van armoedebestrijding zal nauw met de corporaties moeten worden samengewerkt op het gebied van huurachterstanden en mogelijke huisuitzettingen als gevolg daarvan.

Uit de Leefbaarometer 2012 kunnen we concluderen dat het goed gaat met de leefbaarheid in de Venlose wijken en buurten. In de totaalscore van de wijken zien wij scores variërend van positief tot uiterst positief.

In 2013 is bewonersparticipatie nog verder uitgewerkt. Inmiddels lopen er al vele bewonersinitiatieven op het gebied van het beheer van de openbare ruimte. Met name door het stoppen met het opruimen van zwerfafval door de gemeente in 2012 zijn veel bewoners zelf gestart met incidentele of structurele opruimacties. Daarnaast zijn er ook enkele bewonersinitiatieven gestart die betrekking hebben op het realiseren van aanpassingen van de openbare ruimte. Sinds half 2013 is het SAM-fonds gestart.

We zijn gestart (4 pilots) met het invoeren van het concept Huizen van de Wijk. Dit concept verenigt 4 functies in zich namelijk informatie en advies, ontmoeting, integrale dagbesteding en ontplooiing. Verder is in 2013 een start gemaakt met de sociale wijkteams (zie ook het programma Stad van Actieve Mensen)

Verder zijn enkele projecten in het kader van de integrale gebiedsaanpak in de Vossener opgeleverd. Zo opende het nieuwe MFC Op Expeditie in augustus de deuren en is de kwaliteitsimpuls voor de openbare ruimte afgerond. Daarnaast kreeg het plan voor een nieuwe supermarkt gestalte en is hiervoor een omgevingsvergunning aangevraagd. De gebiedsprogramma's voor Venlo-Oost en Vossener-Klingerberg zijn respectievelijk in februari 2013 en december 2012 succesvol afgesloten.

In 2013 zijn drie projecten voorgedragen voor subsidie van de provincie Limburg in het kader van de stimuleringsregeling voor de bouw. Uiteindelijk is voor twee projecten een formele aanvraag ingediend en is subsidie toegekend (sporthal Egerbos en St. Jacobskapel). De nieuwbouw en renovatie van de sporthallen zijn inmiddels gestart.

Stad, stadsdelen, dorpen, groen casco: de differentiatie en afwisseling in woonmilieus in een groene setting zijn kenmerkend voor Venlo. En daar zijn we trots op! Circa 66% van het grondgebied van Venlo is natuur, water of landbouwgebied; daar vinden toeristische, agrarische en recreatieve activiteiten plaats. De Maas is een verbindende factor binnen de gehele gemeente.

De tevredenheid over de staat van de woningen is de afgelopen jaren nagenoeg gelijk gebleven en dat moet zo blijven. Uit demografisch onderzoek blijkt een groei met een gemiddelde van ca. 300 woningen per jaar (tot 2026) voldoende om aan de vraag als gevolg van de zich voortzettende gezinsverdunding te kunnen voldoen.

Meer dan voorheen zetten ook de corporaties in op huisvesting voor studenten. Deze lijn moet worden voortgezet.

In het licht van de ontwikkelingen in het sociale domein onder andere als gevolg van de decentralisatie van taken van het rijk naar gemeenten (Jeugdwet, Participatiewet, AWBZ/WMO) zal de scheiding van wonen en zorg nadrukkelijk aandacht krijgen.

De financieringsmogelijkheden van woningbouwcorporaties nemen af als gevolg van ingrepen van het rijk. Dit leidt tot aanpassingen in het investeringsprogramma en een heroverweging van een aantal intentionele afspraken over gezamenlijke projecten van gemeente en corporaties.

Het merendeel van de inwoners van de gemeente Venlo is tevreden over de bestaande voorzieningen in hun buurt, bijvoorbeeld de winkelveorzieningen. Deze lijn moet in de komende jaren worden voortgezet en vastgehouden.

De meeste inwoners voelen zich veilig in de stad. Ten opzichte van de landelijke cijfers echter is de onveiligheidsbeleving in Venlo hoger, en dat geldt ook voor de eigen buurt. Met name plekken waar jongeren rondhangen, worden als onveilig bestempeld. 51% voelt zich daarbij onveilig. Aandacht hiervoor blijft zeker noodzakelijk. Onze aandacht zal zich daarbij

echter niet alleen op die jongeren richten, maar ook op het verbeteren en versterken van de relatie tussen jongeren en de buurt of wijk en het versterken van de sociale samenhang.

Venlo wil ook in de toekomst meer dan 100.000 inwoners tellen.

De gemeente kenmerkt zich door een vitaal woon-, werk- en leefklimaat met voldoende sociale cohesie en betrokkenheid. De basis hiervoor is gelegen in een uitgekiende inzet van sociale en ruimtelijk-fysieke ontwikkeling van dorpen, wijken en stedelijk centrum enerzijds en de kwaliteit van de natuurlijke omgeving anderzijds. De stad en omliggende dorpen oefenen aantrekkingskracht uit op mensen van buiten die hier niet alleen komen werken en recreëren, maar ook graag willen wonen.

Ook om die reden zal actief werk gemaakt worden gericht op MOE-landers die zich in de gemeente willen vestigen. Het gaat om een theoretisch potentieel van circa 5.000 personen voor de regio.

U treft hieronder een korte toelichting op de ISV indicatoren, die in dit programma zijn verwerkt, aan.

Indicatoren ISV-doelstelling 1 (kwaliteit en diversiteit woningvoorraad)

1. Ontwikkeling aantal woningen en uitbreiding per jaar.
2. Uitbreiding woningvoorraad voor studenten, starters en senioren (programmaliijn 1, indicator 1).

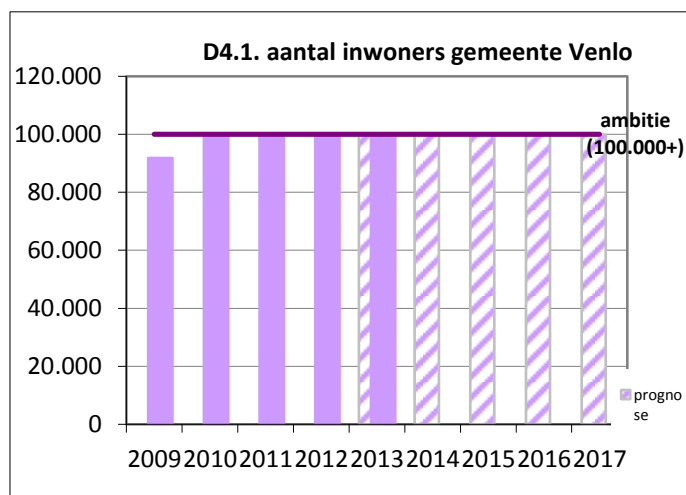
Indicatoren ISV-doelstelling 2 (fysieke kwaliteit leefomgeving en openbare ruimte)

3. Reguliere aanpak: samengestelde indicator 'Tevredenheid woonomgeving' (programmaliijn 2, indicator 1).
4. Verbetering van de score 'Sociale kwaliteit van de woonomgeving/ sociale cohesie'. Uitgangspunt is dat bij een toename van het voorzieningenniveau, de sociale kwaliteit naar evenredigheid stijgt (programmaliijn 3, indicator 2).

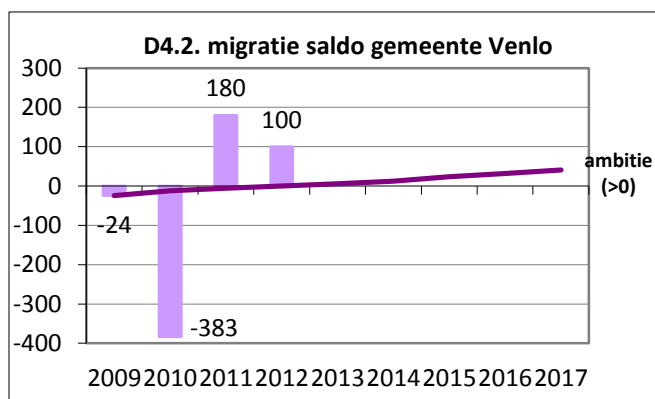
Indicatoren ISV-doelstelling 3 (bodem, geluid en lucht)

5. Bodem: college en raad hebben een 'meerjarenprogramma aanpak bodemverontreiniging 2010-2015 Gemeente Venlo' vastgesteld waarin aangegeven is hoe de gemeente de zogeheten convenantafspraken tussen rijk en provincies/gemeenten vorm geeft. Een belangrijk onderdeel hiervan is het in beeld brengen en saneren/beheersen van spoedlocaties. Dit proces is reeds in een ver gevorderd stadium. Ook is gestart met de ruimtelijke ordening van de ondergrond.
6. Geluid: benoemd wordt een aantal A-lijstwoningen, dat wil zeggen woningen met een te hoge geluidbelasting op de gevel afkomstig van wegverkeer (absoluut en als percentage van het totaal in de gemeente) waarvan de saneringssituatie aan het eind van het ISV 3-tijdvak is opgelost (aantal = 100 in 2010-2014, valt niet samen met andere indicatoren en wordt apart opgenomen). Na 2014 rest nog een aantal van 785 te saneren woningen.

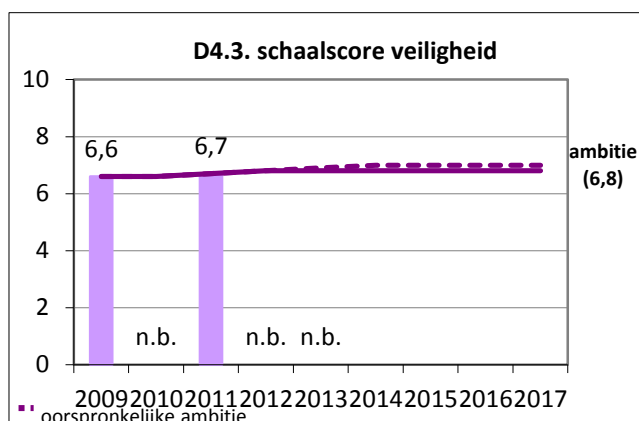
Indicatoren

D4.1 Het aantal inwoners per 1 januari 2012 is 100.031. Dit aantal ligt net boven de ambitiegrens van 100.000 inwoners. Op basis van de bevolkingsprognose wordt voor de eerstkomende jaren verwacht dat het aantal rond (net boven) 100.000 zal blijven. Op langere termijn (vanaf 2016) zal het inwonertal van Venlo volgens de prognose onder de 100.000 zakken. De definitieve stand per 1 januari 2013 is 100.159.

D4.2 In 2010 was de daling van het aantal inwoners vooral te wijten aan migratie. Het migratiesaldo is het aantal mensen dat zich vestigt in Venlo minus het aantal mensen dat uit Venlo vertrekt. Het migratiesaldo voor de gemeente Venlo was in 2010 min-383. In 2011 was er een positief migratiesaldo van 180. Ook in 2012 is er een positief migratiesaldo van + 100. Daarmee is de ambitie voor die jaargang behaald.

D4.3 Veiligheid wordt sinds 2009 gemeten met de Integrale Veiligheidsmonitor². Dit onderzoek wordt een keer per twee jaar in de gemeente Venlo gehouden. In dit rapport scoort de gemeente Venlo in 2011 een 6,7 voor wat betreft de veiligheidsbeleving. In vergelijking met andere vergelijkbare gemeenten (6,9) is deze score aan de lage kant. Gebieden/wijken die met name slecht scoren in Venlo zijn Vastenavondkamp (6,2), Venlo-Binnenstad (6,2) en Klingerberg (6,2). In

2012 is geen meting uitgevoerd. Uitvoeren van de Veiligheidsmonitor 2013 is niet opgenomen in de begroting. In 2014 wordt dit onderzoek wel weer uitgevoerd. In april 2015 komen deze gegevens weer beschikbaar.

In dit kader vermelden wij de daling van positie 26 naar 34 voor het onderdeel veiligheid volgens de Atlas voor Gemeenten 2013. Op grond van de ons ten dienst staande gegevens kunnen wij hiervoor geen verklaring geven. Daar het hier gaat om een benchmark (vergelijking met andere gemeenten) lijkt de enige logische verklaring dat andere gemeenten kans hebben gezien de factor veiligheid te verbeteren.

Programmalijnen

In het programma 'Veelzijdige stad in het groen' onderscheiden we drie programmalijnen, te weten:

- Kwaliteit woon- en leefomgeving
- Vitaliteit gemeenschappen
- Complementariteit van voorzieningen

Programmalijn 1: Kwaliteit woon- en leefomgeving.

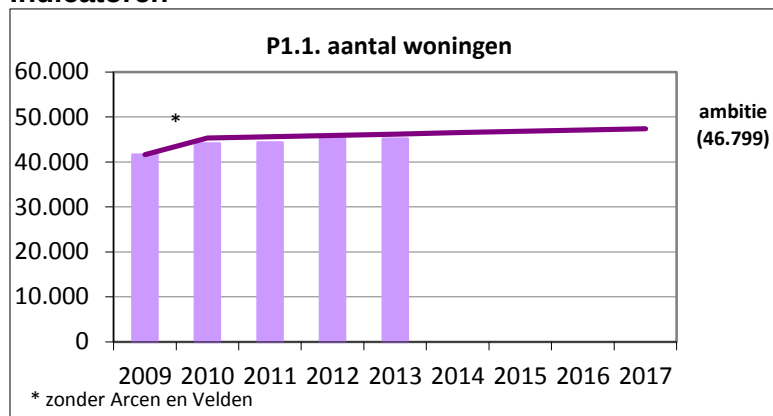
Venlo heeft op het gebied van woningbouw, onderwijs en (groene) werkgelegenheid een groeiambitie. Dat vraagt om aandacht voor het gebruik van ruimte. Ook voor de economische ontwikkeling is ruimte nodig, evenals voor de aanleg van wegen en de verruiming van de rivier. Het buitengebied heeft betekenis voor de inwoners en legt daarmee beperkingen op aan het gebruik van de ruimte. Dit geldt ook voor het (her)gebruik van ruimte binnen de bebouwde kom. Het doel van deze programmalijn is om een goede balans te vinden tussen al deze ruimtevragende functies, waarbij tevens wordt ingezet, in

² Dit onderzoek is uitgevoerd door Intomart GfK volgens de benchmark IVm van het Ministerie van Binnenlandse Zaken

samenwerking met onze partners, op de veiligheidsbeleving. De sociale structuurvisie geeft kaders voor o.a. het zoeken naar en het versterken van die balans.

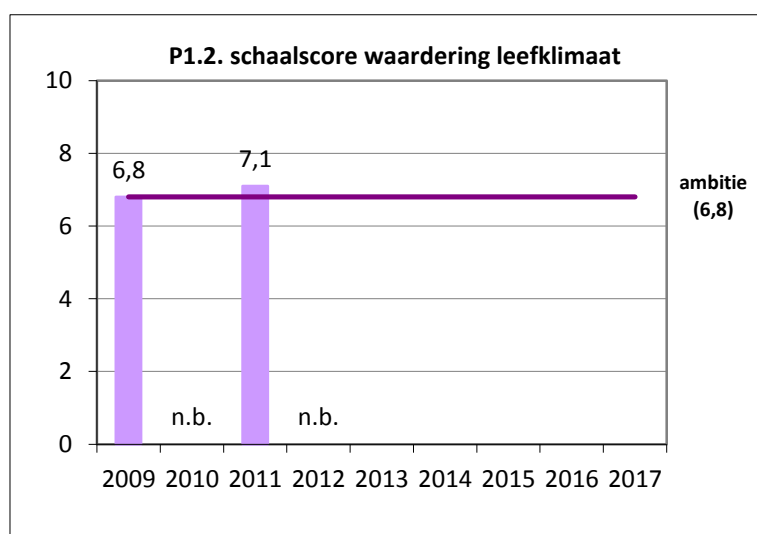
De woningmarkt zal fundamenteel wijzigen. Uit demografische prognoses blijkt dat het aantal huishoudens in Venlo tot en met 2026 nog zal groeien, mede als gevolg van verlaging van de gemiddelde grootte van huishoudens van 2,23 naar 2,14 personen (E'til en CBS). Om deze groei te reguleren en vraag en aanbod goed op elkaar af te stemmen, wordt gebruik gemaakt van het instrument dynamische woningbouwprogrammering. Het woningbeleid dient daarbij toegespitst te worden op het boeien en binden van studenten, goed opgeleide jongeren, starters en andere hoger opgeleiden en creatievelingen. Verder moet aandacht besteed worden aan de huisvesting van de zogenoemde MOE-landers. Dit zijn arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa. In potentie betreft het een groep van enkele duizenden personen die zich in Venlo en de regio permanent willen vestigen. De regionale samenwerking met betrekking tot MOE-landers gaat ook over sociaal maatschappelijke onderwerpen, over informatie en communicatie. Met onze partners in de regio vindt afstemming plaats op de thema's huisvesting, veiligheid (afstemming ook binnen de politie-eenheid Limburg) en arbeidsmarkt. Daarnaast moet de specifieke aandacht voor de huisvesting van ouderen en levensbestendig wonen worden gecontinueerd.

Indicatoren

P1.1 Het aantal woningen in Venlo per 1 januari 2013 is 45.166. Hiervan is 56% een koopwoning. Het aantal woningen nam de afgelopen jaren steeds toe, maar dit jaar is deze groei gestagneerd. Er zijn wat meer woningen afgebroken dan bijgebouwd. Toch ziet het ernaar uit dat de ambitie van 46.799 woningen in 2017 wel wordt gehaald. Uit een ander onderzoek³ komt

naar voren dat de helft van de inwoners van de gemeente Venlo denkt dat zijn/haar woning levensloopbestendig is.

P1.2 De schaalscore van waardering van het leefklimaat bestaat uit het aandeel mensen dat vindt dat er in gemeente Venlo veel groen is (85%) én het aandeel mensen dat vindt dat de omgeving van Venlo veel te bieden heeft op het gebied van natuur en landschap is (84%). Deze percentages zijn sinds 2010 met ongeveer 5% toegenomen. Daarmee is de score op deze schaal van 6,8 naar een 7,1 gestegen. Hiermee is de ambitie, handhaven van de 6,8, op dit moment gehaald. In

het najaar van 2013 vindt de volgende meting plaats.

³ Stadspeiling 2011.

2014

De ontwikkeling rondom de kennisinfrastructuur zoals die geschetst is in het programma 'Innovatieve en excellente stad' vraagt nadrukkelijk aandacht voor studentenhuisvesting. Hierover zijn inmiddels in het kader van STRAK II afspraken gemaakt. Verder zal de kwaliteit van wonen in Venlo een belangrijk element zijn bij de ruimtelijke structuurvisie die op dit moment ontwikkeld wordt voor het gehele grondgebied van de gemeente. Deze visie wordt in 2013 ter vaststelling aan uw raad voorgelegd.

Verder wordt op rijksniveau de invoering van de Omgevingswet voorbereid met daarin ruimte voor nieuwe instrumenten als de omgevingsvisie en de gemeentelijke omgevingsverordening. De omgevingsvisie is een integrale langetermijnvisie met doelen en ambities voor de fysieke leefomgeving die op rijksniveau de structuurvisie, het milieubeleidsplan en het waterplan vervangt. In de gemeentelijke omgevingsverordening worden bestemmingsplannen en voor de leefomgeving relevante verordeningen gebundeld. De bedoeling is dat de omgevingswet in 2018 in werking treedt.

Programmalijn 2 Vitaliteit gemeenschappen.

Het verbeteren van de vitaliteit van gemeenschappen vraagt om een integrale aanpak in termen van onderhoud en vernieuwing van de openbare ruimte en voorzieningen.

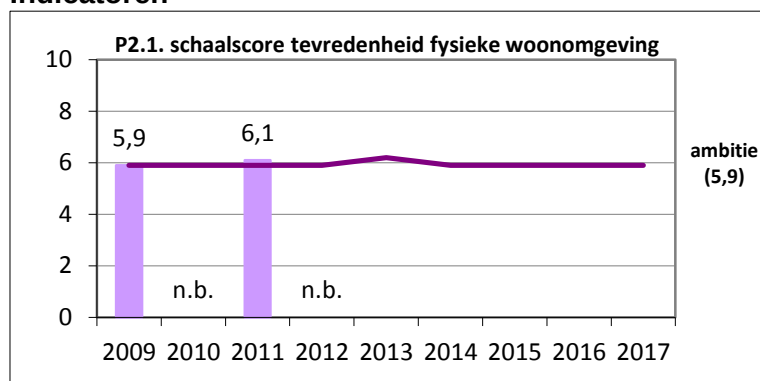
Uitgangspunt is maatwerk. In STRAK II is afgesproken dat voor de wijkaanpak een drietal scenario's wordt onderkend:

- regulier: er is sprake van een gezonde sociale structuur, voldoende zelforganiserend vermogen en sociale cohesie;
- versterkt regulier: er is sprake van een sociale structuur met gebreken, het netwerk kent hiaten en gaten;
- speerpunt: de sociale structuur is zwak of afwezig, er is geen netwerk.

Afhankelijk van het scenario wordt de inzet van gemeente, politie, welzijnswerk, onderwijs en de corporaties bepaald. Vooralsnog zijn vijf wijken als speerpunt benoemd: Op de Heide, Klingerberg, Hazenkamp, Vastenaovendkamp en Venlo-Oost.

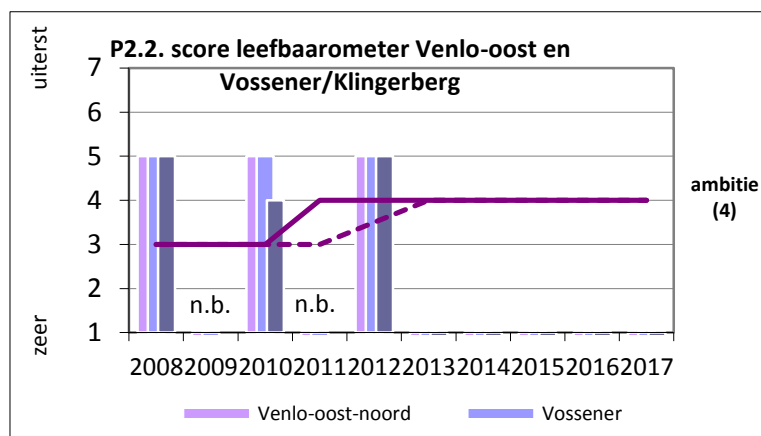
Alle reguliere beheer en onderhoud, zowel van de openbare ruimte als van voorzieningen, zijn in deze programmalijn samengebracht. Als gevolg van bezuinigingen is kwaliteitsvermindering van de openbare ruimte aan de orde. Aan de andere kant stimuleert de gemeente de zelfredzaamheid van bewoners via eenvoudige regelingen en als gevolg van dit alles lijken steeds meer bewoners zich bewust van hun eigen verantwoordelijkheid voor de eigen directe leefomgeving. Op veel plekken wordt de handschoen opgepakt en dit leidt juist weer tot kwaliteitsverbeteringen. Gemeente, corporaties, maatschappelijke organisaties en de wijkwerkers dienen dit concept gezamenlijk verder uit te dragen en hun activiteiten volgens deze principes in te richten. Ook op dit punt zal het concept Huizen van de Wijk en de daarin gelegen aandacht voor buurtnetwerkvorming van invloed zijn en gestimuleerd worden.

Indicatoren

P2.1 De schaalscore tevredenheid over de fysieke woonomgeving is samengesteld uit een aantal verschillende vragen uit de Stadspeiling. Deze zijn: het percentage inwoners dat vindt dat Venlo een schone en groene gemeente is en het percentage dat tevreden is over het onderhoud van de wegen/paden en speelvoorzieningen in de buurt.

De tevredenheid over de fysieke woonomgeving is sinds 2009 licht gestegen. Dit komt met name door de forse stijging van het aantal mensen dat Venlo een schone gemeente vindt. De ambitie, handhaving, is vooralsnog bereikt. In het najaar van 2013 vindt de volgende meting plaats (Stadspeiling).

P2.2 De [Leefbaarometer](#) geeft informatie over de leefbaarheid in alle buurten en wijken van Nederland. Het geeft de situatie in de wijk weer, maar ook ontwikkelingen en achtergronden van de buurt. De verschillende dimensies die worden onderscheiden in de Leefbaarometer zijn: woningvoorraad, publieke ruimte, voorzieningenniveau, bevolkingssamenstelling,

sociale samenhang en veiligheid. De leefbaarheidssituatieschaal loopt van zeer negatief (1) t/m zeer positief (7)⁴. Hierboven is te zien dat in 2012 de aandachtswijken (Venlo-oost, Vossener en Klingenberg) een 5 scoren. Deze score houdt een 'positieve' score in op de leefbaarheidssituatieschaal. De ambitie voor leefbaarheid in 2014 is een minimale score van een 4 (=matig positief). Deze ambitie is nu al ruimschoots gehaald. Klingenberg heeft zich in 2012 weer hersteld na een kleine terugval in 2010.

2014

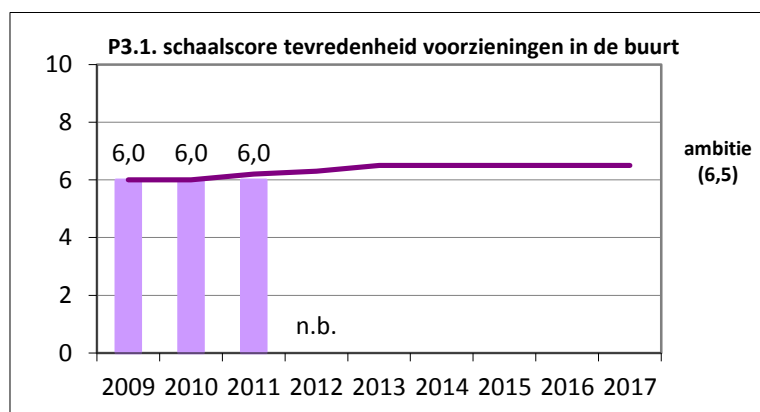
2014 Is het jaar dat 'de kanteling' zoals door de raads werkgroep SAM is geadviseerd tot wasdom komt. Dat betekent dat de wijkaanpak zich condenseert in buurt en straatnetwerken, het niveau waarop de leefbaarheid van buurten, kernen en wijken wordt vormgegeven en het niveau waarop de actieve vrijwilliger zijn of haar werk doet. Dat is ook het niveau waar wij het gesprek aangaan met onze inwoners en hem/haar ruimte en vertrouwen geven. Voor het programma tot en met 2014 wordt in de wijken Venlo-Oost en Vossener/Klingenberg een integrale aanpak van de wijk op meerdere thema's uitgevoerd (betreft ook ISV doel 1 en 2). Overigens geldt voor de wijk Vossener het scenario 'versterkt regulier', dus wat meer dan de gebruikelijke aandacht. Verder komt ook het concept Huizen van de Wijk in 2014 tot ontplooiing.

Programmalijn 3 Complementariteit van voorzieningen

De programmalijn richt zich op het verbeteren van de samenhang tussen voorzieningen met als invalshoek de buurt- en kernoverstijgende samenhang. Daartoe dienen op de eerste plaats de bestaande voorzieningen geïnventariseerd te worden, waarna de gewenste voorzieningen in beeld gebracht worden, als referentiekader voor toekomstige ontwikkelingen. Doel is dat de voorzieningen elkaar op de verschillende niveaus aanvullen. Bereikbaarheid, parkeervoorzieningen, exploitatie, spreiding over de gemeente en draagvlak zijn factoren die bij de afweging van dergelijke voorzieningen een belangrijke rol spelen. ICT en mobiele voorzieningen kunnen hierop van invloed zijn. Een goede voorzieningenstructuur verweeft buurt en wijk, dorp en stad met elkaar. Tegelijkertijd wordt meer en meer naar het regionale niveau voor voorzieningen gekeken, gezien de decentralisatieopgaven.

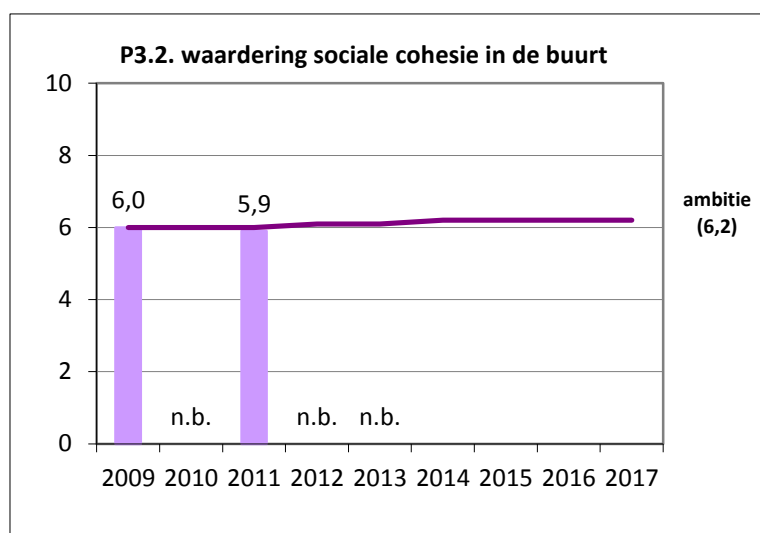
⁴ Bron: BZK Leefbaarometer (inclusief Arcen en Velden)

Indicatoren

P3.1 Tevredenheid over de voorzieningen in de buurt is de afgelopen jaren voor de hele gemeente gemiddeld gelijk gebleven. De tevredenheid over voorzieningen in de buurt bestaat uit de tevredenheid van de inwoners van gemeente Venlo over: winkels voor dagelijkse boodschappen, speelmogelijkheden voor kinderen, basisonderwijs, voorzieningen voor jongeren en

ontmoetingsplaatsen voor ouderen. Van al deze voorzieningen zijn mensen het minst tevreden over de jongerenvoorzieningen en het meest tevreden over het basisonderwijs. Voorlopig blijft de tevredenheid over de voorzieningen nog achter bij het ambitieniveau voor 2014. De volgende meting is in 2013 (Stadspeiling).

P3.2 Waardering sociale kwaliteit woonomgeving (=sociale cohesie in de integrale veiligheidsmonitor) is een samengestelde indicator⁵. Deze bestaat uit: mensen kennen elkaar nauwelijks, mensen gaan prettig met elkaar om, gezellige buurt met veel saamhorigheid en ik voel me thuis in deze buurt. Gemiddeld scoort Venlo in 2011 een 5,9 op de schaalscore van sociale cohesie. De wijk die het laagst scoort op sociale cohesie is: Tegelen op de Hei (5,3). De

wijken met de meeste sociale cohesie zijn Hout-Blerick (7,3) en Arden en Lomm (7,2). Venlo wordt ook vergeleken met andere vergelijkbare steden. Vergelijkbare steden scoren gemiddeld een 6,0. De ambitie voor Venlo is in 2015 een 6,2. De volgende meting is in 2014. De gegevens hiervan komen in april 2015 beschikbaar.

2014

Het concept Huizen van de Wijk wordt in 2014 in alle wijken ingevoerd. Met het concept Huizen van de Wijk geeft de gemeente invulling aan de veranderde rollen van zowel inwoners als gemeente als maatschappelijke partners, zoals die door de raads werkgroep SAM is geschetst.

Verder komt in 2014 het nieuwe poppodium gereed.

⁵ Bron: Veiligheidsmonitor 2011, Integrale Veiligheidsmonitor Venlo (incl. Arcen en Velden), Intomart GfK.

4.4.3 Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 4, incl. verrekening met reserves	Baten / Lasten	Rekening 2012	Actuele begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
4.1. Kwaliteit woon- en leefomgeving	Baten	10.052	10.872	7.834	6.907	6.838	7.379
	Lasten	21.773	18.580	17.144	14.413	14.418	14.183
<i>Subtotaal 4.1. Kwaliteit woon- en leefomgeving</i>		-11.721	-7.709	-9.310	-7.506	-7.580	-6.804
4.2. Vitale gemeenschappen	Baten	27.944	25.735	23.658	22.994	25.539	22.506
	Lasten	69.480	72.722	67.778	69.426	73.688	72.206
<i>Subtotaal 4.2. Vitale gemeenschappen</i>		-41.536	-46.987	-44.120	-46.432	-48.149	-49.699
4.3. Complementariteit voorzieningen	Baten	19.790	4.135	5.271	3.708	5.070	2.935
	Lasten	16.776	12.227	11.159	9.051	9.566	7.321
<i>Subtotaal 4.3. Complementariteit voorzieningen</i>		3.014	-8.092	-5.888	-5.343	-4.496	-4.385
Totaal saldo Programma 4		-50.243	-62.788	-59.318	-59.281	-60.225	-60.888

4.4.4 Welke partners zijn bij het programma betrokken

	Programmalijn 1: kwaliteit woon- en leefomgeving	Programmalijn 2: vitaliteit gemeenschappen	Programmalijn 3: complementariteit voorzieningen
Woningcorporaties	X	X	X
Onderwijsinstellingen	X		
Projectontwikkelaars/ marktpartijen	X	X	X
Bewoners- belangenorganisaties	X	X	X
Provincie, waterschap en landelijke overheid	X		
Veiligheidspartners	X	X	X
Duitsland/ EG	X		
LLTB/ Limburgs Landschap/ Staatsbosbeheer	X		
NS/ Veolia/ openbaarvervoersbedrijven	X	X	
Sportorganisaties	X	X	X
Natuurbeschermings- en milieuorganisaties	X		
Regio Venlo	X		
Floriade	X		
Ondernemers/ middenstand		X	X
Adviesraden (senioren-,WMO-, gehandicapten-)	X	X	X
Zorg en welzijnsinstellingen		X	X
Verenigingsleven		X	X
WAA		X	
Platform 31	X	X	X

4.4.5 Relevante beleidskaders

De volgende documenten zijn van invloed of hebben betrekking op het programma 'Veelzijdige stad in het groen':

- Strategisch Akkoord gemeente Venlo - Venlose Woningcorporaties 2007-2011
- ISV

- Woonvisie Regio Venlo 2011-2015
- dynamische woningbouw programmering
- structuurvisie Venlo
- Provinciaal Omgeving Plan Limburg
- beleidsnotitie herijking wijkgerichte aanpak
- Integrale Natuurvisie Venlo
- Integraal Waterplan
- bouwverordening
- integraal Veiligheidsbeleidsplan
- IHPplus
- notitie Ruimte voor sport
- APV
- beleidsplan externe veiligheid Venlo 2012 – 2015
- Sociale Structuurvisie Venlo 2022

4.4.6 Relaties met andere programma's

Er is een sterke relatie tussen het programma 'Stad van actieve mensen' en het programma 'Veelzijdige stad in het groen'. Beide programma's vullen elkaar goed aan. Verschillen zijn er uiteraard ook. Het programma 'Stad van actieve mensen' concentreert zich met name op het individu of het individu in het collectief, waar het programma 'Veelzijdige stad in het groen' zich richt op het collectief in de omgeving van wijk en buurt. Daarbij gaat het om het bieden van een schone, hele, veilige, en sociaal coherente leefomgeving, zowel qua bouwen als qua beheer. Dit programma is met andere woorden meer op de fysieke structuur gericht.

Programma 1. Stad van actieve mensen

- (Wijk)voorzieningen
- WMO
- Onderwijs
- Sportactiviteiten en verenigingsondersteuning
- Sociale werkvoorziening

Programma 2. Innovatieve en excellente stad

- Toerisme en recreatie
- Hoger (Beroeps) Onderwijs
- Bijdrage aan (bestuurlijke) allianties
- Quality of Life
- Huisvesting studenten
- Ontwikkeling industrieterreinen
- Klavertje Vier/Greenport

Programma 3. Centrum Euregio

- Stedelijke/centrum voorzieningen
- Parkeerfuncties
- Floriade

Programma 5. Dienstverlening

- Ondernemen; ondersteuning andere gemeenten
- Bijdrage aan (bestuurlijke) allianties
- Faciliteren inclusief beleid
- Vergunningverlening
- Regionale bestuurstafels
- Facilitering van de sturingsvormen regie, facilitering, en communicatieve overheid

4.5 Programma 5 Dienstverlening

4.5.1 Wat willen we bereiken

In de Strategische Visie Venlo 2030 staan twee hoofdoopgaven centraal: de versterking van de maatschappelijke ruggengraat en de verbetering van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven. Hierin wordt de rol van de gemeente als schakelaar en verbinder tussen netwerken steeds belangrijker.

Het programma 'Dienstverlening' gaat – in tegenstelling tot de andere raadsprogramma's, niet over hoe de stad er in 2030 uit zal zien maar over hoe wij -het bestuur en ambtenaren- vanuit de volle breedte van onze organisatie, onze klanten tegemoet treden en de strategische doelen van de gemeente gaan realiseren. De invloed van diverse externe ontwikkelingen zoals de decentralisatieopgaven vanuit het rijk, regionalisering en de takendiscussie/bezuinigingen zal de komende jaren worden doorvertaald naar ons dienstverleningsconcept en de verdere inrichting van de organisatie.

De belangrijkste opgave die het programma 'Dienstverlening' voor de realisatie van de Strategische Visie heeft is om ervoor te zorgen dat we als organisatie onze strategische doelen ook kunnen waarmaken. Onze strategische doelen vragen om een slagvaardige en klantgerichte, vraag gestuurde en professionele organisatie.

In de overige raadsprogramma's wordt diverse malen de veranderende rol van de gemeentelijke organisatie genoemd. Zo willen we actiever de innovatie binnen het midden- en kleinbedrijf stimuleren. Ook binnen het programma SAM en CEU wordt beschreven dat de gemeente meer als regisseur en partner van burgers en instellingen zal gaan optreden. Dat vraagt om een communicatieve overheid, zoals ook uiteen is gezet in het rapport 'Burgers aan zet' van de raadswerkgroep SAM. Bij de beschrijving van de nieuwe programmastructuur (het traject dat de auditcommissie nu doorloopt) zal dit worden meegenomen.

Daarnaast gaan we verder met de kanteling van de organisatie niet alleen wat betreft de bejegening van de burger maar ook naar een front- & backoffice. Hierbij zal een vraaggerichte werkwijze - waarbij wij het complete palet aan wensen en behoeften van onze klanten kennen - steeds meer het uitgangspunt zijn. Dat betekent voor de zelfredzame klant dat deze zoveel als mogelijk via de digitale snelweg diensten kan afnemen en hiervoor niet meer naar het stadskantoor hoeven. Hierbij zal worden aangesloten bij het idee van zelfredzaamheid van de burger. De afhankelijke klant kan voor ondersteuning terecht in een van de Huizen van de Wijk. Ook is het denkbaar dat de gemeente hem of haar, wanneer nodig, thuis gaat bezoeken om de complete vraag in beeld te krijgen en daarop de dienstverlening af te stemmen; maatwerk dus. Natuurlijk gaat in 2030 de dienstverlening verder dan de stad Venlo; we bieden onze diensten dan regionaal en internationaal aan.

4.5.2 Wat gaan we daarvoor doen

Steeds meer elementen van de gemeentelijke dienstverlening zijn ondergebracht in ons Klant Contact Centrum (KCC). In 2010 hebben we voor het eerst meegedaan aan het landelijke onderzoek 'Waar Staat je Gemeente'. Het overall beeld was dat we als gemeente Venlo op dat moment geen expliciet goede, maar ook geen slechte dienstverlener waren. Vergeleken met andere gemeenten zaten we in de middenmoot. In vergelijking met eerdere onderzoeken vanuit de eigen organisatie lijkt er de afgelopen jaren sprake te zijn van een (lichte) stijging op het gebied van klanttevredenheid. Om financiële redenen doen wij niet meer mee aan de benchmark en kunnen u dus niet meer informeren over onze positie. Helaas hebben we hiermee ook geen inzicht in onze ontwikkelingen op dit vlak.

Binnen de gemeente zelf is er in 2013 veel gebeurd. Na een tussenevaluatie m.b.t. de stand van zaken van de expeditie is geconstateerd dat we op de goede weg zijn om een betere dienstverlener te worden. Externe factoren maken het echter noodzakelijk om de organisatie tussentijds bij te sturen.

Hierom is gestart met een aanpassing in de structuur van de organisatie en de invoering van domeinen. De 7 “nieuwe” afdelingen, die als gevolg hiervan ontstaan, werken op dit moment hun bouwopdracht uit. Hierbij komen er 4 domeinen waarbij het onderscheid tussen beleid en uitvoering binnen het fysieke en sociale domein wordt uitgewerkt. Voor dienstverlening komt er een apart domein met afdelingen voor interne en externe dienstverlening.

Vanuit het mentale spoor van de expeditie is gestart met een trainingsprogramma zodat medewerkers hun werk goed kunnen doen in het nieuwe stadskantoor..

Door de vertraging van de bouw van het stadskantoor zullen we langer op het kazerneterrein gehuisvest blijven; met grote beperkingen op het gebied van dienstverlening en samenwerking als gevolg.

De ontwikkelingen in het sociaal domein – met name de overheveling van diverse rijkstaken – zullen gevolgen hebben grote gevolgen voor de dienstverlening in brede zin. Ook op het vlak van ruimte en economie beraadt men zich op de wijze waarop beleid meer van buiten naar binnen kan worden opgesteld. Het in cocreatie opstellen van de ruimtelijke structuurvisie is een voorbeeld van de nieuwe werkwijze.

In 2014 zal de verdere implementatie van de nieuwe organisatiestructuur vorm krijgen. Dit heeft als doel de doorontwikkeling naar een beter bestuurbare organisatie die flexibeler kan inspelen op externe ontwikkelingen.

In de bouwopdrachten die voor de zeven nieuwe afdelingen gemaakt worden dient een deel van de openstaande taakstellingen te worden ingevuld. Een ander deel zal gehaald moeten worden uit efficiencybesparing.

Tijdens de behandeling van de kadernota 2014 is besloten dat met de raad een takendiscussie wordt opgestart. Op voorhand is hiervoor in 2014 een frictiebudget van €1 miljoen ter beschikking gesteld. De uitkomsten van deze discussie zullen uiteraard gevolgen voor de dienstverlening en inrichting van de organisatie.

De invoering van de drie –decentralisaties in het sociale domein en de andere aanpak op het gebied van ruimte en economie maken dat we als organisatie de komende jaren flinke stappen zullen zetten om onze rol als regisseur en netwerker goed vorm te geven.

Binnen het dienstverleningsdomein zal het KCC zich verder doorontwikkelen richting dé publieke dienstverlener. Dit betekent dat meer producten en diensten verstrekt zullen worden vanuit onze front-office. Voor de uitrol van de huizen van de wijk zal informatieverstrekking hierin zijn plaats krijgen. Ook zal de functie uitgebreid worden van -vooral informatieverstrekker nu- naar de afhandeling van eenvoudige producten.

Een andere belangrijke ontwikkeling voor het programma dienstverlening is de regionale samenwerking. Op het vlak van de bedrijfsvoering zal de samenwerking intensiever worden met name om efficiency te verbeteren, bestuurskracht te vergroten en de organisatorische kwetsbaarheid te verminderen.

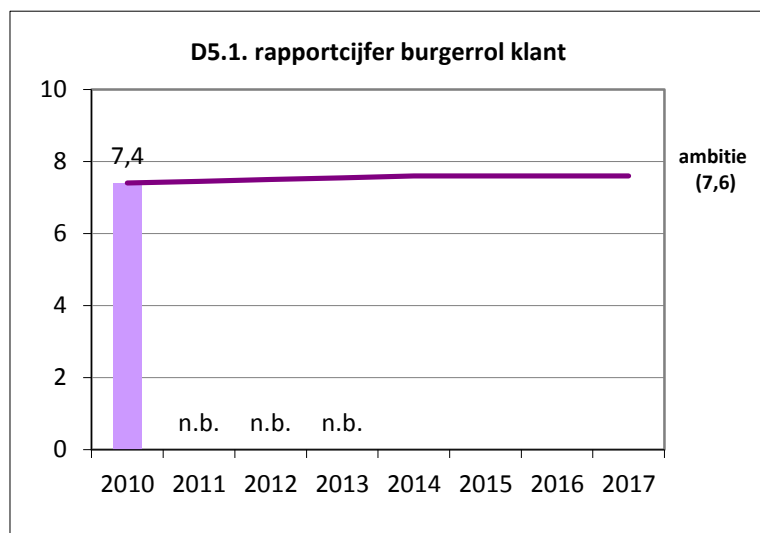
In 2017 zijn onze klanten vele malen tevredener over onze dienstverlening; Venlo geeft antwoord vanuit een professionele houding. Dit vertaalt zich in o.a. een professioneel Klantcontactcenter dat vragen van burger en bedrijf zoveel als mogelijk direct afhandelt. Ten grondslag hieraan ligt de landelijke ambitie van de regering dat in 2017 alle contacten van de overheid met het publiek digitaal verlopen (zie kamerbrief minister Plaskerk, BZK). Niet alleen het Rijk maar ook provincies, waterschappen, gemeenten en overheidsdiensten.

Hiermee hebben we een duidelijke stip op de horizon: de dienstverleningsprocessen moeten digitaal kunnen.

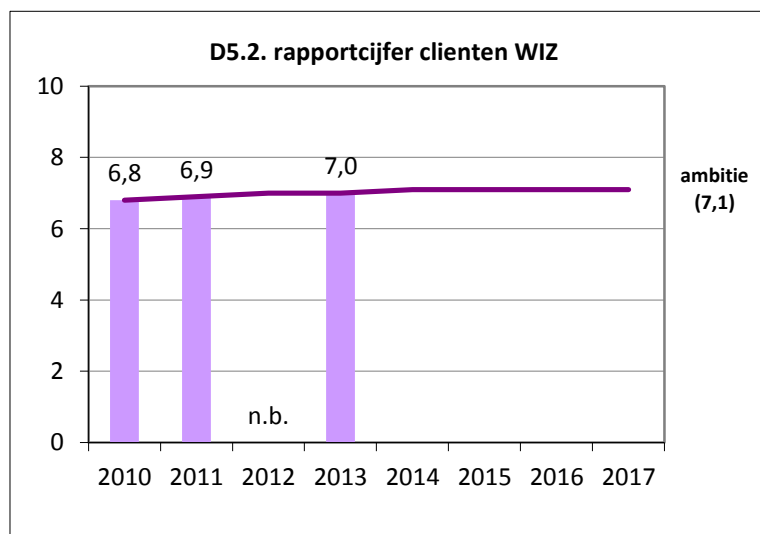
Om niet enkel in 2017 aan de voorkant het digitale netwerk ingericht te hebben wordt gestart met het verder investeren in digitaal werken binnen onze gehele gemeente.

Naast het breed digitaliseren van producten en processen wordt zoveel als mogelijk de klant bedient vanuit één centraal aanspreekpunt. Ambitie is om dit zoveel als mogelijk aan de voorkant te organiseren. Burger en bedrijf worden aan de hand genomen, krijgen vanaf het eerste moment de juiste medewerker te spreken die hun verder helpt en ondersteunt in hun klantvraag. Dit betekent op een groot aantal onderwerpen een kanteling in de processen. Daar waar voorheen de behandeling en afhandeling in de backoffice plaatsvond wordt nu geïnvesteerd in de voorkant: de lijn tussen klant en gemeente dient helder en kort te zijn. De bouwopdrachten die op dit moment worden geschreven zijn toegespitst op deze ambitie. Het geeft een uitgelezen kans de gemeente te laten worden waar ze voor staat: een uitstekende dienstverlener voor burger en bedrijf.

Indicatoren

D5.1 Om te meten hoe de inwoners van Venlo onze dienstverlening waarderen, wordt gebruik gemaakt van de gemiddelde score op de burgerrol 'klant' uit de landelijke benchmark 'Waar staat je gemeente'. De gegevens worden tweejaarlijks verzameld via een enquêteonderzoek. In 2010 (2011 en 2012 kenden geen meting) was het gemiddelde cijfer een 7,4. De ambitie is om via een gestage verbetering in 2017 uit te komen op een score van 7,6. Vanwege bezuinigen is na 2010 helaas niet meer aan het onderzoek deel genomen.

D5.2 Een andere belangrijke, meer specifieke klantengroep van de gemeente, betreft de inwoners aan wie via de afdeling WIZ een uitkering wordt verstrekt. Onder hen wordt jaarlijks een eigen klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. In 2013 heeft iedereen met een reguliere uitkering een vragenlijst voor het onderzoek ontvangen. In totaal zijn 2.923 vragenlijsten verzonden en zijn er 1.111 (38%) teruggestuurd.

De algemene conclusie van het onderzoek is dat de klanten tevreden zijn over onze dienstverlening en dat de tevredenheid de afgelopen is toegenomen. We krijgen een gemiddeld rapportcijfer van 7,0. Dit rapportcijfer ligt een fractie hoger dan in 2010 (6,9) en 2009 (6,8).

Het onderzoek is verdeeld in drie onderwerpen: klantcontact, uitkering, formulieren en privacy. Beoogd wordt om dit cijfer tot ten minste 7.3 te laten stijgen in 2017.

Programmalijnen

In het programma 'Dienstverlening' onderscheiden we vier programmalijnen, te weten:

- Klant voorop
- Professionaliteit van de organisatie
- Ondernemen in dienstverlening
- Vertrouwen in het bestuur.

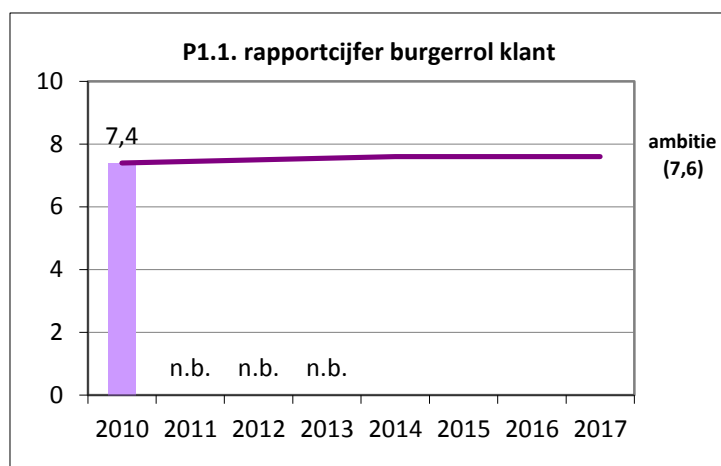
Programmalijn 1: Klant voorop

Deze programmalijn omvat de rol van de gemeente als service- en dienstverlener voor onze burgers, bedrijven en instellingen. Focus ligt op een goede wijze van product- en informatieverstrekking. Als ik de gemeente nodig heb voor informatie, een vergunning, paspoort, uittreksel, een melding over mijn wijk of bepaalde voorzieningen, kan ik dat via verschillende kanalen doen (telefoon, in stadskantoor, internet, post) en word ik altijd goed geholpen. De gemeente is goed bereikbaar. De zelfredzame burgers bieden we producten zo makkelijk mogelijk aan: door vergaande standaardisering van producten en zoveel mogelijk digitaal aanbod. Onze afhankelijke burgers, daar gaan we naartoe als dat nodig is. via de Huizen van de Wijk.

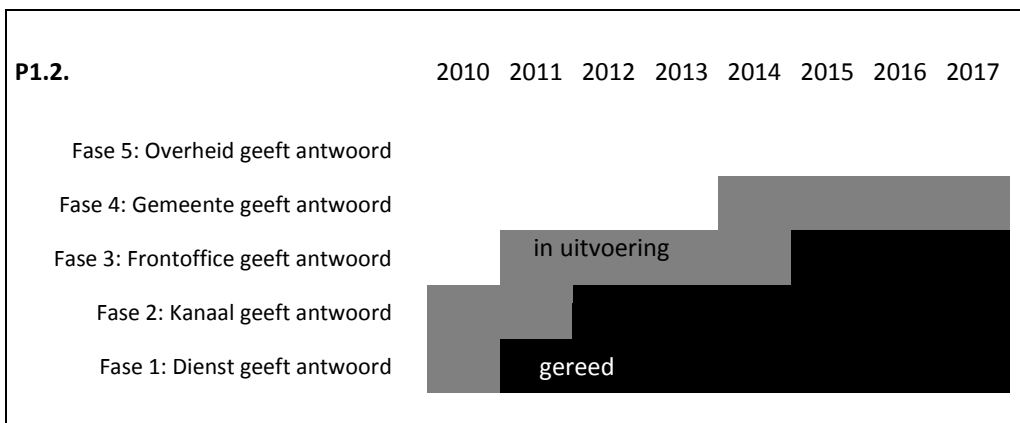
Om dit te kunnen aanbieden en faciliteren, dient de interne organisatie anders ingericht te worden. De raads werkgroep SAM geeft dat ook aan. We moeten ons meer presenteren als één organisatie, en we moeten meer gaan regisseren en controleren.

Een actualisering van ons dienstverleningsconcept zal bij de uitwerking van de nieuwe programmastructuur worden meegenomen.

Indicatoren

P1.1 De eerste indicator om te meten hoe ver de gemeente op weg is om de ambitie 'Klant voorop' te bereiken, is de eerste indicator bij de programmadoelstelling (paragraaf 3.5.4. hierboven), ofwel: de gemiddelde score op de burgerrol 'klant', verkregen middels het tweejaarlijkse enquêteonderzoek van de afdeling Publiekszaken.

Daarnaast worden de feitelijke vorderingen van de dienstverlening gevolgd aan de hand van de vijf fases van het landelijke concept Antwoord©.

In 2013 zal fase 3 “Frontoffice geeft antwoord” zoveel als mogelijk worden afgerond. Ondersteunend aan deze ambitie is het inzetten van een frontoffice-tool bij het Callcenter. Hiermee wordt digitaal ondersteuning geboden aan de medewerkers waarmee antwoorden op vragen snel en eenvoudig worden aangeboden. In 2014 tot en met 2017 wordt conform de Rijksambitie verder geïnvesteerd in het digitaal communiceren met de gehele gemeente en vindt een verdere verdieping plaats van het zaakgericht werken. Parallel hieraan wordt onderzoek verricht naar het verder beantwoorden van vragen dan de gemeente: het inpassen van vraag en antwoord van waterschappen, provincie en andere overheidsdiensten

De indicator 2.1. uit het programma IES geeft daarnaast een beeld van het oordeel van ondernemers over het gemeentelijk ondernemingsklimaat. Hoewel dit een breder beeld meet, is dienstverlening wel een onderdeel hiervan. De laatste metingen zijn verricht in 2010. Hierin scoort Venlo een 6,8. Dat komt overeen met het landelijk gemiddelde.

Bij de begrotingsbehandeling is aangegeven dat de inkomsten voor de rijbewijzen structureel achterblijven bij de verwachting. Met ingang van 2014 loopt dit op tot een bedrag van € 225.000. Vanaf 2015 zal de afdeling de kosten voor de balie dienen terug te brengen. Hiervoor is een taakstelling afgesproken van € 75.000,- in 2015, oplopend tot structureel €225.000,- vanaf 2017.

2014

Om een snellere klantafhandeling vorm te geven, wordt het komend jaar komende jaar fors geïnvesteerd in het verder doorontwikkelen van zaakgericht werken. Alle contacten zowel in front- als backoffice worden digitaal, centraal geregistreerd. Hiermee ontstaat een digitaal dossier per klant, per onderwerp. Dit digitaal dossier is zichtbaar en bruikbaar voor iedere medewerker alsmede de burger/bedrijf zelf. Deze laatste vereist een koppeling met mijn.overheid.nl en e-Herkenning.

Ook zullen in het kader van de bouwopdrachten werkzaamheden waar sprake is van toegevoegde waarde van de dienstverlening aan de burger in de frontoffice laten landen. Zo zal het bewijs van goede dienst worden opgepakt voor een betere service aan bedrijven.

Daarnaast is er voor het gemeentearchief een projectorganisatie opgestart om vergaande samenwerking in de regio te ontwikkelen.

Programmalijn 2: Professionaliteit van de organisatie

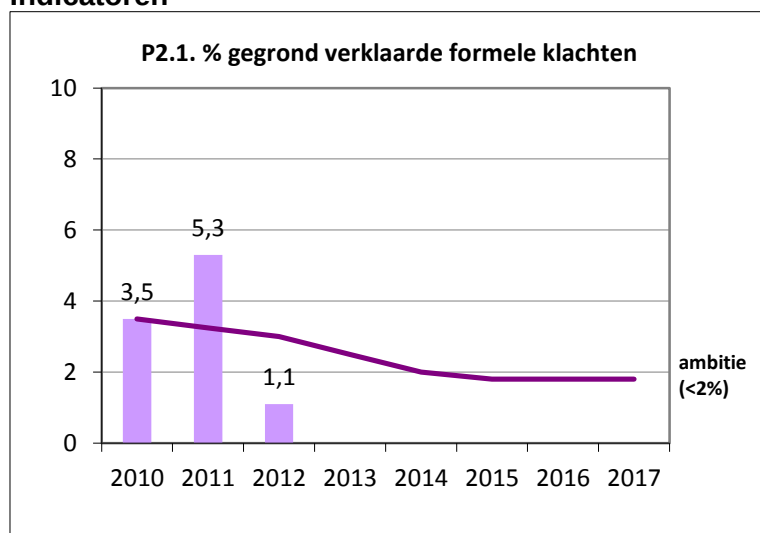
Deze programmalijn gaat over de kwaliteit van onze organisatie. Er dient een professionele gemeentelijke organisatie te staan die klantgericht en efficiënt werkt.

Door interne deregulering en verbeterde interne samenwerking proberen we bureaucratie te vermijden en kunnen de medewerkers hun tijd echt besteden aan dienstverlening en de doelen van de stad.

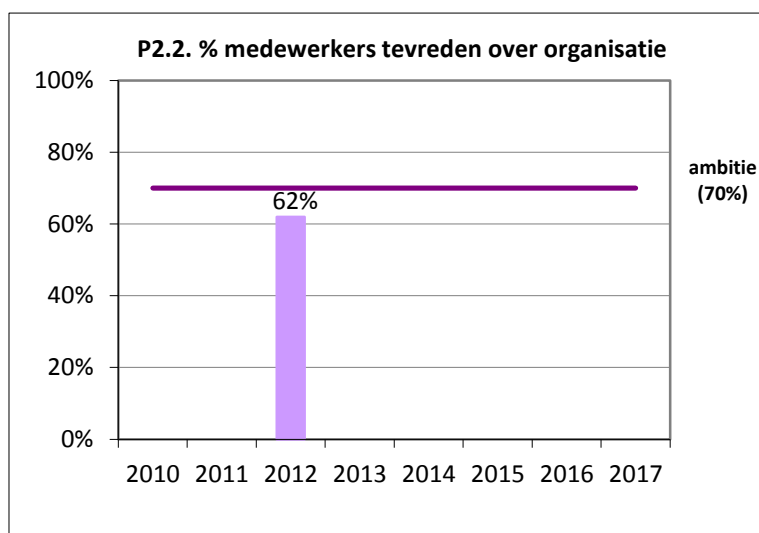
Het nieuwe stadskantoor stelt medewerkers in staat om op moderne, professionele wijze met hun werk bezig te zijn. De medewerkers functioneren vanuit een professionele houding. Dat komt tot uiting in hun houding, gedrag, kennis, vaardigheid, pro-activiteit en integriteit, maar ook in hun communicatie met de buitenwereld. Deze is gebaseerd op vertrouwen, gelijkwaardigheid en respect. Het gesprek wordt aangegaan vanuit deze beginselen. De burger is daarbij leidend.

Zowel extern als intern zetten we in op goede samenwerking: je kunt op elkaar bouwen. De kwaliteit van de producten en diensten blijft gewaarborgd doordat de medewerkers continu werken aan hun eigen ontwikkeling en die van de organisatie. Een belangrijke vraag die we hierbij niet uit de weg moeten gaan is de vraag naar nut en noodzaak van onze huidige producten. De noodzakelijke bezuinigingen in de komende jaren zal scherper van ons vragen hier keuzes in te maken. In het amendement bij de kadernota is hier door de Raad al om gevraagd. Een nieuwe takendiscussie zal in dit kader dit najaar gaan plaatsvinden.

Indicatoren

P2.1 De professionaliteit van de organisatie wordt gemeten aan de hand van twee indicatoren. De eerste indicator is het percentage geground verklaarde formele klachten. In 2010 bleken drie van de 84 ingediende klachten geground (3,5%). In 2011 zijn 95 formele klachten ingediend waarvan er vijf geground waren (5,3%). Het is onze ambitie voor 2017 dat minder dan 2% van de ingediende formele klachten geground zal zijn.

P2.2 De tweede indicator betreft de professionele organisatie zoals gezien door de eigen werknemers. Hiertoe is in de eerste helft 2012 een medewerkerstevredenheids-onderzoek (MTO) uitgevoerd. Vervolgens is er geen meting meer uitgevoerd. In het traject richting nieuwe programmastructuur zal deze indicator worden vervangen.

De organisatie kan flexibeler inspelen op externe ontwikkelingen door de nieuwe indeling in domeinen. De bedrijfsvoering wordt verbeterd door middel actieprogramma 'verbetering sturing en beheersing' van de bedrijfsvoering. Voor deze organisatie-ontwikkeling en meer specifiek de mobiliteit van de medewerkers, wordt in 2014 een bestemmingsreserve gevormd van €5,6 miljoen.

2014

In 2014 worden diverse projecten uit het actieprogramma verbetering opgeleverd. Deze hebben betrekking de vereenvoudiging van de P&C cyclus, het optimaliseren van de controlorganisatie en het verbeteren van de informatievoorziening en rechtmatigheid.

Programmalijn 3: Ondernemen in dienstverlening

Afgelopen jaar is de noodzaak tot regionale samenwerking evident geworden. Ook de raad heeft aangegeven dit traject van groot belang te vinden. Dat betekent dat onze positie als dienstverlener steeds meer in samenwerking met de regiogemeenten of in euregionaal verband ingevuld gaat worden.

Hierbij speelt continu de afweging welke diensten wij zelf aanbieden, in regionaal verband en welke door maatschappelijke partners in de stad of de regio opgepakt kunnen worden. Maar ook welke diensten wij juist zou kunnen uitbreiden en aanbieden aan externe partners of regiogemeenten. Hierbij noemen we als voorbeeld het lopende onderzoek naar samenwerking door WIZ met de gemeenten Bergen en Gennip.

Indicatoren

Om te monitoren in hoeverre de gemeente Venlo haar ondernemerschap gestalte geeft, wordt in de eerste plaats bijgehouden wat de omzet is van producten die andere gemeenten bij Venlo afnemen. Aangezien deze ontwikkelingen zich de komende tijd vooral richten op regionale samenwerking, zal bij de inrichting van de nieuwe programmastructuur naar een meer adequate indicator worden gezocht.

In de tweede plaats wordt het ondernemerschap van de gemeente Venlo gemeten in termen van aangetrokken derde geldstromen. Het gaat daarbij om de ratio verwervingskosten : toegekende bedragen. Eind 2013 kunnen de nulmeting en de ambities op deze indicator worden vastgesteld.

2014

Na de samenwerking met de gemeente Venray in 2014. Daarnaast is er een onderzoek gestart voor verkenning van de samenwerking met de gemeenten Bergen en Gennip.

Op het gebied van ICT is een “Gemeenschappelijke Regeling ICT-Samenwerkingsverband Noord en Midden-Limburg” aangegaan en een dienstverleningsovereenkomst opgesteld. Het samenwerkingsverband hier is aangegaan met de gemeenten Roermond en Weert.

De regionale samenwerking zal verder vorm krijgen rondom inhoudelijke samenwerking rondom de thema's uit de regiovisie (“innoveren en vermarkten”, vitale gemeenschappen” en “Boeien en binden”) en bedrijfsvoering. Hier worden de komende tijd diverse modules voor uitgewerkt en zal de benodigde ambtelijke capaciteit worden vrijgemaakt.

Daarnaast is er een gemeenschappelijke regeling afgesloten op het gebied van ICT infrastructuur met de gemeenten Roermond en Weert.

Het KCC zal de komende jaren ook stappen ondernemen om onderdelen van de dienstverlening regionaal op te pakken.

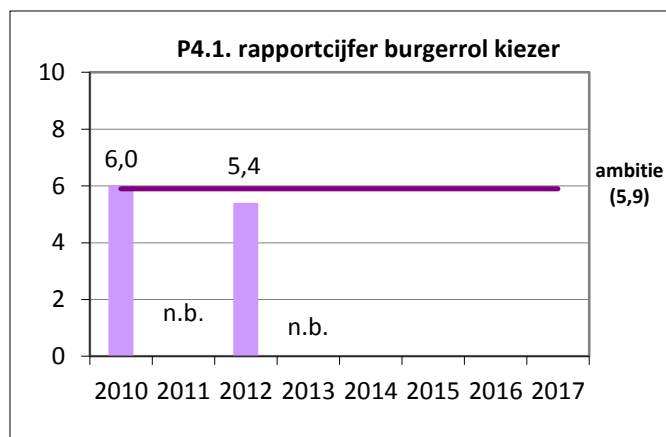
Programmalijn 4: Vertrouwen in het bestuur

Hier staat het gemeentebestuur centraal. Het bestuur komt betrouwbaar over, en maakt waar wat beloofd wordt. De burger voelt zich in de lokale politiek vertegenwoordigd en ervaart kwaliteit van politiek en bestuur.

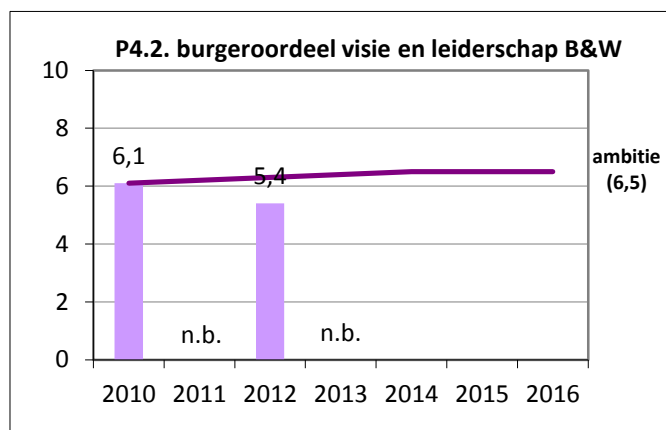
Het bestuur zelf heeft een duidelijke visie op de toekomst van Venlo en werkt daaraan met partners in de stad of via andere netwerken, en met haar ambtenaren. Hierbij is het bestuur ontvankelijk voor signalen uit de omgeving en laat zien wat hij met deze signalen doet. Dit geldt ook voor signalen uit de eigen organisatie, waarbij het bestuur invulling geeft aan goed werkgeverschap.

Het bestuur maakt de doelen van de organisatie bekend en neemt de beslissingen die nodig zijn om de gestelde doelen te behalen. Dit laatste is zichtbaar voor de burgers en eigen organisatie en hierover wordt door het bestuur regelmatig verantwoording afgelegd. Het bestuur is zich bewust van zijn publieke functie en handelt open en integer.

Indicatoren

P4.1 In de benchmark ‘Waar staat je gemeente’ zijn rapportcijfers beschikbaar voor de burgerrol ‘kiezer’. In Venlo wordt hiervoor de Stadspeiling ingezet. Doelstelling is om in Venlo ten minste het landelijk gemiddelde te halen. In 2010 zat Venlo op een 6,0; in de andere deelnemende gemeenten was dit gemiddeld 5,9. Bij de tweede meting in 2012 scoort Venlo een 5,4.

P4.2 De tweede indicator betreft de houding van inwoners van Venlo over de visie en leiderschap van de burgemeester en wethouders. In 2010 bedroeg de gemiddelde score 6,1. IN 2012 bedroeg deze een 5,4. Ook hier is een daling van het oordeel van de burgers te zien. Het doel is om door gestage verbetering in 2017 op een score van 6,5 uit te komen.

2014

De komende jaren gaat de kanteling ook spelen bij ons bestuur. In 2014 gaat de gemeente, in haar rol van eerste overheid, volop de dialoog aan met de samenleving. Concreet zal dit een plek krijgen in de huizen van de wijk. Ook de centrumrol van Venlo binnen onze regionale samenwerking vraagt in 2014 om intensieve bestuurlijke samenwerking.

4.5.3 Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 5, incl. verrekening met reserves	Baten / Lasten	Rekening 2012	Actuele begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
5.1. Klant voorop	Baten	2.080	2.423	2.664	2.430	2.430	2.430
	Lasten	5.449	6.027	6.342	5.933	5.930	5.928
<i>Subtotaal 5.1. Klant voorop</i>		-3.369	-3.604	-3.678	-3.503	-3.500	-3.498
5.2. Professionaliteit van de organisatie	Baten	1.350	12.348	13.360	12.782	12.782	12.520
	Lasten	99.276	21.651	22.488	19.466	19.456	19.151
<i>Subtotaal 5.2. Professionaliteit van de organisatie</i>		-97.927	-9.303	-9.128	-6.684	-6.674	-6.632
5.3. Ondernemen in dienstverlening	Baten	640	779	797	806	815	815
	Lasten	804	678	1.325	1.325	1.325	1.325
<i>Subtotaal 5.3. Ondernemen in dienstverlening</i>		-164	101	-528	-519	-511	-511
5.4. Vertrouwen in het bestuur	Baten	1.249	5	697	697	697	697
	Lasten	5.683	4.757	5.431	5.431	5.431	5.431
<i>Subtotaal 5.4. Vertrouwen in het bestuur</i>		-4.435	-4.752	-4.734	-4.734	-4.734	-4.734
Totaal saldo Programma 5		-105.894	-17.557	-18.069	-15.441	-15.420	-15.374

4.5.4 Welke partners zijn bij het programma betrokken

	Programmalijn 1: klant voorop	Programmalijn 2: professionaliteit van de organisatie	Programmalijn 3: ondernemen in dienstverlening	Programmalijn 4: vertrouwen in het bestuur
Overheid				
Gemeenten Noord / Midden Limburg			X	
bestuurlijke gremia regio			X	X
Ministerie SZW	X			X
Ministerie BUZA & Ambassades	X			
Min. EZ (NFIA)	X			
Consulaat	X			
Provincie Limburg			X	X
Regio Venlo		x	X	X
Werkplein/ UWV	X			
Politie	X			X
G:32	X	X		X
KING	X	X		X
Economische Partners				
Ondernemend Limburg		X		

	Programmalijn 1: klant voorop	Programmalijn 2: professionaliteit van de organisatie	Programmalijn 3: ondernemen in dienstverlening	Programmalijn 4: vertrouwen in het bestuur
LLTB		X		
Clusters individuele ondernemers		X		
KvK Limburg	X			
NV Industriebank Liof	X			
Rabobank/ overige banken	X			
Makelaars	X			
Maatschappelijke organisaties				
Zorginstellingen	X			
CIZ	X			
Cliëntenraden	X			
Seniorenraad	X			
WMO-raad	X			
Overigen				
Participatiebedrijven	X			
Limburgs dagblad				X
L1				X
Omroep Venlo				X
Landelijke pers				X
Opleidingsinstituten		X		
Bestuursacademie		X		

4.5.5 Relevante beleidskaders

De volgende documenten zijn van invloed of hebben betrekking op het programma 'Dienstverlening':

- Strategische visie Venlo 2030
- Strategische visie 'Regio in balans'
- Sociale Structuurvisie Venlo 2022
- Beleidsnotitie Thuis zijn in de buurt
- Nota Ruimte voor de Sport Venlo'
- Dienstverleningsvisie 2007
- Convenant Antwoord@ 2009
- Convenant Verbetering Dienstverlening & Vermindering Regeldruk 2009
- I-visie 2006-2011
- Expeditie plan 2010-2013 (incl. Stads kantoor)
- Resultaten Mentaal Spoor Fase 1
- Veiligheidsmonitor 2009 / 2011 (basis: Veiligheidsbeleidsplan)
- Venlo Manifest
- Bestuurskrachtmonitor 2007
- Integriteitsplan 2009
- Kaderstellende notitie Stad van Actieve Mensen
- Aanbevelingen evaluatie reorganisatie 2011

4.5.6 Relaties met andere programma's

Het programma 'Dienstverlening' is, omdat het een sterke interne component heeft, van invloed op elk van de vier andere programma's. De kwaliteit van de organisatie en de medewerkers bepaalt immers mede de kwaliteit van onze producten en diensten.

Programma 1: Stad van actieve mensen

- Verstrekken van gemeentelijke producten aan andere gemeentes
- Bevorderen arbeidsparticipatie
- Bevorderen vrijwilligerswerk
- Bevorderen zelfredzaamheid
- Gemeentelijke dienstverlening via huizen van de wijk

Programma 2: Innovatieve en excellente stad

- Faciliteren (nieuw) ondernemerschap
- Ontwikkeling bedrijvenloket

Programma 3: Centrum Euregio

- Ondersteunen van gastvrije regio
- Bijdrage aan euregionale samenwerking

Programma 4: Veelzijdige stad in het groen

- Verstrekken van vergunningen
- Wijkaanpak
- Concept Huizen van de Wijk

5 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

In voorgaand hoofdstuk 4 is per programma een totaaloverzicht opgenomen van de baten en lasten. Niet alle baten en lasten kunnen echter toegewezen worden aan een beleidsprogramma. Voor deze niet toe te wijzen budgetten, waaronder bijvoorbeeld het gemeentefonds en de eigen belastingopbrengsten, is het overzicht Algemene dekkingsmiddelen ontworpen. Algemene dekkingsmiddelen zijn dus middelen die geen directe of indirecte relatie hebben met de diverse programma's.

De programma's en dit overzicht Algemene dekkingsmiddelen omvatten samen de totale baten en lasten in de begroting.

In dit hoofdstuk wordt een nadere uiteenzetting gegeven van de algemene dekkingsmiddelen en de verrekening met de reserves die hierin zijn opgenomen.

(Bedragen x € 1.000)

	Actuele					
	Rekening	begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Baten						
Lokale heffingen	27.551	31.866	33.251	33.809	34.309	34.309
Gemeentefonds	122.187	116.560	117.047	107.310	106.556	104.803
Overige financiële middelen	3.781	2.334	1.809	1.821	1.833	1.833
Post onvoorzien						
Overige algemene dekkingsmiddelen	58.190	16.041	9.930	72.058	61.645	61.155
Totaal baten	211.709	166.801	162.036	214.998	204.344	202.100
Lasten						
Lokale heffingen	1.194	1.051	916	916	916	916
Gemeentefonds						
Overige financiële middelen	2.589	3.300	1.869	1.869	1.869	1.872
Post onvoorzien		439	539	539	539	539
Overige algemene dekkingsmiddelen	29.086	5.769	3.987	9.799	884	-510
Totaal lasten	32.869	10.559	7.310	13.122	4.207	2.816
Resultaat	178.839	156.242	154.727	201.876	200.137	199.284

Lokale heffingen

In het onderdeel 'lokale heffingen' treffen we alleen die heffingen aan waarvan de besteding niet gebonden is, zoals OZB. Lokale heffingen waarvan de besteding wél gebonden is, bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing en het rioolrecht, worden op de desbetreffende programma's verantwoord. In de paragraaf Lokale heffingen (hoofdstuk 6) is een nadere toelichting gegeven op de opbrengst belastingen en aangegeven welk beleid ten aanzien van de verschillende belastingsoorten wordt gevoerd.

Gemeentefonds

De uitkering uit het Gemeentefonds voor 2014 wordt naar aanleiding van de meicirculaire 2013 geprognosticeerd op € 117 miljoen. Dit bedrag is inclusief de integratie-uitkering WMO ad € 12,1 miljoen en diverse decentralisatie-uitkeringen ad € 14,4 miljoen.

Overige financiële middelen

Onder de overige financiële middelen worden de volgende middelen verantwoord:

- Dividenden;
- Rentekosten deelnemingen;
- Opbrengsten gemeentelijke eigendommen;
- Opbrengsten gemeentelijke eigendommen 'niet voor de openbare dienst'.

Het financiële verschil tussen realisatie 2012 en de begroting vanaf 2013 ontstaat met name door de gedeeltelijke vrijval van de voorziening Limburgs Liquiditeitsfonds in 2012 ter hoogte van ruim € 1 mln., de afkoopsom van Bouwfonds Limburgse gemeenten van

€ 312.000 die in 2012 voor de laatste keer is ontvangen en de lagere lasten en baten met betrekking tot de gemeentelijke eigendommen. Vergelijk van de begroting 2013 met de begroting 2014-2017 levert slechts kleine afwijkingen op.

Onvoorzien

Conform de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen bedraagt de post onvoorzien jaarlijks € 500.000. Na de herindeling in 2010 met Arcen en Velden is deze verhoogt naar € 539.000. Met de vaststelling van voornoemde nota is tevens een beleidsuitgangspunt voor de post Onvoorzien vastgesteld: de onttrekkingen uit de post Onvoorzien zijn direct gekoppeld aan de effectuering van de geïdentificeerde risico's.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Onder de overige algemene dekkingsmiddelen verstaan we algemene baten en lasten en mutaties reserves die niet zijn toe te wijzen aan andere programma's. Daarnaast valt hieronder het saldo van de financieringsfunctie en het saldo van de kostenplaatsen.

Onder de overige algemene dekkingsmiddelen zijn met ingang van 2014 zowel aan de baten- als de lastenkant de middelen opgenomen die beschikbaar zijn voor uitvoering van de drie grote decentralisaties. In 2014 gaat het om een bedrag van € 0,6 mln. Vanaf 2015 bedraagt dit ruim € 50 mln. Op dit moment is de verdeling van de middelen over de diverse programma's nog niet bekend. Dit is dan ook de reden dat ze onder de algemene dekkingsmiddelen zijn opgenomen.

6 Paragrafen

6.1 Lokale heffingen

6.1.1 Beleidsuitgangspunten

Voor de berekening van de belastingopbrengsten en –tarieven voor 2014 hebben wij rekening gehouden met de beleidsuitgangspunten die door de raad zijn vastgesteld. Deze hebben wij ontleend aan:

- het Coalitieprogramma 2011-2014;
- de herijking van het beleidskader belastingen 2012;
- de Kadernota 2014.

In het coalitieprogramma is opgenomen dat voor de periode 2011-2014 de gemiddelde woonlastendruk gelijk zal blijven en alleen gecorrigeerd zal worden voor inflatie. Bij de Kadernota 2014 is dit inflatiepercentage vastgesteld op 1,6%, zijnde het gewogen gemiddelde van 60% indexering salarisbudget (loonkosten) en 40% indexering ten gevolge van prijsinflatie.

Uitgangspunt voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges is dat deze 100% kostendekkend zijn. Voor een aantal belastingtarieven geldt dat deze conform eerdere besluitvorming (onder andere de Kadernota 2011) extra worden verhoogd. Daar waar dit van toepassing is, wordt dat in deze paragraaf nader toegelicht.

Bij de behandeling van de Kadernota 2013 (juni 2012), heeft de raad de herijking van het beleidskader gemeentebelastingen vastgesteld. De volgende uitgangspunten zijn hierbij vastgesteld:

1. sturing op de woonlasten blijft gehandhaafd;
2. indien incidenteel aanleiding bestaat om hiervan af te wijken, kan een combinatievorm worden toegepast;
3. de differentiatie tussen de OZB-tarieven voor niet-woningen en woningen blijft gehandhaafd op de vaste verhouding van 133%.

Op basis van het coalitieprogramma 2011-2014 is een beleid gevoerd waarbij gestuurd is op een beperking van de woonlasten, met als zichtbaar effect een verbetering van de positie van Venlo in vergelijking met andere gemeenten in de afgelopen drie jaar (o.a. ranglijst Atlas Lokale lasten van Coelo⁶ en referentiegemeenten).

Rekenkameronderzoek en raadsnotie 29 mei 2013

De rekenkamercommissie (hierna: rekenkamer) heeft in mei 2013 haar onderzoeksrapport naar de effecten van het woonlastenbeleid 2010-2013 uitgebracht. De analyse van de rekenkamer heeft de volgende conclusies opgeleverd:

- de uitgangspunten van het gemeentelijke beleid, te weten sturen op woonlasten, zijn op hoofdlijnen nageleefd. De woonlasten voor meerpersoonshuishoudens (woningeigenaren) zijn over de jaren 2010-2013 in totaal met niet meer dan de inflatie gestegen. Bij de daadwerkelijke vaststelling van de OZB-opbrengsten is echter jaarlijks afgeweken van het beleid. In 2011 is vrijwel geen sprake geweest van een stijging van de woonlasten. De hierdoor opgetreden “achterstand” is in 2013 ingehaald.

De woonlasten in Venlo zijn iets hoger dan die bij andere gemeenten. Dit geldt ook voor de lasten van bedrijven.

⁶ Coelo: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden.

In haar rapport gaat de rekenkamer ook in op mogelijke alternatieven voor het huidige beleid. De pro's en contra's van deze alternatieven zijn in het rapport uiteengezet en door de raad besproken.

Op basis van deze bespreking heeft de raad in zijn vergadering van 29 mei jl. een motie aangenomen, die het volgende inhoudt:

- de raad verzoekt het college om de scenario's die de rekenkamer schetst door te rekenen;
- inzicht te geven in de mogelijkheid om ten aanzien van de kostendekkendheid de kwijtscheldingssystematiek aan te passen en integraal op te nemen in de 100% kostendekkendheid.
- Deze informatie in september 2013 aan de raad aan te bieden om zaken voor de begroting helder in beeld te hebben.

Wij hebben de raad inmiddels een separate notitie voorgelegd met de uitwerking en de effecten van de bovengenoemde scenario's.

Grondslagen voor de berekening tarieven en lasten

De in deze paragraaf gepresenteerde belastingtarieven en berekeningen met betrekking tot de (woon-)lastendruk hebben een voorlopig karakter. Reden hiervoor is dat deze bepaald zijn aan de hand van de geprognosticeerde WOZ-waarden en eenheden (bijv. het aantal huishoudens) per medio 2013. Op dat moment waren bijvoorbeeld de waardeontwikkelingen van het onroerend goed nog niet bekend omdat het proces van hertaxaties nog niet was afgerond. Bij de vaststelling van de belastingverordeningen 2014 in de raadsvergadering van december 2013, worden de berekeningen gebaseerd op de dan actuele gegevens en worden de tarieven definitief vastgesteld.

6.1.2 Overzicht belastingen en heffingen

De gemeentelijke belastingen en heffingen vormen circa 13 procent van de inkomsten van de gemeente. Het is van belang optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden die de Gemeentewet en andere bijzondere wetten bieden om belasting en leges te heffen. De Gemeentewet somt de belastingen die een gemeente mag heffen, limitatief op.

De belastingen die in 2014 door de gemeente Venlo geheven worden zijn:

- Onroerende zaakbelastingen (OZB);
- Hondenbelasting;
- Toeristenbelasting;
- Parkeerbelastingen;
- Reclamebelasting (binnenstad Venlo);
- Bouwgrondbelasting.

De gemeente Venlo heft voornamelijk geen precariobelasting noch roerende woon- en bedrijfsruimtebelasting. In 2013 heeft de raad besloten om de forensenbelasting af te schaffen.

Op grond van artikel 229 van de Gemeentewet kan de gemeenteraad rechten heffen voor door de gemeente geleverde diensten en producten. Dit zijn heffingen die eenzijdig door de gemeente worden opgelegd. Voor deze categorie bepaalt artikel 229b van de Gemeentewet dat de te hanteren tarieven maximaal 100% kostendekkend mogen zijn. De wet geeft voor de mogelijke rechten geen limitatieve opsomming.

Venlo kent voor 2014 de volgende rechten:

- Afvalstoffenheffing;

- Rioolheffing (art. 228a Gemeentewet);
- Leges;
- Marktgelden;
- Haven- en opslaggeld;
- Lijkbezorgingrechten;
- BIZ-heffing Tegelen centrum;
- BIZ-heffing 18 bedrijventerreinen.

Aanslagbiljet

De gemeente Venlo kent een belastingaanslag waarop de belangrijkste belastingen en heffingen op één aanslagbiljet worden verenigd. Het gaat om de OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing en voor zover van toepassing de hondenbelasting. Op het aanslagbiljet is ook de WOZ-waarde vermeld. In 2014 ontvangen belanghebbenden de nieuwe WOZ-waarde met als waardepeildatum 1-1-2013.

Zoals bekend heeft Venlo de heffing en invordering van de belastingen ondergebracht in de Gemeenschappelijke Regeling BsGW (zie paragraaf 6.1.7). Om een maximaal rendement te realiseren zal BsGW met ingang van 2014 de waterschapsheffingen en de gemeentelijke belastingen voor de deelnemers gaan combineren op één biljet.

Tabel 6.1: Overzicht meerjarenopbrengst belastingen en heffingen

bedragen x € 1.000

Belastingsoort	2014	2015	2016	2017
OZB	31.156	31.656	32.156	32.156
Afvalstoffenheffing	8.356	8.356	8.356	8.356
Rioolheffing	8.228	8.228	8.228	8.228
Toeristenbelasting	1.157	1.216	1.216	1.216
Hondenbelasting	832	832	832	832

Onroerendezaakbelastingen

De raming van de opbrengsten OZB in de begroting 2014 is als volgt opgebouwd:

bedragen x € 1.000

Berekening OZB-opbrengst		WOZ	OZB Eigenaren	OZB Gebruikers	OZB-opbrengst
Woningen					
Waarde beginstand	2013	8.376.485		Nv	
Correctie waardeontwikkeling:	0,0%	-		Nv	
SubTotaal		8.376.485		Nv	
Areaaluitbreiding (accres)		28.480		Nv	€ 54
SubTotaal		8.404.965		Nv	
Correctie bezwaar/beroep:		19.332-		Nv	
SubTotaal		8.357.153	8.357.153	Nv	
OZB-tarief/-percentage			0,1888%	Nv	
OZB-opbrengst			€ 15.776	Nv	€ 15.776
Niet-woningen					
Waarde beginstand	2013	3.258.319		3.199.412	
Correctie waardeontwikkeling:	0,0%	-		-	
SubTotaal		3.258.319		3.199.412	
Areaaluitbreiding (accres)		35.842		36.793	€ 181
SubTotaal		3.294.161		3.236.205	
Correctie bezwaar/beroep:		61.930-		67.313-	
Correctie leegstand		nvt		252.424-	
SubTotaal		3.196.389	3.196.389	2.879.675	
OZB-tarief/-percentage			0,2779%	0,2229%	
OZB-opbrengst			€ 8.883	€ 6.420	€ 15.302
Totaal			€ 24.658	€ 6.420	€ 31.312
				Percentage oninbaar	-0,5%
					€ 157-
				Opbrengst OZB	€ 31.156

Samenvatting mutaties OZB van 2013 naar 2014:

Opbrengst

bedragen x € 1.000

Ontwerpbegroting 2013	29.430	% stijging
Kadernota 2014	+ 776	2,6%
Compensatie besparing afval	+ 950	3,2%
Begroting 2014	31.156	5,9%

Tarief:

Tariefontwikkeling OZB	2013	2014	mutatie
Woningen, eigenaren	0,1796%	0,1888%	5,1%
Niet-woningen, eigenaren	0,2644%	0,2779%	5,1%
Niet-woningen, gebruikers	0,2121%	0,2229%	5,1%

Toelichting:

- Kadernota 2014.
Bij de Kadernota is becijferd dat het accres van de WOZ-waarden voor 2014 tot een meeropbrengst OZB van ruim € 0,2 miljoen leidt (zowel woningen als niet-woningen). Dit leidt niet tot een aanpassing van het tarief en verklaart grosso modo het verschil tussen de stijging van de opbrengst t.o.v. de stijging van het tarief. Daarnaast is in de Kadernota aangegeven dat de inflatoire aanpassing van de woonlasten met 1,6% resulteert in een

meeropbrengst OZB van € 0,55 miljoen. In totaal neemt de OZB in 2014 hierdoor toe met € 0,77 miljoen ten opzichte van de begroting 2013.

- **Besparing afval.**

Door de besparing van € 950.000 op het onderdeel afval worden de opbrengsten afvalstoffenheffing verlaagd. Als gevolg hiervan wordt het tarief afvalstoffenheffing verlaagd hetgeen een positief effect heeft op de woonlastendruk. Vanwege het uitgangspunt van sturing op de woonlastendruk tot maximaal de inflatiecorrectie, kan de OZB binnen het afgesproken beleidskader verhoogd worden ("communicerende vaten") met maximaal € 2,4 mln. Er is er voor gekozen om de OZB verhoging voor 2014 te beperken tot het bedrag van de besparing op de afvalstoffenheffing van € 950.000. Voor 2015 en 2016 wordt de opbrengst OZB ieder jaar verhoogd met € 0,5 miljoen. Dit heeft mede te maken met de raming van het accres waardoor de OZB als gevolg van meer woon- en bedrijfseenheden meer oplevert. Voor zover dit ook wordt gerealiseerd is dit niet van invloed op de tarieven (alleen volumeffect)

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing dient ter financiering van de kosten voor beheer en verwerking van afval. De afvalstoffenheffing maakt net als de OZB en de rioolheffing onderdeel uit van de woonlastendruk. De gemeente Venlo maakt onderscheid in de heffing tussen eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens. Voor de afvalstoffenheffing geldt 100% kostendekkendheid (zie ook hierna het onderdeel 'kostendekkendheid'). Op basis van de kostenbegroting 2014 worden de inkomsten uit de afvalstoffenheffing op € 8.356.000 geraamd.

Rioolheffing

Rioolheffing dient ter financiering van de gemeentelijke watertaken, waaronder het beheer en onderhoud van gemeentelijke riolering, afvalwater, hemelwater, grondwater en dergelijke. Basis hiervoor is het d.d. 19 december 2007 door de gemeenteraad vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan+ 2008-2017. Op 22 juni 2011 heeft de raad de financiële actualisatie voor de planperiode 2011-2020 vastgesteld. De gemeente Venlo heft rioolheffing van de gebruiker van een perceel. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kleinverbruik en grootverbruik. Voor kleinverbruik (tot en met 1.000 m³ waterafvoer per kalenderjaar) wordt een vast bedrag per perceel geheven. Indien meer dan 1.000 m³ water is afgevoerd valt dit onder grootverbruik en wordt voor het meerdere een bedrag per m³ berekend. De rioolheffing maakt net als de OZB en afvalstoffenheffing onderdeel uit van de woonlastendruk. Op basis van de kostenbegroting 2014 wordt de opbrengst rioolheffing geraamd op € 8.228.000. Er wordt door de gemeente Venlo geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot invoering van de zogenaamde brede rioolheffing.

Toeristenbelasting

In 2013 heeft de raad besloten om een tariefdifferentiatie toe te passen, waarbij de concurrentiepositie van verschillende types voorzieningen als leidraad dient. De tarieven voor 2014 worden alleen inflatoir bijgesteld. Dit leidt tot de volgende tarieven per persoon per overnachting:

Hotels	€ 1,83
Vakantie-onderkomens en stacaravans	€ 1,52
Mobiele onderkomens en groepsaccommodaties	€ 1,32

Doel is om een totaalopbrengst toeristenbelasting van € 1.157.000 te realiseren conform begroting.

Hondenbelasting

Hondenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Er bestaat geen verband met de voorzieningen of overlastbestrijding. De tarieven hondenbelasting worden overeenkomstig de Kadernota 2011 in de periode 2011 tot en met 2014 jaarlijks met 5% extra verhoogd. De totale opbrengst wordt voor 2014 geraamd op € 832.000.

6.1.3 Lokale lastendruk

Woonlasten

De gemeentelijke woonlasten worden als volgt gedefinieerd⁷: het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een woning met gemiddelde waarde in een gemeente betaalt aan OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing, minus een eventuele heffingskorting.

De beleidsuitgangspunten *sturen op woonlasten en 100% kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing en rioolheffing* geven het kader aan voor de ontwikkeling van de woonlasten. Op basis van deze uitgangspunten mogen de woonlasten voor 2014 toenemen ten opzichte van 2013 met ten hoogste de inflatiecorrectie. Deze is bij de Kadernota 2014 vastgesteld op 1,6%.

Op basis van de per medio 2013 bekende parameters (zie opmerking in paragraaf 6.1.1.) wordt de ontwikkeling van de woonlasten als volgt berekend. Bij de vaststelling van de belastingverordeningen 2014, in de raadsvergadering van december 2013, zullen de meest actuele parameters worden gehanteerd, hetgeen kan leiden tot geringe aanpassingen in de tarieven, die overigens geen tot weinig effect zullen hebben op de woonlastendruk.

Lokale lastendruk woningeigenaren					
Uitgangspunten					
Huishouden (woning in eigendom) > 1 persoon					
Gemiddelde WOZ-waarde woning 2013	€ 166.983	2013			
Gemiddelde waardeontwikkeling	0,0%				
Gemiddelde WOZ-waarde woning 2014	€ 166.983	2014			
	in bedragen			in procenten	
	2013	2014	mutatie	mutatie tarief	mutatie* woonlasten
OZB	299,94	315,21	15,27	5,11%	2,14%
Afvalstoffenheffing	245,01	220,88	-24,13	-9,85%	-3,38%
Rioolheffing	168,85	168,14	-0,71	-0,42%	-0,10%
Totale woonlasten	€ 713,80	€ 704,23	-€ 9,57		-1,34%

*De mutatie woonlasten is het aandeel v/d mutatie op de betreffende belastingsoort op de totale woonlasten 2013

Toelichting.

- OZB
Met name de stijging van de OZB behoeft nadere toelichting.
De OZB wordt berekend op basis van een woning met een waarde van (afgerond) € 167.000. Dit is de begrote gemiddelde waarde van een woning in onze gemeente voor het belastingjaar 2014. Hierbij wordt opgemerkt, dat er wel individuele verschuivingen kunnen plaatsvinden. Indien het individuele pand meer of minder dan gemiddeld stijgt of daalt, zal ook de OZB-aanslag stijgen of dalen.
Jaarlijks wordt een nieuwe WOZ-waarde voor onroerende zaken vastgesteld. De herwaardering, c.q. nieuwe taxatieronde WOZ ten behoeve van het belastingjaar 2014 is bij het opstellen van de onderhavige begroting nog niet afgerond. In het kader van deze

⁷ Bron: Coelo, Atlas van de lokale lasten.

herwaardering worden alle objecten opnieuw getaxeerd naar de waardepeildatum 1-1-2013. Voor het belastingjaar 2013 geldt de waardepeildatum 1-1-2012. Voor het belastingjaar 2014 hebben wij in deze begroting gerekend met een waardeontwikkeling van 0%, omdat er op dit moment nog geen zicht is op de waardeontwikkeling van het gemeentelijke vastgoed.

De waardeontwikkeling heeft overigens geen effect op de geraamde OZB-opbrengsten. Conform bestendig beleid worden de OZB-tarieven verhoogd bij een waardedaling. Bij een waardestijging doet zich uiteraard het tegenovergestelde voor. Door deze systematiek betaalt de gemiddelde belastingplichtige niet méér, maar ook niet minder belasting dan in het voorgaande jaar.

- **Afvalstoffenheffing en rioolheffing**
Op basis van de geraamde opbrengsten (paragraaf 6.1.2) zijn deze tarieven berekend. Vanwege de besparing op kosten bij de afvalinzameling, wordt het tarief afvalstoffenheffing verlaagd. Voor een meerpersoonshuishouden is het tarief berekend op € 220,88 hetgeen neerkomt op een verlaging van bijna 10% ten opzichte van het tarief 2013.
Op basis van de ramingen in het meerjarige GRP kan de rioolheffing in 2014 marginaal worden verlaagd. Het tarief voor kleinverbruik is berekend op € 168,14 en ligt daarmee 0,42% lager dan vorig jaar.

De mutaties in de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing houden in dat de gemiddelde woonlastendruk in 2014 met bijna € 10 daalt ten opzichte van 2013. Procentueel betekent dit een **verlaging van de woonlastendruk van 1,34%**. Op grond van het beleidsakkoord was een inflatoire stijging met 1,6% mogelijk geweest, maar daar is bewust niet voor gekozen.

Over de hele periode 2011-2014 bezien, zijn de volgende effecten in de woonlastendruk gerealiseerd:

Ontwikkeling woonlasten	2010	2011	2012	2013	2014	Totaal
OZB	€ 209	€ 223	€ 263	€ 300	€ 315	
Rioolheffing	€ 175	€ 175	€ 178	€ 169	€ 168	
Afvalstoffenheffing	€ 283	€ 271	€ 242	€ 245	€ 221	
Totaal	€ 667	€ 669	€ 683	€ 714	€ 704	
Mutatie t.o.v. voorgaand jaar		0,3%	2,1%	4,5%	-1,4%	5,5%
Inflatiepercentage belastingen		2,2%	1,8%	1,6%	1,6%	7,2%

Hiermee hebben wij uitvoering gegeven aan het Coalitieprogramma 2011-2014 en de vastgestelde beleidsuitgangspunten.

Overige effecten

Naast de effecten op de woonlastendruk brengen wij jaarlijks de gevolgen van de belastingontwikkelingen voor een woninghuurder en voor de categorie niet-woningen in beeld.

Voor de *woninghuurder* dalen de gemeentelijke lasten in 2014 gemiddeld met 6,0% ten opzichte van 2013. Dit komt omdat woninghuurders wel een aanslag afvalstoffenheffing en rioolheffing ontvangen, maar geen OZB betalen.

Voor de *categorie niet-woningen (ondernemers)* leiden de diverse belastingvoorstellen tot een verhoging van de lastendruk van gemiddeld 4,8% in 2014 ten opzichte van 2013. Dit geldt voor een ondernemer die een bedrijfspand met een WOZ-waarde van (afgerond) € 609.500 zowel in eigendom als in gebruik heeft. Dit is de begrote gemiddelde waarde van

een niet-woning in onze gemeente voor het belastingjaar 2014. Deze is gelijk gesteld aan die van 2013 om dezelfde reden als in de toelichting bij de OZB voor de woningen (herwaarderingsronde en nieuwe taxaties zijn medio 2013 nog niet afgerond). Deze categorie betaalt wel OZB (zowel eigendom als gebruik) en rioolheffing, maar geen afvalstoffenheffing.

Macronorm OZB

De gemeente is verantwoordelijk voor het vaststellen van haar OZB tarief. De grondslag daarvoor is de WOZ waarde. Het beheersbaar houden van lokale lasten betekent dat het product van OZB tarief en WOZ waarde voor het totaal van de gemeenten niet sterker dan de bestuurlijk overeengekomen zogeheten macronorm mag stijgen.

De macronorm 2014 betekent een OZB-stijging van maximaal € 125,9 miljoen (= 3,5% over OZB opbrengst 2013, bron Coelo) zonder correctie van de overschrijding over de jaren 2012 en 2013. De maximale OZB stijging 2014 inclusief correctie overschrijding 2012-2013 komt daarmee uit op maximaal € 125,9 -/- € 37,8 = € 88,1 miljoen (OZB stijging van 2,45%).

Dit betekent dat in 2014 voor alle gemeenten in Nederland samen de opbrengst van de OZB 2,45% meer mag zijn dan in 2013. Individuele gemeenten kunnen uiteraard afwijken van deze macronorm.

De stijging van het OZB-tarief in Venlo is met 5,11% hoger dan de macronorm.

In het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen van 22 mei heeft de VNG met minister Plasterk afgesproken samen op zoek te gaan naar een nieuwe indicator voor het vervangen van de huidige macronorm OZB. Er kleven nogal wat haken en ogen aan deze systematiek. Er wordt gestreefd naar vervanging met ingang van 2014.

Vergelijking woonlasten

Ter verbetering van het woon- en vestigingsklimaat en om de lastendruk te beperken heeft de gemeenteraad de afgelopen jaren ingezet op vermindering van de woonlasten. Daarnaast heeft het college zich de afgelopen raadsperiode ingezet om de positie van Venlo ten aanzien van woonlasten in de onderlinge vergelijking met andere gemeenten te verbeteren.

Benchmark referentiegemeenten

Jaarlijks presenteren wij de ontwikkeling van de gemeentelijke woonlasten van Venlo, afgezet tegenover een aantal referentiegemeenten⁸. De bedragen van de referentiegemeenten worden daarbij ook weergegeven als percentage van het bedrag van de gemeente Venlo. Het bedrag van de gemeente Venlo is daarbij dus gelijkgesteld aan 100%.

De gegevens in de onderstaande tabel zijn overgenomen uit de 'Atlas van de lokale lasten' van het Coelo. In deze atlas worden de woonlasten vergeleken voor zowel een eenpersoonshuishouden als een meerpersoonshuishouden. Wanneer er gemeenten zijn met verschillende tarieven voor meerpersoonshuishoudens van verschillende grootte wordt in de Atlas uitgegaan van een driepersoonshuishouden.

⁸ Een vaste groep gemeenten met een vergelijkbaar aantal inwoners.

Tabel: gemeentelijke woonlasten referentiegemeenten										
	2009	% van Venlo	2010	% van Venlo	2011	% van Venlo	2012	% van Venlo	2013	% van Venlo
Alkmaar	508	76%	515	76%	526	77%	542	77%	544	74%
Delft	692	103%	710	105%	720	105%	716	102%	730	99%
Deventer	663	99%	649	96%	669	98%	688	98%	757	103%
Heerlen	702	104%	699	103%	704	103%	700	100%	708	96%
Helmond	674	100%	692	102%	697	102%	707	101%	628	85%
Hengelo	677	101%	665	98%	670	98%	681	97%	694	94%
Hilversum	646	96%	664	98%	721	105%	738	105%	750	102%
Leeuwarden	629	94%	625	92%	632	92%	652	93%	648	88%
Maastricht	672	100%	685	101%	696	101%	711	101%	745	101%
Sittard-Geleen	658	98%	679	100%	674	98%	691	98%	718	97%
Venlo	672	100%	678	100%	686	100%	703	100%	738	100%
Westland	695	103%	696	103%	705	103%	724	103%	739	100%
Gemiddeld	657		663		675		688		700	

Ten opzichte van de referentiegemeenten is de positie van Venlo in 2013 verslechterd ten opzichte van voorgaand jaar. In 2012 konden wij nog concluderen dat Venlo zich in deze groep had verbeterd en wij ons in de middenmoot bevonden. In 2013 zijn er 3 van de 11 gemeenten die hogere woonlasten kennen dan wij, één gemeente ligt op hetzelfde niveau en de overige 7 zijn goedkoper.

Ranglijst woonlasten

Uit de *Atlas lokale lasten 2013* blijkt ook dat de positie van Venlo op de ranglijst van de woonlasten het afgelopen jaar is verslechterd. In 2011 en 2012 bevonden wij ons qua woonlasten in de middenmoot van Nederland (rond positie 230 van de 430 gemeenten). Dit jaar bevindt Venlo zich op plek 274 (nr. 1 heeft de laagste lasten). Daarmee komen wij weer dicht bij het niveau van vóór 2011, toen Venlo positie 300 dicht naderde.

Qua woonlasten komt Venlo in 2013 verder van het landelijk gemiddelde af te liggen. De woonlasten voor een meerpersoons huishouden bedragen in Venlo € 738. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde van € 697 betekent dit een afwijking van bijna 6%.

De woonlasten voor een éénpersoons huishouden liggen in Venlo iets boven het gemiddelde in Nederland: Venlo € 640, landelijk gemiddelde € 630 (1,6% hoger).

Gelet op de daling van de woonlasten voor Venlo in 2014 (met 1,34%) verwachten wij een verbetering van onze positie op de ranglijst en in de benchmark.

6.1.4 Kostendeckendheid

Zoals hiervoor vermeld wordt bij de lokale heffingen gestreefd naar tarieven die 100% kostendeckend zijn. Bij de twee belangrijkste heffingen, te weten de afvalstoffen- en rioolheffing kan dit uitgangspunt worden gerealiseerd, zoals in onderstaande tabel wordt onderbouwd.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing
Directe kosten	6.904	1.608
Doorbelaste uren	966	1.655
Kapitaallasten	996	1.571
Storting in voorziening	0	2.658
Btw	1.403	1.053
Totaal kosten	10.269	8.545
Overige opbrengsten	1.913	317
Heffingen en rechten	8.356	8.228
Totaal opbrengsten	10.269	8.545
Kostendekkendheid	100%	100%

6.1.5 Kwijtscheldingsbeleid

Voor de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en voor zover van toepassing het tarief van een eerste hond bestaat de mogelijkheid van kwijtschelding. De kosten (of: gedeerde inkomsten) die verband houden met kwijtschelding komen ten laste van de algemene middelen. Op basis van een geautomatiseerde (opgericht door het Inlichtingenbureau van het Ministerie van SZW) of individuele toets wordt bepaald of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding. Alle burgers die in 2013 kwijtschelding hebben ontvangen worden geautomatiseerd getoetst en krijgen bij een positief advies automatisch kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, rioolheffing 2014 en voor zover van toepassing hondenbelasting (alleen de 1e hond). In alle andere gevallen zal een burger nog het gebruikelijke kwijtscheldingsformulier moeten invullen en inzenden. Deze worden door de gemeente individueel getoetst.

6.1.6 Landelijke ontwikkelingen

Met betrekking tot de gemeentelijke belastingen zijn er enkele ontwikkelingen gaande waarmee de gemeente rekening dient te houden. Deze worden besproken in de volgende paragrafen.

Hondenbelasting

Op basis van artikel 226 van de Gemeentewet kan een gemeente in Nederland een belasting heffen ter zake van het houden van een hond. Deze zgn. hondenbelasting wordt geheven van de houder van een hond en veelal naar het aantal honden dat wordt gehouden. Er wordt vaak van uitgegaan dat de heffing van hondenbelasting gerechtvaardigd is teneinde de overlast van hondenpoep terug te dringen. Er is echter geen sprake van een bestemmingsheffing, de hondenbelasting is een algemene heffing.

Op dit moment ligt een cassatieberoep bij de Hoge Raad van de gemeente Sittard-Geleen tegen de uitspraak van het Gerechtshof Den Bosch met betrekking tot de hondenbelasting. Over de uitspraak van het Gerechtshof is veel commotie en publiciteit ontstaan. Door de verschillende belastingadviseurs en specialisten wordt aangegeven dat er geen reden is om af te zien van het opleggen van aanslagen hondenbelasting. Eerst moet het oordeel van de Hoge Raad worden afgewacht.

In de risicoparagraaf hebben wij aangegeven dat het maximale risico voor Venlo € 775.000 bedraagt, in het geval tot volledige afschaffing van de hondenbelasting wordt besloten. Wij hebben tevens geïnventariseerd welke kosten gemoeid zijn met de aanleg en onderhoud van hondenpaden/uitrenplaatsen en handhaving. Voor 2013 is dit € 225.000 (structurele uitgaven).

Zodra de Hoge Raad uitspraak doet, zullen wij daar adequaat op reageren.

BI-zones

De Experimentenwet BI-zones geeft gemeenten tijdelijk de bevoegdheid om -op initiatief van ondernemers- een gebied aan te wijzen waarbinnen de gemeente een bestemmingsheffing mag heffen. Deze bestemmingsheffing dient voor de financiering van extra voorzieningen die door een bepaalde meerderheid van de bijdrageplichtigen gewenst wordt. Ondernemers kunnen het initiatief nemen voor deze heffing. De gemeente Venlo kent een BIZ-heffing voor achttien bedrijventerreinen in Venlo en een BIZ-heffing voor het centrum Tegelen. Er is een concept wetsvoorstel ingediend om deze experimentenwet definitief te maken. De kans is groot dat deze vóór 1 januari 2015 als wet gepresenteerd wordt.

6.1.7 Belastingsamenwerking

De gemeente Venlo heeft in 2011 samen met het Waterschap Peel en Maasvallei en het Waterschap Roer en Overmaas de Gemeenschappelijke Regeling BsGW opgericht. Deze Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) voert de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen voor ons uit, evenals de WOZ-waarderingstaken. BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen. BsGW werkt daarbij tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatieverhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening.

Eén van de doelen van de Gemeenschappelijke Regeling is het minimaliseren van de kosten door middel van schaalvergroting. Sinds 2011 zijn reeds tien Limburgse gemeenten toegetreden tot de BsGW. Voor 2014 is uitbreiding met nog eens negen Limburgse gemeenten voorzien, waaronder Maastricht, Sittard-Geleen en Heerlen. De raden en besturen van de deelnemers nemen hiertoe eind 2013 een besluit.

6.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

6.2.1 Samenvatting Gemeentelijk beleid

Uitgangspunt is de door de gemeenteraad vastgestelde nota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen'. Risicomanagement is een groeiproces waarbij de ontwikkeling van instrumenten hand in hand gaat met bewustwording en gedragsbeïnvloeding. Het gaat om het managen van bedreigingen en kansen die de realisatie van doelstellingen in de weg staan of daaraan juist bijdragen.

Met behulp van het initiatiefvoorstel van de gemeenteraad is het beleid omtrent risicomanagement en weerstandsvermogen verder geoptimaliseerd. Belangrijke wijzigingen zijn:

- Het opnemen van een integrale conclusie van het weerstandsvermogen inclusief het weerstandsvermogen van het Ontwikkelbedrijf.
- Het op hoofdlijnen weergeven van de beheersmaatregelen van de geïdentificeerde risico's inclusief een totaalevaluatie van de effectiviteit van de genomen maatregelen in de documenten van de P&C-cyclus.
- De minimale omvang van de vrij aanwendbare algemene reserve is vastgesteld op € 9 miljoen.
- In de ratio weerstandscapaciteit worden ook de overige bestemmingsreserves betrokken⁹.
- Gestreefd wordt naar een waarde van de ratio weerstandscapaciteit van minimaal 1,0.

6.2.2 Risicobereidheid

De risicobereidheid is door uw raad als volgt vastgesteld: "De gemeente Venlo moet geen risicomijdende gemeente zijn. Risico's dienen inzichtelijk gemaakt en genomen te (kunnen) worden. Dit houdt in, het voeren van een risicomanagement waarbij ook naar de dekking wordt gekeken en waarin alle soorten risico's worden weergegeven."

6.2.3 Uitwerking weerstandsvermogen

Hieronder worden de resultaten en conclusies weergegeven van de exercitie voor bepaling van het weerstandsvermogen. Het risicoprofiel wordt vergeleken met de aanwezige weerstandscapaciteit. Bij de beoordeling zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Er is een inschatting gemaakt van de impact en de kans van optreden.
- Indien er door de risico-eigenaar geen uitspraken zijn gedaan over inschatting van impact en kans, is voor de risicoscore 'gemiddeld' gekozen, i.c. 'mogelijk' voor het onderdeel 'kans' (26%-50%) en 'gemiddeld' voor 'impact' (zie ook de risicomatrix).
- Niet alle onderzochte risico's zijn te vertalen in een financiële omvang of bandbreedte en worden pm weergegeven.
- Voor de risicoweging van de restrisico's (netto risico x kans %) is uitgegaan van een 'worst case scenario'. Dat wil zeggen dat voor de kans percentages de bovenkant van de bandbreedte is aangehouden: 10%, 25%, 50% en 100%.

⁹ Dit betreft de categorie "Overige bestemmingsreserves" uit de staat van Reserves en Voorzieningen.

6.2.3.1 Conclusie ratio weerstandscapaciteit

Integrale conclusie ratio's Weerstandscapaciteit

<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Ratio Weerstandscapaciteit	2014	2015	2016	2017
Weerstandscapaciteit Ontwikkelbedrijf en "Algemene dienst"	62.604	51.906	51.136	51.401
Benodigde weerstandscapaciteit Ontwikkelbedrijf en "Algemene dienst"	48.336	48.336	48.336	48.336
Ratio Weerstandsvermogen Ontwikkelbedrijf en "Algemene dienst"	1,30	1,07	1,06	1,06

De ratio weerstandscapaciteit voor het Ontwikkelbedrijf en de Algemene dienst samen is op basis van de direct aanwezige weerstandscapaciteit 1,30, aflopend naar 1,06. Dit betekent, rekening houdend met de kans van optreden en omvang van de gekwantificeerde restrisico's, dat de gemeente Venlo net voldoende weerstandsvermogen heeft om in de benodigde weerstandscapaciteit te voorzien. Opgemerkt wordt dat er naast de gekwantificeerde risico's ook diverse risico's op PM zijn gewaardeerd.¹⁰

Op basis van de door uw raad vastgestelde uitgangspunten voor risicomanagement kan uit bovenstaande geconcludeerd worden dat de gemeente Venlo beschikt over voldoende weerstandscapaciteit. Effectuering van risico's boven de omvang van beide algemene reserves en post onvoorzien heeft echter wel tot gevolg dat er beleidswijzigingen c.q. bezuinigingen noodzakelijk zijn om de benodigde middelen vanuit de bestemmingsreserves ook feitelijk vrij te kunnen spelen.

Conclusie weerstandscapaciteit "algemene dienst"

<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Ratio Weerstandscapaciteit	2014	2015	2016	2017
Weerstandscapaciteit "Algemene dienst"	54.446	43.473	42.355	42.458
Benodigde weerstandscapaciteit "Algemene dienst"	11.936	11.936	11.936	11.936
Ratio Weerstandsvermogen algemene dienst	4,56	3,64	3,55	3,56

De ratio Weerstandscapaciteit is met 4,56 in 2014 en ca. 3,56 vanaf 2015 hoger dan het vastgestelde minimum van 1,0. Derhalve wordt geconcludeerd dat het beschikbare Weerstandsvermogen binnen de algemene dienst voldoende is om de financiële gevolgen bij effectuering van de in deze paragraaf geschetste risico's op te vangen.

Conclusie weerstandscapaciteit Ontwikkelbedrijf

<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Ratio Weerstandscapaciteit	2014	2015	2016	2017
Weerstandscapaciteit Ontwikkelbedrijf	8.158	8.434	8.781	8.943
Benodigde weerstandscapaciteit Ontwikkelbedrijf	36.400	36.400	36.400	36.400
Ratio Weerstandsvermogen Ontwikkelbedrijf	0,22	0,23	0,24	0,25

¹⁰ PM-risico's worden vermeld zodat deze wel in beeld zijn en hierop pro-actief op gestuurd kan worden. De kwalificatie PM wordt gegeven op het moment dat er onvoldoende informatie voorhanden is om het risico financieel te kwantificeren.

De geprognosticeerde ratio weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties voor 2014 is 0,22.

Dit betekent dat de direct hiervoor beschikbare weerstandscapaciteit (algemene grondreserve) niet toereikend is om de voor de grondexploitaties gekwantificeerde risico's af te dekken. Dit houdt in dat het surplus van de "Algemene dienst" noodzakelijk is voor het afdekken van de risico's van het Ontwikkelbedrijf.

6.2.3.2 Nieuwe risico's

Achterblijven inkomsten leges bouwvergunningen (omvang risico € 1 miljoen)

Als gevolg van de economische situatie worden er minder en kleinere bouwvergunningen aangevraagd. Vooral het achterwege blijven van grote bouwprojecten heeft een grote invloed op de legesinkomsten. Uit ervaring blijkt dat de grote bouwprojecten ongeveer 80 % van de legesinkomsten genereren. Nu het van 2 projecten (MFC Kazerne en Canon) erg onzeker is of ze dit jaar nog worden vergund en dus gefactureerd kunnen worden, neemt het risico op lagere legesinkomsten toe. Naast de reeds gemelde onvermijdelijke ontwikkeling betekent dit dat er een behoorlijk risico op lagere legesinkomsten bestaat. De financiële impact kan oplopen tot € 1 miljoen, met een kans van optreden van 51% tot 100%.

Leegstand van gemeentelijk vastgoed (omvang risico € 500.000)

De gemeente loopt risico op een toenemende leegstand van gemeentelijk vastgoed door:

- demografische factoren; minder leerlingen per school;
- een overschot aan kantoren (14%);
- appartementen in Venlo waardoor er geen alternatief of markt is voor leegstaand gemeentelijk vastgoed;
- De economische crisis draagt bij aan een cumulerend effect door nog meer leegstand en minder markt;
- leegstand door concentratie van activiteiten in Huizen van de Wijk en concentratie van activiteiten in nieuwe MFC's.

Bovendien is de staat van onderhoud van leegstaand gemeentelijk vastgoed soms zodanig dat sloop noodzakelijk is. Het gevolg van leegstand is dat de gemeente (huur-) inkomsten mist ter dekking van de eigenaarslasten van leegstaand vastgoed. Daarnaast zijn hierdoor minder middelen voorhanden voor bijvoorbeeld het afboeken van de boekwaarde tot marktwaarde bij leegstand en sloop. De omvang van het risico wordt ingeschat op € 500.000 met een kans van optreden van 51% tot 100%.

BTW op brandweertaken (omvang risico € 300.000)

Door een wijziging van de wet Veiligheidsregio's kan vanaf 1-1-2014 geen BTW meer worden teruggevorderd over brandweertaken. Dit is een verplichte taak van de Veiligheidsregio, niet langer van de gemeente. Dit betekent dat de BTW niet meer bij het BTW-compensatiefonds kan worden gedaclareerd. Dit heeft een kostprijsverhogend effect. Nog niet duidelijk is of het Rijk als tegenhanger de brede doeluitkering voor de veiligheidsregio's gaat verhogen. Indien dit laatste het geval is, blijft de financiële impact mogelijk beperkt. De omvang van het risico wordt ingeschat op € 300.000 structureel. De kans van optreden is 51% tot 100%.

Afschaffen hondenbelasting (omvang risico € 137.500)

De uitspraak van het Gerechtshof Den Bosch in januari 2013 in de beroepsprocedure gemeente Sittard-Geleen met betrekking tot de heffing van de hondenbelasting leidt er mogelijk toe dat deze niet meer door de gemeente geheven mag worden. Het Hof 's-Hertogenbosch oordeelde dat de hondenbelasting in strijd is met het gelijkheidsbeginsel als de gemeente niet kan aantonen dat het geld wordt besteed aan hondenbeleid. De uitspraak ligt ter cassatie voor aan de Hoge Raad.

In juli 2013 heeft de advocaat-generaal aangegeven dat de hondenbelasting niet in strijd is met het gelijkheidsbeginsel. De advocaat-generaal vindt dat houders van een hond en degenen die geen hond hebben geen gelijke gevallen zijn. Ook vindt de advocaat-generaal het geen probleem dat de gemeente niet heeft aangetoond dat de opbrengst voor hondenbeleid is, omdat de hondenbelasting geen bestemmingsbelasting is.

De advocaat-generaal adviseert de Hoge Raad om de uitspraak van het Gerechtshof te vernietigen. De Hoge Raad is niet verplicht deze adviezen over te nemen. Op welke termijn de Hoge Raad beslist is niet bekend.

Mocht de uitspraak van de Hoge Raad leiden tot volledige afschaffing van de hondenbelasting, dan dienen de structureel wegvallende opbrengsten ad € 775.000 opgevangen te worden door de verhoging van de inkomsten of aanvullende bezuinigingen. Ervan uitgaande dat in elk geval de kosten ad € 225.000 die gemoeid zijn met de aanleg en onderhoud van hondenpaden/ uitrenplaatsen en handhaving via de hondenbelasting verhaald mogen worden resteert een risico van € 550.000 structureel. Gelet op het advies van de advocaat-generaal wordt het risico op volledige afschaffing van de hondenbelasting ingeschat op 11% tot 25%, waardoor er een beslag op het weerstandsvermogen ontstaat van € 137.500.

6.2.3.3 Gewijzigde risico's

WMO

Op het terrein van WMO individuele voorzieningen zijn er enerzijds acties uitgezet om de kosten te beheersen welke leiden tot concrete resultaten. Anderzijds worden we nu opnieuw geconfronteerd met financieel negatieve landelijke maatregelen. Het voortdurende wisselende landelijke beleid en de uitkomsten uit het zorgakkoord hebben als gevolg dat wij voortdurend aanpassingen moeten verrichten. Onderstaand schetsen we de ontwikkelingen op basis van onze maatregelen en de landelijke nieuwe ontwikkelingen, voor dit moment. In het najaar 2013 hopen wij hier meer duidelijkheid over te hebben.

1. Op hulp bij het huishouden is voor 2013 een lagere prijs per product gerealiseerd en wordt een proces van herindicatie uitgevoerd van alle klanten op basis van strengere normering. Hiermee wordt een positief voordeel bereikt, dat in 2014 eenmalig zijn beslag krijgt en wordt op basis van huidige gegevens ingeschat op € 1,5 miljoen.
2. Nieuwe taakstellingen vanuit het Rijk:
 - kosten uitstel maatregelen hulp bij het huishouden van 2014 komen ten laste van de gemeente;
 - afschaffen van een aantal financiële compensatiemaatregelen die middels een gekort bedrag naar de gemeente gaan ten behoeve van organisatie van één vangnet (2014 e.v.);
 - korting van jaarlijks structureel 40% op het WMO- budget hulp bij het huishouden (2015 e.v.);
 - overheveling van taken uit de AWBZ naar de WMO met korting op de financiële middelen.
3. Voor hulpmiddelen WMO (onderhoud en levering) heeft in de tweede helft van 2012 een aanbesteding plaatsgevonden waarbij de knip is gelegd tussen onderhoud (quasi inbesteding bij WAA) en levering (aanbesteding). Door deze knip wordt maximaal recht gedaan aan de wens om de WAA in positie te brengen waarbij verwacht wordt dat de total cost of ownership lager wordt of gelijk blijft. De eerste ervaringen in de periode oktober 2012 t/m december 2012 lijken dit te ondersteunen. Dit is echter wel een groei-model waarin zowel gemeente als WAA alle zeilen bij moeten zetten om de businesscase te laten slagen. Uit de eerste cijfers einde 2012 blijkt een stijging van onderhoudskosten en een daling van de aanschaf van nieuwe producten hetgeen naar verwachting per saldo voordeliger zal zijn. De inzet is er op gericht dat dit ook in 2013 verder doorzet.

4. In het 1^e kwartaal 2013 is een daling op de posten Wmo-vervoer en woningaanpassingen ingezet. Indien deze trend zich blijft voortzetten, verwachten wij in 2013 een extra besparing (naast de reeds ingeboekte taakstellingen) te kunnen realiseren. Dit is echter altijd afhankelijk van het aantal aanvragen en ook het bedrag per woningaanpassing (fluctueert sterk).

De omvang van de geldstromen maakt dat het risico vooralsnog financieel niet te kwantificeren is en is derhalve op PM geplaatst.

Floriade

Bij de jaarverslaglegging 2012 is er een voorziening getroffen van € 4 miljoen voor het financieren van het exploitatie tekort van de 'Regio Venlo Floriade 2012 B.V.' (inclusief tekort voorziening 2013 ad € 0,7 miljoen op basis van de reguliere bijdrage).

Greenpark

Het risico Greenpark was oorspronkelijk PM ingeschat. Op basis van recente calculaties wordt het risico voor Greenpark ingeschat op € 2,5 miljoen. Het aandeel van Venlo in het risico is 46,9% en komt daarmee neer op € 1.172.500. De kans van optreden van het risico wordt ingeschat op 51% tot 100%.

6.2.3.4 Vervallen risico's

Functioneel leeftijdsontslag

Op basis van het Raadsbesluit d.d. 15 december 2010 blijft de gemeente verantwoordelijk voor kosten FLO en 2e loopbaanbeleid van het Brandweerpersoneel district Venlo. De financiële doorwerking hiervan is meegenomen in het begrotingsproces 2014, waardoor het eerder gemelde risico op dit vlak komt te vervallen.

Derving inkomsten parkeren

De resultaten van het betaald parkeren staan reeds een aantal jaren onder druk. Hiervoor was in eerdere jaren een melding in de risicoparagraaf opgenomen. De prognoses met betrekking tot de opbrengsten van het betaald parkeren zijn geactualiseerd en vertaald naar voorliggende begroting, waarmee het risico komt te vervallen.

Ithaka Science Center

Ithaka Science Center huurde ten behoeve van haar activiteiten voor basis- en voortgezet onderwijs in het kader van wetenschap en technologie met ingang van 1 juli 2010 het voormalige gemeentehuis in Tegelen. Inmiddels is het Ithaka Science Center failliet. Door het faillissement van Ithaka Science center komt het overeenkomstige eerder vermelde risico te vervallen.

6.2.3.5 Risicomatrix

Als de geïnventariseerde strategische risico's in een risicomatrix worden geplaatst, wordt grafisch zichtbaar dat zestien risico's hoog scoren. In de risicomatrix zijn de risico's zoals geïnventariseerd en geanalyseerd gepositioneerd. De risico's in het donkerste vlak zijn de risico's die de grootste bedreiging vormen; die in het lichtste vlak zijn het minst bedreigend. De aard van de bedreiging is niet alleen of prominent van financiële aard. Bovendien is de financiële omvang niet altijd te schatten, vanwege onzekerheden of nog te maken (nadere) beleidskeuzes.

In navolgende risicomatrix zijn de belangrijkste strategische risico's gevuld met op de assen de kans van optreden en de impact bij optreden.

Verwachte omvang (impact)	groot			11, 12, 13, 14	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
			26, 27, 28, 30, 31	21, 22, 23, 24, 25	15, 16, 17, 18, 19, 20
	klein		33	32	29
		zeer onwaarschijnlijk (0%-10%)	onwaarschijnlijk (11%-25%)	mogelijk (26%-50%)	waarschijnlijk (51%-100%)
Kans (waarschijnlijkheid)					

De nummers betreffen de geïdentificeerde risico's. Hoe donkerder de kleur van het vlak waarin het risiconummer zich bevindt hoe groter de impact, hoe hoger de kans op optreden, hoe hoger de prioriteit voor aanpak van het risico is. Geconcludeerd kan worden dat negentien risico's zich in het donkerste vlak bevinden en derhalve hoge prioriteit moeten krijgen.

Navolgend worden de geïdentificeerde strategische risico's opgesomd:

Begroting 2014	Samenvatting concrete risico en beheersmaatregelen
1 WAA. Kans: 51% - 100%. Restrisico: € 2.000.000. Risicostrategie: Accepteren	Reeds eerder maakten we melding van een strategisch en hoog risico op verbonden partij WAA (uitvoerder van de WSW). De in 2008 ingezette veranderstrategie van de WAA om van rode naar zwarte cijfers te komen, heeft weliswaar tot een wezenlijk beter resultaat geleid, echter onvoldoende om de oorspronkelijke doelstellingen (budgettair neutraal) te realiseren. Sinds 2012 zijn we middels een herpositioneringsproces bezig een nieuwe strategie te ontwikkelen, waarbij we mikten op een implementatie daarvan vanaf 2014. Met het oog op die wijzigende horizon, hebben we er tot op heden voor gekozen om de in de begrotingscyclus eerder in risico's dan in onvermijdelijke ontwikkelingen te spreken. Vanwege de Participatiewet zijn er nog zwaardere bezuinigingen op de WSW aanstaande en wordt het herpositioneringsproces taaier dan indertijd gedacht. Beheersing door: Bij verbonden partij WAA Groep NV is momenteel een forse reorganisatie gaande in het kader van kostenbesparing. Gelijktijdig is in voorbereiding dat de WAA Groep NV op basis van nieuwe verdienmodellen en geactualiseerde resultaats- en effectdoelstellingen de financiële beheersbaarheid opnieuw tot een acceptabel niveau weet te brengen.
2 Bezuinigingen onderwijshuisvesting. Kans: 51% - 100%. Restrisico: € 1.300.000. Risicostrategie: Accepteren	Door stapeling van rijks- en gemeentelijke bezuinigingen ontstaat het risico dat de taakstelling op Onderwijshuisvesting niet wordt gerealiseerd. Beheersing door: Met de schoolbesturen zal een convenant op dit onderdeel worden afgesloten. Daarnaast zullen de investeringen die op stapel staan sober worden ingevuld.
3 Garantstelling Greenpark. Kans: 51% - 100%. Restrisico: € 1.172.500. Risicostrategie: Beheersen	Mocht de grondexploitatie van de Gemeenschappelijke Regeling Greenpark verlies lijden, dan staan de Regio Venlo gemeenten hiervoor garant. Het Venlose deel van deze garantstelling is 46,9%. Beheersing door: Gemeente Venlo participeert in het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling, houdt toezicht op de voortgang van de exploitatie en stuurt zo nodig bij. Vanuit de Regio is het proces gestart om samen met de provincie te komen tot een aanpak voor de doorontwikkeling van en naar GreenPark naar de campus Greenport Venlo.
4 Achterblijven inkomsten leges bouwvergunningen . Kans: 51% - 100%. Restrisico: € 1.000.000. Risicostrategie: Accepteren	Minder vergunningaanvragen voor de activiteit bouwen als gevolg van de slechte economische situatie. Vooral het achterwege blijven van grote bouwprojecten heeft een grote invloed op de legesinkomsten. Uit ervaring blijkt dat de grote bouwprojecten ongeveer 80 % van de legesinkomsten genereren. Door dit achterblijven van grote bouwprojecten neemt het risico op lagere legesinkomsten toe. Beheersing door: Door sturing op de interne organisatie wordt het risico zoveel mogelijk beperkt.

Begroting 2014	Samenvatting concrete risico en beheersmaatregelen
5 Afrekening MFC De Kazerne BV. Kans: 51% - 100%. Restrisico: € 847.500. Risicostrategie: Accepteren	Conform overeenkomst dragen partijen, in geval van beëindiging van de overeenkomst ieder 50% van de voorbereidingskosten ad ca € 1,7 miljoen euro. Het gemeentelijk aandeel bedraagt ca € 847.500 euro en wordt, zoals in de raad van april 2012 is besloten, ten laste gebracht van de algemene dienst. Beheersing door: Onderhandelingen.
6 Betalingsproblemen verenigingen en stichtingen. Kans: 51% - 100%. Restrisico: € 500.000. Risicostrategie: Beheersen	Het realiseren van huurinkomsten bij verenigingen en stichtingen wordt problematischer doordat deze de huurlasten niet meer kunnen dragen. Hierdoor loopt de gemeente het risico op huurderging. Beheersing door: Samenwerking van exploitanten (gezamenlijk inkopen) structuurversteking qua kennis (welke oplossingen zijn mogelijk) inzet van medewerkers WAA (flexibilisering van kosten)
7 Glascontainers en opbrengsten oud papier. Kans: 51% - 100%. Restrisico: € 400.000. Risicostrategie: Accepteren en beheersen	Door de onzekerheid van de condities voor overname van de glascontainers in verband met faillissement van VAOP is nog geen inschatting te maken van de hier mee gemoeide overnamekosten. Daarnaast is de vordering vanuit 2011 m.b.t. opbrengsten oud papier door de curator van VAOP tot op heden nog niet ingewilligd. Beheersing door: Met de inzet van de advocaat op deze zaak wordt beoogd het maximale te realiseren. Dus koop glascontainers tegen een redelijke vergoeding en maximaal innen van de vordering.
8 BTW op brandweertaken. Kans: 51% - 100%. Restrisico: € 300.000. Risicostrategie: Accepteren	Vanaf 1-1-2014 kan er door een wetswijziging geen BTW meer op brandweertaken worden teruggevorderd. Onzeker is of en zo ja in welke mate het Rijk dit gaat compenseren. Beheersing door: Via landelijke gremia aandacht vragen voor deze problematiek.
9 Risico areaaluitbreiding. Kans: 51% - 100%. Restrisico: PM. Risicostrategie: Beheersen	Bij diverse projecten die leiden tot areaaluitbreiding is geen rekening gehouden met kosten voor beheer en onderhoud. Dit leidt onder andere tot achteruitgang van / kapitaalvernietiging in de openbare ruimte. Beheersing door: Beschikbaar stellen van benodigde onderhoudsmiddelen. Daarnaast worden er spelregels opgesteld zodat er vooraf rekening wordt gehouden met de kosten van areaaluitbreidingen. j
10 Onderhoud Civiele Kunstwerken. Kans: 51% - 100%. Restrisico: PM. Risicostrategie: Accepteren	Het wettelijk verplichte onderhoud van bruggen, kademuren, tunnels, havens etc. wordt op ad-hoc basis uitgevoerd. Areaal- en inspectiegegevens ontbreken, waardoor onderhoud niet preventief kan worden uitgevoerd. Hierdoor ontstaan o.a. onveilige situaties. Beheersing door: Uitvoeren van inventarisatie en inspectie om vervolgens tot een beheerplan en een voorstel voor onderhoudsmaatregelen te komen.
11 Herijking gemeentefonds. Kans: 26% - 50%. Restrisico: € 750.000. Risicostrategie: Beheersen	Het kabinet onderzoekt of de huidige verdeelsystematiek van het gemeentefonds aangepast moet worden. Aanpassing houdt in dat dezelfde pot met geld op een andere wijze over de gemeenten wordt verdeeld. Het financieel effect is structureel. Beheersing door: Actief het gemeentebelang behartigen in de G32 en andere landelijke platforms zoals het halfjaarlijkse FAMO-congres

Begroting 2014	Samenvatting concrete risico en beheersmaatregelen
12 Realiseerbaarheid bezuinigingen MO. Kans: 26% - 50%. Restrisico: € 150.000. Risicostrategie: Accepteren	Door de gemeenteraad is een fors pakket aan bezuinigingen aangenomen. De voortgang van deze bezuinigingsoperatie verloopt goed. In 2013 cumuleren een aantal bezuinigingen waarvan de invulling nog niet geheel rond is. In het regeerakkoord zijn enkele zaken aangedragen die ook direct gevolgen hebben voor de haalbaarheid van de te realiseren bezuinigingen. Beheersing door: Op basis van nadere onderzoeken zal de haalbaarheid concreet blijken.
13 WMO. Kans: 26% - 50%. Restrisico: PM. Risicostrategie: Beheersen	Vanuit het Rijk wordt ingaande 2014 opnieuw een aantal kortingen en wijzigingen op het vlak van de WMO doorgevoerd. Het voortdurende wisselende landelijke beleid en de uitkomsten uit het zorgakkoord betekenen dat ook Venlo voortdurend aanpassingen moet verrichten. Beheersing door: Strakke sturing middels contractmanagement en sturen op capaciteit/kritiek tijdspad ten behoeve van overige maatregelen.
14 Doorwerking rijksbezuinigingen op algemene uitkering. Kans: 26% - 50%. Restrisico: PM. Risicostrategie: Beheersen	Door de gedeeltelijke koppeling aan rijksuitgaven werken rijksbezuinigingen op departementale uitgaven vaak nadelig door op het gemeentefonds. O.b.v. publicaties van de VNG is de omvang en kans op effectuering van dit risico ingeschat. Beheersing door: In deze begroting is door middel van een stelpost tot bepaalde hoogte rekening gehouden met de doorwerking van rijksbezuinigingen. Bij de septembercirculaire zal meer duidelijkheid ontstaan over de daadwerkelijke effecten.
15 Leegstand van gemeentelijk vastgoed. Kans: 51% - 100%. Restrisico: € 500.000. Risicostrategie: Beheersen	De gemeente loopt risico op een toenemende leegstand van gemeentelijk vastgoed door: demografische factoren; minder leerlingen per school en een overschot aan kantoren en appartementen. De economische crisis zorgt voor een cumulerend effect door nog meer leegstand en minder markt. Daarnaast ontstaat leegstand door concentratie van activiteiten in Huizen van de Wijk en concentratie van activiteiten in nieuwe MFA's. Beheersing door: Samenwerking met ketenpartners (corporaties, ontwikkelaars en makelaars). Onderzoeken naar alternatieve invulling door gebruikers of andere bestemmingen.
16 Bezwaarschriften bezuinigingen subsidies. Kans: 51% - 100%. Restrisico: € 400.000. Risicostrategie: Accepteren	In het kader van de gemeentebrede bezuinigingen op de subsidies zijn een 70-tal bezwaarschriften ontvangen. Het risico bestaat dat als gevolg van de aard en de omvang van de af te bouwen verplichtingen, organisaties niet in staat zijn om al in 2013 en 2014 volledig invulling te geven aan de opgelegde bezuinigingen. Dit betekent dat de gemeente het risico loopt dat bezuinigingen niet worden gerealiseerd waardoor een gat in de begroting kan ontstaan. De globale risico-analyse levert op dit moment een risico van € 400.000 in 2013 en € 400.000 in 2014.

Begroting 2014	Samenvatting concrete risico en beheersmaatregelen
17 Middenzaal Maaspoort. Kans: 51% - 100%. Restrisico: € 400.000. Risicostrategie: Accepteren en beheersen	De uitvoering van de middenzaal is uitermate complex, vooral in relatie tot de bestaande Maaspoort en de commerciële invulling door ING. Meerkosten als gevolg van deze complexe uitvoeringsmaterie kunnen niet worden uitgesloten. Beheersing door: Het risico lijkt in deze fase van het project nagenoeg zeker op te treden. Over de omvang van de overschrijding, en daarmee de financiële gevolgen van het risico, lopen nog gesprekken / onderhandelingen met de aannemer en adviseurs.
18 Kazernebeheer. Kans: 51% - 100%. Restrisico: € 500.000. Risicostrategie: Accepteren	Voor het onderhoud van de gebouwen op het kazerne terrein en de inrichting van het terrein zijn nog geen structurele middelen vrijgemaakt. Daarnaast zijn energieverbruik en energielasten gestegen.
19 Rijksvoornemen vaststellen Rijksbijdrage Wet inburgering en regeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet (generaal pardon). Kans: 51% - 100%. Restrisico: € 72.000. Risicostrategie: Beheersen	Het rijk is voornemens verleende voorschotten voor uitvoering van de Wet inburgering en de regeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet in 2007 en 2008 door de voormalige gemeente Arcen en Velden terug te vorderen. Beheersing door: Indien de beschikking over 2007 en 2008 is ontvangen worden gegronde redenen voor bezwaar geïnventariseerd. De voormalige gemeente Arcen en Velden heeft in 2007 en 2008 namelijk wel realisaties gehad.
20 Garantstelling Floriade. Kans: 51% - 100%. Restrisico: PM. Risicostrategie: Accepteren	Sluit het evenement Floriade ongunstiger af dan nu voorzien, dan staan de Regio Venlo gemeenten hiervoor garant. Het Venlose deel van deze garantstelling is 46,9% Beheersing door: Bij de jaarverslaglegging 2012 is er een voorziening getroffen van € 4 miljoen voor de financiering van het exploitatie tekort van de 'Regio Venlo Floriade 2012 B.V.' (inclusief tekort voorziening 2013 ad € 0,7 miljoen op basis van de reguliere bijdrage).
21 Projecten Arcen en Velden - onderdeel Masterplan Vilgert en Meulenveld.. Kans: 26% - 50%. Restrisico: € 1.050.000. Risicostrategie: Beheersen	Gelet op de stagnerende woningmarkt staat de verdere exploitatie van het Masterplan onder druk. Alleen de deelplannen Vilgert en Meulenveld zullen worden uitgevoerd. Daarnaast is de gemeente reeds een aantal verplichtingen aangegaan in het project Maasdal Velden. Inmiddels is door Roompot tegen de provincie een terugvorderingsprocedure opgestart m.b.t. de financiële bijdrage. Op dit moment is onduidelijk wat hiervan de uitkomst voor de gemeente Venlo wordt. Beheersing door: Overleg met Klein Vink en onderzoek naar alternatieve ontwikkeling naar de locaties van het Masterplan
22 Bodemsanering 2015-2018. Kans: 26% - 50%. Restrisico: PM. Risicostrategie: Beheersen	Aansprakelijkheid voor het saneren van gemeentelijke gronden of gronden waarbij geen kostenverhaal mogelijk is. Met name als na 2014 nieuwe risicolocaties worden ontdekt ontstaat een probleem omdat de gemeente dan hiervoor geen rijksmiddelen meer ontvangt. Beheersing door: Door uitgebreid onderzoek naar de mogelijke humane risicolocaties is getracht dit risico zo veel mogelijk te beperken.

Begroting 2014	Samenvatting concrete risico en beheersmaatregelen
23 Geluid- en luchtgeluiden 2015-2018. Kans: 26% - 50%. Restrisko: PM. Risicostrategie: Beheersen	Aansprakelijkheid voor het saneren van gemeentelijke infrastructuur en panden waarbij geen kostenverhaal mogelijk is. Met name vanaf 2014 ontstaat een probleem omdat de gemeente dan hiervoor geen rijksmiddelen meer ontvangt. Beheersing door: Indien de gemeente geen beleid opstelt voor de periode na 2014 en daaraan middelen koppelt kan geen uitvoering meer worden gegeven aan de taak en mogelijk resterende geluidsaneringsopgave. De saneringsopgave geluid kent overigens een meerjarenprogramma tot 2030.
24 Leerlingenvervoer. Kans: 26% - 50%. Restrisko: PM. Risicostrategie: Beheersen	Het leerlingenvervoer is een open-einde regeling. Door toename van individuele leerlingenproblematiek en het open-einde karakter ontstaat een financieel risico. Beheersing door: Strikte uitvoering van de gemeentelijke verordening leerlingenvervoer, haalbaarheidsonderzoek invoer km-grens (waarbinnen geen aangepast vervoer mogelijk is) voor het speciaal basisonderwijs, initiëren van combinatievervoer naar scholen binnen de gemeente en het optimaliseren van het combinatievervoer met regiogemeenten.
25 Poppodium. Kans: 26% - 50%. Restrisko: PM. Risicostrategie: Vermijden en beheersen	De exploitatieprognose van het ondernemingsplan voor de exploitatie van de culturele functie is niet sluitend. Ten aanzien van de fysieke realisatie van het poppodium is nog geen definitieve raming van de bestekken beschikbaar. Hierdoor is nog niet geheel duidelijk of het poppodium binnen het beschikbare budget kan worden gerealiseerd. Beheersing door: Bijsturen in het exploitatieplan- en ontwerp.
26 Garantstelling Venlo voor een lening van Exploitiemaatschappij Villa Flora BV. Kans: 11% - 25%. Restrisko: € 456.250. Risicostrategie: Accepteren	- De gemeente Venlo staat garant tegenover de ASN-Bank voor 20% van een lening aan de Exploitiemaatschappij Villa Flora BV;- Bij de oprichting van de BV zijn de toen lopende opdrachten in het kader van de bouw van Villa Flora door middel van een rekening courant betaald, voorgefinancierd door Venlo. Risico is dat Villa Flora niet kan voldoen aan de aflossingsverplichting;- In het kader van de dekking van de bouwkosten van Villa Flora bestaat nog onzekerheid over de omvang van de definitief te ontvangen regiogelden en subsidie;- Op aandringen van de provincie is er een collectieve Warmte Koude Opslag (WKO) aangelegd. Hierdoor heeft de WKO ruim € 1 miljoen meer gekost. Onzeker is of deze meerkosten verhaald kunnen worden.'- Het merendeel van de verhuurbare vloeroppervlakte is met huurovereenkomsten voor meerdere jaren verhuurd. Voor een deel is dit nog niet het geval. Beheersing door: - Via de aandeelhoudersrol toezicht houden en de bedrijfsvoering monitoren;- Het verkrijgen van hypothecaire zekerheid;- Eventueel bijstorting in het eigen vermogen door aandeelhouders;;- Overleg met de provincie om te komen tot een eindafrekening;- De gemeente Venlo zal bij het niet ontvangen van de nog resterende subsidiegelden deze bedragen doorleggen naar Villa Flora BV. Bij de oprichting van de BV is besloten tot het doorleggen van alle rechten en plichten naar de BV.

Begroting 2014	Samenvatting concrete risico en beheersmaatregelen
27 Afschaffen hondenbelasting. Kans: 11% - 25%. Restrisco: € 137.500. Risicostrategie: Accepteren	De uitspraak van het Gerechtshof Den Bosch in januari 2013 in de beroepsprocedure gemeente Sittard-Geleen met betrekking tot de heffing van de hondenbelasting leidt er mogelijk toe dat deze niet meer door gemeente geheven mag worden. De uitspraak ligt ter cassatie voor aan de Hoge Raad. Beheersing door: De hondenbelasting maakt in de huidige opzet onderdeel uit van de algemene dekkingsmiddelen. Mochten deze inkomsten niet of niet meer geheel gerealiseerd kunnen worden, dan leidt dit tot een verhoging van de overige belastingen en/of bezuinigingen.
28 Cultuurhistorische vondsten. Kans: 11% - 25%. Restrisco: PM. Risicostrategie: Accepteren	Door wettelijke verplichting wordt steeds meer onderzoek verricht naar cultuurhistorische waarden. Op voorhand is niet in te schatten welke waarden gevonden worden en welke verplichtingen deze met zich meebrengen. Beheersing door: In een vroeg stadium het belang van cultuurhistorisch onderzoek onder de aandacht brengen en inschattingen omtrent kosten van onderzoek en eventuele vondsten ramen.
29 Planschade. Kans: 51% - 100%. Restrisco: PM. Risicostrategie: Accepteren	Geactualiseerde bestemmingsplannen maken gebruik van de meest recente standaardbepalingen. Hierdoor kunnen bepalingen in het geactualiseerde plan afwijken van de bestemmingsbepalingen uit het voorgaande plan. Dit kan leiden tot planschadeverzoeken. Beheersing door: Vooraf met initiatiefnemers afspraken maken over vergoedingen omtrent planschade. Daarnaast wordt juridisch getoetst op ontvankelijkheid van verzoeken tot planschade.
30 Zorgplicht gemeente. Kans: 11% - 25%. Restrisco: PM. Risicostrategie: Accepteren	Als gevolg van de economische crisis en de door de raad besloten bezuinigingsmaatregelen bestaat er een kans dat instellingen failliet zullen gaan. Op basis van zorgplicht zal de gemeente mogelijk een aantal taken noodgedwongen moeten overnemen. Beheersing door: Sturen op minimalisering van risico's: afbouwen garantstellingen, kritisch omgaan met bevoorschotting bij subsidies, extra aandacht voor bedrijfsvoeringsaspecten zoals liquiditeit/solvabiliteit in tussentijdse rapportages en verantwoordingen.
31 Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. Kans: 11% - 25%. Restrisco: PM. Risicostrategie: Accepteren	Als de maatregelen uit het luchtkwaliteitsplan niet worden uitgevoerd, voldoet Venlo niet aan de luchtkwaliteitseisen en zullen de subsidiegelden worden teruggevorderd.
32 Wijzigingen in wet- en regelgeving. Kans: 26% - 50%. Restrisco: PM. Risicostrategie: Accepteren	Onduidelijkheid over de ingangsdatum van bepaalde wet- en regelgeving bemoeilijkt de implementatie hiervan. Beheersing door: Implementatietrajecten van wet- en regelgeving op de voet volgen om inbedding in gemeentelijk beleid en regelgeving soepel te laten verlopen.
33 Niet kunnen uitvoeren van toezichthoudende taken. Kans: 11% - 25%. Restrisco: PM. Risicostrategie: Beheersen	Door het niet beschikbaar stellen van het budget kunnen toezichthoudende taken niet worden uitgevoerd. Dit kan mogelijk consequenties hebben voor de riolering (aantasting vanwege illegale lozingen). Beheersing door: Bedrijven wijzen op naleving vergunningvoorschriften.

6.3 Grondbeleid

Inleiding

Deze paragraaf Grondbeleid begint met een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de programmabegroting. Vervolgens wordt ingegaan op de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert. Dan volgt een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie, met aansluitend een prognose van de mogelijke winstneming. Besloten wordt met de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's.

De paragraaf Grondbeleid geeft een beeld van het te voeren grondbeleid 2014 op hoofdlijnen. Nadere uitwerkingen van grondbeleid en grondexploitaties zijn opgenomen in de Nota Ontwikkelbedrijf 2014.

6.3.1 Visie op het grondbeleid

Het grondbeleid is overheidsbeleid dat is gericht op de markt waar de grond wordt gekocht, geëxploiteerd, ontwikkeld en verkocht. Het omvat zaken als verwerving van grond, voorkeursrecht, onteigening, tijdelijk beheer, grondexploitatie, bouwrijp maken, aanleg nutsvoorzieningen, inrichting van de openbare ruimte en kostenverhaal.

Het grond- en vastgoedbeleid beoogt bij te dragen aan:

- het realiseren van maatschappelijke doelstellingen van de gemeente Venlo door het ontwikkelen van ruimtelijke fysieke initiatieven en door het beheren en onderhouden van vastgoed (vastgoedbeheer);
- de kwaliteit van de ruimtelijke inrichting;
- een rechtvaardige verdeling van kosten en baten die ontstaan als gevolg van interventies door de gemeente, en/of particulieren op het terrein van de ruimtelijke inrichting.

De gemeente Venlo voert in principe een actief grondbeleid, waarbij zij zelf de grond exploiteert. De gemeente koopt, ontwikkelt en verkoopt zelf grond, daar waar gemeentelijk initiatief nodig is om ontwikkelingen tot stand te brengen en gelijktijdig maximale sturing te houden. De gemeente treedt dan ook privaatrechtelijk op. Gezien de economische situatie zijn de verwachtingen ten aanzien van de ontwikkelmarkt niet van dien aard dat zich op de kortere termijn – zeker voor 2014 – veel nieuwe activiteiten zullen aandienen.

De gemeente streeft er naar om vóór de vaststelling van het bestemmingsplan met partijen tot (anterieure) overeenstemming te komen over de ruimtelijke invulling en het verhaal van de kosten. Als de verwachting is dat dit niet lukt, bereidt zij een exploitatieplan voor. Daarin zijn onder andere de te verhalen kosten opgenomen. Een exploitatieplan dient in voorkomend geval gelijktijdig met het bestemmingsplan te worden vastgesteld.

In steeds meer situaties kiest de gemeente voor faciliterend grondbeleid. Ze sluit dan met een grondeigenaar een contract over de locatieontwikkeling. Indien bedrijven of particulieren al grondposities innemen in gemeentelijke exploitatiegebieden wordt gezocht naar samenwerking om de realisatie van het veranderingsproces gestalte te geven.

Bij het realiseren van ruimtelijke fysieke initiatieven kiest de gemeente voor gebiedsontwikkeling en een gebiedsgerichte benadering. Gebiedsontwikkeling behelst het ontwikkelen en realiseren van gebieden en terreinen die bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen van de gemeente Venlo. De ontwikkeling vindt plaats door voor eigen rekening en risico bouwgrond te verwerven, beheren en bouw- en woonrijp te maken met het doel die te verkopen of in erfpacht uit te geven.

De gebiedsontwikkeling in Venlo betreft vrijwel geheel het ontwikkelen van inbreidingslocaties. De beleidsafdelingen zorgen ervoor dat bewoners en maatschappelijke partijen, zoals welzijnsorganisaties en woningbouwcorporaties, nadrukkelijk bij de initiatieven worden betrokken.

6.3.2 Wijze waarop de gemeente Venlo het grondbeleid uitvoert

Algemeen

Het grondbeleid wordt uitgevoerd door het Ontwikkelbedrijf van de gemeente Venlo. Dit gebeurt via de methodes van projectmatig werken en procesmanagement.

In het kader van procesmanagement zijn binnen de gemeente 21 hoofdprocessen gedefinieerd en opgenomen in de zogenaamde procesplaat. Het Ontwikkelbedrijf is verantwoordelijk voor de hoofdprocessen “ontwikkelen en realiseren van ruimtelijk-fysieke initiatieven” en “beheren en onderhouden van vastgoed” (vastgoedbeheer). De hoofdproducten, producten en subproducten die vanuit beide hoofdprocessen worden gerealiseerd zijn uitgewerkt in deel A van de Nota Ontwikkelbedrijf 2012. In de Nota Ontwikkelbedrijf 2014 wordt m.b.t. deel A volstaan met het vermelden van de wijzigingen van een aantal parameters t.o.v. de Nota van 2013.

Het grondbeleid moet optimaal bijdragen aan het realiseren van de maatschappelijke doelen van de gemeente Venlo. Daarom worden alle ruimtelijk fysieke initiatieven, die vanuit de beleidsafdelingen van de gemeente worden aangedragen, zorgvuldig beoordeeld in het Wegingsoverleg. Na een positief advies uit de weging legt de beleidsafdeling het initiatief ter besluitvorming voor aan het College of de Raad. Na een akkoord en het beschikbaar stellen van een krediet worden deze grondexploitaties / projecten via de methode van projectmatig werken verder ontwikkeld en gerealiseerd door het Ontwikkelbedrijf als ambtelijk opdrachtnemer.

Het Ontwikkelbedrijf monitort de voortgang van de onderhanden grondexploitaties. Dit gebeurt via periodieke rapportages, die inzicht geven in de stand van zaken van exploitaties en die het management in staat stellen om bij te sturen. De Raad wordt halfjaarlijks geïnformeerd over de voortgang van majeure projecten. In deel B van de nota Ontwikkelbedrijf, “de risiconota”, wordt jaarlijks een beeld gegeven van de exploitaties in portefeuille en wordt een uitspraak gedaan over het weerstandsvermogen van het Ontwikkelbedrijf. Zie de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's.

Specifiek

- Een exploitatieplan voor een grondexploitatie, dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Raad, is altijd sluitend. De opbrengsten moeten altijd groter of gelijk zijn aan de kosten.
- Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt een voorziening getroffen bij een verwacht tekort van een lopende grondexploitatie.
- Van een grondexploitatie wordt winst genomen voor zover de boekwaarde van een grondexploitatie negatief is (de opbrengsten overstijgen de kosten) en de nog te maken kosten de negatieve boekwaarde niet overstijgen.
- Voor tussentijdse winstneming zijn de volgende criteria van toepassing:
 - De betreffende grondexploitatie moet voor 75% zijn gerealiseerd.
 - Er is sprake van een negatieve boekwaarde.
 - Alle risico's zijn bekend en beheersbaar.
- Een winst of verlies op een grondexploitatie wordt toegevoegd of onttrokken aan de Algemene Grondreserve.
- Een grondexploitatie wordt afgesloten wanneer alle werkzaamheden zijn verricht en alle verkopen zijn gerealiseerd.

6.3.3 Actuele prognose van toekomstige resultaten van alle grondexploitaties

Conform de laatst vastgestelde periodieke rapportage heeft de gemeente Venlo ca. 50 grondexploitaties als onderhanden werk. Het totale aantal projecten (inclusief toekomstige en voorraadposities) dat binnen het Ontwikkelbedrijf wordt verzorgd bedraagt ruim 100. Naar verwachting kunnen, eind 2013, 25 projecten van het totaal ook administratief worden afgesloten.

De prognose van de toekomstige resultaten van deze exploitaties bedraagt € 21,4 miljoen positief. Globaal wordt in voornoemd bedrag € 18,7 miljoen geraamd voor Trade Port Noord.

Onderbouwing van de geraamde winstneming

Naar verwachting is in 2014 mogelijk een bescheiden winstneming aan de orde van de exploitaties Trade Port West en Nieuw Stalberg. Dit is afhankelijk van de effectuering van verkopen.

6.3.4 De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves in relatie tot de risico's van grondzaken.

Jaarlijks wordt in de Nota Ontwikkelbedrijf het weerstandsvermogen van het Ontwikkelbedrijf bepaald. Hierbij worden de actuele Algemene Grondreserve, de vermogenspositie (toekomstperspectief na afsluiting van alle complexen) en de herwaarderingsen, tezamen de beschikbare weerstandscapaciteit, afgezet tegen het benodigde weerstandscapaciteit op basis van het risicoprofiel van het Ontwikkelbedrijf.

De Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen definieert de relatie tussen de benodigde- en beschikbare weerstandscapaciteit. Om te bepalen of de beschikbare weerstandscapaciteit toereikend is om de risico's af te dekken, wordt de volgende formule gebruikt:

$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit op basis van risicoprofiel}}$
--

Een ratio lager dan 1,0 duidt op een ontoereikende weerstandscapaciteit, een ratio boven 1,0 geeft aan dat alle geïdentificeerde risico's kunnen worden afgedekt. De gemeente Venlo hanteert een normratio van 1,0.

Ongeacht de uitkomst moet (conform BBV) de daadwerkelijke Bedrijfsreserve het door de Raad vastgestelde minimum niveau hebben. De Bedrijfsreserve wordt jaarlijks inflatoir bijgesteld. De gewenste omvang van de direct beschikbare weerstandscapaciteit is voor 2014 vastgesteld op € 6,3 miljoen.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de som van de hieronder genoemde onderdelen. Per onderdeel is de huidige stand tussen haakjes genoemd. De som bedraagt € 31,3 miljoen.

- (+) Het saldo van de prognose van toekomstige resultaten van exploitaties (€ 21,4 miljoen).
- (+) De Algemene Grondreserve (€ 7,7 miljoen) ¹¹
- (+) De herwaardering van te verkopen gronden (€ 2,2 miljoen)

¹¹ De paragraaf Grondbeleid vloeit voort uit de Nota Ontwikkelbedrijf 2014. Volgens bestendig beleid gaat de Nota uit van de stand van de Algemene Grondreserve (AGR) aan het begin van het begrotingsjaar. Per 31 december 2013 bedraagt de AGR € 7,7 miljoen. De paragraaf Weerstandsvermogen hanteert eveneens op basis van bestendig beleid 31 december 2014 als peildatum, met een AGR van € 8,2 miljoen.

De benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op het risicoprofiel van alle exploitaties. Het vermenigvuldigen van de financiële impact van een risico met de kans van optreden, resulteert in de benodigde weerstandscapaciteit op basis van het risicoprofiel. Medio juni 2013 bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 36,4 miljoen.

De ratio weerstandscapaciteit komt hiermee uit op 0,86 ($31,3 / 36,4$). Dit betekent dat de beschikbare weerstandscapaciteit inclusief de geprognoseerde toekomstige resultaten ontoereikend is om de gekwantificeerde risico's af te dekken. Op basis van deze ratio is er een tekort aan weerstandscapaciteit van € 5,1 miljoen.

Gezien de economische situatie, en daarmee het risico dat toekomstige resultaten niet gehaald worden, is het reëel om de ratio weerstandscapaciteit uitsluitend te bepalen op basis van de direct beschikbare middelen dus de Algemene Grondreserve. Hieruit resulteert een ratio weerstandscapaciteit van 0,21 ($7,7 / 36,4$). Dit betekent dat 79 % van de toekomstige resultaten nog moet worden gerealiseerd worden om de ratio 1 te verkrijgen. In geld uitgedrukt is dat een tekort aan weerstandscapaciteit van € 28,7 miljoen.

6.4 Onderhoud kapitaalgoederen

6.4.1 Algemeen

Vanuit de zorg voor een structureel goed, veilig en efficiënt leef-, werk- en woonmilieu voor de burger geeft de gemeente Venlo jaarlijks aanzienlijke bedragen uit aan het verkrijgen/vervaardigen en onderhouden van kapitaalgoederen. Vanuit de dualisering is het vaststellen en uitvaardigen van beleid of het maken van keuzes als taak neergelegd bij de gemeenteraad. De raad stelt de kaders (kwaliteit, kwantiteit en geld) en het college van burgemeester en wethouders (B&W) voert uit.

Een integrale afweging tussen aanwezigheid van kapitaalgoederen, vastgesteld kwaliteitsniveau, onderhoud en visie is van strategisch belang voor de gemeente en voor de financiële positie (vanuit het vastgestelde kwaliteitsniveau komen de gegevens voort qua benodigde financiële middelen).

Een aantal van de taken waarop kapitaalgoederen betrekking op hebben is verplicht. Zo heeft de gemeente een wettelijke plicht inzake riolering en het onderhoud van wegen. Achterstallig onderhoud kan leiden tot risico's, kapitaalvernietiging en daarbij mogelijke aansprakelijkstelling van de gemeente. De meerjarige onderhoudsprogramma's binnen de gemeente Venlo zijn gebaseerd op beheerprogramma's, zoals o.a. GRP+ en Groot Onderhoud Wegen. Middels deze beheerprogramma's wordt op gestructureerde wijze uitvoering gegeven aan het onderhoud van de infrastructuur, de voorzieningen en de gebouwen binnen de gemeente Venlo.

6.4.2 Wegen (inclusief Civiele Kunstwerken)

Het beheerareaal wegen is verdeeld in hoofdwegen, wegen in wijken, fietspaden, wegen buiten de bebouwde kom en onverharde wegen. Daarnaast valt het wegareaal te verdelen in verhardingssoort. In onderstaande tabel staat het areaal zoals dit momenteel wordt aangehouden voor het wegbeheer en -onderhoud.

[m2]	Totalen	Oost	West	Zuid	Noord
Asfalt	3.416.477	718.022	1.086.091	953.420	658.944
Elementen	2.783.715	801.751	804.013	919.200	258.751
Onverhard	706.324	75.811	265.285	109.568	255.660
Onbekend	12.754	5.372	155	0	7.227
Beton	8.306	0	449	5.702	2.155
Totalen	6.927.576	1.600.956	2.155.993	1.987.890	1.182.737

Het beheerareaal civiele kunstwerken omvat onder meer bruggen, tunnels, duikers, keermuren en kademuren. Naar aanleiding van een eerste inventarisatie, uitgevoerd in 2012, wordt geschat dat gemeente Venlo circa 700 civiele kunstwerken (exclusief duikers) in eigendom, beheer en onderhoud heeft. In 2013 worden inspecties uitgevoerd om een eerste beeld te krijgen van de kwaliteit van de objecten.

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Eind 2012 is een nieuw Meerjarenplan voorziening Groot Onderhoud Wegen (RV 2012-97) vastgesteld, waarin de aangehouden kwaliteitsniveaus zijn opgenomen (voldoen aan de zorgplicht op basis van de Wegenwet, voorkomen van kapitaalvernietiging en huidig kwaliteitsniveau (heel en veilig) handhaven).

Het beheer en onderhoud van de civiele kunstwerken is beleidsmatig nog onvoldoende geregeld en er zijn nog geen kwaliteitsniveaus vastgesteld. Dit beheer en onderhoud werd en wordt uitgevoerd op basis van calamiteiten en incidenten (ad-hoc).

Actuele onderhoudstoestand

De actuele kwaliteit van het wegareaal wordt objectief gemeten aan de hand van de landelijk toegepaste wegbeheersystematiek van het CROW. Aan de hand van de laatst uitgevoerde inspectie in 2013 is vastgesteld dat de kwaliteit van het wegareaal voldoet aan het minimumniveau volgens de vastgestelde kwaliteitsniveaus. Wel is er sprake van een lichte achteruitgang, waarschijnlijk het gevolg van de bezuiniging uit 2012.

De actuele kwaliteit en onderhoudsbehoefte van de civiele kunstwerken is onbekend, omdat de in 2012 gestarte inventarisatie en de inspectie van 2013 nog niet zijn afgerond.

Zijn de onderhouds- en beheerplannen actueel?

Eind 2012 is een nieuw Meerjarenplan voorziening Groot Onderhoud Wegen (RV 2012-97) vastgesteld.

Tevens is in 2012 gestart met het opstellen van beheerplannen voor de producten wegen en civiele kunstwerken.

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar)?

In het Meerjarenplan voorziening Groot Onderhoud Wegen (RV 2012-97) is het benodigde onderhoudsbudget vastgesteld op ruim € 3 miljoen per jaar. Daarnaast is er in de begroting circa € 1,3 miljoen beschikbaar voor onder andere het onderhoud aan bermen, onverharde wegen, wegmarkering en aankoop van civieltechnisch materiaal. Voor het reinigen van wegen is jaarlijks circa € 0,8 miljoen beschikbaar en benodigd.

Voor civiele kunstwerken is geen onderhoudsbudget beschikbaar en doordat inventarisatie en inspectie nog niet zijn afgerond, geen benodigd onderhoudsbudget bekend.

Zijn er knelpunten betreffende de beschikbare onderhoudsbudgetten?

De huidige aanpak van het beheer en onderhoud op basis van de gemeten kwaliteit leidt momenteel tot een kwaliteitsniveau waarbij kapitaalvernietiging wordt voorkomen. Dit is ook vastgelegd in het eind 2012 vastgestelde Meerjarenplan voorziening Groot Onderhoud Wegen (RV 2012-97). Wel zijn er risico's in het opvangen van onvoorzien door de lage stand van de voorziening.

Doordat inventarisatie en inspectie van het beheerareaal civiele kunstwerken nog niet is afgerond en onderhouds- en beheerplan ontbreken, bestaan er risico's ten aanzien van veiligheid op en rond deze objecten. Tevens leidt deze ad-hoc aanpak tot een continue daling van het kwaliteitsniveau, met mogelijk kapitaalvernietiging tot gevolg.

De wettelijke taak tot het inrichten van de BGT (basiskaart grootschalige topografie) per 1 januari 2016 vraagt een zeer grote inspanning in capaciteit en middelen. Deze capaciteit en middelen zijn binnen het product wegen niet voorhanden.

Planning en actiepunten voor 2014

In 2014 worden inventarisaties en inspecties uitgevoerd van de beheerarealen wegen en civiele kunstwerken. Op basis van de resultaten worden beheerplannen opgesteld. Met name voor de civiele kunstwerken zal dit een eerste beeld geven van de kwaliteit en de onderhoudsbehoefte.

Op basis van beschikbare budgetten wordt in 2014 regulier onderhoud uitgevoerd aan de wegen. Voor civiele kunstwerken is geen budget beschikbaar voor onderhoud.

6.4.3 Groen- en speelvoorzieningen

Het beheerareaal groen en speelvoorziening is een belangrijk onderdeel in de beleving van de openbare ruimte. In dit product wordt onderscheid gemaakt in openbaar groen, bomen, bossen en natuurgebieden, hondenpaden, speelvoorzieningen en recreatieve voorzieningen. Onderstaande tabel geeft de areaalgegevens zoals deze momenteel worden aangehouden.

	Totalen	Oost	West	Zuid	Noord
Bomen	56.800 st	13.107 st	19.949 st	15.063 st	8.681 st
Beplanting	2.727.646 m ²	766.702 m ²	1.134.905 m ²	423.439 m ²	402.600 m ²
Hagen	93.173 m	24.157 m	27.510 m	29.474 m	12.032 m
Gras	5.014.412 m ²	928.653 m ²	1.942.633 m ²	1.206.763 m ²	936.363 m ²
Verharding	361.313 m ²	88.871 m ²	143.627 m ²	85.335 m ²	43.480 m ²
Vijvers	189.719 m ²	49.825 m ²	64.074 m ²	64.840 m ²	10.980 m ²
Speelplekken	256 locaties, 1489 speeltoestellen				
Hondenpaden	140 hondenpaden, 30 uitrenplekken				

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Voor het beheerareaal groen en speelvoorzieningen worden nog steeds de in 2007 vastgestelde kwaliteitsniveaus (raadsvoorstel 31-2007) volgens de systematiek van Integraal Beheer Openbare Ruimte aangehouden.

Actuele onderhoudstoestand

Aan de hand van beheerschouwen is vastgesteld dat de kwaliteit van het areaal groen en speelvoorzieningen momenteel voldoet aan het minimumniveau volgens de vastgestelde kwaliteitsniveaus. Daarnaast worden de speelvoorzieningen ook nog op veiligheid geïnspecteerd en beheerd.

Naast de technische onderhoudstoestand, bleek uit de meest recente stadspeiling dat 77% van de inwoners tevreden is over de groenvoorziening in de buurt en dat 65% tevreden is over de speelvoorzieningen.

In 2012 is een overzicht samengesteld van de inmiddels ruim 100 particuliere initiatieven in het onderhoud van het openbaar groen. Dit overzicht wordt continu bijgehouden en geactualiseerd. Tevens is een procedure opgesteld die het voor inwoners en bedrijven makkelijker maakt aanvragen tot participatie te doen.

Zijn de onderhouds- en beheerplannen actueel?

Het groenbeleidsplan Venlo uit 1994 is verouderd en dient vervangen te worden en groenbeheerplannen ontbreken. De onderhoudsbestekken zijn actueel, waarbij gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid tot inbesteding bij de WAA.

De nota "ruimte voor de jeugd" is eind 2002 vastgesteld en is in 2013 vervangen door de nota "de openbare ruimte van Venlo in beweging". In deze nieuwe nota wordt naast spelen ook gekeken naar sport en recreëren.

De aanpak van overlast door hondenpoep is in 2011 nogmaals volledig beschreven en in april 2011 door het college behandeld.

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar)?

Voor een duurzaam onderhoud van het openbaar groen, op basis van de vastgestelde kwaliteitsniveaus, is jaarlijks circa € 3 miljoen beschikbaar. Daarbij wordt opgemerkt dat het beheer en onderhoud van bomen als gevolg van bezuinigingen in de periode 2011 t/m 2013 beperkt werd tot het voorkomen en verhelpen van onveilige situaties.

Voor het beheer en onderhoud van bossen en natuurgebieden is jaarlijks circa € 0,28 miljoen beschikbaar

De speel- en recreatieve voorzieningen hebben jaarlijks circa € 0,27 miljoen beschikbaar voor het regulier onderhoud en het borgen van de veiligheid.

Het beheer en onderhoud van de hondenpaden en uitrenplaatsen vraagt jaarlijks € 0,15 miljoen.

Door het opstellen van een beheerplan groen zal in 2014 inzichtelijk worden wat de daadwerkelijk benodigde onderhoudsbudgetten zijn, rekening houdend met areaalwijzigingen (voornamelijk uitbreidingen) en bezuinigingen.

Zijn er knelpunten betreffende de beschikbare onderhoudsbudgetten?

Het gegevensbeheer van het groenareaal is een intensieve taak, waarvoor binnen de huidige budgetten onvoldoende capaciteit en middelen beschikbaar zijn. Daarnaast vraagt de wettelijke taak tot het inrichten van de BGT (basiskaart grootschalige topografie) per 1 januari 2016 een zeer grote inspanning in capaciteit en middelen. Deze capaciteit en middelen zijn binnen het product groen niet voorhanden.

Door het verouderde beleid is op verschillende fronten een adequate invulling van de verschillende taken niet mogelijk. Onder andere het ontbreken van een adequaat bomenbeleidsplan leidt regelmatig tot ontevredenheid en discussie met burgers en in projecten.

De bezuiniging op het onderhoudsbudget voor bomen in de periode 2011 t/m 2013 leidt mogelijk tot achteruitgang in de kwaliteit en over enkele jaren tot onveiligheid en kapitaalvernietiging. Vanaf 2014 moet blijken of de beschikbare middelen voldoende zijn om achterstanden weg te werken en onveiligheid en kapitaalvernietiging te voorkomen.

Planning en actiepunten voor 2014

Vernieuwen van beleid ten aanzien van groen en speelvoorzieningen door samenwerking binnen het domein en het opstellen van beheerplannen door de beheerafdeling. Daaraan gekoppeld het vernieuwen van de kwaliteitskaart van de openbare ruimte op basis van de systematiek voor Integraal Beheer Openbare Ruimte.

Naast het uitvoeren van het regulier groenonderhoud wordt ook in 2014 nadrukkelijk een beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid en zelfwerkzaamheid van de inwoners. Ook worden de mogelijkheden onderzocht om bijvoorbeeld bedrijven en instellingen meer te betrekken bij het onderhoud van de openbare ruimte, bijvoorbeeld in de vorm van adoptie van groenareaal.

6.4.4 Riolering en regenwatersystemen

De term 'riolering' dekt sinds de invoering van de verbrede zorgplicht in 2007 niet meer geheel de lading. Een passender benaming is 'riolering en regenwatersystemen', oftewel 'verbrede riolering'.

Onder de kapitaalgoederen 'riolering en regenwatersystemen' vallen de ruim 600 kilometer vrij verval rioolbuizen die in Venlo in de grond liggen, verdeeld over gemengde riolering en vuilwater- en regenwaterriolering in (verbeterd) gescheiden stelsels of infiltratieleidingen. Daarnaast is, veelal in de buitengebieden, circa 82 km drukriool aanwezig met ongeveer 75 hoofdgemalen en circa 350 minigemalen. In de verhardingen liggen ruim 30.700 kolken om het regenwater in te zamelen. Ook omvat het systeem diverse schuiven, kleppen, bergbezinkbassins, wadi's en infiltratievoorzieningen om regenwater te bergen en zonodig te transporteren, de regenwateroverlast te beperken en de vuiluitworp op oppervlaktewater te reduceren. Dit gehele riolering- en regenwatersysteem is ingericht om het afvalwater van de circa 46.000 rioolaansluitingen en het regenwater van de 1375 hectare aangesloten verhard oppervlak te verwerken.

In december 2007 is het verbrede gemeentelijk rioleringsplan met de financiële exploitatie 2008-2017 door de gemeenteraad vastgesteld. In juni 2011 is de geactualiseerde financiële exploitatie 2011-2020 vastgesteld. De beleidsontwikkelingen zijn zodanig dat het in 2007 vastgestelde beleid niet wijzigt. Het GRP+ 2008-2017 'Droge voeten in een gezonde leefomgeving' kan dan ook als vigerend beleidsplan van kracht blijven met inachtneming van de geactualiseerde financiële exploitatie 2011-2020.

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Een van de uitgangspunten bij het GRP+ is het principe 'sober en doelmatig'. In het GRP+ zijn in verband met het op een doelmatige wijze invulling geven aan de zorgplicht voor regen en afvalwater zeven doelen opgesteld:

- Inzamelen en transporteren van afvalwater, essentieel voor volksgezondheid en milieu.
- Regenwater gecontroleerd afvoeren.

- Verbeteren van de oppervlaktewaterkwaliteit, grondwaterkwaliteit verbeteren en handhaven van bodemkwaliteit.
- Beperken en voorkomen van (grond)wateroverlast.
- Minimaliseren kans op calamiteiten, voorkomen van andere vormen van overlast.
- Een goed functionerend rioolstelsel, doelmatig beheer en onderhoud.
- Bevorderen duurzaam waterbeheer, bewustwording duurzaam waterbeheer.

Op basis van de hierboven genoemde doelen zijn functionele eisen en maatstaven opgesteld die betrekking hebben op de afval-, hemel- en grondwatertaken. Deze zijn in het GRP+ 2008-2017 weergegeven in de tabel in bijlage 4. Vervolgens heeft er een vertaalslag plaatsgevonden naar de benodigde maatregelen op hoofdlijnen. De uit te voeren maatregelen worden in een jaarlijks uitvoeringsprogramma door het college vastgesteld.

Actuele onderhoudstoestand

De staat van de riolering en regenwatersystemen wordt gemonitord. Hiertoe bestaat voor de diverse onderdelen een reiniging- en inspectiecyclus. Op basis van de analyse van de inspectieresultaten worden de noodzakelijke beheer- en onderhoudsresultaten vastgesteld.

Zijn de onderhoud- en beheerplannen actueel?

De resultaten van de onderhoud- en beheerplannen zijn verwerkt in de actualisatie van het GRP+.

De benodigde onderhoudsbudgetten

De benodigde onderhoudsbudgetten zijn weergegeven onder instandhouding en exploitatielasten in de exploitatie GRP+ 2011-2020

Knelpunten betreffende de beschikbare onderhoudsbudgetten

Op grond van de inspectieresultaten uit het verleden is het uitvalpercentage de komende exploitatieperiode geschat op ca. 0,75 % ten opzichte van de totale lengte vrijval stelsel (611 km). Het gehanteerde uitvalpercentage duidt op een behoorlijk lange technische levensduur van het rioolsysteem, theoretisch 133 jaar. Het is niet uit te sluiten dat in de toekomst meer uitval zal ontstaan gezien de steeds toenemende leeftijd van de nog niet gerepareerde stelselonderdelen. In de huidige planperiode is hiervoor geen reservering opgenomen. Zodra een significante stijging van schadebeelden uit cyclische inspectieresultaten hier aanleiding toe geeft, zal hierop worden geanticipeerd. Er zullen dan extra middelen worden gezocht. Het niet aanvullen van deze middelen zal anders op termijn ertoe leiden dat er een grotere kans op schade aan het riool en de bovengelegen verharding kan optreden. De daarmee gepaard gaande herstelkosten zullen naar verwachting groter zijn.

Planning en actiepunten voor 2014

Eind 2013/begin 2014 wordt het uitvoeringsprogramma 2014 ter goedkeuring aan het college voorgelegd. Dit jaarlijkse operationele programma geeft een nadere uitwerking van het GRP+ waarin voor het desbetreffende jaar concreet wordt aangegeven welke voorzieningen worden aangelegd (watertaken), welke onderzoeken zullen worden uitgevoerd en welke instandhoudingmaatregelen worden getroffen. In overeenstemming met het vastgestelde beleidskader binnen de gemeente Venlo zal een (financiële) actualisatie van het plan tenminste iedere drie jaar aan de gemeenteraad worden voorgelegd. In 2014 staat een actualisatie van de exploitatie GRP+ gepland.

Instandhouding en watertaken

De maatregelen hebben behalve instandhouding ook betrekking op verdere aanpassingen van het systeem. Zoals de terugdringing van vuiluitworp op oppervlaktewater via riooloverstorten in diverse stadsdelen.

Het verminderen van de kans op wateroverlast door middel van optimalisatie van het rioolsysteem.

Dit gebeurt door het benutten van restberging en capaciteit in het bestaande stelsel en afkoppelen. Door middel van afkoppelen worden regenwater en vuilwater van elkaar gescheiden. Dit heeft behalve de vermindering van de kans op wateroverlast ook een gunstig effect op de vuiluitworp naar het oppervlaktewater en het grondwater. Bovendien wordt er minder regenwater naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie van het waterschap afgevoerd wat een gunstige invloed op het zuiveringsproces betekent. Als gevolg van de structurele bezuiniging vanaf 2013 zal de omvang van het afkoppelen vanuit het GRP afnemen (minder meeliftkansen). Bij doorontwikkeling van de voorspelde klimaatsveranderingen zal de kans op wateroverlast minder snel afnemen, dan wel zelfs toenemen.

Samenwerking

Door samenwerking en afstemming over de benchmarkgegevens tussen de Noord-Limburgse gemeenten onderling, wordt op basis van het principe leren van elkaar, de komende periode naar mogelijkheden voor kostenbesparingen en kennisbundeling in de watersector gezocht. Vooral op het vlak van de intergemeentelijke samenwerking wordt geschat dat er kansen liggen. Daar waar verbreding met bijvoorbeeld het waterschap een verdere synergie kan opleveren, zal deze opgezocht worden.

6.4.5 Vastgoed incl. parkeren

Het onderhoud van de parkeergarages is opgenomen in het circuit: 'Planmatig onderhoud gebouwen'. Om die reden zijn de parkeergarages meegenomen in het onderdeel Vastgoed van deze paragraaf en komen ze niet afzonderlijk terug.

Vastgesteld kwaliteitsniveau

- Gebouwen zoals het stadhuis passen binnen het kwaliteitsniveau 1
- Gebouwen zoals kantoren, archief, musea en gemeenschapshuizen passen binnen het kwaliteitsniveau 2
- Gebouwen zoals binnensportaccommodaties, nieuwe buitensportaccommodaties en woningen, passen binnen het kwaliteitsniveau 3
- Gebouwen zoals noodlokalen en loodsen passen binnen het kwaliteitsniveau 4
- Gebouwen die aangekocht zijn voor amotie of soortgelijke op te heffen gebouwen passen binnen het kwaliteitsniveau 5

Actuele onderhoudstoestand

Kwaliteitsniveau 3 redelijke uitstraling, normale toepassing materialen, gemiddeld afwerkingsniveau, gewenst conditie niveau 2 en/of 3.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel?

Eind 2012 is door de raad het meerjarenplan onderhoud gebouwen 2013-2022 geaccordeerd. Het kwaliteitsniveau van het onderhoud is naar beneden bijgesteld om de bezuinigingen te kunnen dragen (in afwijking van bovenstaand overzicht). Als de financiële ruimte voldoende is zal het meerjarenplan eind 2015 weer leiden tot de oorspronkelijke kwaliteits- en conditie niveaus (zoals boven gesteld).

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar)?

Met betrekking tot de ambtelijke gebouwen is er sprake geweest van prijsstijgingen. De veranderde situatie rond verhuizing naar de Frederik Hendrik Kazerne en de Prinsessesingel in 2009 is van invloed geweest op de kosten van energie en schoonmaak. Deze zijn niet verdisconteerd in de begroting. Tevens zijn de middelen welke beschikbaar zijn vanuit reserve 'brandpreventie gemeentelijke gebouwen' niet volledig ingezet.

Hiertegenover staat dat de vrijval vanuit de reserve ook niet heeft plaatsgevonden in 2012. Deze middelen worden ingezet in 2013 en 2014.

Alle gemeentelijke gebouwen zijn juridisch en economisch eigendom van de gemeente. De gemeente is economisch eigenaar. Vier van de vijf hoofdbewoners (sport, ambtenaren, parkeren en overig) dragen jaarlijks middels een vaste dotatie, vastgesteld door de raad door goedkeuring van het meerjarenplan onderhoud gebouwen, bij aan de voorziening. Jaarlijks wordt aan het college gevraagd de uitgaven voor het onderhoud uit de voorziening te mogen bekostigen.

Jaar	Voorziening	Beginsaldo voorziening per 1 januari	dotatie	onderhouds kosten	Bezuinigings maatregel	Eindsaldo voorziening per 31 december
2013	Overige gebouwen	1.844	545.273	400.199	130.000	16.918
	Sportgebouwen	226.410	500.806	571.198	62.500	93.518
	Ambtelijke gebouw en	3.222	320.118	197.232	45.000	81.108
	Parkeergarages	235.788	210.376	228.149	12.500	205.515
	Scholen	96.461	300.956	283.262	-	114.155
	Totalen	563.725	1.877.529	1.680.040	250.000	511.214
2014	Overige gebouwen	16.918	531.993	432.191	130.000	13.280-
	Sportgebouwen	93.518	500.806	425.828	62.500	105.996
	Ambtelijke gebouw en	81.108	320.118	295.037	45.000	61.189
	Parkeergarages	205.515	210.376	403.391	12.500	-
	Scholen	114.155	300.956	301.097	-	114.014
	Totalen	511.214	1.864.249	1.857.544	250.000	267.919

Zie voor een toelichting op de betreffende reserves en voorzieningen hoofdstuk 7. Meerjarig verloop reserves en voorzieningen.

Zijn er knelpunten betreffende de beschikbare onderhoudsbudgetten?

Door grootschalig de dotaties te korten en budgetten te onttrekken aan de voorzieningen zijn de mogelijkheden tot onderhoud aanzienlijk verkleind. Minder onderhoud betekent een verlaging van de technische levensduur van gebouwen en dus bij verkoop een lagere verkoopwaarde. De gebruikswaarde, de gevoelswaarde en de uitstraling van de gebouwen nemen sneller af.

Planning en actiepunten voor 2014

De bezuinigingsopdrachten van het afgelopen jaar zijn aanleiding geweest het meerjaren onderhoudsplan voortijdig opnieuw vast te laten stellen. Inmiddels wordt nog specifiek per gebouw gepland, waarbij de gebruiker van een gebouw zich met minder tevreden moet stellen.

6.4.6 Sportvoorzieningen

Het sportbedrijf heeft de beschikking over en exploiteert de volgende kapitaalgoederen:

- Een gemeentelijk zwembad (De Wisselslag) inclusief buitenbad;
- Zeven gemeentelijke sporthallen en één niet gemeentelijke sporthal;
- Eén gemeentelijke sportzaal;
- Zestien gemeentelijke gymzalen en één niet gemeentelijke gymzaal;
- Vijftien gemeentelijke buitensportaccommodaties.

Vastgesteld kwaliteitsniveau;

Het kwaliteitsniveau wordt in belangrijke mate bepaald door representativiteit van een gebouw en de activiteiten die daarin plaatsvinden. De gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties passen binnen kwaliteitsniveau 3 (redelijke uitstraling, normale toepassing van materialen, gemiddeld afwerkingsniveau, gewenst conditieniveau 2 of 3). Conditie meting is een beoordeling van een gebouw op basis van de toestand waarin de gebouwelementen zich bevinden. Conditieniveau 2 is goed, 3 is redelijk. Er is een conditiecatalogus opgesteld waarmee de kwaliteit van de velden, de inrichtingselementen, de verhardingen en de beplanting inzichtelijk kan worden gemaakt. De kaders sluiten aan bij de betreffende normen voor velden (NOC*NSF) en inrichting (CROW). Deze normen zijn reeds vastgelegd en landelijk geaccepteerd. De raad heeft eind 2012 (raadsnummer 2012-81) besloten het conditie niveau te verlagen van 3 (redelijk) naar 4 (matig). Wanneer de gebouwen worden onderhouden op een lager conditieniveau, zal het kwaliteitsniveau (uitstraling en functionaliteit) van de gebouwen ook dalen. Dit betekent dat grote renovaties zullen worden uitgesteld. Daarnaast zal in bepaalde gevallen ook de cyclus van de diverse onderhoudswerkzaamheden worden verlengd. Hiermee zullen o.a. schilderwerkzaamheden, dakrenovaties en het vervangen van installaties worden uitgesteld. Dit betekent een vergrote kans op calamiteiten zoals dak lekkages en storingen aan installaties. Dit heeft invloed op de functionaliteit en bruikbaarheid van gebouwen. Verder zullen gebreken zoals bijvoorbeeld uitgesleten voegwerk of een kapotte hemelwaterafvoer minder snel worden hersteld. Dit heeft invloed op de uitstraling van het gebouw.

Actuele onderhoudstoestand;

De staat van onderhoud van de gemeentelijke gebouwen in de sportsector is in het algemeen goed te noemen. Het gemeentelijke zwembad De Wisselslag is qua onderhoud niet meer actueel. Er zijn nog enkele buitensportaccommodaties die tussen nu en 3 jaar zijn afgeschreven. De conditie van deze gebouwen is matig en ze hebben een mindere tot geen uitstraling. De kwaliteit van de sportvelden en overige inrichtingselementen binnen de gemeente Venlo is conform de normering van NOC*NSF en de aangesloten bonden.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel;

Voor alle sportgebouwen ligt er een Meerjaren Onderhoud Plan (MOP). De raad heeft dat plan eind 2012 goedgekeurd. Er ligt een actueel Meerjaren Onderhoud Plan voor de groene en niet groene sportparken binnen de gemeente Venlo.

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar);

De onderhoudsmiddelen voor het planmatig onderhoud van gemeentelijke sportgebouwen staan vermeld in de voorziening "Groot onderhoud sportgebouwen" (toevoegingen en onttrekkingen).

De onderhoudsgelden voor planmatig levensduur verlengend onderhoud van de groene en niet groene sportparken staan als structurele post (€ 280.000) op het investeringsplan en worden na realisatie in de vorm van kapitaallasten in de begroting verwerkt. Deze middelen zijn vooralsnog toereikend. De overige benodigde gelden voor regulier onderhoud van de sportparken zijn opgenomen in de begroting van baten en lasten en zijn in 2012 toereikend gebleken.

Zijn er knelpunten betreffende de beschikbare onderhoudsbudgetten;

Op de voorziening "Groot onderhoud sportgebouwen" is een taakstelling van toepassing, waardoor niet alle gedoteerde middelen beschikbaar zijn voor het gestelde doel. Dit leidt tot het maken van keuzes die op termijn het vastgestelde kwaliteitsniveau in de weg kunnen staan. Door nadere invulling van vastgestelde taakstellingen voor de afdeling Sportbedrijf is er sinds 2012 nog meer druk op het vastgestelde kwaliteitsniveau.

Planning en actiepunten voor 2014;

In 2013 is gestart met de uitvoering van nieuwbouw van sporthal Egerbos 2 en renovatie van sporthal Egerbos 1. Oplevering en in gebruik name vindt in 2014 plaats.

6.5 Financiering

6.5.1 Algemeen

De Wet financiering decentrale overheden (Fido) legt de gemeente de verplichting op zowel in de jaarrekening als in de begroting een treasuryparagraaf in te voegen en een treasurystatuut op te stellen waarin de beleidsmatige infrastructuur wordt vastgelegd. In 2009 zijn enkele wetswijzigingen van kracht geworden en is het gemeentelijke beleid hierop aangepast. Aansluitend hieraan is begin 2010 een aangepast treasurystatuut in werking gesteld.

De treasuryparagraaf is in samenhang met het treasurystatuut een belangrijk instrument voor het transparant maken van de financieringsfunctie. De uitwerking van het treasurystatuut wordt in de treasuryparagrafen van de begroting en de jaarrekening opgenomen. In de begroting wordt ingegaan op de geprognosticeerde beleidsplannen. In het jaarverslag wordt teruggeblikt en aangegeven in hoeverre de voorgenomen plannen zijn gerealiseerd.

Schatkistbankieren

In het Begrotingsakkoord 2013 is afgesproken dat decentrale overheden (gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen) in 2013 gaan schatkistbankieren zonder leenfaciliteit. Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen. Contracten en beleggingen die zijn aangegaan vóór 18.00 uur op 4 juni 2012 zullen worden geëerbiedigd. Zodra de looptijd van die beleggingen is verstreken, vallen de middelen in de schatkist. Voor beleggingen die geen bepaalde looptijd hebben, zoals die in fondsen, is een overgangsregeling opgesteld.

Op dit moment vinden er in Venlo voorbereidende werkzaamheden plaats. Er wordt o.a. een nieuwe bankrekening geopend uitsluitend bedoeld voor het verrichten van transacties met de schatkist en bijbehorende autorisaties en machtigingen worden geregeld. De belegging in het Limburgs Liquiditeiten Fonds valt onder de overgangsregeling. Deze belegging dient minimaal in zeven jaar tijd, met ingang van 2013, in gelijke bedragen afgebouwd te worden. Uiterlijk 1 januari 2014 dient het schatkistbankieren operationeel te zijn.

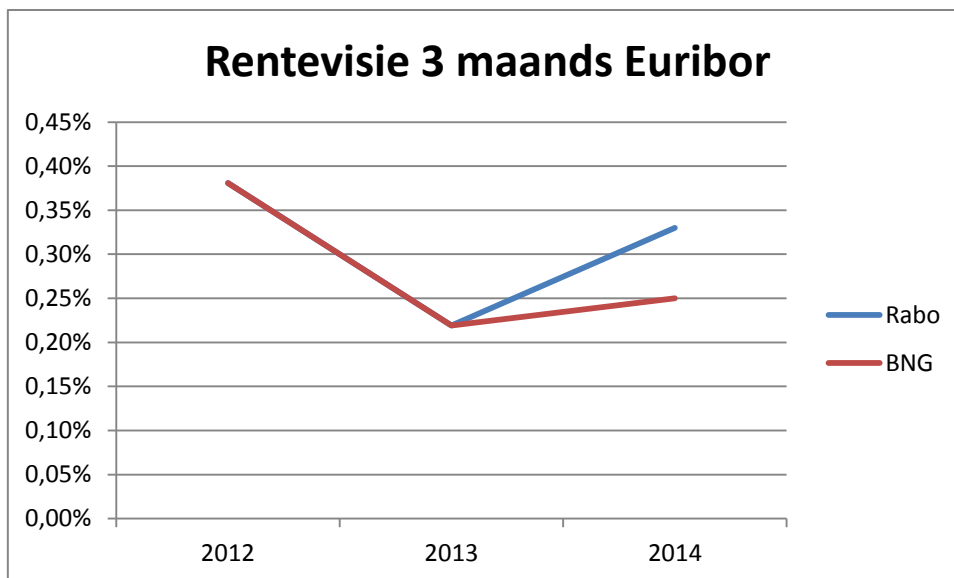
De gevolgen van het schatkistbankieren drukken zich met name uit in de (lagere) rendementen die worden behaald over de tijdelijke overtollige middelen. Decentrale overheden zullen op de deposito's een rente vergoed krijgen die gelijk is aan de rentes die de Nederlandse staat betaalt op leningen die ze op de markt aangaat. Over deposito's wordt momenteel¹² een rente vergoed van 0,00% voor drie maanden en 0,07% voor 12 maanden. Ter vergelijking, de BNG vergoedt 0,02% voor drie maanden en 0,10% voor 12 maanden.

6.5.2 Rentebeheer

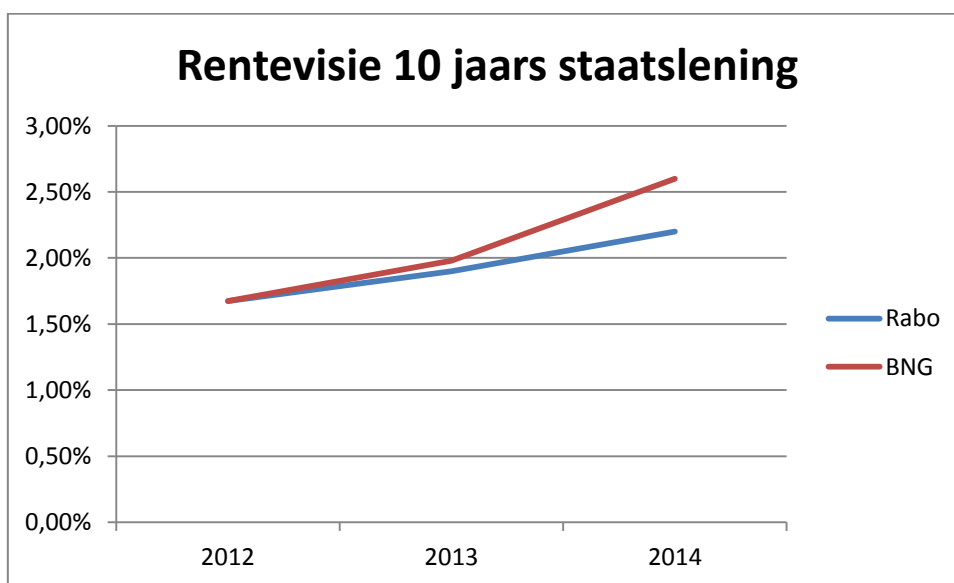
De gemeente Venlo baseert haar renteverwachtingen op de (rente)visies zoals deze worden opgesteld door enkele grote banken. Ook wordt de renteontwikkeling dagelijks gevolgd, onder andere via het Financieel Dagblad en de websites van de BNG en Wallich & Matthes. Onderstaande rentevisie is afgeleid van recent gepubliceerde rentevisies van binnenlandse banken. Benadrukt wordt dat deze visie een momentopname is.

De korte rente (3-maands Euribor) staat momenteel (juli 2013) als gevolg van de financiële crisis nog steeds laag. De verwachting is dat deze rente voorlopig nog laag blijft gezien de uitspraken door voorzitter van de Europese Centrale Bank, Mario Draghi, dat de beleidsrente voorlopig gehandhaafd blijft op 0,50%.

¹² Peildatum 26 juli 2013

Door de aanblijvende schuldencrisis in de zwakkere Europese economieën en de maatregelen die de ECB neemt om de economie op gang te helpen, is ook de rente van de 10-jaars staatslening nog steeds erg laag. In 2013 wordt geen grote rentestijging meer verwacht, maar de Rabobank en de BNG Bank verwachten wel een lichte stijging voor 2014.

Bij besluiten over treasury-acties zullen de actuele verwachtingen met betrekking tot de ontwikkelingen van de rente worden betrokken.

6.5.3 Kasgeldlimiet

Het renterisico op de korte financiering wordt beperkt met een zogenoemde kasgeldlimiet. Hiertoe behoren alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet wordt conform de Wet Fido bepaald op basis van een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van de begrote uitgaven van de gemeente. Voor het jaar 2014 is dat 8,5%. Het begrotingstotaal voor 2014 is € 305 miljoen. Dit betekent dat de kasgeldlimiet 2014 voor de gemeente Venlo € 25,9 miljoen bedraagt.

Onderstaande tabel geeft de gemiddelde liquiditeitspositie weer over de afgelopen vier kwartalen. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de

kasgeldlimiet overschrijdt, dan dient de gemeente de drie kwartaalrapportages toe te zenden aan de toezichthouder, met daarbij een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet. In verband met het hebben van een financieringsoverschot is overschrijding van de kasgeldlimiet de afgelopen vier kwartalen niet aan de orde geweest.

(Bedragen x € 1 mln)

Kasgeldlimiet	3e kwartaal 2012	4e kwartaal 2012	1e kwartaal 2013	2e kwartaal 2013
Kasgeldlimiet	29,20	29,20	27,63	27,63
Gemiddelde schuld				
Gemiddeld overschot	107,99	99,59	78,92	68,19
Ruimte onder limiet (+), overschrijding (-)	137,19	128,79	106,56	95,82

6.5.4 Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel het renterisico bij herfinanciering te beheersen. Dit houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet méér mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Op dit punt is de Wet Fido in 2009 aangepast. Door de norm in relatie tot de begroting te brengen, kunnen openbare lichamen met een vaste schuld die lager is dan het begrotingstotaal de spreidingduur van de financiering verkorten. Treasury zorgt er bij het aantrekken van langlopende geldleningen voor dat de renterisiconorm niet overschreden wordt. In het geval van een onvoorzien toch nodige overschrijding vindt vooroverleg met de provincie plaats.

(Bedragen x € 1 mln)

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
1 Renteherziening	0,00	0,27	0,00	0,14
2 Aflossingen	22,93	14,62	24,52	14,34
3 Renterisico (1+2)	22,93	14,89	24,52	14,47
4 Renterisiconorm (20% van het begrotingstotaal)	61,61	71,14	69,33	65,91
5 Ruimte (+) / Overschrijding (-); (4-3)	38,67	56,26	44,81	51,44

6.5.5 Financieringspositie

In 2014 is een financieringstekort geraamd van circa € 65 miljoen. Hierbij wordt er van uitgegaan dat de ruimte in de kasgeldlimiet uit de begroting 2014 (€ 25,9 miljoen) voor ongeveer € 10 miljoen wordt benut. Voor het overige tekort zullen langlopende geldleningen worden afgesloten. Bij het aangaan van een vaste geldlening worden conform het treasury statuut bij minimaal drie instellingen offertes aangevraagd. Het restantbedrag van de opgenomen geldleningen zal eind 2014, inclusief nieuwe leningen, circa € 397,9 miljoen bedragen. Hiervan is een bedrag ad € 14,4 miljoen onder dezelfde voorwaarden door verstrekt aan de woningcorporaties.

6.5.6 Kasbeheer

Het liquiditeitenbeheer is gericht op het optimaliseren van het rendement van de beschikbare liquiditeiten en het minimaliseren van de rentelasten. Dit geschiedt door het dagelijks uitvoeren van saldo regulatie. Hiervoor heeft de gemeente een overeenkomst gesloten met de huisbank die deze activiteiten voor ons uitvoert.

Vanaf 1 januari 2014 schrijft de wet schatkistbankieren voor dat alle overtollige middelen boven het drempelbedrag verplicht afgestort worden in de schatkist van de staat. Het drempelbedrag betreft 0,75% van het begrotingstotaal en bedraagt voor 2014 € 2,3 miljoen. De beschikbare liquide middelen tot aan het drempelbedrag worden tegen gunstige rentes uitgezet op zakelijke spaarrekeningen. Voor deze uitzettingen geldt het treasury statuut als

norm, waarin onder andere is aangegeven dat instellingen waarbij het geld wordt uitgezet minimaal over een AA-minus rating moeten beschikken, afgegeven door ten minste twee erkende rating bureaus.

6.5.7 Liquiditeitenplanning

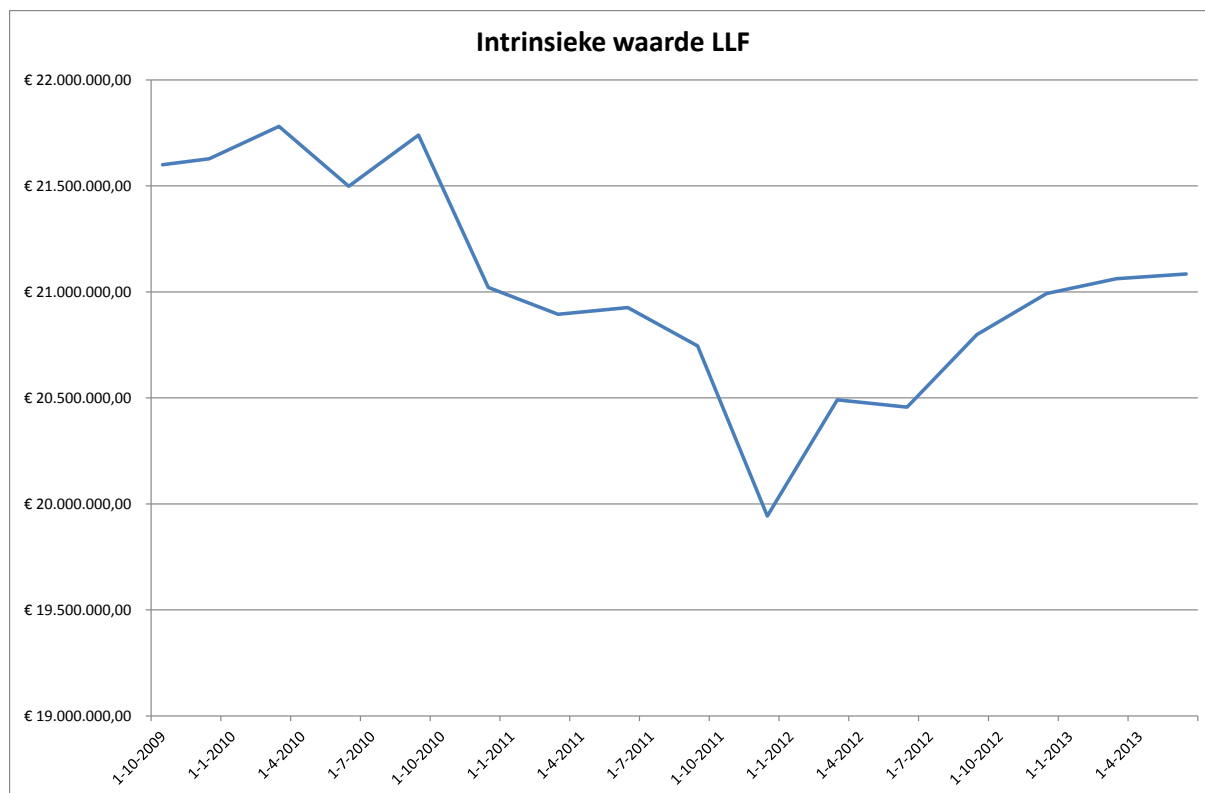
Onvoldoende of niet tijdige informatie van in- en uitgaande geldstromen kan leiden tot rentenadelen doordat teveel of te weinig geld wordt aangetrokken of uitgezet. Een liquiditeitenplanning is dan ook noodzakelijk om de afdeling die belast is met het aantrekken en uitzetten van geldstromen te voorzien van de juiste informatie. Deze informatie betreft onder meer het verloop van exploitatieontvangsten en -uitgaven alsmede uitgaven en inkomsten van investeringen en financieringen. Bij de raming van de financieringslasten voor 2014 is gebruik gemaakt van de inzichten die zijn verschaft door middel van de liquiditeitenplanning. Het totaal aan verwachte uitgaande geldstromen voor 2014 bedraagt € 375 miljoen.

6.5.8 Belegde middelen

In oktober 2009 heeft de gemeente Venlo € 21,6 miljoen belegd in het Limburgs Liquiditeiten Fonds (LLF). Deze middelen kwamen destijds beschikbaar uit de verkoop van de aandelen Essent. Het LLF is een volledig FIDO- en RUDDO-proof (Financiering Decentrale Overheden / Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden) beleggingsfonds en wordt beheerd door de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank). Het LLF is op basis van een initiatief van de Vegal gemeenten opgericht en betreft een gereserveerd deel van een bestaand fonds bij de BNG. In 2009 was de verwachting dat de gezamenlijke Vegal gemeenten € 100 miljoen zouden gaan beleggen in dit fonds. De gemeente Venlo heeft in 2009 geparticipeerd met een intentie van 3 tot 5 jaar, maar wel met de mogelijkheid om op weekbasis uit te kunnen stappen.

Sinds 2010 hanteerde de gemeente Venlo een verwacht rendement van € 0,645 miljoen per jaar. Helaas is over 2010 en 2011 sprake geweest van negatieve resultaten, waardoor de intrinsieke waarde van de portefeuille was afgenomen naar € 20,0 miljoen eind 2011. Hiervoor is in 2011 een voorziening gevormd. In 2012 steeg de intrinsieke waarde van de portefeuille echter naar € 21,0 miljoen ultimo 2012. Dit werd met name veroorzaakt door de daling van de marktrente en het dalen van de risico-opslagen (creditspreads). Hierdoor was het resultaat in 2012 € 1,0 miljoen positief, wat zich in de jaarrekening 2012 tot uitdrukking heeft gebracht door een vrijval uit de voorziening. In de voorziening resteert nu nog een bedrag van € 0,6 miljoen. Op 30 juni 2013 bedraagt de intrinsieke waarde van de portefeuille € 21,1 miljoen.

In de Kadernota 2013 is geamendeerd om het restsaldo van de reserve Essent per direct in zijn geheel in de algemene reserve te storten. Met het oog op dit besluit hebben wij een exit-strategie verwerkt in onderliggende begroting. Dit betekent dat wij in 2013 € 3 miljoen en in 2014 het restant van € 18 miljoen zullen onttrekken uit het LLF. Deze middelen worden aangewend als intern financieringsmiddel. De bespaarde rente wordt ingezet ter compensatie van het te derven rendement op het LLF.

6.5.9 Rekenrente

In de begroting 2014 wordt een rekenrente gehanteerd van 5%¹³. Dit rentepercentage wordt administratief toegerekend aan de investeringen op de staat van activa. De doorberekende rente aan de producten dient als dekking van de werkelijk betaalde rente op opgenomen geldleningen.

6.5.10 Rentelasten en rentebaten

Bedragen x € 1.000

Lasten		Baten	
Externe financieringskosten		Externe baten	
Rente opgenomen langlopende geldleningen	16.592	Rente SVN	15
Rente korte financieringsmiddelen	280	Rente Wel.kom	5
		Rente TPN	3.055
		Rente Villa Flora	67
Interne financieringskosten		Interne baten	
Rente over reserves en voorzieningen	3.564	Rente grondbedrijf	427
Dotatie voorziening TPN	75	Doorberekend aan producten	22.756
		Saldo naar algemene dekkingsmiddelen	5.814
	20.511		20.511

Over het pakket opgenomen leningen betalen we in 2014 gemiddeld 3,91% rente.

¹³ In het najaar 2013 zal worden gezien of de rekenrente naar beneden kan worden bijgesteld in verband met de lage marktrente.

6.5.11 Gegarandeerde geldleningen

Gegarandeerde geldleningen vormen voor de gemeente een risico wegens afgegeven garanties met betrekking tot leningen verstrekt door banken aan derden. Indien een derde in liquiditeitsproblemen komt, heeft de gemeente aan de geldverstrekker de garantie afgegeven dat de gemeente de rente- en aflossingsverplichtingen van die derde overneemt. De gemeente heeft geldleningen waar zij direct voor garant staat alsook geldleningen waarvoor de garantstelling via een tussenschakel plaatsvindt. In het laatste geval moet gedacht worden aan bijvoorbeeld garanties via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw of de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Hier fungeert de gemeente als tertiaire achtervang.

Gemeenten kunnen uitsluitend garanties verlenen voor de uitoefening van de publieke taak. Door de oprichting van diverse waarborgfondsen (Woningbouw (WSW), Zorg (WFZ), Sport (SWS)) wordt aan het begrip 'publieke taak' een steeds engere invulling gegeven, passend binnen de bedoelingen van de Wet Fido. Hierdoor zal het bedrag aan verleende garanties zonder achtervang van een waarborgfonds afnemen. Het beleid is dat geen nieuwe gegarandeerde leningen meer worden verstrekt.

Per 31 december 2012 bedraagt de som van de gegarandeerde geldleningen voor de gemeente Venlo € 470,9 miljoen. Het grootste deel heeft betrekking op het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW), € 436,1 miljoen. Daarnaast heeft een bedrag van € 19,5 miljoen betrekking op NHG-garanties en € 15,3 miljoen betreft overige borgstellingen.

6.5.12 Aan derden verstrekte langlopende leningen

De portefeuille van verstrekte geldleningen van de gemeente Venlo bestaat voor een belangrijk deel uit woningbouwleningen. Als gevolg van de oprichting van het WSW komen hier weinig of geen nieuwe leningen meer bij. Het restantbedrag van deze verstrekte geldleningen bedraagt eind 2012 nog € 15,6 miljoen.

Naast de woningbouwleningen is er nog een aantal leningen verstrekt. Het betreft onder andere de geldlening ad € 15 miljoen die in 2012 is verstrekt aan de commanditaire vennootschap Trade Port Noord (CV TPN). Daarnaast is er een kredietfaciliteit aan CV TPN beschikbaar gesteld ter hoogte van maximaal € 46 miljoen. Deze is in 2012 en 2013 ten dele geëffectueerd.

In 2013 is een lening verstrekt aan Exploitatiemaatschappij Villa Flora B.V. ter hoogte van € 3,1 miljoen.

6.6 Bedrijfsvoering

6.6.1 Organisatieontwikkeling

Voor het inrichten en richten van de gemeentelijke organisatie is de maatschappelijke context, de 'markt' waarbinnen de organisatie opereert, sterk bepalend. De organisatie staat namelijk niet op zichzelf maar kent een aantal, in visiedocumenten en beleidskaders vastgestelde, maatschappelijke doelen en wettelijke taken die het door de inzet van haar schaarse middelen tracht te realiseren.

De uitdaging om vorm te geven aan een organisatie die tegemoet komt aan deze maatschappelijke doelen en wettelijke taken is gevat in de doelstellingen van de Expeditie. Sinds 2007 werken we aan het versterken van de effectiviteit van de ambtelijke organisatie, door de bestuurlijke en ambtelijke aansturing te verbeteren, klantgerichter te opereren, meer integraal te werken, en meer ruimte en verantwoordelijkheid te geven aan medewerkers. Deze verbeteringen zijn de vingeroefening geweest die de organisatie heeft voorbereid om snel in te kunnen spelen op de actuele, nieuwe opgaven: decentralisaties in het sociaal domein, een nieuwe financieel-economische werkelijkheid en de krachtige roep om schaalvergroting en regionale samenwerking.

Voortbouwend op de verbeteringen uit de Expeditie pakt de organisatie de nieuwe opgaven slagvaardig en daadkrachtig op: met de nieuwe stip op de horizon in het vizier verzet de organisatie de bakens. Terwijl 'de winkel open blijft' worden, conform afspraak, taakstellingen ingevuld, de efficiency verbeterd, nieuwe opgaven opgepakt en interne veranderingen in verhoogd tempo doorgevoerd. De organisatie vereenvoudigt hierbij de interne structuur en richt de besturing in zodat we slagvaardig in kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen.

In 2013 vertaalt de organisatie haar opgaven, door middel van bouwopdrachten, naar een nieuwe structuur en een andere werkwijze. Ook zal er kwaliteitsverbetering plaatsvinden zodat de organisatie niet alleen in staat is om adequaat in te spelen op de Venlose ontwikkelingen maar ook van haar verwachte rol als 100.000+ (centrum)gemeente.

Zonder hierbij in ons takenpakket te snijden weet de organisatie de formatiekosten te reduceren. Hiervoor zullen we afscheid moeten nemen van medewerkers die we van werk-naar-werk zullen begeleiden. Dit traject zal vanaf het begin van 2014 vol worden ingezet wanneer de implementatie van de bouwopdrachten in de volle breedte van de organisatie zal plaatsvinden.

Gelet op de opgaven waar de organisatie voor staat zullen de nieuwe contouren grotendeels in 2014 zijn geïmplementeerd. Zes afdelingen en de regionaal georiënteerde staf zullen dan rondom drie domeinen zijn gegroepeerd. Samen zullen zij dan de organisatie vormen die als slagvaardig instrument tot de beschikking staat van het College en de Raad om invulling te geven aan de ambities van de stad en de regio.

6.6.2 Actieprogramma 'verbetering sturing en beheersing'

De gemeente Venlo moet zichzelf telkens aanpassen aan de veranderende omstandigheden¹⁴, om te kunnen voldoen aan de wensen en eisen van de omgeving. De veranderde context dwingt Venlo tot een actieve koerswijziging van de gemeentelijke organisatie en heeft daarmee impliciet gevolgen voor de bedrijfsvoering en de financiële functie in het bijzonder. Daarnaast zijn er de afgelopen periode diverse onderzoeken gedaan met betrekking tot de organisatieontwikkeling en de bedrijfsvoering.

Om hierin een verbeterslag te kunnen maken is in het voorjaar van 2013 het actieprogramma 'verbetering sturing en beheersing' opgesteld. Dit programma is het antwoord op conclusies

¹⁴ Wet- en regelgeving, economisch en financieel veranderende omstandigheden.

en aanbevelingen zoals verwoord in bovengenoemde onderzoeken en de Board- en managementletters van de accountant, gericht op de sturing en beheersing van de financiële functie. Gekozen is voor een compacte integrale aanpak gericht op acties om meer focus en diepgang aan te brengen zodat aan de geconstateerde knelpunten en veranderopgaven concreet tegemoet gekomen kan worden.

Omdat de thematiek divers van aard is, is ervoor gekozen om het programma op te delen in 6 herkenbare sporen waarbij elk spoor is opgedeeld in een aantal onderling gerelateerde (project)opdrachten (totaal 21 projectopdrachten). De doelstellingen en resultaten worden getoetst aan de hand van een 6-tal algemene uitgangspunten.

Schematische weergave actieprogramma 'verbetering sturing en beheersing'

1. Verbetering sturingsmogelijkheden

Doel:

Verbetering van de sturingsmogelijkheden op vooraf gestelde beleidsdoelen inclusief gealloceerde middelen, rekening houdende met de verschillende verantwoordelijkheidsniveaus. Het gaat hierbij o.a. om het opstellen van een nieuwe programmastructuur en doelenboom waarbij de gemeenteraad in staat gesteld wordt om inhoudelijke keuzes tegen elkaar af te wegen en te sturen op inhoudelijke thema's.

2. Eenvoudige P&C Cyclus

Doel:

De Planning & Control (P&C) cyclus is het gemeentelijk spoorboekje waarlangs alle belangrijke bestuurlijke beslisinformatie wordt geleid. Verbetering van de kwaliteit van het bestuurlijke afwegings- en besluitvormingsproces zodat bestuur en de ambtelijke organisatie gefaciliteerd worden de juiste keuzes te maken op basis van een verantwoorde en doelmatige inzet van middelen. Uitgangspunten zijn: eenvoud, snelheid en effectiviteit. Voorbeelden hiervan zijn de vernieuwing van de instrumentaria en procesgang voor wat betreft de kadernota, programmabegroting, productenraming, jaarrekening en voortgangsrapportages.

3. Basis op Orde

Doel:

Duidelijke en logische structuur van de producten- of doelenboom van zowel lijnactiviteiten als projecten en (her)inrichting van de (financiële) administratie zowel voor wat betreft de begroting als de verplichtingen en realisatie. Het gaat hierbij vooral om de administratieve en faciliterende processen. Voorbeelden zijn herinrichting van de huidige (financiële) administraties, reductie van schaduwadministraties en het per kwartaal afsluiten van de administraties waardoor 'realtime' een reëel en betrouwbaar cijfer uit de (financiële) systemen rolt.

4. Optimaliseren control- en beheerorganisatie

Doel:

Opnieuw ontwikkelen en inrichten van de control- en beheerorganisatie en het kwalitatief invullen hiervan. Uitgangspunt hierbij is dat de lijn- en projectorganisatie optimaal gefaciliteerd worden om geformuleerde doelstellingen van de lijn- en projectorganisatie te realiseren en tijdig bij te kunnen sturen indien nodig. In dit spoor is eveneens ondergebracht het stroomlijnen van betrouwbare verslaglegging met het oog op verantwoording en rechtmatigheidsverklaring. Voorbeelden hiervan zijn het opnieuw inrichten van de afdeling bedrijfsvoering en de controlorganisatie en het sturen en organiseren inzake rechtmatigheid voor wat betreft de korte als de lange termijn.

5. Regie bezuinigingsopgave

Doel:

Het inzichtelijk maken van de bezuinigingstaakstellingen en de realisatie van deze taakstellingen, het sturing geven op uitvoering en realisatie van de taakstellingen zodat management en bestuur verantwoording af kunnen leggen inzake de invulling en realisatie van de bezuinigings-taakstellingen.

6. Ondersteuning expeditie 2.0 (organisatieontwikkeling)

Doel:

Het ondersteunen van de expeditie op het gebied van de transformatie van de 'oude' naar de 'nieuwe' organisatie. Het gaat hierbij tot herschikking van budgetten en formaties, budgethouders, mandaat en bevoegdheidsregelingen en inrichting van de personele en financiële inrichting van de administratie. Het gaat hierbij om de ondersteuning van de 'reorganisatie voor wat betreft het aanpassen van de bedrijfsvoering aspecten aan de nieuwe organisatiestructuur.

Bestuurlijke werkgroep verbetering programmastructuur en – sturing

Vanuit de auditcommissie is er een bestuurlijke werkgroep geformeerd met de opdracht het ontwerpen, in structuur én sturing, van een programma – opzet die voldoet aan een aantal criteria. De werkgroep is bezet vanuit het bestuur, ambtelijke directie, ambtelijke adviseurs en ambtelijk lijnmanagement en is hiermee breed georganiseerd en voorziet in een brede afstemming en in het creëren van een breed draagvlak. De sporen 1 en 2 van dit actieprogramma zijn gebaseerd op de opdracht van deze bestuurlijke werkgroep.

Het actieprogramma kent een looptijd tot 1 januari 2015. De resultaten worden periodiek besproken met de auditcommissie van uw raad.

6.6.3 Stand van zaken invulling oude taakstellingen

De gemeente Venlo kent een aantal forse bezuinigingstaakstellingen die zijn herkomst kent vanuit de voorbereidingen van de begrotingen 2010 t/m 2013. Omdat in het verleden vrijwel alle mutaties op de begroting als taakstelling werden geregistreerd liep het bedrag op aan taakstellingen op tot € 66,4 mln. in 2016. Omdat hiermee het volume van de begroting niet is afgenomen als gevolg van veel herschikkingen en technische mutaties is getracht om hieruit de zogenaamde exogene taakstellingen (a.g.v. Kabinetsbeleid) en de overige onontkoombare ontwikkelingen te destilleren, met andere woorden de maatregelen die echt pijn doen en die leiden tot een verlaging van de gemeentelijke middelen. Op deze wijze kan gekomen worden tot het volgende overzicht aan opgelegde bezuinigingstaakstelling met een exogene oorzaak.

Tabel 6.6.1 Exogene taakstellingen

(bedragen x € 1.000)

Analyse taakstellingen 2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017
Exogene ontwikkelingen	14.458	17.382	18.382	19.382	19.382
Onontkoombare ontwikkelingen	7.175	6.943	6.943	6.943	6.943
Totaal taakstellingen 2013-2016	21.633	24.325	25.325	26.325	26.325
waarvan:					
Beleidsmaatregelen	-6.666	-8.798	-10.367	-10.608	-10.608
Bedrijfsvoering	-14.967	-15.527	-14.958	-15.717	-15.717

In de begroting 2013-2016 was een groot deel van de taakstellingen (nog) niet concreet ingevuld met maatregelen. In 2014 stond nog een bedrag van € 14,8 mln. open, oplopend tot zo'n € 19 mln. vanaf 2016. Zie ook onderstaande tabel.

Tabel 6.6.2: Ontwikkeling taakstellingen t/m begroting 2013

(bedragen in € mln)

Exogene taakstellingen	2013	2014	2015	2016	2017
Bedrijfsvoering	15,0	15,5	15,0	15,7	15,7
Beleidsmaatregelen	6,7	8,8	10,4	10,6	10,6
Totaal	21,7	24,3	25,4	26,3	26,3
Ingevuld t/m begr. 2013					
Bedrijfsvoering	8,4	5,5	0,9	1,6	1,6
Beleid	3,4	4,0	6,2	5,6	5,6
Totaal	11,8	9,5	7,1	7,2	7,2
Openstaand begr. 2013-2016	9,9	14,8	18,3	19,1	19,1

In de voorliggende begroting 2014-2017 is een flinke slag gemaakt met het realiseren van de eerder opgelegde taakstellingen. In totaal is er zo'n € 12 mln. aan taakstellingen concreet ingevuld met maatregelen, vooral op het gebied van bedrijfsvoering. Hierdoor staat er nog zo'n € 7 mln. aan "oude" taakstellingen open vanaf 2015 die nog concreet moeten worden ingevuld. Voor 2014 resteert nog zo'n € 5 mln.

Tabel 6.6.3: Ontwikkeling "oude" taakstellingen in begroting 2014-2017

Exogene taakstellingen	2013	2014	2015	2016	2017
Openstaand begr. 2013-2016	9,9	14,8	18,3	19,1	19,1
Ingevuld begr. 2014					
Bedrijfsvoering	3,6	6,8	11,3	11,3	11,3
Beleid	1,9	3,0	0,2	0,9	0,9
Totaal	5,5	9,8	11,5	12,2	12,2
Openstaande taakstellingen 2014					
Bedrijfsvoering	3,0	3,2	2,8	2,8	2,8
Beleid	1,4	1,8	4,0	4,1	4,1
Totaal	4,4	5,0	6,8	6,9	6,9

Voor een bedrag aan € 1,3 mln. in 2013, € 1,4 mln. in 2014 en € 0,3 mln. vanaf 2015 zijn de oorspronkelijke maatregelen niet realiseerbaar gebleken en zijn er alternatieve maatregelen voorgesteld. Het betreft hier de taakstelling ad € 0,6 mln. op de Veiligheidsregio voor 2014, de taakstelling op zwembad de wisselslag ad € 0,63 mln. voor 2014 en 2015 als gevolg van latere verzelfstandiging in regionaal verband, de taakstelling op bedrijfsvoering voor 2013 bij Veiligheid en Handhaving en een deel van het Ontwikkelbedrijf en nog wat kleinere posten. In onderstaande tabel wordt dit zichtbaar.

Tabel 6.6.4: Niet gerealiseerde taakstellingen en vervangende maatregelen

Exogene taakstellingen	2013	2014	2015	2016	2017
Openstaande taakstellingen 2014	4,4	5,0	6,8	6,9	6,9
Niet te realiseren taakstellingen					
Bedrijfsvoering	-1,1	-0,6			
Beleid	-0,2	-0,8	-0,2	-0,2	-0,2
Totaal	-1,3	-1,4	-0,2	-0,2	-0,2
Vervangende maatregelen					
Bedrijfsvoering		1,0			
Beleid		0,3	0,3	0,3	0,3
Totaal	0,0	1,3	0,3	0,3	0,3
Openstaande taakstellingen nieuw					
Bedrijfsvoering	1,9	3,6	2,8	2,8	2,8
Beleid	1,2	1,3	4,1	4,2	4,2
Totaal	3,1	4,9	6,9	7,0	7,0

De niet gerealiseerde taakstellingen voor 2013 worden ten laste gebracht van het budgettaire beeld in de VoRap 2013. Voor 2014 wordt het bedrag van € 1 mln. ingezet voor de takendiscussie. Doordat de takendiscussie met eigen middelen en mensen wordt uitgevoerd is hiervoor geen budget benodigd. Daarnaast wordt separaat een bestemmingsreserve gevormd voor de frictiekosten, samenhangende met de Expeditie. De overige € 0,3 mln. vanaf 2014 wordt opgelost doordat een aantal maatregelen meer heeft opgeleverd dan begroot.

Van de "oude" taakstellingen staat op dit moment nog € 3,1 mln. in 2013 open oplopend naar € 7,0 mln. vanaf 2016.

Een groot deel van deze openstaande taakstelling wordt ingevuld door middel van de organisatieaanpassingen in het kader van de Expeditie 2.0. De totale opgave die hierin meegaat is zo'n € 3,1 mln. in 2014 en € 2,6 mln. structureel vanaf 2015.

Overige openstaande posten zijn de taakstelling "afstoten taken ambtelijke organisatie". Deze taakstelling loopt mee in een apart traject waarin de Raad nauw betrokken wordt. Daarnaast staat er een taakstelling van € 1 mln. op het maatschappelijk domein vanaf 2015 waarvoor nog maatregelen worden uitgewerkt in het kader van het regionaal kompas. Op onderwijs en welzijnsaccomodaties rust een taakstelling van € 0,25 mln. in 2014 oplopend tot € 0,75 mln. vanaf 2016. De uitwerking hiervan wordt ter hand genomen en kan eventueel worden meegenomen in het beeld van het Meerjaren Investeringsplan, waarop ook nog taakstellingen resteren die binnen het afgesproken kapitaallastenplafond moeten worden meegenomen. De taakstelling op de Veiligheidsregio wordt vanaf 2015 meegenomen in de discussie met de Veiligheidsregio over de meerjarenbegroting 2015.

Dit betekent dat feitelijk alle overige taakstellingen die niet als besparingsverlies zijn aangemerkt meelopen in separate trajecten ter invulling hiervan.

6.7 Maatschappelijke partners

Een van de verplichte paragrafen voor de begroting en het jaarverslag is de paragraaf verbonden partijen. Deze verplichting volgt uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De daarbij behorende definitie van verbonden partijen is als volgt beschreven:

‘Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft.’

In 2012 is er, via de beleidsnota ‘Sturing en control maatschappelijke partners’, voor een andere opzet gekozen ten aanzien van de verbonden partijen. Het doel van de beleidsnota is de gemeentelijke organisatie in staat te stellen om goede bestuurlijke afwegingen te maken in de besturing, beheersing, verantwoording en toetsing van maatschappelijke partners. De verbonden partijen worden dan ook verder uitgebreid met gesubsidieerde instellingen die een uniek maatschappelijk belang vertegenwoordigen, respectievelijk een maatwerksubsidie ontvangen.

In de begroting 2013-2016 en de jaarrekening 2012 waren de eerste resultaten zichtbaar. Ook al betekende dit dat niet op alle onderdelen de gewenste output en kwaliteit werd bereikt. In de begroting 2014-2017 is opnieuw een kwaliteitsslag gemaakt en een verdere doorontwikkeling met als doel meer grip op de sturing en control van maatschappelijke partners.

De meest zichtbare aanpassing is dat de uitwerking van de maatschappelijk partners in een aparte bijlage is geplaatst en in deze paragraaf van belang (en verplicht) zijnde informatie overzichtelijk is opgenomen.

De voornaamste verandering zit echter in de verbetering van de geleverde output en het bewustwordingsproces waarbij het belangrijk is te waken voor kansen en bedreigingen bij het aangaan en het monitoren van samenwerkingsverbanden.

De 10 zware maatschappelijke partners staan in een tabel, zo ook de 26 lichte maatschappelijke partners. In lijsten wordt per partner, via een paginanummer, verwezen naar de bijlage geplaatst op internet (http://www.venlo.nl/gemeente_en_beleid/beleid-en-middelen/Pages/default.aspx.) Tot slot worden kort de beëindigde maatschappelijke partners toegelicht.

6.7.1 Maatschappelijke partners zwaar

Lijst maatschappelijke partners zwaar									Bedragen x 1000	
Naam	Plaats	Vorm	Openbaar belang	Verandering in belang gemeente	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2012	In bijlage (pag.)
					1-1-2012	31-12-2012	1-1-2012	31-12-2012		
Belasting-samenwerking Gemeenten en Waterschappen	Roermond	G.R.	Het optimaliseren van maatschappelijk rendement d.m.v. lagere kosten en spreiden van risico's	Verzoek om toetreding meer Gemeentes, waardoor jaarlijkse bijdrage Venlo vermindert	894	792	2.647	2.571	-102	2
Pluim	Venlo	Stichting	Pluim is de grootste uitvoerder van peuterspeelzaalwerk en Voor- en Vroegschoolse Educatieactiviteiten in de gemeente Venlo. Zij verzorgt ongeveer 80% van het aanbod peuterspeelzaalwerk en ongeveer 90% van het aanbod voorschoolse educatie.	Het voornemen is om de subsidiëring voor het reguliere peuterspeelzaalwerk in 2013 te verminderen met € 400.000 en vanaf 2014 met structureel € 600.000. Met de stichting Pluim vindt overleg plaats over de manier waarop dit kan worden opgevangen.	28	-426	1.009	1.398	-426	5
Wel.kom	Venlo / Beesel	Stichting	Wel.kom voert welzijnswerk uit in de gemeente Venlo en Beesel en geeft daarmee samen met andere maatschappelijke partners invulling aan onderdelen van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning.	De gemeente Venlo is bezig met fundamentele beleidswijzigingen in het sociaal-maatschappelijk domein. Was het beleid eerder gericht op het laten uitvoeren van activiteiten ten behoeve van inwoners, nu is het doel juist dat burgers weer zelf vorm geven aan de samenleving.	128	147	467	603	147	9
Theater de Maaspoort	Venlo	Stichting	In stand houden van een voorziening die het (cultureel) profiel van Venlo als aantrekkelijke centrumstad in de Euregio versterkt.	Theater de Maaspoort is ingrijpend gerenoveerd en verbouwd met financiële steun van de gemeente Venlo ad € 15,4 miljoen.	4.678	4.549	8.914	9.297	-128	14
Trade Port Noord	Venlo	C.V.	Realiseren van gebiedsontwikkeling Trade Port Noord.	De BV/CV Trade Port Noord is eind 2012 opgericht. Eerst in 2014 kunnen er financiële gegevens aangeleverd worden over eerste boekjaar 2013.	-	-	-	-	-	17
N.V. Werkland-ontwikkelings-maatschappij Klavertje 4	Venlo	N.V.	Samenwerkingsverband is opgericht met als doelstelling de gebiedsontwikkeling van Klavertje 4 te realiseren	Geen verandering in belang Gemeente.	102	120	83	77	17	19
C.V. Werkland-ontwikkelings-maatschappij Klavertje 4	Venlo	C.V.	Samenwerkingsverband is opgericht met als doelstelling de gebiedsontwikkeling van Klavertje 4 te realiseren.	Naar aanleiding van een raadsconsultatie een langdurige lening beschikbaar gesteld aan de Villa Flora, waarvan de aflossingsverplichtingen in de businesscase van de exploitatie zijn opgenomen.	35.000	37.000	26.000	18.000	1.366	22
Villa Flora	Venlo	B.V.	Realisatie en exploitatie van Villa Flora	Beheersmaatregel met een actieve rol in de aandeelhoudersvergadering	-1.027	-951	15.459	11.438	4	25

Lijst maatschappelijke partners zwaar									Bedragen x 1000	
Naam	Plaats	Vorm	Openbaar belang	Verandering in belang gemeente	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2012	In bijlage (pag.)
					1-1-2012	31-12-2012	1-1-2012	31-12-2012		
Venlo GreenPark	Venlo	G.R.	Tot de gezamenlijke exploitatie is besloten met het oog op de organisatie van de regio Venlo Floriade in 2012. Een groot deel van de investeringen die de regio gemeenten gedaan hebben ten behoeve van het evenement Floriade is hiermee behouden gebleven voor Venlo GreenPark.	Voor de realisatie van de toekomstige exploitatie van Venlo GreenPark heeft Venlo GreenPark besloten een aantal voorzieningen van de Floriade BV over te nemen ter waarde van € 3,95 mln.	0	0	54.328	71.095	0	28
WAA	Venlo	N.V.	Uitvoering geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Wet Sociale Werkvoorziening in de regio Venlo tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.	Onder invloed van veranderende maatschappelijke opvattingen en het economische en financiële tij, staan de tot op heden gemaakte strategische keuzes onder druk. De verwachte tekorten nemen op termijn zodanige vormen aan dat herijking noodzakelijk is. Een van de daarbij gestelde voorwaarden is de beperking van het gemeentelijke risico.	7.784	7.385	7.700	9.013	-399	31

6.7.2 Maatschappelijke partners licht

Lijst maatschappelijke partners licht									Bedragen x 1000	
Naam	Plaats	Vorm	Openbaar belang	Verandering in belang gemeente	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat	In bijlage (pag.)
					1-1-2012	31-12-2012	1-1-2012	31-12-2012	2012	
Attero Holding	Arnhem	N.V.	De provincies en gemeenten trachten met hun aandeelhouderschap de publieke belangen te behartigen	Geen verandering in belang Gemeente	274.152	273.492	544.940	500.834	8.092	34
CBL Vennootschap	Den Bosch	B.V.	De provincies en gemeenten trachten met hun aandeelhouderschap de publieke belangen te behartigen.	Geen verandering in belang Gemeente	127	-	10.088	-	96.158	35
Claim Staat Vennootschap	Den Bosch	B.V.	De provincies en gemeenten trachten met hun aandeelhouderschap de publieke belangen te behartigen.	Geen verandering in belang Gemeente	81	66	3	2	-15	36
Enexis Holding	Den Bosch	N.V.	De provincies en gemeenten trachten met hun aandeelhouderschap de publieke belangen te behartigen.	Geen verandering in belang Gemeente	3.130.900	3.244.100	3.227.800	3.682.600	229.100	38
Publiek Belang Elektriciteits-productie	Den Bosch	B.V.	De provincies en gemeenten trachten met hun aandeelhouderschap de publieke belangen te behartigen.	Geen verandering in belang Gemeente	27.656	1.635	181	155	-62	39
Verkoop Vennootschap	Den Bosch	B.V.	De provincies en gemeenten trachten met hun aandeelhouderschap de publieke belangen te behartigen.	Geen verandering in belang Gemeente	416.018	415.871	74	416	5.853	40
Vordering op Enexis	Den Bosch	B.V.	De provincies en gemeenten trachten met hun aandeelhouderschap de publieke belangen te behartigen.	Geen verandering in belang Gemeente	98	94	1.822.000	1.367.000	-4	41
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)	Den Haag	N.V.	Doel van de deelneming in de BNG bestaat uit schaalvergroting vanuit oogpunt van doelmatigheid, het wederzijds met partners benutten van elkaars kennis, netwerk, systemen en het optimaliseren van financieel rendement.	Geen verandering in belang Gemeente	1.897.000	2.752.000	134.470.000	139.476.000	332.000	42
Waterleiding-maatschappij Limburg (WML)	Maastricht	N.V.	deelneming in WML bestaat uit schaalvergroting vanuit oogpunt van doelmatigheid, het wederzijds met partners benutten van elkaars kennis, netwerk, systemen en het optimaliseren van financieel rendement.	Geen verandering in belang Gemeente	152.401	159.821	395.188	393.404	7.420	43

Lijst maatschappelijke partners licht									Bedragen x 1000	
Naam	Plaats	Vorm	Openbaar belang	Verandering in belang gemeente	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat	In bijlage
					1-1-2012	31-12-2012	1-1-2012	31-12-2012		
Arcen en Velden Gemeentelijke Grond-exploitatie	Venlo	B.V.	Realisatie- en samenwerkingsovereenkomst ten behoeve van de grondexploitatie voor de integrale gebiedsontwikkeling in de voormalige gemeente Arcen en Velden.	De komende jaren worden de plannen Vilgert in Velden en Meulenveld in Lomm verder uitgevoerd en worden, in afwachting van de realisatie van de BMV en MFA, plannen voor de alsdan vrijkomende locaties uitgewerkt.	6	5	12	13	-1	44
Maasveren	Horst aan de Maas	G.R.	In stand houden van de veerverbindingen in de gemeenten Horst aan de Maas, Peel en Maas, Beesel en Venlo.	Regeling sinds 10-12-2012, vandaar geen rekeningcijfers	-	-	-	-	-	45
Nazorg Limburg	Maastricht	B.V.	Het onderhouden, inrichten en zo nodig herstellen van de (milieubeschermende) voorzieningen op stortplaatsen en bodemsaneringen.	Geen verandering in belang Gemeente	-12	953	18.503	19.073	965	46
C2C ExpoLAB	Venlo	Stichting	C2C een is belangrijke motor voor economische ontwikkeling en innovatie in de regio Venlo. C2C is een vernieuwend economisch concept dat innovatiekracht aan de regio bindt en kennis, bedrijvigheid, hoger opgeleiden en jonge mensen aantrekt.	Geen verandering in belang Gemeente	-	-	-	-	-	47
Grenspark Maas-Swalm-Nette	Roermond	Openbaar Lichaam	De meerwaarde van de grensoverschrijdende samenwerking is gericht op het behoud en de ontwikkeling van het natuurlijk landschap	Geen verandering in belang Gemeente	-	-	-	-	-	49
Greenport Venlo Innovation Center	Venlo	N.V.	Heeft de opdracht meegekregen de regionale economie in de regio Greenport Venlo versneld te laten groeien door het stimuleren van innovatie en het concentreren van de inzet van innovatiestimulerende instrumenten, actoren en middelen.	Geen verandering in belang Gemeente	-	503	-	-	458	50
Industriebank LIOF	Maastricht	N.V.	LIOF ondersteunt bedrijven op het gebied van innoveren, investeren en vestigen. Daarnaast schept LIOF voorwaarden voor ontwikkeling van perspectiefrijke sectoren en het vestigingsklimaat, gericht op kansen voor het MKB en ruimte voor nieuwe bedrijvigheid.	Geen verandering in belang Gemeente	100.800	96.500	0	0	-4.300	52
Knowhouse	Horst aan de Maas	Stichting	Initiëren en ondersteunen van bedrijfsontwikkelingen in de Agrofood.	Het voornemen is om het accounthouderschap in 2013 te beëindigen.	-	-	-	-	-	53

Lijst maatschappelijke partners licht									Bedragen x 1000	
Naam	Plaats	Vorm	Openbaar belang	Verandering in belang gemeente	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat	In bijlage
					1-1-2012	31-12-2012	1-1-2012	31-12-2012	2012	(pag.)
Leisureport	Venlo	Stichting	Verzorgt namens de gemeenten in Noord-Limburg de toeristische promotie en marketing.	Per 1 januari 2013 zijn de stichtingen Promotie Noord-Limburg en Toerisme Noord-Limburg gefuseerd tot Stichting Leisureport.	264	141	-	-	-57	54
Venlo Partners	Venlo	Stichting	Venlo Partners is de citymarketingorganisatie van de gemeente Venlo waar gemeente, bewoners, ondernemers, bedrijven en organisaties terecht kunnen voor het profileren en positioneren van ideeën in samenhang met het merk Venlo.	Het voornemen om de relatie met Venlo Partners te veranderen in een relatie van opdrachtverstrekking. De raad heeft verder een amendement aangenomen om vanaf 2014 het budget 'evenementen' te reduceren tot € 0.	46	-	324	-	7	55
Euregio Rijn-Maas-Noord	Mönchengladbach	G.R.	Stimuleren, ondersteunen en coördineren van de regionale grensoverschrijdende samenwerking tussen de leden.	In 2014 wordt de nieuwe euregiovisie 2014-2020+ geïmplementeerd. Deze visie omvat de inhoudelijke koers van de euregio in de komende jaren.	352	329	309	285	-14	56
Veiligheids-regio Limburg-Noord	Venlo	G.R.	Fungeert als samenwerkende partij van gemeenten voor rampenbestrijding, crisisbeheersing, brandweer en publieke gezondheid.	Geen verandering in belang Gemeente.	7.841	7.922	25.478	24.769	1.392	57
Akkoord	Venlo	Stichting	Toezicht op het in standhouden van het openbaar basisonderwijs in de gemeenten Beesel, Horst aan de Maas, Peel en Maas en Venlo.	Verzelfstandigd openbaar onderwijs blijft een publieke voorziening vandaar het uitgangspunt van meer betrokkenheid van de Gemeente als toezichthouder.	-	-	0	0	166	58
Hagerhof	Venlo	Stichting	De stichting Hagerhof exploiteert de Kinderboerderij Hagerhof en voert natuur- en milieueducatieactiviteiten uit.	Per 1 maart 2013 is er een statutenwijziging doorgevoerd. Per 1 maart 2013 heeft de stichting nieuwe bestuurders. De stichting Hagerhof maakt geen onderdeel meer uit van stichting Wel.kom.	-	-63	-	64	-63	59
Housing First Noord-Limburg	Venlo	Stichting	Een organisatie ontwikkelen in de subregio Noord Limburg waarbij binnen 3 jaar tijd 60 dak- of thuislozen zelfstandig worden gehuisvest en waar woonbegeleiding op maat wordt geboden.	Er wordt een eerste evaluatie van de pilots Housing First geschreven, zowel inhoudelijk als financieel. De planning is om deze evaluatie eind 2013 aan de raad aan te bieden.	-	-	-	-	-	60
Housing First Midden-Limburg	Venlo	Stichting	Een organisatie ontwikkelen in de subregio Midden Limburg waarbij binnen 3 jaar tijd 60 dak- of thuislozen zelfstandig worden gehuisvest en waar woonbegeleiding op maat wordt geboden.	Er wordt een eerste evaluatie van de pilots Housing First geschreven, zowel inhoudelijk als financieel. De planning is om deze evaluatie eind 2013 aan de raad aan te bieden.	-	-	-	-	-	61

Lijst maatschappelijke partners licht									Bedragen x 1000	
Naam	Plaats	Vorm	Openbaar belang	Verandering in belang gemeente	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat	In bijlage (pag.)
					1-1-2012	31-12-2012	1-1-2012	31-12-2012	2012	
Rendiz	Maasbree	B.V.	In de regio Noord en Midden Limburg worden binnen 3 jaar tijd 120 dak- of thuislozen zelfstandig gehuisvest. Hierbij wordt woonbegeleiding op maat geboden.	Er wordt een eerste evaluatie van de pilots Housing First geschreven, zowel inhoudelijk als financieel. De planning is om deze evaluatie eind 2013 aan de raad aan te bieden.	-	-	-	-	-	62

6.7.3 Maatschappelijke partners beëindigd

Lijst maatschappelijke partners beëindigd				
Naam	Plaats	Vorm	Openbaar belang	Reden beëindiging
MFC Vastgoed	Venlo	B.V.	De planontwikkeling van het Kazerneterrein met daarbij als belangrijk onderdeel de realisatie van een multifunctionele accommodatie (MFC)	Samenwerking met betrokken partij beëindigd. De liquidatie volgt in september 2013 en blijft binnen € 850.000. Er zijn geen nadelige/ financiële gevolgen wat betreft de begroting 2014 -2017.
Regio Venlo Floriade	Venlo	Stichting	Stichting is opgericht met als doel verkrijgen, houden en beheren van de aandelen van de Regio Venlo Floriade 2012 BV.	In 2013 vindt officieel de 'liquidatie' en afrekening plaats en zal het definitieve resultaat duidelijk worden. De 5 regiogemeenten staan garant voor het eindresultaat.

FINANCIËLE BEGROTING

7 Programmabegroting en toelichting

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk geven wij u inzicht in de financiële ontwikkeling per programma van de meerjarenraming 2014-2017 en de opbouw van de budgetten. De voorstellen met een bijstelling van groter dan € 0,1 miljoen per programma worden nader toegelicht.

7.2 Totaaloverzicht meerjarenbegroting

(bedragen x € 1.000)

	Begroting					
	Rekening 2012	2013 na wijziging	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Baten (excl. onttrekking aan reserves)						
Progr.1 Stad van actieve mensen	67.720	65.220	65.579	63.905	61.378	61.378
Progr.2 Innovatieve en excellente stad	87.682	12.463	4.210	2.605	4.777	1.300
Progr.3 Centrum Euregio: Hoofdstad en vitaal hart	17.341	26.734	18.188	23.210	21.678	14.563
Progr.4 Veelzijdige stad in het groen	51.268	35.361	34.874	32.342	33.241	31.912
Progr.5 Dienstverlening	5.224	15.308	17.384	16.715	16.724	16.462
<i>Totaal baten begroting</i>	<i>229.235</i>	<i>155.086</i>	<i>140.235</i>	<i>138.777</i>	<i>137.798</i>	<i>125.614</i>
Lasten (excl. toevoeging aan reserves)						
Progr.1 Stad van actieve mensen	135.893	132.105	127.104	177.871	171.181	169.841
Progr.2 Innovatieve en excellente stad	19.447	16.460	11.040	9.264	11.425	7.896
Progr.3 Centrum Euregio: Hoofdstad en vitaal hart	39.820	28.348	26.705	31.957	30.398	23.165
Progr.4 Veelzijdige stad in het groen	101.177	100.527	94.099	92.604	97.211	93.224
Progr.5 Dienstverlening	108.797	30.039	32.985	32.156	32.143	31.836
<i>Totaal lasten begroting</i>	<i>405.135</i>	<i>307.481</i>	<i>291.933</i>	<i>343.852</i>	<i>342.359</i>	<i>325.961</i>
Totaal Programma's (exclusief reserves en algemene dekkingsmiddelen)	-175.900	-152.394	-151.698	-205.075	-204.561	-200.347
Algemene Dekkingsmiddelen						
Baten	160.403	155.198	156.952	200.722	199.472	196.653
Lasten	7.147	4.254	1.347	-2.560	-2.232	-2.261
<i>Saldo algemene dekkingsmiddelen</i>	<i>153.256</i>	<i>150.944</i>	<i>155.606</i>	<i>203.282</i>	<i>201.703</i>	<i>198.913</i>
Resultaat programma's (voor verrekening met reserves)	-22.644	-1.450	3.908	-1.793	-2.858	-1.434
Verrekeningen met reserves						
Onttrekkingen aan reserves	70.263	24.929	7.640	17.761	9.757	6.995
Toevoegingen aan reserves	40.498	23.479	11.547	15.968	6.900	5.561
<i>Totaal verrekeningen met reserves</i>	<i>29.765</i>	<i>1.450</i>	<i>-3.908</i>	<i>1.793</i>	<i>2.858</i>	<i>1.434</i>
Totaal resultaat Programmabegroting	7.121	0	0	0	0	0

7.3 Wijzigingsvoorstellen begroting 2014

7.3.1 Programma 1 Stad van actieve mensen

Het meerjarig budgettaire kader voor programma 1 ziet er na verwerking van alle voorstellen als volgt uit.

Tabel 7.3.1.1: Meerjarenbegroting op programmalijn (progr.1)

(Bedragen x € 1.000)							
Middelen Programma 1	Baten / Lasten	Rekening 2012	Actuele begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
1.1. Arbeidsparticipatie	Baten	60.595	58.450	58.039	57.094	55.519	55.519
	Lasten	72.816	70.250	67.575	119.439	116.733	115.762
<i>Subtotaal 1.1. Arbeidsparticipatie</i>		<i>-12.221</i>	<i>-11.800</i>	<i>-9.535</i>	<i>-62.345</i>	<i>-61.214</i>	<i>-60.243</i>
1.2. Talentontwikkeling	Baten	3.984	4.011	4.743	4.014	3.062	3.062
	Lasten	14.784	14.176	13.416	12.282	10.814	10.813
<i>Subtotaal 1.2. Talentontwikkeling</i>		<i>-10.801</i>	<i>-10.165</i>	<i>-8.673</i>	<i>-8.267</i>	<i>-7.752</i>	<i>-7.751</i>
1.3. Sociale en maatschappelijke participatie	Baten	739	751	754	754	755	755
	Lasten	19.772	20.200	21.416	20.063	18.099	18.099
<i>Subtotaal 1.3. Sociale en maatschappelijke participatie</i>		<i>-19.033</i>	<i>-19.449</i>	<i>-20.663</i>	<i>-19.309</i>	<i>-17.344</i>	<i>-17.344</i>
1.4. Zelfredzaamheid en gezondheid	Baten	2.402	2.008	2.043	2.043	2.043	2.043
	Lasten	28.520	27.479	24.697	26.088	25.536	25.167
<i>Subtotaal 1.4. Zelfredzaamheid en gezondheid</i>		<i>-26.118</i>	<i>-25.471</i>	<i>-22.654</i>	<i>-24.045</i>	<i>-23.493</i>	<i>-23.124</i>
Subtotaal Programma 1		-68.173	-66.885	-61.525	-113.966	-109.803	-108.463
Onttrekkingen aan reserves	Baten	1.768	872		1.500		
Toevoegingen aan reserves	Lasten			1.000			
Saldo Programma 1 na verrekening reserves		-66.404	-66.014	-62.525	-112.466	-109.803	-108.463

Horizontale toelichting (exclusief verrekening met reserves)

De stijging in budgettaire ontwikkeling binnen programma 1 vanaf 2015 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de overgedragen verantwoordelijkheden (o.a. Jeugdzorg, Awbz en participatiewet) vanuit het rijk aan de gemeenten vanaf 2015. Daarnaast zijn voor 2014 en 2015 incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van Venlo Verbindt, Huis van de Wijk en Wijkteams.

Tabel 7.3.1.2: Opbouw budgettaire beeld programma 1

V = Voordelig, N = Nadelig

PROGRAMMA 1: STAD VAN ACTIEVE MENSEN

(bedragen x € 1.000)

Budgettaire kader	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Baten inclusief mutatie reserves				
Stand ontwerpbegroting 2013	65.466	64.523	61.995	61.995
Actuele stand baten	65.466	64.523	61.995	61.995
Nieuwe ontwikkelingen				
Nominale ontwikkelingen	39 V	39 V	40 V	40 V
Neutrale mutaties	73 V	-657 N	-657 N	-657 N
Investerings (kapitaallasten)	0	0	0	0
Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen	0	1.500 V	0	0
Subtotaal nieuwe ontwikkelingen baten	112 V	882 V	-617 N	-617 N
Totaal baten ontwerpbegroting 2014-2017	65.579	65.405	61.378	61.378
Budgettaire kader	2014	2015	2016	2017
Lasten inclusief mutatie reserves				
Stand ontwerpbegroting 2013	126.847	124.531	120.263	120.263
Actuele stand lasten	126.847	124.531	120.263	120.263
Nieuwe ontwikkelingen				
Nominale ontwikkelingen	853 N	856 N	847 N	849 N
Neutrale mutaties	-1.173 V	-1.903 V	-1.903 V	-1.903 V
Investerings (kapitaallasten)	256 N	414 N	501 N	131 N
Beleidsprioriteiten	0	0	0	0
Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen	3.686 N	54.893 N	52.388 N	51.418 N
Nieuwe maatregelen	-2.366 V	-921 V	-915 V	-917 V
Subtotaal nieuwe ontwikkelingen lasten	1.256 N	53.340 N	50.918 N	49.577 N
Totaal lasten ontwerpbegroting 2014-2017	128.104	177.871	171.181	169.841
Saldo ontwerpbegroting 2014-2017	-62.525 N	-112.466 N	-109.803 N	-108.463 N

Toelichting

In bovenstaande tabel wordt de aan sluiting gemaakt tussen de vorig jaar door de Raad vastgestelde ontwerpbegroting 2013-2016 en de voorliggende Programmabegroting 2014-2017. Onder het kopje "nieuwe ontwikkelingen" zijn de nu aan de Raad voor te leggen wijzigingen die nog niet eerder door de Raad zijn vastgesteld opgenomen. Dit betreft tevens de voorstellen zoals opgenomen in de Kadernota 2014.

Nominale ontwikkelingen

Dit betreft aanpassingen in de nominale sfeer, zoals loon en prijs -bijstellingen.

Neutrale mutaties

Dit betreft de meer technische mutaties zoals herschikkingen die voor de Programmabegroting in totaal neutraal zijn. De achtergrond is niet beleidsmatig.

Investerings (kapitaallasten)

De effecten van het meerjarig investeringsplan worden zichtbaar via mutaties op de kapitaallasten. Over de nieuwe investeringen wordt apart ingegaan.

Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen

Binnen dit programma zijn de volgende budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen verwerkt (zie tabel).

Tabel 7.3.1.3: Voorstellen budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen programma 1

Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Baten				
14-235 Decentralisaties: Venlo Verbindt, Wijkteams en Huis van de Wijk		1.500		
<i>Totaal baten</i>		<i>1.500</i>		
Lasten				
14-108 Bezuinigingstaakstelling zwembad	167	167	167	167
14-143 Diverse begrotingswijzigingen MO	-118	-134	-281	-281
14-147 Diversen Convenant	-309	-309	-94	-94
14-151 Resultaat kritische beschouwing en herschikking budget maatschappelijke partners			133	133
14-202 Invulling taakstelling Cultuur	-119	-194	-270	-270
14-215 Social Return on investment	300	200		
14-223 Budget voor hulpmiddelen	125	125	125	125
14-235 Decentralisaties: Venlo Verbindt, Wijkteams en Huis van de Wijk	2.921	1.500		
14-236 Decentralisaties rijkstaken	600	53.510	52.580	51.610
Overige ontwikkelingen < € 0,1 miljoen	119	28	28	28
<i>Totaal lasten</i>	<i>3.686</i>	<i>54.893</i>	<i>52.388</i>	<i>51.418</i>

Toelichting voorstellen > € 0,1 miljoen***14-108 Bezuinigingstaakstelling zwembad***

De gemeenteraad heeft de opdracht gegeven om privatisering van het zwembad te onderzoeken zowel met een regionale als lokale component. Dit om kwaliteit te verbeteren, taken af te stoten en om geld te besparen. In kadernota 2013-2017 staan taakstellingen opgenomen voor het Sportbedrijf waarbij er vanuit wordt gegaan dat die gerealiseerd worden door het privatiseren van het zwembad. Gelet op het tijdspad tot realisatie van een regionaal/lokaal zwembad (genoemd jaar 2016) wordt in 2014 en 2015 niet voldaan aan de in de meerjarenbegroting opgenomen taakstelling van 6 ton. Dat betekent dat er voor 2014 en 2015 rekening is gehouden met het feit dat de taakstelling niet wordt gehaald voor het bedrag van € 630.000.

De vrijval van de in 2014 gevormde stelpost voor desinvestering van het zwembad wordt gedeeltelijk voor een bedrag van € 665.000 omgezet in een nieuw in te stellen bestemmingsreserve. Naar verwachting zal dit bedrag voor de desinvestering pas in 2016 nodig te zijn. Het restant van deze stelpost ad € 114.000 kan vrijvallen.

Binnen programma 4 is het budgettaire effect van dit voorstel voor 2014 € 116.000 nadelig; 2015 € 221.000 nadelig; 2016 € 396.000 voordelig en 2017 € 412.000 voordelig. Daarnaast is het budgettaire effecten binnen de algemene dekkingsmiddelen € 233.000 structureel nadelig.

14-143 Diverse begrotingswijzigingen MO

Het betreft hier het invullen van eerder opgelegde bezuinigingstaakstellingen ten gunste van de stelpost bij de algemene dekkingsmiddelen. Het surplus van € 131.000 kan vanaf 2016 vrijvallen. Dit voorstel heeft tevens een budgettaire effect binnen programma 4 en de algemene dekkingsmiddelen.

14-147 Diverse Convenant

Dit betreft een voorstel om een incidentele taakstelling (vrijval decentralisatiemiddelen) die nog in 2013 voor het laatste jaar openstaat, in te vullen. De structurele taakstelling die aanvankelijk in de begroting stond is vanaf 2014 door de Raad in een eerder stadium reeds

teruggedraaid. Vanaf 2014 kan dit bedrag structureel vrijvallen ten gunste van de algemene dienst.

14-151 Resultaat kritische beschouwing en herschikking budget maatschappelijke partners

Uit een kritische beschouwing van de begroting met betrekking tot maatschappelijke partners blijkt dat middelen na herschikking in 2016 en 2017 kunnen vrijvallen. Binnen programma 1 heeft dit voorstel een nadelig effect van € 133.000 en binnen programma 4 een voordelig effect van € 348.000. Per saldo levert een voordeel op van circa € 200.000 structureel vanaf 2016.

14-202 Invulling taakstelling Cultuur

De Raadsinformatiebrief 2013-45 (uitvoeringsprogramma Kansen voor Cultuur) laat zien hoe de generieke taakstelling waartoe de raad heeft besloten bij de vaststelling van de begroting 2013 is ingevuld. Middels dit voorstel wordt de begroting dienovereenkomstig aangepast.

14-215 Social Return on investment

Door de slechte economische situatie blijft het aantal bijstandsgerechtigden stijgen. Hoewel de verwachting is dat economie vanaf 2014 licht zal groeien, blijft de werkgelegenheid achter. Daarnaast zorgt vanaf 2014 de komende Participatiewet voor extra toeloop op de bijstand. Dit werkt onvermijdelijk door naar het Social Return on Investment. Deze wordt voor 2013 met € 500.000 niet gerealiseerd. Voor 2014 resp. 2015 is de verwachting dat er € 300.000 resp. € 200.000 niet gerealiseerd gaat worden. Het College zet in op het inzetten van maatregelen om het tij te keren. Bij het uitblijven van verdere maatregelen zullen nadere tegenvallers namelijk onvermijdelijk en structureel van aard blijken te zijn.

14-223 Budget voor hulpmiddelen

Het jaarlijkse investeringskrediet voor de aanschaf van hulpmiddelen WMO wordt met € 1 miljoen verlaagd onder de gelijktijdige toekenning van een structureel budget van € 125.000. Met deze middelen kan de WAA in het kader van de WMO gebruikte hulpmiddelen ter beschikking stellen. Het jaarlijks benodigde investeringskrediet voor aanschaf nieuwe hulpmiddelen kan daardoor fors omlaag.

14-235 Decentralisaties: Venlo Verbindt, Wijkteams en Huis van de Wijk

Vanaf 2011 is door het rijk een ingrijpend proces ingezet om een aantal verantwoordelijkheden en taken van rijk en provincie over te dragen naar gemeenten vanuit de visie dat gemeenten het best in staat zijn om deze taken dichtbij en met de burger te organiseren, de zogenoemde decentralisatieopgaven:

- Participatiewet (1 januari 2015).
- Begeleiding en persoonlijke verzorging vanuit de AWBZ naar de Wmo (1 januari 2015).
- Wet op de Jeugdzorg (1 januari 2015).

In de Kadernota 2014 zijn diverse budgetten opgenomen met betrekking tot de decentralisaties. Het gaat om:

- VenloVerbindt € 1.296.000
- Wijkteams € 425.000
- Huis van de Wijk € 1.200.000

Hiervan wordt in 2014 naar verwachting € 1,9 besteed. Het restant van € 1 mln. wordt gestort in de hiervoor ingestelde bestemmingsreserve decentralisaties. Voor 2015 worden de resterende middelen besteed. Voor € 1,6 mln wordt dit gefinancierd door verwachte voordelen binnen de WMO.

14-236 Decentralisaties rijkstaken

Concreet betekent de decentralisatie van de rijkstaken naar verwachting dat het rijk met ingang van 2015 een aantal verantwoordelijkheden aan gemeenten zal overdragen. Een concept zoals zelfsturing bedenken en uitschrijven is één, overigens niet onbelangrijk, aspect

van onze opdracht. Dit vertalen naar de dagelijkse leefwereld van onze inwoners is weer iets heel anders.

We houden er rekening mee dat 10% van het decentralisatiebudget noodzakelijk is voor het bekostigen van de perceptiekosten ten behoeve van de eigen ambtelijke organisatie.

Gemiddeld zijn de perceptiekosten tussen de 10 en de 15% van nieuw te beheren budgetten.

Een groot deel van de taken binnen de Participatiewet vallen overigens nu al binnen het gemeentelijk domein. Daarop voert het rijk een aanzienlijke korting door. Nieuw in deze wet is dat gemeenten verantwoordelijk worden voor de doelgroep die nu nog binnen de Wajong valt. Het budget dat nu in de Wajong omgaat, is ons nog niet bekend, daarom kunnen we geen inschatting maken van de middelen die hiervoor naar Venlo komen. Wat in de tabel nog niet is verwerkt is de bezuiniging die het rijk doorvoert op de financiële tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten. De VNG schat in dat het bedrag dat naar de gemeenten overkomt ongeveer 50% is van wat er nu in omgaat. Nog niet helder is wat er straks van gemeenten verwacht wordt.

Nieuwe maatregelen

Om de budgettaire effecten van de onontkoombare ontwikkelingen en knelpunten binnen de beschikbare budgettaire kaders te houden zijn (aanvullende) bezuinigingstaakstellingen nodig gebleken. Het betreft de volgende maatregelen:

Tabel 7.3.1.4: Nieuwe maatregelen programma 1

Nieuwe Maatregelen	(bedragen x € 1.000)			
	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Lasten				
14-081 Niet uitdelen prijscompensatie	-766	-771	-765	-767
14-225 Subsidieregeling activiteiten t.b.v. stimulering sport voor jeugdigen		-150	-150	-150
14-226 Individuele voorzieningen Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	-1.600			
Totaal lasten	-2.366	-921	-915	-917

Toelichting:

14-081 Niet uitdelen prijscompensatie

Voor het jaar 2014 wordt voorgesteld om de budgetten van zowel de ambtelijke organisatie als de door Venlo gesubsidieerde instellingen niet te corrigeren voor de prijscorrectie. Op deze wijze draagt iedereen feitelijk zijn of haar steentje bij aan het oplossen van de budgettaire problematiek. Uitgezonderd zijn die budgetten van instellingen waarvoor (meerjarig)contracten zijn afgesloten en welke juridisch afdwingbaar zijn bij het niet toekennen van de inflatiecorrectie. Instellingen die op grond van de subsidievoorwaarden jaarlijks een subsidieverhoging krijgen hebben hiertoe reeds een vooraankondiging ontvangen bij toepassing van deze mogelijke maatregel.

14-225 Subsidieregeling activiteiten t.b.v. stimulering sport voor jeugdigen

Het sportbedrijf subsidieert activiteiten gericht op het stimuleren van sport voor jeugdigen. Dit past minder bij een zich terugtrekkende overheid (een overheid die zich steeds meer opstelt als regievoerder). Een bezuiniging ter grootte van € 150.000 achten wij daarom ingang van 2015 mogelijk. Daarmee komt de verantwoordelijkheid, ook financieel, steeds meer bij verenigingen te liggen.

14-226 Individuele voorziening Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

In de Kadernota 2014 is een bedrag van € 2,9 mln. aan onvermijdelijke kosten meegenomen in verband met de voorbereidingen op de decentralisaties (voor wijkteams, huizen van de

wijk en Venlo verbindt). Voor een bedrag van € 1,6 mln. Wordt dit gefinancierd door het inzetten van financiële voordelen binnen het budget van de WMO. Bovenop de reeds ingeboekte bezuiniging op dit budget (bezuiniging loopt op tot € 1,25 miljoen) biedt de herindicatie hulp bij huishouden eerder financiële voordelen dan werd aangenomen en zien we ook dat de beleidsaanpassingen op collectief vervoer en woningaanpassingen eerder financiële resultaten opleveren dan werd verwacht. Hierdoor is er perspectief op een eenmalige besparing van € 1,6 miljoen in 2014. Met ingang van 2015 maken deze activiteiten deel uit van het pakket waarin ook de nieuwe gedecentraliseerde taken zijn opgenomen.

7.3.2 Programma 2 Innovatieve en excellente stad

Het meerjarig budgettair kader voor programma 2 ziet er na verwerking van alle voorstellen als volgt uit.

Tabel 7.3.2.1: Meerjarenbegroting op programmaliijn (progr.2)

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 2	Baten / Lasten	Rekening 2012	Actuele begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
2.1. Kennisinstructuur	Baten	38	130	130			
	Lasten	1.413	1.486	1.133	651	651	650
<i>Subtotaal 2.1. Kennisinstructuur</i>		<i>-1.374</i>	<i>-1.356</i>	<i>-1.003</i>	<i>-651</i>	<i>-651</i>	<i>-650</i>
2.2. Onderscheidende vestigingsplaatsfactoren	Baten	87.474	12.154	3.898	2.605	4.777	1.300
	Lasten	17.527	14.580	9.414	8.299	10.460	6.931
<i>Subtotaal 2.2. Onderscheidende vestigingsplaatsfactoren</i>		<i>69.947</i>	<i>-2.426</i>	<i>-5.515</i>	<i>-5.693</i>	<i>-5.683</i>	<i>-5.632</i>
2.3. Toegevoegde waarde op speerpuntsectoren	Baten	170	179	182			
	Lasten	507	394	493	314	314	314
<i>Subtotaal 2.3. Toegevoegde waarde op speerpuntsectoren</i>		<i>-337</i>	<i>-214</i>	<i>-312</i>	<i>-314</i>	<i>-314</i>	<i>-314</i>
Subtotaal Programma 2		68.236	-3.997	-6.830	-6.658	-6.648	-6.596
Onttrekkingen aan reserves	Baten	2.262	500	134			
Toevoegingen aan reserves	Lasten	185	110				
Saldo Programma 2 na verrekening reserves		70.312	-3.607	-6.696	-6.658	-6.648	-6.596

Horizontale toelichting (exclusief verrekening reserves)

Het fors toegenomen budget voor 2014 en verdere jaren ten opzichte van 2013 heeft betrekking op de actualisatie van de grondexploitaties volgens de meest recente berekeningen en planningen. Het gaat om eerder door de raad verleende meerjarige kredieten voor grondexploitaties binnen de gesloten financiële huishouding.

Daarnaast leidt een actualisatie van de berekening kapitaallasten tot een verhoging van de baten van € 0,85 mln. en een verhoging van de lasten van ruim € 3 mln. in programmaliijn 2.2. Het betreft hier met name een verschuiving van de rentekosten voor leningen en deelnemingen Trade Port Noord (TPN) die voorheen binnen de algemene dekkingmiddelen verantwoord werden.

Tabel 7.3.2.2: Opbouw budgettaire beeld programma 2

V = Voordelig, N = Nadelig

PROGRAMMA 2: INNOVATIEVE EN EXCELLENTE STAD

(bedragen x € 1.000)

Budgettaire kader	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Baten inclusief mutatie reserves				
Stand ontwerpbegroting 2013	2.980	3.404	1.697	1.697
Actuele stand baten	2.980	3.404	1.697	1.697
Nieuwe ontwikkelingen				
Nominale ontwikkelingen	6 V	3 V	3 V	3 V
Neutrale mutaties	381 V	-1.645 N	2.234 V	-1.244 N
Investerings (kapitaallasten)	844 V	844 V	844 V	844 V
Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen	134 V	0	0	0
Subtotaal nieuwe ontwikkelingen baten	1.364 V	-799 N	3.080 V	-397 N
Totaal baten ontwerpbegroting 2014-2017	4.345	2.605	4.777	1.300
Budgettaire kader				
	2014	2015	2016	2017
Lasten inclusief mutatie reserves				
Stand ontwerpbegroting 2013	6.105	6.262	4.445	4.445
Actuele stand lasten	6.105	6.262	4.445	4.445
Nieuwe ontwikkelingen				
Nominale ontwikkelingen	22 N	12 N	10 N	10 N
Neutrale mutaties	334 N	-1.695 V	2.184 N	-1.294 V
Investerings (kapitaallasten)	3.970 N	4.126 N	4.121 N	4.034 N
Beleidsprioriteiten	275 N	315 N	315 N	315 N
Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen	357 N	256 N	360 N	396 N
Nieuwe maatregelen	-22 V	-12 V	-10 V	-10 V
Subtotaal nieuwe ontwikkelingen lasten	4.935 N	3.002 N	6.980 N	3.451 N
Totaal lasten ontwerpbegroting 2014-2017	11.040	9.264	11.425	7.896
Saldo ontwerpbegroting 2014-2017	-6.696 N	-6.658 N	-6.648 N	-6.596 N

Toelichting

In bovenstaande tabel wordt de aan sluiting gemaakt tussen de vorig jaar door de Raad vastgestelde ontwerpbegroting 2013-2016 en de voorliggende Programmabegroting 2014-2017. Onder het kopje "nieuwe ontwikkelingen" zijn de nu aan de Raad voor te leggen wijzigingen die nog niet eerder door de Raad zijn vastgesteld opgenomen. Dit betreft tevens de voorstellen zoals opgenomen in de Kadernota 2014.

Nominale ontwikkelingen

Dit betreft aanpassingen in de nominale sfeer, zoals loonbijstellingen.

Neutrale mutaties

Dit betreft de meer technische mutaties zoals herschikkingen en desalderingen die voor de Programmabegroting in totaal neutraal zijn. De achtergrond is niet beleidsmatig.

Investerings (kapitaallasten)

De effecten van het meerjarig investeringsplan worden zichtbaar via mutaties op de kapitaallasten. Over de nieuwe investeringen wordt apart ingegaan.

Beleidsprioriteiten

In hoofdstuk 2 van de kadernota is een vijftal prioritaire aandachtsgebieden opgenomen die een bijdrage leveren aan het realiseren van de geformuleerde ambities waarvan u de financiële vertaling voor programma 2 in onderstaande tabel aantreft en nader worden toegelicht.

Tabel 7.3.2.3: Beleidsprioriteiten programma 2

Beleidsprioriteiten		<i>(bedragen x € 1.000)</i>			
		Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Lasten					
14-194	Cradle 2 Cradle	50	90	90	90
14-196	Kennisinfrastructuur en Campusontwikkeling	175	175	175	175
14-197	Multimodale Ontsluiting	50	50	50	50
<i>Totaal lasten</i>		<i>275</i>	<i>315</i>	<i>315</i>	<i>315</i>

Toelichting*14-194 Cradle 2 Cradle*

De C2C-onderwijsgroep bestaat uit o.a. HAS, Fontys, Citaverde, Gilde-opleidingen en Den Hulster. De onderwijsinstellingen willen C2C opnemen in hun curricula en daarmee doorlopende leerlijnen beogen. Bovendien willen de onderwijsinstellingen hun management en docenten trainen in C2C. Door de recente vestiging van HAS en UMC wordt hoger onderwijs verbonden met de stad en de regio en ontstaan nieuwe mogelijkheden om C2C in het hoger/academische onderwijs in te bedden. Kennistransfers kunnen plaatsvinden tussen onderwijs en bedrijfsleven en verdere spin-offs worden gecreëerd.

In de ruimtelijk fysieke sfeer staan wij met onze C2C projecten als Stadkantoor, Klavertje 4 en FHK landelijk volop in de belangstelling. Ons Stadskantoor wordt door zelfs door andere partijen dan Venlo landelijk gepromoot als toonaangevend C2C project. C2C is derhalve onderdeel van de innovatiekracht van onze regio. De concurrentiepositie van de regio Venlo wordt in toenemende mate bepaald door (hoger) onderwijs, kennisontwikkeling, kennisvalorisatie en open innovatie. C2C levert hieraan een aanzienlijke bijdrage.

14-196 Kennisinfrastructuur en Campusontwikkeling

De concurrentiepositie van de regio Venlo wordt in toenemende mate bepaald door hoger onderwijs (inclusief MBO4), kennisontwikkeling, kennisvalorisatie en open innovatie. Een excellente onderwijs- en kennisinfrastructuur in Venlo met een duidelijk eigen profiel in combinatie met een kennis- en open innovatie campus draagt bij aan het vasthouden en aantrekken van hoogopgeleide mensen en hoogwaardige bedrijven voor stad en regio. Niet alleen het bedrijfsleven, maar ook kennisinstellingen, onze buurgemeenten en de provincie Limburg onderkennen dit en zien grote kansen voor (de regio) Venlo.

Regionaal gezien is de onderwijs- en kennisinfrastructuur succesvol geagendeerd als prominent onderdeel van een nieuw ontwikkelingsperspectief waarbinnen innovatie, C2C, doorlopende leerlijnen, verbreding van het hoger onderwijsaanbod en het binden van jonge mensen belangrijke elementen zijn. Met de provincie Limburg en onze belangrijkste partners, waaronder Fontys, HAS en UM, wordt intensief doorgewerkt aan de verdere verbreding van het hoger onderwijs en ontwikkeling van een University College in het centrum van Venlo. Een tweede majeure ontwikkeling is de Campus Greenport Venlo welke in navolging van de Chemelot Campus (Geleen) en Health Campus (Maastricht) de derde campus op de Limburgs Kennisas moet worden. De provincie Limburg, Universiteit Maastricht en (de regio) Venlo nemen hier momenteel een trekkende rol in en willen de ontwikkeling van het gebied rondom de Innovatoren en Villa Flora tot een succes maken. Hiermee ontstaat voor Venlo een kristallisatiepunt rondom kennisontwikkeling, -valorisatie en innovatie op het vlak van gezonde voeding en logistiek met een aantrekkingskracht op hoogwaardige starters en de vestiging van kennisintensieve bedrijven en instituten, waaronder het Fraunhofer Instituut. Voor de kennisinfrastructuur en de campusontwikkeling wordt daarom een structureel budget beschikbaar gesteld van € 175.000.

14-197 Multimodale ontsluiting

Er wordt gewerkt aan twee zaken binnen het element Multimodale ontsluiting:

1. de doorontwikkeling van de Industriehaven waarbij invulling wordt gegeven aan de door de raad vastgestelde uitvoeringsprogramma's "behouden" en "benutten".
2. de realisatie van een nieuwe Railterminal waarbij in 2014 helder wordt of en in welke mate bij de realisatie van de railterminal publieke middelen noodzakelijk zijn. En de terminal in 2016/2017 operationeel is.

Samen met externe partners wordt in 2014 inzichtelijke gemaakt wat de exacte omvang van noodzakelijke financiële middelen wordt voor de uitvoeringsprogramma's van de Industriehaven. Middels de inzet van de havengelden wordt in 2014 al gewerkt aan de realisatie van enkele elementen uit het vastgestelde uitvoeringsprogramma.

Voor de Railterminal wordt in 2014 helder of en in welke mate inzet van publieke middelen noodzakelijk is.

Nieuwe maatregelen

Om de budgettaire effecten van de onontkoombare ontwikkelingen en knelpunten binnen de beschikbare budgettaire kaders te houden zijn (aanvullende) bezuinigingstaakstellingen nodig gebleken. Het budgettair effect binnen programma 2 wordt volledig veroorzaakt door het niet uitdelen van prijscompensatie.

Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen

Binnen dit programma zijn de volgende budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen verwerkt (zie tabel).

Tabel 7.3.2.4: Voorstellen budgettair en onvermijdelijke ontwikkelingen programma 2

Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen (bedragen x € 1.000)				
	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Baten				
14-200 Besteding reserve Kennisinfrastuur	134			
<i>Totaal baten</i>	<i>134</i>			
Lasten				
14-200 Besteding reserve Kennisinfrastuur	134			
14-203 Onderhoud en beheer Trade Port Noord	164	256	360	396
Overige ontwikkelingen < € 0,1 miljoen	59			
<i>Totaal lasten</i>	<i>357</i>	<i>256</i>	<i>360</i>	<i>396</i>

Toelichting voorstellen > € 0,1 miljoen

14-200 Besteding reserve Kennisinfrastuur

Het restant van de bestemmingsreserve kennisinfrastructuur ad € 134.000 wordt ingezet ten behoeve van het uitvoeringsplan Verbreding hoger onderwijs.

14-203 Onderhoud en beheer Trade Port Noord

Overeenkomstig de afspraken die in de samenwerkingsovereenkomst Trade Port Noord d.d. 16 november 2011 met betrekking tot onderhoud en beheer van Trade Port Noord zijn gemaakt, heeft de gemeente Venlo voor 2014 en volgende jaren een budget in haar begroting opgenomen van € 163.500,- oplopend naar € 395.500,- in 2017. Conform de afspraken in de samenwerkingsovereenkomst zal dit budget overgedragen worden aan Trade Port Noord bv, die via haar parkmanagementorganisatie met dit budget zorg draagt voor de uitvoering van het onderhoud en beheer van de openbare ruimte in Trade Port Noord. Uitgangspunt hierbij is het budget dat de gemeente Venlo in haar begroting zou hebben opgenomen als Trade Port Noord in eigendom en beheer van Venlo was gebleven.

7.3.3 Programma 3 Centrum Euregio: Hoofdstad en vitaal hart

Het meerjarig budgettair kader voor programma 3 ziet er na verwerking van alle voorstellen als volgt uit.

Tabel 7.3.3.1 Meerjarenbegroting op programmaliijn (progr.3)

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 3	Baten / Lasten	Rekening 2012	Actuele begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
3.1. Verstedelijkte grootstedelijke functies	Baten	11.250	19.975	11.717	15.993	14.461	7.346
	Lasten	26.482	20.172	18.961	23.577	22.067	14.899
<i>Subtotaal 3.1. Verstedelijkte grootstedelijke functies</i>		<i>-15.232</i>	<i>-197</i>	<i>-7.244</i>	<i>-7.583</i>	<i>-7.606</i>	<i>-7.553</i>
3.2. Ruimtelijke kwaliteit centrum	Baten	5.699	6.751	6.463	7.208	7.208	7.208
	Lasten	6.247	6.147	6.716	7.544	7.494	7.429
<i>Subtotaal 3.2. Ruimtelijke kwaliteit centrum</i>		<i>-547</i>	<i>604</i>	<i>-253</i>	<i>-336</i>	<i>-286</i>	<i>-221</i>
3.3. Branding	Baten	378					
	Lasten	6.189	1.390	397	397	397	397
<i>Subtotaal 3.3. Branding</i>		<i>-5.811</i>	<i>-1.390</i>	<i>-397</i>	<i>-397</i>	<i>-397</i>	<i>-397</i>
3.4. Venlo, een gastvrije regio	Baten	14	8	8	8	8	8
	Lasten	903	640	631	439	439	439
<i>Subtotaal 3.4. Venlo, een gastvrije regio</i>		<i>-890</i>	<i>-632</i>	<i>-623</i>	<i>-431</i>	<i>-431</i>	<i>-431</i>
Subtotaal Programma 3		-22.479	-1.615	-8.518	-8.748	-8.720	-8.602
Onttrekkingen aan reserves	Baten	8.314	6.327	398	718	679	640
Toevoegingen aan reserves	Lasten	5.324	10.988				
Saldo Programma 3 na verrekening reserves		-19.489	-6.276	-8.119	-8.030	-8.041	-7.962

Horizontale toelichting (exclusief verrekening reserves)

De forse toename van het budget van per saldo € 6,4 miljoen voor 2014 en verdere jaren ten opzichte van 2013 heeft betrekking op de actualisatie van de grondexploitaties volgens de meest recente berekeningen en planningen. Het gaat om eerder door de raad verleende meerjarige kredieten voor grondexploitaties binnen de gesloten financiële huishouding.

Tabel 7.3.3.2: Opbouw budgettair beeld programma 3

V = Voordelig, N = Nadelig

PROGRAMMA 3: CENTRUM EUREGIO: "HOOFDSTAD EN VITAAL HART"

(bedragen x € 1.000)

Budgettair kader	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Baten inclusief mutatie reserves				
Stand ontwerpbegroting 2013	27.273	25.156	18.943	18.943
Amendementen Raad	0	0	0	0
Raadsbesluiten na vaststelling begroting	67 V	65 V	64 V	64 V
<i>Actuele stand baten</i>	<i>27.340</i>	<i>25.221</i>	<i>19.007</i>	<i>19.007</i>
Nieuwe ontwikkelingen				
Nominale ontwikkelingen	158 V	174 V	175 V	175 V
Neutrale mutaties	-8.017 N	-412 N	4.269 V	-2.846 N
Investerings (taakstellingen)	41 V	41 V	41 V	2 V
Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen	-936 N	-1.097 N	-1.135 V	-1.135 N
<i>Subtotaal nieuwe ontwikkelingen baten</i>	<i>-8.754 N</i>	<i>-1.294 N</i>	<i>3.350 V</i>	<i>-3.804 N</i>
Totaal baten ontwerpbegroting 2014-2017	18.586	23.927	22.357	15.203
Budgettair kader	2014	2015	2016	2017
Lasten inclusief mutatie reserves				
Stand ontwerpbegroting 2013	29.288	20.924	21.030	21.030
Amendementen Raad	0	0	0	0
Raadsbesluiten na vaststelling begroting	67 N	65 N	64 N	64 N
<i>Actuele stand lasten</i>	<i>29.354</i>	<i>20.989</i>	<i>21.094</i>	<i>21.094</i>
Nieuwe ontwikkelingen				
Nominale ontwikkelingen	103 N	103 N	103 N	103 N
Neutrale mutaties	-1.920 V	10.500 N	8.706 N	1.559 N
Investerings (kapitaallasten)	-75 V	795 N	909 N	822 N
Beleidsprioriteiten	295 N	270 N	270 N	270 N
Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen	-949 V	-596 V	-580 V	-580 V
Nieuwe maatregelen	-103 V	-103 V	-103 V	-103 V
<i>Subtotaal nieuwe ontwikkelingen lasten</i>	<i>-2.649 V</i>	<i>10.968 N</i>	<i>9.304 N</i>	<i>2.071 N</i>
Totaal lasten ontwerpbegroting 2014-2017	26.705	31.957	30.398	23.165
Saldo ontwerpbegroting 2014-2017	-8.119 N	-8.030 N	-8.041 N	-7.962 N

Toelichting

In bovenstaande tabel wordt de aan sluiting gemaakt tussen de vorig jaar door de Raad vastgestelde ontwerpbegroting 2013-2016 en de voorliggende Programmabegroting 2014-2017. Onder het kopje "nieuwe ontwikkelingen" zijn de nu aan de Raad voor te leggen wijzigingen die nog niet eerder door de Raad zijn vastgesteld opgenomen. Dit betreft tevens de voorstellen zoals opgenomen in de Kadernota 2014.

Nominale ontwikkelingen

Dit betreft aanpassingen in de nominale sfeer, zoals loonbijstellingen.

Neutrale mutaties

Dit betreft de meer technische mutaties zoals herschikkingen en desalderingen die voor de Programmabegroting in totaal neutraal zijn. De achtergrond is niet beleidsmatig. Tevens is de begroting aangepast aan de verwachte kosten en opbrengsten (majeure) projecten grondexploitaties jaarschijven 2014 t/m 2017 volgens de meest recente berekeningen en plannings. Het gaat om eerder door de raad verleende meerjarige kredieten voor grondexploitaties binnen de gesloten financiële huishouding. Binnen programma 3 resulteert dit voor 2014 in een resultaat van € 6 mln. nadelig; 2015 € 10 mln. nadelig; 2016 en 2017 € 4,356 mln. nadelig.

Investerings (kapitaallasten)

De effecten van het meerjarig investeringsplan worden zichtbaar via mutaties op de kapitaallasten. Over de nieuwe investeringen wordt apart ingegaan.

Beleidsprioriteiten

In hoofdstuk 2 van de kadernota is een vijftal prioritaire aandachtsgebieden opgenomen die een bijdrage leveren aan het realiseren van de geformuleerde ambities waarvan u de financiële vertaling voor programma 3 in onderstaande tabel aantreft en nader worden toegelicht.

Tabel 7.3.3.3: Beleidsprioriteiten programma 3

Beleidsprioriteiten	(bedragen x € 1.000)			
	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Lasten				
14-190 Herbestemming (Cultureel) Erfgoed	120	120	120	120
14-198 Structuurversterking Toerisme	100	100	100	100
14-199 Uitvoeringsprogramma Stedelijk Centrum	75	50	50	50
<i>Totaal lasten</i>	<i>295</i>	<i>270</i>	<i>270</i>	<i>270</i>

Toelichting

14-190 Herbestemming (Cultureel) Erfgoed

Leegstand en herbestemming zijn meer dan ooit actueel. Kerken, fabrieken, kantoren, boerderijen en andere historische gebouwen die hun functie verliezen, komen vaak leeg te staan. Het verval treedt dan in en belangrijke cultuurhistorische waarden kunnen verloren gaan. Dit is ongunstig voor de identiteit en aantrekkelijkheid van de gemeente. Binnen de gemeente Venlo staan diverse kerken, kloosters, industriële monumenten en monumentale overheidsgebouwen leeg. Een nieuwe bestemming ligt niet in alle gevallen in het vooruitzicht. Ook historisch gemeentelijk vastgoed verliest zijn oorspronkelijke functie. Complexe herbestemmingsvraagstukken kan de markt niet alleen oplossen, vooral wanneer monumentale waarden een rol spelen. Het huidige economische klimaat is in dat opzicht niet gunstig. Herbestemming vereist een specifieke en doelgerichte aanpak, waarbij instandhouding van monumentale waarden en onrendabele investeringen nauw met elkaar samenhangen.

Om herbestemming aantrekkelijk te maken is het zaak dat de onrendabele investeringen voor de markt tot een minimum beperkt blijven. Financiële middelen van rijk en provincie komen vaak pas beschikbaar wanneer ook de gemeente een bijdrage levert. Cofinanciering is in dit verband het uitgangspunt. Daarom is een structureel budget van € 120.000 beschikbaar gesteld.

14-198 Structuurversterking Toerisme

De gemeenteraad heeft unaniem een motie aangenomen om de sector toerisme verder te versterken. Op basis van de huidige toeristische visie zal een toeristisch recreatief actieprogramma worden opgesteld. In 2014 zal hier nader uitvoering aan worden gegeven in het bijzonder de versterking van de drie toeristische speerpunten Arcen (Kasteeltuinen, verblijfsrecreatie), stedelijk centrum (cultuur, funshoppen) en Kloosterdorp Steyl (beziinnings-/cultuurtoerisme).

Op verzoek van de raad wordt hiertoe een werkgroep toerisme ingesteld bestaande uit toeristische organisaties en ondernemers(vertegenwoordigers) die in gezamenlijkheid uitwerking en invulling zal geven aan een toeristisch recreatief actieprogramma. Om vervolgens ook daadwerkelijk in de periode 2014-2017 uitvoering te kunnen geven aan concrete initiatieven uit dit actieprogramma (zoals bijvoorbeeld creëren duurzaam toekomstperspectief voor de Kasteeltuinen, wandelroutenetwerk en/of toeristische bewegwijzering) is extra financiële inzet noodzakelijk.

Financiering van concrete projecten en initiatieven zal voor rekening komen van ondernemers zelf, toeristische organisaties, provincie Limburg, EU en de gemeente. Daarbij gaan EU en provincie Limburg vaak uit van een matching van verstrekte subsidiebijdragen. Om de projecten uit het toeristisch recreatief actieprogramma vanaf 2014 te kunnen realiseren is een jaarlijkse gemeentelijke financiële bijdrage van € 100.000 noodzakelijk.

14-199 Uitvoeringsprogramma Stedelijke Centrum

De demografische trend van een dalende bevolking is bedreigend voor de ambities en het welvaarts- en voorzieningenniveau van Venlo. Het vasthouden van bewoners en aantrekken van nieuwe inwoners is dan ook essentieel. In het bijzonder hoger opgeleiden, gezinnen en jongeren. Venlo moet dan ook blijvend inzetten op het versterken van de kwaliteit van woon- en leefomgeving en als belangrijk accent het stedelijk centrum. Met als vertrekpunt de bestaande kracht en identiteit.

In tijden van beperkte middelen en grote veranderingen is het aanbrengen van focus van groot belang. Belangrijke elementen in deze (naast werkgelegenheid), zo blijkt uit empirisch onderzoek naar feitelijk woongedrag, zijn het culturele aanbod, een veilige woonomgeving, een hoogwaardig woningvoorraad (ruim, grondgebonden, koop), de kwaliteit van het culinaire aanbod, de aanwezigheid van hoger onderwijs en het historische karakter. Als overheid hebben we steeds meer de rol van regisseur, aanjager, verbinder en facilitator. Om met dit nieuwe mandaat aan de slag te kunnen, hebben we naast een focus op de essentie ook een krachtige instrumentarium nodig. Deels zijn we hierin voorzien met bijvoorbeeld de Visie Stedelijk Centrum 2022 en de ruimtelijke structuurvisie in aantocht. In de komende periode (2014-2017) willen we dit instrumentarium vernieuwen, verbeteren en versterken, met name op de vlakken waar we het verschil kunnen maken bij het aantrekken van de gewenste demografische aanwas. Hiervoor zullen we aan de slag moeten met een uitvoeringsprogramma voor het stedelijk centrum op basis van de Visie Stedelijk Centrum, waarin een groot aantal van bovenstaande elementen samenkomt. Ook vraagt de culturele infrastructuur, de vastzittende woningmarkt en de steeds verder groeiende leegstand van erfgoed en commercieel en maatschappelijk vastgoed in de komende periode extra aandacht.

Nieuwe Maatregelen

Om de budgettaire effecten van de onontkoombare ontwikkelingen en knelpunten binnen de beschikbare budgettaire kaders te houden zijn (aanvullende) bezuinigingstaakstellingen nodig gebleken. Het budgettair effect binnen programma 3 wordt volledig veroorzaakt door het niet uitdelen van prijscompensatie.

Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen

Binnen dit programma zijn de volgende budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen verwerkt (zie tabel).

Tabel 7.3.3.4: Voorstellen budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen programma 3

Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen (bedragen x € 1.000)

	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Baten				
14-008 Exploitatie parkeren	-675	-675	-675	-675
14-202 Invulling taakstelling Cultuur	149			
14-218 Egalisatiereserve mobiliteit	-447	-460	-460	-460
Overige ontwikkelingen < € 0,1 miljoen	38			
Totaal baten	-936	-1.097	-1.135	-1.135
Lasten				
14-202 Invulling taakstelling Cultuur	-333	-656	-580	-580
14-216 Voorziening Floriade	-869			
14-224 Evenementen	192			
Overige ontwikkelingen < € 0,1 miljoen	60	60		
Totaal lasten	-949	-596	-580	-580

Toelichting voorstellen > € 0,1 miljoen*14-008 Exploitatie parkeren**14-218 Egalisatiereserve mobiliteit*

De begrote inkomsten op het product Betaald Parkeren zijn niet meer in overeenstemming met de te realiseren parkeerinkomsten. Het structurele tekort wordt voornamelijk veroorzaakt door minder gerealiseerde parkeerinkomsten dan begroot. Oorzaken hiervan zijn het wegvallen van parkeerplaatsen door projecten (voorbeelden zijn: de Picardie (Bioscoop), Spoorstraat (herinrichting Keulsepoort), Dominicanenstraat (fietsruggegraat) en de substantiële daling van bezetting van parkeerplaatsen als gevolg van “publiekstrekkers” (voorbeeld hiervan is wegvallen functie Stads Kantoor Peperstraat en vermindering publieksfunctie Rabobank Peperstraat).

Tevens wordt geconstateerd dat de bezoekers van de stad, terwijl een lichte stijging van bezoekers merkbaar is, een kortere verblijfsduur in acht nemen. In 2012 rekenden de bezoekers die parkeerde(n) in de parkeergarage(s) gemiddeld 11 minuten minder parkeertijd af. Op basis van eerdere risicomeldingen¹⁵ met betrekking tot de te realiseren baten in relatie tot de begrote inkomsten is afgesproken dat het jaar 2012 als een “ijkjaar” werd aangemerkt waarna de realistische inkomsten Betaald Parkeren aan u zouden worden voorgelegd. Op basis van voornoemde ontwikkelingen kunnen de in 2012 gerealiseerde baten product Betaald Parkeren als reëel worden beschouwd en dient op basis daarvan de begroting structureel naar beneden te worden bijgesteld met een bedrag van € 675.000. De stand van de egalisatiereserve Mobiliteit was ultimo 31 december 2012 nihil waardoor het tekort op het product parkeren niet meer geëgaliseerd kan worden. Dit betekent tevens dat de geraamde onttrekkingen uit de reserve in 2014 ad € 447.000 en vanaf 2015 ad € 460.000 niet meer mogelijk zijn. Deze saldo's komen jaarlijks ten laste van de algemene dienst. De reserve mobiliteit wordt opgeheven.

14-202 Invulling taakstelling Cultuur

Dit voorstel heeft een financieel effect binnen programma 1, 3 en de algemene dekkingsmiddel en wordt alleen binnen programma 1 van dit hoofdstuk toegelicht

14-216 Voorziening Floriade

Op grond van vigerende wet- en regelgeving is in de jaarrekening 2012 de voorziening voor de Floriade opgehoogd. Hierin is de reeds eerder geraamde dotatie voor 2014

¹⁵ Zie tevens programmabegroting 2013, pagina 5-14

verdisconteerd, waardoor de voorgenomen dotatie ter hoogte van € 869.000 in 2014 kan komen te vervallen.

14-224 Evenementen

Voorgesteld wordt voor 2014 een bedrag ad € 192.000 incidenteel beschikbaar te stellen voor de financiering van evenementen. Voor de mogelijke continuering van de evenementensubsidies voor zogenaamde A-evenementen wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om een dergelijke subsidie vanaf 2015 te dekken uit reclamebelasting of een andersoortige heffing op ondernemers.

7.3.4 Programma 4 Veelzijdige stad in het groen

Het meerjarig budgettair kader voor programma 4 ziet er na verwerking van alle voorstellen als volgt uit.

Tabel 7.3.4.1: Meerjarenbegroting op programmalijn (progr.4)

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 4	Baten / Lasten	Rekening 2012	Actuele begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
4.1. Kwaliteit woon- en leefomgeving	Baten	6.894	8.248	6.836	6.515	6.515	7.056
	Lasten	17.769	17.472	16.122	14.413	14.418	14.183
<i>Subtotaal 4.1. Kwaliteit woon- en leefomgeving</i>		<i>-10.875</i>	<i>-9.224</i>	<i>-9.287</i>	<i>-7.898</i>	<i>-7.903</i>	<i>-7.127</i>
4.2. Vitale gemeenschappen	Baten	25.750	23.033	22.797	22.148	22.350	21.950
	Lasten	66.889	70.828	67.482	69.140	73.227	71.721
<i>Subtotaal 4.2. Vitale gemeenschappen</i>		<i>-41.139</i>	<i>-47.795</i>	<i>-44.686</i>	<i>-46.992</i>	<i>-50.877</i>	<i>-49.771</i>
4.3. Complementariteit voorzieningen	Baten	18.623	4.080	5.242	3.679	4.376	2.906
	Lasten	16.519	12.227	10.494	9.051	9.566	7.321
<i>Subtotaal 4.3. Complementariteit voorzieningen</i>		<i>2.104</i>	<i>-8.147</i>	<i>-5.252</i>	<i>-5.372</i>	<i>-5.190</i>	<i>-4.414</i>
Subtotaal Programma 4		-49.910	-65.166	-59.224	-60.262	-63.970	-61.312
Onttrekkingen aan reserves	Baten	6.518	5.380	1.889	1.267	4.206	908
Toevoegingen aan reserves	Lasten	6.852	3.002	1.982	286	461	485
Saldo Programma 4 na verrekening reserves		-50.243	-62.788	-59.318	-59.281	-60.225	-60.888

Horizontale toelichting (exclusief verrekening reserves)

De forse afname van het budget van per saldo € 6,5 miljoen voor 2014 en verdere jaren ten opzichte van 2013 heeft betrekking op de actualisatie van de grondexploitaties volgens de meest recente berekeningen en planningen. Het gaat om eerder door de raad verleende meerjarige kredieten voor grondexploitaties binnen de gesloten financiële huishouding.

De inrichting van de openbare ruimte en de verharding van het Kazernekwartier worden versneld afgeschreven en zorgen met ingang van 2016 voor een stijging van de kapitaallasten van ongeveer € 4,7 miljoen ten opzichte van het jaar ervoor. De kosten worden overigens gedekt uit de reserve.

Tabel 7.3.4.2: Opbouw budgettaire beeld programma 4

V = Voordelig, N = Nadelig

PROGRAMMA 4: VEELZIJDIGE STAD IN HET GROEN

(bedragen x € 1.000)

Budgettaire kader	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Baten inclusief mutatie reserves				
Stand ontwerpbegroting 2013	29.527	23.685	29.858	29.858
Raadsbesluiten na vaststelling begroting	0	174 V	281 V	281 V
<i>Actuele stand baten</i>	<i>29.527</i>	<i>23.859</i>	<i>30.140</i>	<i>30.140</i>
Nieuwe ontwikkelingen				
Nominale ontwikkelingen	201 V	203 V	203 V	203 V
Neutrale mutaties	8.766 V	11.657 V	5.739 V	4.810 V
Investerings (kapitaallasten)	85 V	-411 N	2.363 V	-445 N
Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen	-1.816 N	-1.699 N	-998 N	-1.887 N
<i>Subtotaal nieuwe ontwikkelingen baten</i>	<i>7.236 V</i>	<i>9.750 V</i>	<i>7.307 V</i>	<i>2.681 V</i>
Totaal baten ontwerpbegroting 2014-2017	36.763	33.609	37.447	32.820
Budgettaire kader	2014	2015	2016	2017
Lasten inclusief mutatie reserves				
Stand ontwerpbegroting 2013	92.127	91.210	90.256	90.256
Mutaties jaarschijf 2017 o.b.v. bestaand beleid				-126 V
Raadsbesluiten na vaststelling begroting	-12 V	167 N	305 N	305 N
<i>Actuele stand lasten</i>	<i>92.116</i>	<i>91.376</i>	<i>90.562</i>	<i>90.435</i>
Nieuwe ontwikkelingen				
Nominale ontwikkelingen	631 N	627 N	631 N	635 N
Neutrale mutaties	2.626 N	787 N	1.360 N	378 N
Investerings (kapitaallasten)	1.344 N	413 N	6.333 N	4.908 N
Beleidsprioriteiten	40 N	20 N	20 N	20 N
Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen	-155 V	184 N	-63 V	-847 V
Nieuwe maatregelen	-521 V	-517 V	-1.170 V	-1.820 V
<i>Subtotaal nieuwe ontwikkelingen lasten</i>	<i>3.965 N</i>	<i>1.514 N</i>	<i>7.110 N</i>	<i>3.273 N</i>
Totaal lasten ontwerpbegroting 2014-2017	96.081	92.890	97.672	93.709
Saldo ontwerpbegroting 2014-2017	-59.318 N	-59.281 N	-60.225 N	-60.888 N

Toelichting

In bovenstaande tabel wordt de aan sluiting gemaakt tussen de vorig jaar door de Raad vastgestelde ontwerpbegroting 2013-2016 en de voorliggende Programmabegroting 2014-2017. Onder het kopje "nieuwe ontwikkelingen" zijn de nu aan de Raad voor te leggen wijzigingen die nog niet eerder door de Raad zijn vastgesteld opgenomen. Dit betreft tevens de voorstellen zoals opgenomen in de Kadernota 2014.

Nominale ontwikkelingen

Dit betreft aanpassingen in de nominale sfeer, zoals loonbijstellingen.

Neutrale mutaties

Dit betreft de meer technische mutaties zoals herschikkingen en desalderingen die voor de Programmabegroting in totaal neutraal zijn. De achtergrond is niet beleidsmatig. Tevens is de begroting aangepast aan de verwachte kosten en opbrengsten (majeure) projecten grondexploitaties jaarschijven 2014 t/m 2017 volgens de meest recente berekeningen en planningen. Het gaat om eerder door de raad verleende meerjarige kredieten voor grondexploitaties binnen de gesloten financiële huishouding. Binnen programma 4 resulteert dit voor 2014 in een resultaat van € 6 mln. voordelig; 2015 € 11 mln. voordelig; 2016 en 2017 € 4,356 mln. voordelig.

Investerings (kapitaallasten)

De effecten van het meerjarig investeringsplan worden zichtbaar via mutaties op de kapitaallasten. Over de nieuwe investeringen wordt apart ingegaan.

Beleidsprioriteiten

In hoofdstuk 2 van de kadernota is een vijftal prioritaire aandachtsgebieden opgenomen die een bijdrage leveren aan het realiseren van de geformuleerde ambities waarvan de financiële vertaling voor programma 4 bestaat uit intensiveringen voor de wateropgave/ het Deltaprogramma.

De gemeente Venlo is namens de regio zowel ambtelijk als bestuurlijk vertegenwoordiger in de provinciale en nationale overleggremia rondom de Maas. Dit is georganiseerd onder de vlag van Maascorridor (een regionaal samenwerkingsverband sinds 1999) en daarna ondergebracht bij de Regio Venlo. Vanuit het besef dat bij veel van de betrokken gemeenten de specifieke kennis omtrent het regionale watersysteem ontbreekt, is een externe adviseur ingehuurd (vooralsnog tot 2013).

In 2013 is/wordt, het behulp van deze adviseur, een regionaal ruimtelijk kwaliteitskader opgesteld voor én door de betrokken gemeenten in het zuidelijke deel (Horst, Peel&Maas, Venray en Venlo) afgestemd op de Visie Maasvallei voor het noordelijk deel (Mook&Middelaar, Gennep en Bergen). Dit ruimtelijk kwaliteitskader vormt de regionale input bij de uitwerking van de kansrijke strategieën en zal derhalve een grote impact hebben op de toekomstige ontwikkeling van stad en regio in de komende decennia.

Zoals hiervoor aangegeven start het Waterschap in 2014 met de voorbereiding van de sluitstukkaden: dit speelt vooral buiten het stedelijk gebied, maar kan desalniettemin vergaande gevolgen hebben voor de kwaliteit van onze woon- en leefomgeving. Het is derhalve van cruciaal belang om als stad én regio vroegtijdig aan tafel te zitten bij het waterschap. Hoogwaterbescherming houdt namelijk geen rekening met gemeentegrenzen. Dit geldt ook voor de uitvoeringsmaatregelen die voortkomen uit het deelprogramma hoge zandgronden: het voorkomen van wateroverlast c.q. watertekort voor de landbouw en natuur. Ook maatregelen uit het GRP en ambities uit het IWPV zullen mede in overleg met het waterschap in het licht van het deltaprogramma beoordeeld worden op toekomst bestendigheid en integreerbaarheid.

Nieuwe maatregelen

Om de budgettaire effecten van de onontkoombare ontwikkelingen en knelpunten binnen de beschikbare budgettaire kaders te houden zijn (aanvullende) bezuinigingstaakstellingen nodig gebleken. Het betreft de volgende maatregelen:

Tabel 7.3.4.3: Nieuwe maatregelen programma 4

Nieuwe Maatregelen	(bedragen x € 1.000)			
	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Lasten				
14-081 Niet uitdelen prijscompensatie	-396	-392	-395	-395
14-227 Beheer en onderhoud wegen	-125	-125	-125	-125
14-228 Korten Onderwijs			-650	-1.300
Totaal lasten	-521	-517	-1.170	-1.820

Toelichting

14-081 Niet uitdelen prijscompensatie

Voor het jaar 2014 wordt voorgesteld om de budgetten van zowel de ambtelijke organisatie als de door Venlo gesubsidieerde instellingen niet te corrigeren voor de prijscorrectie. Op deze wijze draagt iedereen feitelijk zijn of haar steentje bij aan het oplossen van de budgettaire problematiek. Uitgezonderd zijn die budgetten van instellingen waarvoor (meerjarig)contracten zijn afgesloten en welke juridisch afdwingbaar zijn bij het niet toekennen van de inflatiecorrectie. Instellingen die op grond van de subsidievoorwaarden

jaarlijks een subsidieverhoging krijgen hebben hiertoe reeds een vooraankondiging ontvangen bij toepassing van deze mogelijke maatregel.

14-227 Beheer en onderhoud wegen

Het beïnvloedbare deel van de post 'beheer en onderhoud wegen' bedraagt € 4.700.000,-. In dit licht is een verdere versoering met € 125.000,- met ingang van 2014 mogelijk.

14-228 Korten Onderwijs

Het gemeentefonds wordt met structureel € 256 miljoen gekort als gevolg van het afkomen van onderwijsmiddelen (motie Haersma-Buma). Het rijk is van mening dat op landelijk niveau voor een bedrag van € 256 miljoen minder uitgegeven wordt aan onderwijshuisvesting dan er via de normerings-methodiek in het gemeentefonds beschikbaar wordt gesteld. Het bedrag is voor het rijk geen bezuiniging maar wordt overgeheveld naar het onderwijsveld. Te overwegen valt om een deel van deze uitname die voor de gemeente Venlo op € 1,67 miljoen uitkomt te zien als korting op het beleidsterrein omdat het rijk dit geld doorsluisst naar de schoolbesturen, terwijl het takenpakket voor de gemeente Venlo in deze gelijk blijft. Feitelijk kan maximaal het bedrag worden teruggesluisd dat wij zelf aan deze scholen uitkeren. Op basis van een eerste inschatting, met inachtneming van onze meerjarenbegroting, gaat het om een bedrag van zo'n € 650.000 in 2016 en € 1,3 miljoen structureel vanaf 2017. Omdat een deel van dit bedrag via het meerjarig investeringsplan (kapitaallasten) loopt zal de maatregel de eerste jaren nog niet dit volledige effect sorteren.

Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen

Binnen dit programma zijn de volgende budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen verwerkt (zie tabel).

Tabel 7.3.4.4: Voorstellen budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen programma 4

Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen		<i>(bedragen x € 1.000)</i>			
		Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Baten					
14-001	Aanpassing inkomsten grafrechten	-300	-300	-300	-300
14-002	Daling verwerkingskosten afval agv Europese aanbesteding en investering in omgekeerde afvalinzameling	-922	-742	-748	-754
14-004	Wijziging afschrijvingstermijn project Openbare Verlichting		38	-47	-148
14-053	Afwaardering baten leges omgevingsvergunning a.g.v. lagere kostendekkendheid	-450	-450	-450	-450
14-100	Huuropbrengsten sportaccommodaties	-100	-100	-100	-100
14-101	Onderwijsvergoeding kapitaallasten gymzalen	-389	-389	-389	-389
14-108	Bezuinigingstaakstelling zwembad	59	59	668	3
14-206	Bijstelling compensabele BTW circuits afval	334	140	315	343
	Overige ontwikkelingen < € 0,1 miljoen	-48	45	53	-93
Totaal baten		-1.816	-1.699	-998	-1.887
Lasten					
14-002	Daling verwerkingskosten afval agv Europese aanbesteding en investering in omgekeerde afvalinzameling	-922	-742	-748	-754
14-004	Wijziging afschrijvingstermijn project Openbare Verlichting		38	-47	-148
14-010	Accres beheer en onderhoud Openbare Ruimte	195	195	195	195
14-108	Bezuinigingstaakstelling zwembad	175	279	272	-409
14-143	Diverse begrotingswijzigingen MO	156	172	188	188
14-151	Resultaat kritische beschouwing en herschikking budget maatschappelijke partners			-348	-348
14-206	Bijstelling compensabele BTW circuits afval	199	241	417	440
	Overige ontwikkelingen < € 0,1 miljoen	43	0	9	-12
Totaal lasten		-155	184	-63	-847

Toelichting voorstellen > € 0,1 miljoen

14-001 Aanpassing inkomsten grafrechten

In 2011 is bij de Prorap 2011-II vastgesteld dat de begraafplaatsen kostendekkend moesten worden. Om dit te bereiken zijn de tarieven verhoogd. Deze verhoging van de tarieven heeft niet geleid tot volledige kostendekkendheid. Vanaf 2012 bedragen de inkomsten uit grafhuur en begravingen € 400.000. Naast de verhoging van de tarieven zijn ook de uitgaven afgenomen. Dit als gevolg van afname formatie en een effectiever beheer van de begraafplaatsen. Deze combinatie van maatregelen zal er voor zorgen dat de exploitatie vanaf 2014 nagenoeg kostendekkend zal zijn. In de begroting 2013 zijn de begrote lasten wel verlaagd, de begrote inkomsten echter niet. Om de begroting in overeenstemming te brengen met de realisatie dienen de begrote inkomsten structureel te worden verlaagd met € 300.000 (van € 700.000 naar € 400.000).

14-002 Daling verwerkingskosten afval a.g.v. Europese aanbesteding en investering in omgekeerde afvalinzameling

Als gevolg van de Europese aanbesteding door ASL dalen de verwerkingskosten afval met € 950.000. De kostenverlaging wordt per saldo verwerkt binnen de exploitatie van de gesloten financiële huishouding van de afvalstoffenheffing. Dit zal leiden tot een lagere afvalstoffenheffing en, aangezien dit het gevolg is van een aanbestedingsvoordeel, wordt dit voordeel ingezet voor het realiseren van de taakstelling bedrijfsvoering, onderdeel inkoop.

14-004 Wijziging afschrijvingstermijn project Openbare Verlichting

In de begroting 2013 is rekening gehouden met een afschrijvingstermijn van 40 jaar op armaturen openbare verlichting, terwijl het investeringsbeleid een termijn van 20 jaar voorschrijft. Dit wordt nu aangepast. Deze aanpassing heeft gevolgen voor de kapitaallasten. Daarnaast is de besparing op energie- en onderhoudskosten aangepast aan het verloop van de uitvoering van het project. Dat betekent dat de besparingen eerder gerealiseerd zijn dan voorzien in het oorspronkelijke voorstel. De aanpassingen worden tevens doorgevoerd in de mutatie op de egalisatiereserve, waardoor de begrotingswijziging budgettair neutraal verloopt.

14-010 Accres beheer en onderhoud Openbare Ruimte

Als gevolg van diverse aanpassingen en uitbreidingen van de openbare ruimte is het te beheren en te onderhouden areaal gegroeid, zonder dat daarvoor de benodigde onderhoudsbudgetten zijn begroot¹⁶. Dit voorstel betreft de lasten voor het uitvoeren van het benodigd beheer en onderhoud. Specifiek betreft het onder andere de locaties:

- Kazerneterrein € 20.000
- Trade Port Noord - DCGV € 20.000
- Maasboulevard € 33.000
- Weerdsprong € 5.000
- Maaswaard € 10.000
- Nieuw Stalberg (fase 1, 2 en 3) € 90.000
- Bermen langs kernverbindingsweg Noord langs A73 (tussen Zuiderbrug en Kaldenkerkerweg Tegelen) € 38.000
- Plan Helmusweg € 4.000
- Marianumpark € 9.000
- Stationsplein € 32.000

De gefaseerde aanleg van een aantal locaties betekent een gefaseerde groei van de lasten. Zo zal onder andere het benodigde onderhoudsbudget voor het Kazerneterrein en Trade Port Noord / DCGV vanaf 2015 opnieuw bekeken moeten worden.

¹⁶ Zie tevens programmabegroting 2013, pagina 5-15

De benodigde onderhoudsbudgetten zijn geraamd met behulp van actuele areaalgegevens en marktconforme onderhoudsprijzen. Van genoemde locaties zijn de actuele areaalgegevens te laat ontvangen om tijdig op te kunnen nemen in de begroting van 2013.

14-053 Afwaardering baten leges omgevingsvergunning a.g.v. lagere kostendekkendheid

Ten behoeve van de begroting 2013 was aanvankelijk voorgesteld om de kostendekkendheid van de bouwleges tot 100 % te verhogen. Dat zou leiden tot een forse stijging van het tarief en daarmee ook tot een forse stijging van de kosten voor aanvragers. Uiteindelijk is door het college voorgesteld de tariefstijging tot maximaal 25% te beperken. Daarmee kon niet worden voldaan aan het besluit van de gemeenteraad om te komen tot een gewenste meer opbrengst van € 1 miljoen. De verlaging van het voorgestelde legespercentage resulteert uiteindelijk in een nieuw percentage van 2,75 % in 2013 en een jaarlijks lagere legesopbrengst van € 450.000.

14-100 Huuropbrengsten sportaccommodaties

Onder niet groene sportparken is enige jaren geleden een taakstelling opgenomen van € 200.000. De realiteit is dat van deze taakstelling slechts voor € 100.000 daadwerkelijk gerealiseerd kan worden. De begrote inkomsten op deze post dienen daarom met structureel € 100.000 te worden verlaagd.

14-101 Onderwijsvergoeding kapitaallasten gymzalen

Op basis van Prorap 11-I is voor inkomsten onderwijsvergoeding een bedrag opgevoerd van € 389.000 i.v.m. kapitaallasten. Met voorstel 448 (B) 2011 is besloten dat de kapitaallasten op de sportzalen niet meer doorberekend worden in de kosten welke specifiek aan het onderwijs toegerekend dienen te worden. Dit betekent dat het begrote bedrag ad € 389.000 niet meer kan worden gerealiseerd en naar 0 moet worden bijgesteld.

14-108 Bezuinigingstaakstelling zwembad

Dit voorstel heeft een financieel effect binnen programma 1 en de algemene dekkingsmiddelen en wordt alleen binnen programma 1 van dit hoofdstuk toegelicht

14-143 Diverse begrotingswijzigingen MO

Dit voorstel heeft een financieel effect binnen programma 1 en de algemene dekkingsmiddelen en wordt alleen binnen programma 1 van dit hoofdstuk toegelicht

14-151 Resultaat kritische beschouwing en herschikking budget maatschappelijke partners

Dit voorstel heeft een financieel effect binnen programma 1 en 4 en wordt alleen binnen programma 1 van dit hoofdstuk toegelicht

14-206 Bijstelling compensabele BTW circuits afval

Door de verlaging van afvalkosten kan er per saldo ook minder compensabele BTW worden teruggevorderd uit het BTW-compensatiefonds.

7.3.5 Programma 5 Dienstverlening

Het meerjarig budgettair kader voor programma 5 ziet er na verwerking van alle voorstellen als volgt uit.

Tabel 7.3.5.1: Meerjarenbegroting op programmaliijn (progr.5)

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 5	Baten / Lasten	Rekening 2012	Actuele begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
5.1. Klant voorop	Baten	2.080	2.423	2.530	2.430	2.430	2.430
	Lasten	5.449	5.902	6.212	5.933	5.930	5.928
<i>Subtotaal 5.1. Klant voorop</i>		-3.369	-3.479	-3.682	-3.503	-3.500	-3.498
5.2. Professionaliteit van de organisatie	Baten	1.255	12.101	13.360	12.782	12.782	12.520
	Lasten	96.862	18.703	20.016	19.466	19.456	19.151
<i>Subtotaal 5.2. Professionaliteit van de organisatie</i>		-95.607	-6.602	-6.657	-6.684	-6.674	-6.632
5.3. Ondernemen in dienstverlening	Baten	640	779	797	806	815	815
	Lasten	804	678	1.325	1.325	1.325	1.325
<i>Subtotaal 5.3. Ondernemen in dienstverlening</i>		-164	101	-528	-519	-511	-511
5.4. Vertrouwen in het bestuur	Baten	1.249	5	697	697	697	697
	Lasten	5.683	4.757	5.431	5.431	5.431	5.431
<i>Subtotaal 5.4. Vertrouwen in het bestuur</i>		-4.435	-4.752	-4.734	-4.734	-4.734	-4.734
Subtotaal Programma 5		-103.574	-14.731	-15.601	-15.441	-15.420	-15.374
Onttrekkingen aan reserves	Baten	95	247	134			
Toevoegingen aan reserves	Lasten	2.415	3.073	2.602			
Saldo Programma 5 na verrekening reserves		-105.894	-17.557	-18.069	-15.441	-15.420	-15.374

Horizontale toelichting (exclusief verrekening reserves)

De meerjarige ontwikkelingen binnen programma 5 zijn van geringe omvang en behoeven daarom verder geen toelichting.

Tabel 7.3.5.2: Opbouw budgettair beeld programma 5

V = Voordelig, N = Nadelig

PROGRAMMA 5: DIENSTVERLENING

(bedragen x € 1.000)

Budgettair kader	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Baten inclusief mutatie reserves				
Stand ontwerpbegroting 2013	16.669	15.248	11.871	11.871
Raadsbesluiten na vaststelling begroting	571 V	471 V	471 V	471 V
Actuele stand baten	17.240	15.719	12.342	12.342
Nieuwe ontwikkelingen				
Nominale ontwikkelingen	45 V	45 V	45 V	45 V
Neutrale mutaties	519 V	1.236 V	4.622 V	4.360 V
Investerings (kapitaallasten)	0	0	0	0
Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen	-285 N	-285 N	-285 N	-285 N
Subtotaal nieuwe ontwikkelingen baten	278 V	996 V	4.382 V	4.120 V
Totaal baten ontwerpbegroting 2014-2017	17.518	16.715	16.724	16.462
Budgettair kader	2014	2015	2016	2017
Lasten inclusief mutatie reserves				
Stand ontwerpbegroting 2013	32.025	28.927	29.953	29.953
Mutaties jaarschijf 2017 o.b.v. bestaand beleid				36 N
Raadsbesluiten na vaststelling begroting	571 N	471 N	471 N	471 N
Actuele stand lasten	32.596	29.398	30.423	30.459
Nieuwe ontwikkelingen				
Nominale ontwikkelingen	44 N	40 N	40 N	39 N
Neutrale mutaties	2.372 N	2.970 N	5.722 N	5.452 N
Investerings (kapitaallasten)	-16 V	-161 V	-3.951 V	-4.024 V
Beleidsprioriteiten	0	0	0	0
Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen	626 N	-60 V	-60 V	-60 V
Nieuwe maatregelen	-35 V	-31 V	-31 V	-31 V
Subtotaal nieuwe ontwikkelingen lasten	2.991 N	2.758 N	1.720 N	1.376 N
Totaal lasten ontwerpbegroting 2014-2017	35.587	32.156	32.143	31.836
Saldo ontwerpbegroting 2014-2017	-18.069 N	-15.441 N	-15.420 N	-15.374 N

Toelichting

In bovenstaande tabel wordt de aan sluiting gemaakt tussen de vorig jaar door de Raad vastgestelde ontwerpbegroting 2013-2016 en de voorliggende Programmabegroting 2014-2017. Onder het kopje "nieuwe ontwikkelingen" zijn de nu aan de Raad voor te leggen wijzigingen die nog niet eerder door de Raad zijn vastgesteld opgenomen. Dit betreft tevens de voorstellen zoals opgenomen in de Kadernota 2014.

Nominale ontwikkelingen

Dit betreft aanpassingen in de nominale sfeer, zoals loonbijstellingen.

Neutrale mutaties

Dit betreft de meer technische mutaties zoals herschikkingen en desalderingen die voor de Programmabegroting in totaal neutraal zijn. De achtergrond is niet beleidsmatig. Tevens is de begroting aangepast aan de verwachte kosten en opbrengsten (majeure) projecten grondexploitaties jaarschijven 2014 t/m 2017 volgens de meest recente berekeningen en plannen. Het gaat om eerder door de raad verleende meerjarige kredieten voor grondexploitaties binnen de gesloten financiële huishouding. Binnen programma 5 resulteert dit voor 2014 in een resultaat van € 1,352 mln. nadelig; 2015 € 1,27 mln. nadelig; 2016 en 2017 € 0,638 mln. nadelig.

Investerings (kapitaallasten)

De effecten van het meerjarig investeringsplan worden zichtbaar via mutaties op de kapitaallasten. Over de nieuwe investeringen wordt apart ingegaan.

Nieuwe Maatregelen

Om de budgettaire effecten van de onontkoombare ontwikkelingen en knelpunten binnen de beschikbare budgettaire kaders te houden zijn (aanvullende) bezuinigingstaakstellingen nodig gebleken.

Het budgettair effect binnen programma 5 wordt volledig veroorzaakt door het niet uitdelen van prijscompensatie.

Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen

Binnen dit programma zijn de volgende budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen verwerkt (zie tabel).

Tabel 7.3.5.3: Voorstellen budgettair en onvermijdelijke ontwikkelingen programma 5

Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen (bedragen x € 1.000)				
	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Baten				
14-219 Rijbewijzen	-285	-285	-285	-285
<i>Totaal baten</i>	-285	-285	-285	-285
Lasten				
14-009 Interieur nieuwbouw stadskantoor en Nedinsco	108			
14-121 Bommenregeling	578			
Overige ontwikkelingen < € 0,1 miljoen	-60	-60	-60	-60
<i>Totaal lasten</i>	626	-60	-60	-60

Toelichting voorstellen > € 0,1 miljoen

14-219 Rijbewijzen

In de begroting 2012 is voor de jaren 2012 en 2013 de begrote inkomsten voor rijbewijzen met € 150.000 verlaagd. Op basis van de huidige cijfers blijkt dat de dalende trend bij het aantal verstrekte rijbewijzen wordt voortgezet. Over het eerste kwartaal 2013 zijn 400 rijbewijzen minder verstrekt, dan in het eerste kwartaal 2012. Prognoses van de Rijksdienst voor het Wegverkeer geven aan dat deze trend wordt voortgezet. Dit betekent dat het knelpunt volgens de huidige prognoses voor 2013 zelfs € 75.000 hoger wordt en dus met ingang van 2014 oploopt tot een bedrag van € 225.000. Vanaf 2015 wordt hier een taakstelling van ad € 75.000 oplopend naar € 225.000 voor opgenomen binnen de kosten voor lokethandelingen.

14-009 Interieur nieuwbouw stadskantoor en Nedinsco

Van het bestaande onderhoudsbudget wordt € 208.000 als dekking ingezet voor de aanschaf van nieuw interieur in het nieuwe Stadskantoor. Met deze mutatie wordt het budget overgeheveld van de exploitatie naar het krediet.

14-121 Bommenregeling

In de begroting wordt een budget opgenomen van € 578.000 voor 2014 voor onderzoeken en ruiming van explosieven. De bedragen worden onttrokken aan de bestemmingsreserve bommenregeling

7.3.6 Algemene dekkingsmiddelen

Het meerjarig budgettair kader voor de algemene dekkingsmiddelen ziet er na verwerking van alle voorstellen als volgt uit.

Tabel 7.3.6.1: Meerjarenbegroting Algemene dekkingsmiddelen

(Bedragen x € 1.000)

Algemene dekkingsmiddelen	Baten / Lasten	Rekening 2012	Actuele begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Algemene dekkingsmiddelen	Baten	160.403	155.198	156.952	200.722	199.472	196.653
	Lasten	7.147	4.254	1.347	-2.560	-2.232	-2.261
<i>Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen</i>		<i>153.256</i>	<i>150.944</i>	<i>155.606</i>	<i>203.282</i>	<i>201.703</i>	<i>198.913</i>
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen		153.256	150.944	155.606	203.282	201.703	198.913
Onttrekkingen aan reserves	Baten	51.306	11.603	5.084	14.276	4.872	5.447
Toevoegingen aan reserves	Lasten	25.723	6.305	5.963	15.682	6.439	5.077
Saldo Alg.dekkingsmid. na verrekening reserves		178.839	156.242	154.727	201.876	200.137	199.284

Horizontale toelichting (exclusief verrekening reserves)

De algemene dekkingsmiddelen nemen vanaf 2015 fors toe in verband met de raming van € 53 mln. aan middelen voor de decentralisaties. Verder gaat de bijdrage vanuit het Gemeentefonds met ingang van 2015 met bijna € 10 mln. omlaag en de jaren daarna met kleinere bedragen. De overige verschillen worden vooral veroorzaakt door mutaties op het Meerjareninvesteringsplan, die zich doorvertalen in een aanpassing van de kapitaallasten.

Tabel 7.3.6.2 Opbouw budgettair beeld Algemene dekkingsmiddelen

V = Voordelig, N = Nadelig

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

(bedragen x € 1.000)

Budgettair kader	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Baten inclusief mutatie reserves				
Stand ontwerpbegroting 2013	158.091	161.126	155.458	155.458
Mutaties jaarschijf 2017 o.b.v. bestaand beleid				-10 N
<i>Actuele stand baten</i>	<i>158.091</i>	<i>161.126</i>	<i>155.458</i>	<i>155.447</i>
Nieuwe ontwikkelingen				
Nominale ontwikkelingen	48 V	49 V	49 V	49 V
Neutrale mutaties	627 V	1.406 V	1.478 V	1.301 V
Investerings (kapitaallasten)	-1.090 N	-538 N	-3.010 N	-2.352 N
Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen	3.411 V	51.506 V	48.419 V	45.705 V
Nieuwe maatregelen	950 V	1.450 V	1.950 V	1.950 V
<i>Subtotaal nieuwe ontwikkelingen baten</i>	<i>3.946 V</i>	<i>53.872 V</i>	<i>48.886 V</i>	<i>46.653 V</i>
Totaal baten ontwerpbegroting 2014-2017	162.036	214.998	204.344	202.100
Budgettair kader	2014	2015	2016	2017
Lasten inclusief mutatie reserves				
Stand ontwerpbegroting 2013	13.614	21.288	13.875	13.875
Mutaties jaarschijf 2017 o.b.v. bestaand beleid				-1.074 V
Amendementen Raad	0	0	0	0
Raadsbesluiten na vaststelling begroting	12 N	7 N	-25 V	-25 V
<i>Actuele stand lasten</i>	<i>13.626</i>	<i>21.295</i>	<i>13.851</i>	<i>12.776</i>
Nieuwe ontwikkelingen				
Nominale ontwikkelingen	-19 V	-10 V	-8 V	19 N
Neutrale mutaties	1.821 N	2.560 N	3.230 N	1.726 N
Investerings (kapitaallasten)	-6.565 V	-5.851 V	-7.050 V	-5.826 V
Beleidsprioriteiten	0	0	0	0
Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen	-416 V	-2.530 V	-3.041 V	-3.939 V
Nieuwe maatregelen	-1.137 V	-2.343 V	-2.775 V	-1.939 V
<i>Subtotaal nieuwe ontwikkelingen lasten</i>	<i>-6.316 V</i>	<i>-8.173 V</i>	<i>-9.643 V</i>	<i>-9.960 V</i>
Totaal lasten ontwerpbegroting 2014-2017	7.310	13.122	4.207	2.816
Saldo ontwerpbegroting 2014-2017	154.727 V	201.876 V	200.137 V	199.284 V

Toelichting

In bovenstaande tabel wordt de aan sluiting gemaakt tussen de vorig jaar door de Raad vastgestelde ontwerpbegroting 2013-2016 en de voorliggende Programmabegroting 2014-2017. Onder het kopje "nieuwe ontwikkelingen" zijn de nu aan de Raad voor te leggen wijzigingen die nog niet eerder door de Raad zijn vastgesteld opgenomen. Dit betreft tevens de voorstellen zoals opgenomen in de Kadernota 2014.

Nominale ontwikkelingen

Dit betreft aanpassingen in de nominale sfeer, zoals loonbijstellingen.

Neutrale mutaties

Dit betreft de meer technische mutaties zoals herschikkingen en desalderingen die voor de Programmabegroting in totaal neutraal zijn. De achtergrond is niet beleidsmatig. Tevens is de begroting aangepast aan de verwachte kosten en opbrengsten (majeure) projecten grondexploitaties jaarschijven 2014 t/m 2017 volgens de meest recente berekeningen en plannings. Het gaat om eerder door de raad verleende meerjarige kredieten voor grondexploitaties binnen de gesloten financiële huishouding. Binnen de algemene dekkingsmiddelen resulteert dit voor 2014 in een resultaat van € 1,352 voordelig; 2015 € 1,27 mln. voordelig; 2016 en 2017 € 0,638 mln. voordelig.

Investerings (kapitaallasten)

De effecten van het meerjarig investeringsplan worden zichtbaar via mutaties op de kapitaallasten. Op de nieuwe investeringen wordt separaat ingegaan in de paragraaf investeringen.

Nieuwe Maatregelen

Om de budgettaire effecten van de onontkoombare ontwikkelingen en knelpunten binnen de beschikbare budgettaire kaders te houden zijn (aanvullende) bezuinigingstaakstellingen nodig gebleken. Het betreft de volgende maatregelen:

Tabel 7.3.6.3 Nieuwe maatregelen Algemene dekkingsmiddelen

Nieuwe Maatregelen		<i>(bedragen x € 1.000)</i>			
		Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Baten					
14-002	<i>OZB verhoging</i>	950	1.450	1.950	1.950
<i>Totaal baten</i>		950	1.450	1.950	1.950
Lasten					
14-081	Niet uitdelen prijscompensatie (incl.kostenverdeelstaat)	-185	-185	-185	-212
14-222	Vrijval restant stelpost rijksbezuiniging	-952	-1.758	-2.140	-1.278
14-243	Besparing ICT kosten		-400	-450	-450
<i>Totaal lasten</i>		-1.137	-2.343	-2.775	-1.939

Toelichting

14-002 OZB Verhoging

Om de lagere opbrengst van de afvalstoffenheffing ad € 0,95 mln. neutraal te compenseren zou - binnen de bestaande systematiek van de woonlasten - de OZB met € 2,45 mln. extra verhoogd kunnen worden in 2014 om daarmee de inflatoire stijging van de woonlasten beperkt te houden tot gemiddeld 1,6%. Hiervoor wordt niet gekozen. Voorgesteld wordt om de extra OZB-stijging te beperken tot € 0,95 mln. in 2014, waarmee budgettair gezien alleen de lagere opbrengst op de Afvalstoffenheffing wordt gecompenseerd. De mutaties in de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing houden in dat de gemiddelde woonlastendruk in 2014 met bijna € 10 daalt ten opzichte van 2013. Procentueel betekent dit een daling van de gemiddelde woonlastendruk met 1,3% in plaats van een inflatoire stijging van 1,6%. In 2015 wordt een verdere verhoging van de OZB meegenomen van € 0,5 mln. per jaar waardoor de opbrengst vanaf 2016 op structureel € 1,95 mln. uitkomt. Deze verhoging is mede gebaseerd op een verwachte volumestijging, mede als gevolg van verwachte areaaluitbreiding. Indien deze zich ook daadwerkelijk realiseert leidt dat niet tot een extra woonlastenstijging.

14-081 Niet uitdelen prijscompensatie

Voor het jaar 2014 wordt voorgesteld om de budgetten van zowel de ambtelijke organisatie als de door Venlo gesubsidieerde instellingen niet te corrigeren voor de prijscorrectie. Op deze wijze draagt iedereen feitelijk zijn of haar steentje bij aan het oplossen van de budgettaire problematiek. Uitgezonderd zijn die budgetten van instellingen waarvoor (meerjarig)contracten zijn afgesloten en welke juridisch afdwingbaar zijn bij het niet toekennen van de inflatiecorrectie. Instellingen die op grond van de subsidievoorwaarden jaarlijks een subsidieverhoging krijgen hebben hiertoe reeds een vooraankondiging ontvangen bij toepassing van deze mogelijke maatregel.

14-222 Vrijval restant stelpost rijksbezuiniging

Doordat via de meicirculaire duidelijkheid is gekomen over Rijksbezuinigingen als gevolg van het Regeerakkoord "Bruggen bouwen" en in de ontwerp-begroting rekening wordt gehouden met een realistisch scenario voor de aanvullende Rijksbezuinigingen van € 6 miljard kan het restant van de stelpost Externe autonome effecten / Rijksbezuinigingen vrijvallen.

14-243 Besparing ICT kosten

In verband met de intensievere samenwerking met de gemeenten Weert en Roermond op ICT-gebied kan een bedrag van € 400.000 in 2015 en € 450.000 vanaf 2016 worden bespaard.

Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen

Binnen dit programma zijn de volgende budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen verwerkt (zie tabel).

Tabel 7.3.6.4: Voorstellen budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen algemene dekkingsmiddelen

Budgettaire en onvermijdelijke ontwikkelingen (bedragen x € 1.000)

	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Baten				
14-009 Interieur nieuwbouw stadskantoor en Nedinsco	5	227	24	23
14-076 Ontwikkelingen Gemeentefonds	1.231	-3.189	-4.926	-6.679
14-077 Functioneel leeftijdsontslag (FLO)	141			
14-091 Concretisering dekking Nieuwbouw Stadskantoor	144	246	30	40
14-121 Bommenregeling	578			
14-210 Belastingopbrengsten	764	764	764	764
14-236 Decentralisaties rijkstaken	600	53.510	52.580	51.610
Overige ontwikkelingen < € 0,1 miljoen	-53	-53	-53	-53
Totaal baten	3.411	51.506	48.419	45.705
Lasten				
14-002 Invulling bedrijfsvoeringstaakstelling a.g.v. inkoopvoordeel afval	950	950	950	950
14-009 Interieur nieuwbouw stadskantoor en Nedinsco	-103	227	24	23
14-076 Aframen stelpost externe autonome ontwikkelingen/Rijksbezuinigingen	-1.042	-4.832	-5.155	-6.017
14-077 Functioneel leeftijdsontslag (FLO)	141	220	220	220
14-091 Concretisering dekking Nieuwbouw Stadskantoor	144	246	30	40
14-108 Bezuinigingstaakstelling zwembad	233	233	233	233
14-119 Verlagen taakstelling budget Veiligheidsregio Limburg-Noord	608			
14-141 Decentralisatie 2014	-1.296			
14-143 Diverse begrotingswijzigingen MO	-38	-38	-38	-38
14-173 Huis van de wijk en wijkteams 2014	-1.625			
14-202 Invulling taakstelling Cultuur	600	850	850	850
14-209 Perceptiekosten belastingen	-178	-178	-178	-178
14-217 Algemene taakstelling 2014	2.004			
14-219 Rijbewijzen		-75	-150	-225
14-239 Digitalisering bouwdoossier	115	115	115	115
14-241 Inzet middelen "takendiscussie"	-1.000			
14-242 Maatregel nog te realiseren bezuiniging 2015		-290		
Overige ontwikkelingen < € 0,1 miljoen	71	42	59	88
Totaal lasten	-416	-2.530	-3.041	-3.939

Toelichting voorstellen > € 0,1 miljoen Algemene dekkingsmiddelen

14-002 Invulling bedrijfsvoeringstaakstelling a.g.v. inkoopvoordeel afval

Door een nieuw inkoopcontract dalen de verwerkingskosten afval met € 0,95 mln. De baten zijn eveneens met een gelijk bedrag verlaagd. De besparing op inkoop wordt ingezet voor de invulling van de bedrijfsvoeringstaakstelling op "inkoop" die hier zichtbaar wordt.

14-009 Interieur nieuwbouw stadskantoor en Nedinsco

Dit voorstel heeft een financieel effect binnen programma 5 en de algemene dekkingsmiddelen en wordt alleen binnen programma 5 van dit hoofdstuk toegelicht

14-076 Ontwikkelingen Gemeentefonds

Meest recent zijn wij via de meicirculaire van het ministerie van BZK geïnformeerd over de macro – economische ontwikkelingen en de gevolgen hiervan voor het gemeentefonds.¹⁷

In onderstaande tabel staan de nieuwe ontwikkelingen uit de meicirculaire opgenomen.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2014	2015	2016	2017
I Vastgestelde begroting (juni circulaire 2012)	115.815	110.500	111.483	111.483
Mutatie kadernota 2014	2.293 V	1.770 V	2.013 V	1.770 V
Uitkering gemeentefonds kadernota 2014 (pag. 21)	118.108	112.270	113.496	113.253
Meicirculaire 2013 en vertaling Rijksbezuinigingen	1.062- N	4.959- N	6.939- N	8.449- N
II Totaal uitkering gemeentefonds ontwerp begroting 2014	117.046	107.311	106.557	104.804
Saldo na verwerking concept begroting 2014-2017 (II-I)	1.231 V	3.189- N	4.926- N	6.679- N

In de Kadernota 2014 was een eerste vertaling opgenomen van de Rijksbezuinigingen uit het regeerakkoord “Bruggen slaan”. Bij de kadernota 2014 waren deze posten nog niet specifiek door te rekenen omdat het Rijk nog niet had aangegeven op welke wijze de mutaties verdeeld zouden gaan worden binnen de verdeelsystematiek van het gemeentefonds. Op basis van de meicirculaire zijn deze posten opnieuw doorgerekend omdat deze nu op maatregelniveau bekend zijn gemaakt.

Bij de kadernota was rekening gehouden met een extra bezuiniging van landelijk € 4,3 miljard. Dit was uitgangspunt bij het lente – akkoord waardoor Nederland kon blijven onder de norm van 3% begrotingstekort. Na overleg met de sociale partners is deze bezuiniging kort in de ijskast geplaatst. Het kabinet heeft wel aangegeven dat in augustus 2013 weer wordt gekeken naar het effect van de task-forces van de sociale partners, om zo nodig in de aanloop van Prinsjesdag, waarop de rijksbegroting 2014 wordt gepresenteerd, te besluiten welke maatregelen alsnog genomen moeten worden. In reactie op recente CPB cijfers is de verwachting dat er meer bezuinigd gaat worden dan het aanvullende pakket van € 4,3 miljard. Inmiddels wordt door de regering ingezet op extra bezuinigingen van € 6 miljard.

Voor de begroting betekent dit we rekening zullen houden met aanvullende Rijksbezuinigingen voor een bedrag van € 1,7 miljard bovenop de eerder genoemde € 4,3 miljard (totaal € 6 miljard). Op basis van eigen berekeningen wordt het financieel nadeel met betrekking tot deze aanvullende Rijksbezuinigingen voor de gemeente Venlo becijferd op € 1 miljoen structureel nadelig met ingang van 2014. Dit is in voornoemde perspectief meegenomen. Bij de septembercirculaire zal hierover naar verwachting meer duidelijkheid komen.

Voor een meer gedetailleerde toelichting op de ontwikkelingen binnen het Gemeentefonds naar aanleiding van de meicirculaire wordt verwezen naar Raadsinformatiebrief 2013-93 “Begrotingsvoorbereiding 2014”. In de tabel zijn alle ontwikkelingen op het gemeentefonds, inclusief de invulling van taakstellingen (lastenkant) meegenomen. Een deel hiervan is al eerder toegelicht in de Kadernota 2014.

14-076 Aframen stelpost Externe autonome ontwikkelingen/Rijksbezuinigingen

¹⁷ Zie tevens RIB 2013-93: Begrotingsvoorbereiding 2014

Binnen de stelpost Externe autonome ontwikkelingen/Rijksbezuinigingen was geanticipeerd op de doorwerking van de Rijksbezuinigingen op het Gemeentefonds. Omdat deze Rijksbezuinigingen zich in de meicirculaire 2013 hebben geëffectueerd, wordt de stelpost voor de corresponderende bedragen verminderd. Het gaat om de reeds in de kadernota 2014 gemelde Rijksbezuinigingen op het BTW-compensatiefonds, onderwijshuisvesting, lagere apparaatskosten en de algemene doorwerking van Rijksbezuinigingen via de koppeling het Gemeentefonds aan Rijksuitgaven.

14-077 Functioneel leeftijdsontslag (FLO)

Op basis van het Raadsbesluit d.d. 15 december 2010 blijft de gemeente verantwoordelijk voor kosten FLO en 2e loopbaanbeleid van het Brandweerpersoneel district Venlo. Door de Veiligheidsregio Limburg Noord wordt derhalve een jaarlijkse declaratie ingediend. Dit betreft een inschatting gebaseerd op het rekenmodel van Brandweerkennisnet Rekenmodel FLO. Voor 2014 kunnen deze kosten worden gedekt uit de beschikbare voorziening en reserve FLO. Vanaf 2015 is er een structureel knelpunt van € 220.000 per jaar. Voorgesteld wordt vanaf 2015 een FLO budget in de exploitatie beschikbaar te stellen van € 220.000.

14-091 Herschikking budgetten Nieuwbouw Stadskantoor

Met het contract dat wordt afgesloten met betrekking tot Nedinsco kunnen ook de budgetten voor het facilitair management gealloceerd worden. Dit is budgettair neutraal.

14-108 Bezuinigingstaakstelling zwembad

Dit voorstel heeft een financieel effect binnen programma 1 en programma 4 en wordt alleen binnen programma 1 van dit hoofdstuk toegelicht

14-119 Verlaging taakstelling Veiligheidsregio Limburg-Noord

De taakstelling van de gemeente Venlo komt voor 2014 niet overeen met de door het AB opgelegde taakstellingen aan de VRLN. De gemeente Venlo is inmiddels verplichtingen aangegaan, welke niet tussentijds te wijzigen zijn. De structurele invulling vanaf 2015 blijft overeind, uitgangspunt hierbij is in verleg te treden met de andere deelnemende gemeenten om deze taakstelling te realiseren (kostenverlaging door Veiligheidsregio).

14-121 Bommenregeling

Dit voorstel heeft een financieel effect binnen programma 5 en de algemene dekkingsmiddelen en wordt alleen binnen programma 5 van dit hoofdstuk toegelicht.

14-143 Diverse begrotingswijzigingen MO

Dit voorstel heeft een financieel effect binnen programma 1 en 4. Voor de toelichting wordt verwezen naar programma 1 van dit hoofdstuk toegelicht

14-141 Decentralisatie 2014

14-173 Huis van de wijk en wijkteams 2014

In de kadernota is € 2,9 mln. beschikbaar gesteld voor de voorbereiding van de drie decentralisaties die vanaf 2015 binnen het sociale domein zullen worden uitgevoerd. Binnen de WMO is hiervoor € 1,6 mln. aan middelen ingezet.

14-202 Invulling taakstelling Cultuur

Dit voorstel heeft een financieel effect binnen programma 1, 3 en de algemene dekkingsmiddelen en wordt alleen binnen programma 1 van dit hoofdstuk toegelicht.

14-209 Perceptiekosten belastingen

Het Algemeen Bestuur van BsGW heeft op 7 juni een principebesluit genomen over de toetreding van de zgn. Libel-gemeenten (Maastricht, Sittard-Geleen en Parkstad). Daarnaast is in diezelfde AB-vergadering een besluit genomen over de zgn. "1 biljet variant" waarbij de waterschapshellingen en de gemeentelijke heffingen op één aanslagbiljet worden

gecombineerd. De financiële consequenties van deze voorstellen zijn voor Venlo berekend op een structurele besparing van € 231.000 vanaf 2014 (tot en met 2017). Van deze besparing komt € 38.000 ten gunste van de financieel gesloten circuits (afvalstoffen- en rioolheffing), zodat per saldo € 193.000 ten gunste van de algemene middelen (= begrotingsruimte) komt.

14-210 Belastingopbrengst

In de kadernota 2014 is aangegeven dat een aantal belastingopbrengsten in 2014 wijzigt ten opzichte van de begroting 2013. Het betreft met name de OZB, die toeneemt met ruim € 770.000 als gevolg van inflatiecorrectie op de woonlasten.

14-217 Algemene taakstelling 2014

Om te komen tot een sluitende jaarschijf 2014 is in de Programmabegroting 2013 een algemene taakstelling op het jaar 2014 opgenomen. Deze taakstelling wordt nu feitelijk ingevuld door hem in het budgettaire beeld mee te nemen.

14-219 Rijbewijzen

Dit voorstel heeft een financieel effect binnen programma 5 en de algemene dekkingsmiddelen en wordt alleen binnen programma 5 van dit hoofdstuk toegelicht.

14-236 Decentralisaties rijkstaken

Concreet betekent de decentralisatie van de rijkstaken naar verwachting dat het rijk met ingang van 2014 en 2015 een aantal verantwoordelijkheden aan gemeenten zal overdragen. Een concept zoals zelfsturing bedenken en uitschrijven is één, overigens niet onbelangrijk, aspect van onze opdracht. Dit vertalen naar de dagelijkse leefwereld van onze inwoners is weer iets heel anders.

We houden er rekening mee dat 10% van het decentralisatiebudget noodzakelijk is voor het bekostigen van de perceptiekosten ten behoeve van de eigen ambtelijke organisatie. Gemiddeld zijn de perceptiekosten tussen de 10 en de 15% van nieuw te beheren budgetten.

Een groot deel van de taken binnen de Participatiewet vallen overigens nu al binnen het gemeentelijk domein. Daarop voert het rijk een aanzienlijke korting door. Nieuw in deze wet is dat gemeenten verantwoordelijk worden voor de doelgroep die nu nog binnen de Wajong valt. Het budget dat nu in de Wajong omgaat, is ons nog niet bekend, daarom kunnen we geen inschatting maken van de middelen die hiervoor naar Venlo komen. Wat nog niet is verwerkt is de bezuiniging die het rijk doorvoert op de financiële tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten. De VNG schat in dat het bedrag dat naar de gemeenten overkomt ongeveer 50% is van wat er nu in omgaat. Nog niet helder is wat er straks van gemeenten verwacht wordt.

14-241 Inzet middelen "takendiscussie"

Door de gemeenteraad is voor 2014 € 1 miljoen ter beschikking gesteld om de taakstelling op de takendiscussie vanaf 2015 te kunnen realiseren. Uitgaande van de insteek dat dit traject met interne capaciteit wordt ingestoken en eventuele personele frictiekosten kunnen worden gedekt uit de nieuw te vormen bestemmingsreserve valt deze € 1 mln. in 2014 vrij. Hiermee wordt de in 2014 niet in te vullen taakstellingen gecompenseerd

14-242 Maatregel nog te realiseren bezuiniging 2015

In verband met niet te realiseren "oude" taakstellingen moet nog een alternatief voorstel worden aangedragen voor 2015. Dit wordt meegenomen in de begrotingsvoorbereiding 2015.

7.4 Verrekening met reserves

Tabel 7.4.1: Totaal overzicht reserves

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Baten (onttrekkingen reserves)				
Algemene Reserve		359		
Reserve Nivellering begroting saldi	404			
Algemene Grondreserve	1.397	1.397	1.397	1.135
Reserve Nieuwbouw Stads Kantoor	1.783	11.324		
Reserve Beeldende kunst in openbare ruimte	149			
Reserve Expeditie Venlo	224			
Reserve Kennisinfrastructuur	134			
Reserve Besluit Woninggebonden Subsidies	175	71	1	1
Reserve Multifunctionele accommodatie A & V		41	46	
Reserve Ontwikkeling locatie vm. Rabobank Arcen	433			
Reserve Kwaliteitsimpuls binnenstad	50			
Reserve Bodem-geluid gelden	823	322	322	322
Reserve FLO levensloop brandweer personeel	141			
Reserve Bommenregeling	578			
Reserve Milieustation	42	42	42	42
Reserve Kazernekwartier vervroegde afschrijving			4.736	3.312
Reserve Decentralisaties		1.500		
Reserve BTW-compensatiefonds	98			
Reserves Afschrijving activa	575	918	906	894
Reserve Kapitaallasten Stads Kantoor		1.304	1.190	1.084
Reserve zwembad de Wisselslag			665	
Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing	236			
Egalisatiereserve BTW-compensatiefonds GRP+	-38	-107	-55	198
Egalisatiereserve GRP+	299	378	273	-126
Egalisatiereserve Openbare verlichting		212	234	133
Egalisatiereserves Verkiezingen	134			
Totaal baten	7.640	17.761	9.757	6.995
Lasten (toevoegingen reserves)				
Algemene Reserve	2.524	1.937	700	
Algemene Grondreserve	1.866	1.673	1.744	1.297
Reserve Bovenwijkse voorzieningen	3	3	4	4
Reserve Nieuwbouw Stads Kantoor	2.472			
Reserve Multifunctionele accommodatie A & V	974			
Reserve Ontwikkeling locatie vm. Rabobank Arcen	18			
Reserve Bodem-geluid gelden	1.021			
Reserve Bommenregeling	578			
Reserve Kazernekwartier vervroegde afschrijving		745	3.991	3.776
Reserve Decentralisaties	1.000			
Reserve Kapitaallasten Stads Kantoor		11.324		
Reserve zwembad de Wisselslag	665			
Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing	243	286	461	485
Egalisatiereserve Openbare verlichting	53			
Egalisatiereserves Verkiezingen	130			
Totaal lasten	11.547	15.968	6.900	5.561
Saldo verrekening met reserves	-3.908	1.793	2.858	1.434

Toelichting:

Algemene Reserve

Onttrekkingen

De begroting 2012 sloot in 2015 met een nadelig saldo. Dit is destijds opgelost met het besluit in 2015 € 359.000 te onttrekken aan de algemene reserve.

Toevoegingen

Aan de Algemene reserve wordt in 2014 € 1.797.000, in 2015 € 1.937.000 en in 2016 € 700.000 toegevoegd. Het gaat hierbij om de uitvoering van eerdere bij begrotingen genomen besluiten. Daarnaast wordt een restant ISV3-gelden van € 728.000 door middel van substitutie in 2014 toegevoegd aan de algemene reserve. Dit betreft als het ware een terugbetaling van eerder aan de exploitatie toegevoegde middelen.

Reserve Nivellering begroting saldi

Onttrekkingen

Het betreft het terugdraaien van de kasschuif in 2013, waarbij de middelen € 404.000 in 2013 aan de algemene reserve zijn toegevoegd conform Kadernota 2013.

De begroting 2013 sloot in beginsel met een voordelig saldo in 2013 van € 404.000 in 2014 met een fors nadelig saldo. Om dit nadeel terug te brengen naar nihil is naast het opnemen van een algemene taakstelling een kasschuif uitgevoerd. Als gevolg hiervan vindt nu een onttrekking van € 404.000 aan het eigen vermogen plaats.

Algemene Grondreserve

Onttrekkingen

Er vindt een overheveling plaats naar de voorziening Nadelig exploitatieresultaat van € 1.397.000 in 2014 t/m 2016 en in 2017 € 1.135.000 ter dekking van verwachte toekomstige nadelige resultaten op majeure projecten.

Toevoegingen

Ter compensatie van lopende projecten in verband met de in 2001 gestegen uurtarieven wordt conform besluit Prorap 2011-I € 270.000 in 2014 t/m 2016 toegevoegd aan de algemene grondreserve. De geactualiseerde rente component bedraagt voor 2014 € 1.324.000, 2015 € 1.403.000, 2016 € 1.474.000 en voor 2017 € 1.297.000. Tevens is het resultaat project Nieuw Stalberg in 2014 herberekend op € 272.000.

Reserve Bovenwijkse voorzieningen

Toevoegingen

De geactualiseerde rente component bedraagt in 2014 en 2015 € 3.000, in 2016 en 2017 € 4.000.

Reserve Nieuwbouw Stadskantoor

Onttrekkingen

Het betreft in 2014 een administratieve verwerking project Nieuwbouw Stadskantoor € 1.783.000, zonder inhoudelijke consequenties. Zoals in eerdere raadsvoorstellen is aangegeven, is het project Nieuwbouw Stadskantoor volledig gedekt.

In 2015 wordt de bestemmingsreserve Nieuwbouw Stadskantoor overgeheveld naar inkomensreserve Kapitaallasten Stadskantoor, het saldo van de reserve bedraagt € 11.324.000. Dit betreft een neutrale administratief-technische handeling.

Toevoegingen

In 2014 vindt conform raadsbesluit de laatste dotatie aan de reserve nieuwbouw stadskantoor plaats. Daarnaast wordt € 108.000 van het onderhoudsbudget als dekking voor de aanschaf van nieuw interieur ingezet. Afhandeling hiervan vindt plaats via de reserve nieuwbouw stadskantoor.

Reserve Beeldende kunst in openbare ruimte

Onttrekkingen

Ter invulling van de generieke taakstelling waartoe de raad heeft besloten bij de vaststelling van de begroting 2013 wordt in 2014 € 149.000 aan de reserve onttrokken.

Reserve Expeditie Venlo

Onttrekkingen

De onttrekking in 2014 betreft dekking voor project efficiencyverbetering Procesinnovatieteam, conform Prorap 2010-II € 224.000.

Reserve Kennisinfrastructuur

Onttrekkingen

Het restant in 2014 € 134.000 wordt ingezet ten behoeve van uitvoeringsplan Verbreding hoger onderwijs.

Reserve Besluit Woning-gebonden Subsidies (BWS)

Onttrekkingen

Ter dekking van de verplichtingen als gevolg van sociale huur en sociale koop wordt conform Prorap 2011-II in 2014 € 149.000 en in 2015 € 61.000 onttrokken.

Daarnaast vindt via deze reserve dekking van de regeling Uitvoering programma particuliere woningverbetering met betrekking tot de rente-indexering plaats (conform Prorap 2012-I in 2014 € 26.000 en in 2015 € 9.000).

Reserve Multifunctionele accommodatie A & V

Onttrekkingen

Betreft meerjarige onttrekking conform begroting A & V € 41.000 in 2015, en in 2016 € 46.000.

Toevoegingen

Laatste storting 2014 in de reserve ter dekking toekomstige exploitatiekosten van multifunctionele accommodatie (MFA) Arcen en brede maatschappelijke voorziening (BMV) Velden € 974.000.

Reserve Ontwikkeling locatie voormalig Rabobank Arcen

Onttrekkingen

In 2015 laat de voorlopige exploitatieopzet locatie voormalige Rabobank een te kort zien. Ter dekking van het tekort wordt € 433.000 aan de reserve onttrokken.

Toevoegingen

Rente component in 2014 is € 18.000.

Reserve Kwaliteitsimpuls binnenstad

Onttrekkingen

De raad is middels RIB 2011-99 geïnformeerd over de besteding van de reserve kwaliteitsimpuls binnenstad in 2014 voor € 50.000 ten behoeve van branchering binnen het ruimtelijk economisch gebied.

Reserve Bodem-geluid gelden

Onttrekkingen

Ter dekking van de uitgave met betrekking tot bodemsanering en geluidsbeheer worden in 2014 € 823.000 en vanaf 2015 t/m 2017 jaarlijks € 322.000 onttrokken.

Toevoegingen

Bijdrage vanuit het gemeentefonds 2014 € 1.021.000.

Reserve FLO levensloop brandweerpersoneel

Onttrekkingen

Op basis van het Raadsbesluit d.d. 15 december 2010 blijft de gemeente verantwoordelijk voor kosten FLO en 2e loopbaanbeleid van het Brandweerpersoneel district Venlo. De geschatte kosten voor 2014 zijn € 141.000 en kunnen gedekt worden uit de reserve.

Reserve Bommenregeling

Onttrekkingen

Ter dekking van de gemaakte kosten ten behoeve van opsporing van explosieve in 2014 € 578.000.

Toevoegingen

De toevoeging aan deze reserve is gekoppeld aan de middelen die we van het Rijk ontvangen voor het opsporen en ruimen van bommen en explosieven.

Reserve Milieustation

Onttrekkingen

Ten behoeve van de dekking van de exploitatie van het milieustation gedurende de resterende looptijd (tot 1-1-2024) € 42.000.

Reserve Kazernekwartier vervroegde afschrijving maatschappelijk nut

In plaats van dekking van het grondexploitatie-tekort uit de meerjarenbegroting worden de kosten van de openbare voorzieningen incl. de waarde van de onderliggende gronden uit de grondexploitatie te halen, te activeren en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten te dekken uit de gereserveerde middelen in de meerjarenbegroting.

Per saldo is sprake van een budgettaire neutrale wijziging die een aantal administratief-technische aanpassingen en besluiten vergt.

Onttrekkingen

Voor 2016 bedraagt de dekking € 4.736.000 voor 2017 € 3.312.000.

Toevoegingen

Voor 2015 bedraagt de toevoeging € 745.000, 2016 € 3.991.000 en 2017 € 3.776.000.

Reserve Decentralisaties

Onttrekkingen

Conform besloten in kadernota 2014, dekking in 2015 voor wijkteams € 218.000, Venlo Verbindt € 666.000 en Huis van de Wijk € 616.000

Toevoegingen

De middelen voor deze reserve komen vanuit de stelpost externe autonome ontwikkelingen/Rijksbezuinigingen voor het resterend beschikbaar bedrag van € 1 mln.

Reserve BTW compensatiefonds

Onttrekkingen

De reserve is ingesteld bij de implementatie van de wet op het BTW compensatiefonds en dient ter compensatie van het verlies aan dekking van vaste activa dat ontstaan is door de kortingen die het rijk bij de invoering van voornoemde wet heeft uitgevoerd. De reserve BTW compensatiefonds valt gefaseerd vrij tot en met 2014, waarbij de onttrekkingen een lineair dalend patroon volgen. Voor 2014 is de laatste onttrekking begroot van € 98.000.

Reserve Afschrijving activa

Onttrekkingen

Conform wettelijke kaders wordt het eigen vermogensbestanddeel van investeringen met een economisch nut (welke worden geheel of gedeeltelijk gedekt uit bestemmingsreserves) worden overgeheveld naar de reserve Afschrijvingen. Gedurende de diverse afschrijvingstermijnen valt vervolgens het corresponderende (door de raad vastgestelde) bedrag vrij uit deze reserve ter dekking van de afschrijvingslast van het betreffende actief. Met andere woorden: het gaat hier om meerjarige cumulatieve onttrekkingen ter dekking van afschrijvingskosten. Voor 2014 gaat het om een bedrag van € 575.000, 2015 om € 918.000, 2016 om € 906.000 en voor 2017 om een bedrag van € 894.000.

Reserve Kapitaallasten Stadskantoor

Onttrekkingen

Betreft meerjarige dekking van de kapitaallasten met betrekking tot het nieuwe stadskantoor. De onttrekkingen betreffen in 2015 € 1.304.000, 2016 € 1.190.000 en in 2017 € 1.084.000.

Toevoegingen

Overheveling van de bestemmingsreserve Nieuwbouw Stadskantoor in 2015 € 11.324.000.

Reserve zwembad de Wisselslag

Onttrekking/Toevoeging

De vrijval van de in 2014 gevormde stelpost voor desinvestering van het zwembad wordt gedeeltelijk voor een bedrag van € 665.000 omgezet in een nieuw ingestelde bestemmingsreserve. Naar verwachting zal dit bedrag pas in 2016 voor de kosten desinvestering van zwembad de Wisselslag benodigd te zijn. Zie tevens bijlage II B Nieuw in te stellen reserve.

Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing

Onttrekkingen

Betreft eenmalige onttrekking ter dekking van de BTW op een investering in restafvalcontainers in 2014 ad € 236.000.

Toevoegingen

Betreft actualisatie van het product afval 2014 € 243.000, 2015 € 286.000, 2016 € 461.000 en voor 2017 € 485.000.

Egalisatiereserve BTW compensatiefonds GRP+

Onttrekkingen

Via de egalisatiereserve BTW compensatie GRP+ wordt de BTW uit hoofde van de Wet op het BTW compensatiefonds conform wettelijke mogelijkheden meerjarig genivelleerd.

Reden hiervoor is het voorkomen van een grillig jaarlijks verloop van de rioolheffing. Voor 2014 een nadeel van € 38.000, voor 2015 een nadeel van € 107.000 en in 2016 ook een nadeel van € 55.000, in 2017 een voordeel van € 198.000.

Egalisatiereserve GRP+

Onttrekkingen

Via de egalisatiereserve GRP+ worden de kosten met betrekking tot rioleringen en watertaken meerjarig genivelleerd. De reden hiervoor is net als bij de egalisatiereserve BTW compensatie GRP+ het voorkomen van een grillig jaarlijks verloop van de rioolheffing. Voor 2014 betreft het een nivellering van € 299.000, 2015 € 378.000, 2016 € 273.000 en in 2017 -/- € 126.000.

Egalisatiereserve Openbare verlichting

Onttrekkingen

Betreft actualisatie besparing op energie- en onderhoudskosten voor 2015 € 212.000, voor 2016 € 234.000 en voor 2017 € 133.000.

Toevoegingen

Betreft aanpassing afschrijvingstermijn in 2014 € 53.000.

Egalisatiereserve Verkiezingen

Onttrekkingen

In 2014 zijn er zowel de verkiezingen voor de Gemeenteraad als van het Europese parlement, hiervoor dient € 134.000 te worden onttrokken uit de egalisatiereserve Verkiezingen.

Toevoegingen

In 2014 wordt extra € 130.000 aan de egalisatiereserve toegevoegd in verband met de verkiezingen voor de Gemeenteraad en het Europese parlement.

Tabel 7.4.2 Ontwikkelingen reserves

(Bedragen x € 1.000)

Voorstel	Omschrijving	Programma	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Onttrekkingen						
14-004	Egalisatiereserve Openbare verlichting	4		38	-47	-148
14-009	Reserve Nieuwbouw Stads Kantoor	AD	5	203		
14-009	Inkomensreserve Kapitaallasten Stads Kantoor	AD		24	24	23
14-064	Reserve Nieuwbouw Stads Kantoor	AD	6	325		
14-064	Inkomensreserve Kapitaallasten Stads Kantoor	AD		-16	-15	-90
14-064	Inkomensreserve Kapitaallasten Stads Kantoor	3				-40
14-064	Inkomensreserve Cumulatieve afschrijvingen activa	3, 4 en AD	27	27	27	15
14-064	Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing	4				
14-077	Reserve FLO levensloop brandweer personeel	AD	141			
14-091	Reserve Nieuwbouw Stads Kantoor	AD	144	216		
14-091	Inkomensreserve Kapitaallasten Stads Kantoor	AD		30	30	40
14-108	Reserver zwembad de Wisselslag	4			665	
14-121	Reserve Bommenregeling	AD	578			
14-140	Egalisatiereserve Verkiezingen	5	134			
14-176	Algemene Grondreserve	AD	627	1.397	1.397	1.135
14-180	Algemene Grondreserve	AD		-166	-3.991	-4.027
14-180	Reserve Kazernekwartier vervr.afschrijving maatsch.nut	AD			2.374	3.312
14-180	Reserve Kazernekwartier vervr.afschrijving maatsch.nut	4			2.363	
14-200	Reserve Bommenregeling	2	134			
14-202	Reserve Beeldende kunst in openbare ruimte	3	149			
14-206	Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing	4	236			
14-207	Egalisatiereserve GRP+	4	92	171	178	-221
14-207	Egalisatiereserve BTW-compensatiefonds GRP+	4	-12	-13	-13	240
14-209	Egalisatiereserve GRP+	4	-18	-18	-18	-18
14-218	Egalisatiereserve Mobiliteit	3	-447	-460	-460	-460
14-235	Reserve Decentralisaties	1		1.500		
Totaal Onttrekkingen			1.795	3.257	2.512	-239
Toevoegingen						
14-004	Egalisatiereserve Openbare verlichting	4	10			
14-009	Reserve Nieuwbouw stadskantoor	5	108			
14-009	Inkomensreserve Kapitaallasten Stads Kantoor	AD		203		
14-064	Inkomensreserve Kapitaallasten Stads Kantoor	AD		325		
14-076	Reserve Bodem-geluid gelden	4	-87			
14-091	Inkomensreserve Kapitaallasten Stads Kantoor	AD		216		
14-108	Reserver zwembad de Wisselslag	4	665			
14-140	Egalisatiereserve Verkiezingen	5	130			
14-176	Algemene Grondreserve	AD	-1.519	133	836	659
14-176	Reserve Bovenwijkse voorzieningen	AD	3	3	4	4
14-180	Algemene Grondreserve	AD		-166	-3.991	-4.027
14-180	Reserve Kazernekwartier vervr.afschrijving maatsch.nut	AD		745	3.991	3.776
14-202	Reserve Cultuur	3	-19	-19	-19	-19
14-206	Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing	4	224	266	442	465
14-209	Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing	4	19	19	19	19
14-235	Reserve Decentralisaties	1	1.000			
Totaal Toevoegingen			534	1.726	1.282	877

7.5 Investerings

(Bedragen x € 1.000)

	Investerings				Kapitaallasten			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Reeds gevoteerde vervangingsinvesteringen								
<i>Rendabele vervangingsinvesteringen:</i>	804	1.084			20	113	260	252
Subtotaal reeds gevoteerde vervangingsinvesteringen	804	1.084	0	0	20	113	260	252
Nieuwe vervangingsinvesteringen								
<i>Rendabele investeringen:</i>								
14-009: Interieur nieuwbouw stadskantoor en Nedinsco*	108				5	24	24	23
14-107: Renovatie waterveld VHC 2014*	55				1	5	5	5
<i>Onrendabele investeringen:</i>								
14-025: Vervanging Lichte bestelvoertuigen 2014	708				18	177	170	163
14-027: Luchtfoto's 2014	48				1	12	12	11
14-029: Vervanging tractoren 2014*	70				2	18	17	16
14-031: Flexibele stadsafsluitingen 2014	495				12	74	72	69
14-032: Bewegwijzering ANWB 2014	45				1	5	5	5
14-036: Reconstr. groenvoorz 2014 A&V	44				1	4	4	4
14-038: Landmeetapparatuur 2014	30				1	8	7	7
14-040: Verv. Speelplekken ed 2014	185				5	28	27	26
14-042: Verv. Vijverbeschoeiingen 2014	31				1	3	3	3
14-044: Verkeersregelautomaten 2014	175				4	26	25	25
14-062: Audio Visuele Middelen 2014	125				3	31	30	29
14-065: Vervanging Servers 2014	50				1	13	12	12
14-066: Kantoorautomatisering 2014	496				12	124	119	114
14-067: Publiekrechtelijke beperkingen 2014	50				1	13	12	12
14-068: Update Oracle 2014	55				1	14	13	13
14-069: Noodstroom 2014	37				1	9	9	9
14-070: Verv airco computerruimte 2014	25				1	6	6	6
14-072: Computers raadsleden	80				2	20	19	18
14-103: Aanpassen sportcomplexen 2014	280				7	42	41	39
14-105: Renovatie kleedaccommodatie FCV-Venlo 2014*	217				5	22	21	21
14-106: Renovatie kleedaccommodatie VVV03 2014*	190				5	19	19	18
14-107: Renovatie waterveld VHC 2014*	216				5	25	24	24
14-111: Camera's binnenstad 2014	18				1	5	4	4
14-136: Klantgeleidingssysteem 2014	100				3	25	24	23
14-158: Aankoop Hulpmiddelen WVG 2014	750				19	188	180	173
Subtotaal nieuwe vervangingsinvesteringen	4.683	0	0	0	119	939	904	871
Totaal vervangingsinvesteringen	5.487	1.084	0	0	139	1.052	1.164	1.122
Reeds gevoteerde uitbreidingsinvesteringen								
<i>Rendabele uitbreidingsinvesteringen:</i>	178	165			4	19	28	28
<i>Onrendabele uitbreidingsinvesteringen:</i>	4.744	1.600			59	346	440	428
Subtotaal reeds gevoteerde uitbreidingsinvesteringen	4.922	1.765	0	0	63	365	468	455
Nieuwe uitbreidingsinvesteringen								
<i>Rendabele investeringen:</i>								
14-002: Omgekeerde afvalinzameling	1.125				28	169	163	158
14-139: Gevonden en verloren voorwerpen	10				0	2	2	2
14-180: Kazernekwartier OR fase 2			6.176				2.363	2.985
14-183: GVVP 2014	1.011				25	91	89	87
14-193: Herinrichting woonwagenlocaties	810							
<i>Onrendabele investeringen:</i>								
14-024: Bluswatervoorziening 2014	350				9	35	34	33
14-193: Herinrichting woonwagenlocaties	1.911				48	191	186	181
Subtotaal nieuwe uitbreidingsinvesteringen	5.217	0	6.176	0	110	488	2.837	3.446
Totaal uitbreidingsinvesteringen	10.139	1.765	6.176	0	173	853	3.305	3.901
Totaal investeringen	15.625	2.849	6.176	0	312	1.904	4.470	5.024

In de Kadernota 2014 is aangegeven om voor investeringen een separaat integraal afwegingskader in te stellen waarbinnen (onrendabele) investeringen worden afgewogen. Onder onrendabele investeringen worden investeringen verstaan die niet gedekt worden door een vastgestelde financieringsbron.

Teneinde deze nieuwe methodiek - waarbij er nu investeringsvoorstellen voor 2014 worden vastgesteld en kansrijke investeringsvoorstellen voor 2015 in een voorportaal worden gezet ter nadere uitwerking voor de afweging volgend jaar – mogelijk te maken zijn alle eerder toegekende onrendabele kredieten voor vervangingsinvesteringen vanaf 2014 teruggedraaid en hebben de afdelingen deze indien nuttig en noodzakelijk (voor 2014 en voorportaal 2015) opnieuw moeten indienen en onderbouwen.

7.5.1 Vervangingsinvesteringen

De in eerdere besluitvorming gevoteerde vervangingsinvesteringen vanaf 2014 zijn vervallen en er zijn nieuwe investeringsvoorstellen ingediend. De investeringen welke niet gekenmerkt zijn met een * zijn “bestaande” investeringen welke op dit afwegingsmoment ook noodzakelijk geacht worden. en zullen hieronder dan ook niet nader toegelicht worden. De overige investeringen zijn bij deze begroting nieuw aangedragen investeringen en worden hieronder per voorstel toegelicht.

De opgenomen investeringsvoorstellen voor jaarschijf 2015 zullen in het voorportaal geplaatst worden en bij de begroting 2015-2018 opnieuw worden gewogen op nut en noodzakelijkheid.

14-009 Interieur nieuwbouw stadskantoor en Nedinsco

Voor de aanschaf van het nieuwe interieur wordt € 208.000 van het onderhoudsbudget ingezet als dekking. Deze begrotingswijziging is nodig om het budget over te hevelen van de exploitatie naar het krediet.

14-107 Renovatie waterveld VHC

De kosten van renovatie van de toplaag van het waterveld van VHC en de bijbehorende beregeningsinstallatie bedragen in totaliteit € 271.000. Dit bedrag is te splitsen in een bedrag in een rendabele investering van € 55.000 zijnde € 30.000 voor aanpassing van de beregening en € 25.000 voor realisatie van een waterbassin. De budgettaire lasten hiervan worden opgenomen in de veld huur.

Daarnaast een onrendabele investering van € 216.000 voor de toplaagrenovatie

14-025 Vervanging lichte bestelvoertuigen

In het jaar 2014 is voorzien de reguliere vervanging van 14 lichte bestelwagens voorzien.

14-029 Vervanging tractoren

In het jaar 2014 is de reguliere vervanging van 1 tractor voorzien.

14-105 Renovatie kleedaccommodatie FCV-Venlo

Kleedaccommodatie voor voetbalverenigingen zijn in het buitensportaccommodatiebeleid aangemerkt als basisvoorziening. De kleedaccommodatie op sportpark Arenborg (FCV-Venlo) is afgeschreven en is aan vervanging toe of moet worden gerenoveerd. De keuze is te renoveren vanwege de substantieel mindere kosten die hiermee gemoeid zijn. Gelet op de omvang van de vereniging (sterk groeiende vereniging) is het sportpark en de bestaande kleedaccommodatie te klein voor de club. Ondanks dat wordt ervoor gekozen de capaciteit van de velden niet aan te passen. Dit vanwege het feit dat op geringe afstand van het sportpark een overschot is aan veldaccommodatie (sportpark Herungerberg).

14-106 Renovatie kleedaccommodatie VVV'03

Kleedaccommodatie voor voetbalverenigingen zijn in het buitensportaccommodatiebeleid aangemerkt als basisvoorziening. De kleedaccommodatie op sportpark Herungerberg bij VVV'03 is vrijwel afgeschreven en is aan vervanging toe of moet worden gerenoveerd. De keuze is te renoveren vanwege de substantieel mindere kosten die hiermee gemoeid zijn. Gelet op de omvang van de vereniging is de bestaande kleedaccommodatie te groot voor de club. Medegebruik van deze lokalen door zustervereniging FCV-Venlo is een optie. Deze club groeit op het huidige sportpark (Arenborg) uit het jasje en kan op deze plek gebruikmaken van kleedlokalen en een sportveld.

14-107 Renovatie waterveld VHC

De kosten van renovatie van de toplaag van het waterveld van VHC en de bijbehorende beregeningsinstallatie bedragen in totaliteit € 271.000. Dit bedrag is te splitsen in een bedrag in een rendabele investering van € 55.000 zijnde € 30.000 voor aanpassing van de beregening en € 25.000 voor realisatie van een waterbassin. De budgettaire lasten hiervan worden opgenomen in de veldhuur.

Daarnaast betreft dit een onrendabele investering van € 216.000 voor de toplaagrenovatie.

7.5.2 Vervallen vervangingsinvesteringen

Overzicht vervallen vervangingsinvesteringen bij kadernota 2014-2017

(Bedragen x € 1.000)

Hoofdproject en omschrijving	Investeringen			Kapitaallasten			
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2017
Vervanging Servers 2014	50			1	13	12	12
Kantoorautomatisering 2014	496			12	190	182	174
Noodstroom 2014	37			1	9	9	9
Verv airco computerruimte 2014	25			1	6	6	6
AutoCad werkplekken beeldschermen	7				3	2	2
Telefooncentrale 2014	310			8	47	45	43
Omzetting Oracle licentiestructuur		100			3	25	24
Vervanging servers 2015		50			1	13	12
Kantoorautomatisering 2015		496			12	190	182
Vervanging servers 2016			50			1	13
Kantoorautomatisering 2016			456			11	175
Vervanging software 2016			200			5	77
AutoCad werkplekken hardware 2016			73			2	18
Publiekrechtelijke beperkingen 2014	50			1	13	12	12
Update Oracle 2014	55			1	14	13	13
Audio Visuele Middelen 2014	125			3	31	30	29
Computers raadsleden	80			2	24	23	22
Aankoop Hulpmiddelen WVG 2014	1.750			44	438	420	403
Aankoop Hulpmiddelen WVG 2015		1.750			44	438	420
Aankoop Hulpmiddelen WVG 2016			1.750			44	438
Reconstr. groenvoorz 2014 A&V	44			1	4	4	4
Reconstr. groenvoorz 2015 A&V		44			1	4	4
Reconstr. groenvoorz 2016 A&V			44			1	4
Vervanging bomen 2014	185			5	14	14	13
Vervanging bomen 2015		185			5	14	14
Vervanging bomen 2016			185			5	14
Verv. Vijverbeschoeiingen 2014	31			1	3	3	3
Verv. Vijverbeschoeiingen 2015		31			1	3	3
Verv. Vijverbeschoeiingen 2016			31			1	3
Verv. Speelplekken ed 2014	185			5	28	27	26
Verv. Speelplekken ed 2015		185			5	28	27
Verv. Speelplekken ed 2016			185			5	28
Verv. Materieel Gladheidbestrijding 2014	120			3	30	29	28
Verv. Materieel Gladheidbestrijding 2016			34			1	9
Bewegwijzering ANWB 2014	45			1	5	5	5
Bewegwijzering ANWB 2015		45			1	5	5
Bewegwijzering ANWB 2016			45			1	5
Flexibele stadsafsluitingen 2014	495			12	58	56	54
Verkeersregelaautomaten 2014	175			4	20	20	19
Verkeersregelaautomaten 2015		175			4	20	20
Verkeersregelaautomaten 2016			175			4	20
Aanpassen begraafplaatsen 2014	50			1	4	4	4
Aanpassen begraafplaatsen 2016			50			1	4
WOZ-objectenkaart			50			1	13
Luchtfoto's 2014	48			1	12	12	11
Landmeetapparatuur 2014	30			1	8	7	7
Landmeetapparatuur (GPS)		25			1	6	6
Vervang. transporters OW 2014	380			10	95	91	87
Vervang. Veegmachines 2014	40			1	10	10	9
Vervang. transporters OW 2015		140			4	35	34
Vervang. vrachtwagen OW 2015		110			3	28	26
Vervang. transporters OW 2016			107			3	27
Vervang. Gladheidbestrijd. 2016+			340			9	85
Vervang. tractoren SB 2016			50			1	13
Vervang. Bedrijfsauto ABTO sportbedrijf FIAT Doblo			15				4
Klantgeleidingssysteem 2014	165			4	41	40	38
KCC Frontofficetool 2015		50			1	13	12
Aanpassen sportcomplexen 2014	280			7	42	41	39
Aanpassen sportcomplexen 2015		280			7	42	41
Aanpassen sportcomplexen 2016			280			7	42
Camera's binnenstad 2014	18				3	3	3
Camera's binnenstad 2015		35			1	5	5
Totaal vervallen vervangingsinvesteringen	5.275	3.701	4.120	132	1.256	2.090	2.897

De in bovenstaande tabel opgenomen eerder toegekende vervangingsinvesteringen voor 2014 en latere jaren zijn als gevolg van de nieuwe systematiek komen te vervallen.

7.5.3 Uitbreidingsinvesteringen:

De uitbreidingsinvesteringen bestaan uit reeds eerder gevoteerde kredieten en nieuw aangedragen voorstellen. Hieronder worden de nieuw aangedragen voorstellen afzonderlijk toegelicht.

14-002 Omgekeerde afvalinzameling:

Voor 2014 wordt voor de omgekeerde afvalinzameling een krediet aangevraagd voor € 1.125.000.

14-139 Gevonden en verloren voorwerpen:

De minister van Veiligheid en Justitie heeft besloten dat de gemeentelijke taak gevonden en verloren voorwerpen vanaf 1 april 2013 door de gemeente uitgevoerd dient te worden. Het registreren en beheren van de gevonden en verloren voorwerpen moet een softwarepakket aangeschaft worden.

14-180 Investerings Openbare Ruimte Kazernekwartier:

De investeringen in de grondexploitatie, de grote infrastructuur, de verbeelding van het fort en de business cases C2C worden o.a. gedekt door gemeentelijke middelen uit reserves en meerjarenbegroting. In verband met de aanscherping van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het niet meer toegestaan deze middelen in te zetten ter dekking van het grondexploitatietekort. Wel is het toegestaan om de kosten van openbare voorzieningen (wegen, groenvoorzieningen) te activeren en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten te dekken uit de meerjarenbegroting.

In plaats van dekking van het grondexploitatie-tekort uit de meerjarenbegroting wordt voorgesteld de kosten van de openbare voorzieningen incl. de waarde van de onderliggende gronden uit de grondexploitatie te halen, te activeren en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten te dekken uit de gereserveerde middelen in de meerjarenbegroting.

In totaliteit betreft het een krediet van € 15.250.000. € 9.074.200 voor jaarschijf 2013 en € 6.175.800 voor 2016 Per saldo is sprake van een budgettaire neutrale wijziging

14-183 GVVP 2014:

Bij raadsamendement A1 d.d. 28 juni 2012 (behandeling Kadernota 2013- 2016) heeft de raad de bezuiniging op het GVVP voor een structureel bedrag van € 100.000 teruggedraaid. Deze € 100.000 is in de begroting verwerkt via een stelpost. Bij de vaststelling van de GVVP- jaarschijf 2013 is hiervan reeds € 9.000 aangewend. Voorgesteld wordt om het restant van dit structureel bedrag om te zetten in een incidenteel kredietbedrag 2014 ad. € 1.011.000.

14-193 Herinrichting woonwagenlocaties

Ten aanzien van de herinrichting locatie Kaldenkerkerweg is een apart traject noodzakelijk gezien de grootte van de locatie, 15 regulier standplaatsen, 3 gedoogde standplaatsen en de verontreiniging van de bodem. Het voorstel is om, in overleg met de bewoners in de directe omgeving chaletbouw (vaste woningen) te realiseren. Bewoners kunnen hierheen verhuizen, naar reguliere woningen of naar vrijkomende standplaatsen elders in de gemeente. Hiervoor is een krediet nodig ad € 860.500. Doel is dat de huidige locatie aan de Kaldenkerkerweg op termijn wordt opgeheven. Herinrichting op de huidige locatie is organisatorisch moeilijk.

Herinrichting van de overige locaties is noodzakelijk vanwege veiligheidsaspecten en gebrekkig onderhoud van de locaties. Voor de overige 7 locaties, 27 standplaatsen zijn de kosten voor het aanleggen van de standplaatsen incl. sanitaire unit zijn € 60.000 per standplaats. deze kosten worden conform STRAKK 50/50 verdeeld.

De gemeentelijke investering bedraagt € 810.000 voor de standplaatsen en € 240.000 voor de openbare ruimte, totaal € 1.050.000.

14-024 Bluswatervoorziening 2014

Voor realisatie van 13 bluswaterputten is een krediet van € 350.00 noodzakelijk.

7.5.4 Planmatig onderhoud:

Mutaties planmatig onderhoud

(Bedragen x € 1.000)

	Investerings				Dekking voorziening			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Mutaties planmatig onderhoud								
14-238: O-13201 GOW 2013 (Groot onderhoud Wegen)	1.500				1.500			
14-238: O-14201 GOW 2014 (Groot onderhoud Wegen)	-1.500				-1.500			
14-238: O-14205 Pl. Onh. Parkeergarages 2014	-35				-35			
Totaal mutaties planmatig onderhoud	-35				-35			

Hieronder wordt het ingediende voorstel toegelicht.

14-238 Voorziening groot onderhoud wegen:.

Door vertraging in de uitvoering van diverse deelprojecten lopen de uitgaven achter op de planning. In 2013 zijn meer kosten gemaakt op krediet O-11201 GOW 2011 en O-12201 GOW 2012 dan bij het opstellen van het meerjarenplan onderhoud wegen eind 2012 is verwacht.

Echter zijn de kosten voor O-13201 GOW 2013 lager dan gepland. De diverse deelprojecten van O-13201 zullen in 2014 uitgevoerd worden.

Per saldo zullen de uitgaven in 2013 er niet toe leiden dat de voorziening ultimo boekjaar een negatief saldo laat zien.

Mogelijk zou een verlaging van het krediet O-14201 GOW 2014 deze jaarlijks terugkerende problematiek voorkomen. Verder wordt er hard aan gewerkt om de achterstand uit 2011 en 2012 in te halen zodat deze kredieten gesloten kunnen worden.

Voorziening onderhoud parkeergarages

De negatieve stand van de voorziening in 2014 en 2017 wordt veroorzaakt door hogere uitgaven in 2012 dan gepland. Hierdoor is het saldo van de voorziening op 1 januari 2013 lager dan opgenomen in het meerjarenplan onderhoud gebouwen 2013-2022.

De uitgaven in 2013 en 2014 zullen getemporeerd moeten worden. Mogelijk door een verlaging van krediet O-14205 Planmatig onderhoud parkeergarages 2014 met € 35.000.

7.6 Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Gemeenten dienen in de begroting in te gaan op de zogenaamde jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Onder arbeidsrechtelijke verplichtingen worden verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidig dan wel voormalig personeel. Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) schrijft voor dat jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume via de exploitatie moeten lopen. Als de verplichtingen niet van een vergelijkbaar volume zijn, dan moet hiervoor een voorziening worden getroffen.

Toepassing van deze voorschriften leidt tot de volgende situatie:

CAO Individueel loopbaanbudget

In 2014 en 2015 wordt er een bedrag van € 590.000 beschikbaar gesteld ter bevordering van personele mobiliteit en loopbaanontwikkeling.

Het betreft het totaal van individueel loopbaanbudgetten voor werknemers voortvloeiend uit CAO afspraken. Het bedrag wordt besteed aan loopbaaninstrumenten (o.a. assessments, in- en externe loopbaanbegeleiding, coaching, outplacement, trainingen en opleidingen) Dit ter ontwikkeling van huidige en toekomstige competenties en vergroten van inzetbaarheid van werknemers vooruitlopend op mobiliteitstrajecten.

WW-conforme uitkeringen en bovenwettelijke WW-uitkeringen (vervangen wachtgeld)

Voor nog lopende verplichtingen is meerjarig een bedrag van € 138.724 gebudgetteerd. De gemeente Venlo is eigen risicodragers met betrekking tot de WW uitkeringen en verplichte bovenwettelijke WW-uitkeringen voor voormalig werknemers. Voor voormalig werknemers die recht hebben op een WW uitkering ontvangt de Gemeente een nota van het UWV. De uitkeringen zijn qua duur en hoogte in de afgelopen jaren versoberd.

Wachtgelden wethouders

Voor nog lopende verplichtingen is meerjarig een bedrag van € 291.000 gebudgetteerd. Het budget is ter dekking van aanspraken op een loondervinguitkering ingevolge de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa).

Pensioenen wethouders

De verplichtingen inzake pensioenen van wethouders zijn ondergebracht in de voorziening Pensioenkosten Oud Wethouders. De voorziening kent per 1 januari 2014 een omvang van € 3.486.881. Er zijn geen onttrekkingen geraamd.

Ingevolge artikel 44 van het BBV dient de gemeente een voorziening te treffen voor toekomstige pensioenverplichtingen van de wethouders (pensioenvoorziening bij het ABP is (thans) nog niet mogelijk). De hoogte is afhankelijk van jaarlijkse uitkomst van de actuariële berekening.

De voeding vindt plaats op basis van:

- Eventuele waardeoverdracht van elders opgebouwde pensioenaanspraken door wethouders.
- Benodigde (bij)storting op basis van actuariële berekening.
- Ingehouden pensioenpremie (=Appa premie) op het salaris van de wethouders.

Voormalig personeel brandweer ; FLO

Voor nog lopende verplichtingen is een exploitatiebudget in 2014 een bedrag van € 113.500 gebudgetteerd. Tevens is er een voorziening FLO (omvang € 83.267 per 1/1/2014) en reserve FLO (omvang € 152.420 per 1/1/2014).

In 2014 zijn onttrekkingen aan de voorziening en reserve geraamd van respectievelijk € 65.427 en € 140.533. Met ingang van 2015 worden, gezien het gelijkmatige karakter, van de FLO alle kosten gedekt uit een jaarlijks exploitatiebudget per jaar. Dit bedraagt per 2015 € 333.500 meerjarig. De voorziening en bestemmingsreserve worden opgeheven.

Functioneel leeftijdsontslag geldt voor ambtenaren in fysiek zware beroepen, zoals de brandweer. Het FLO leeftijdsontslag is een speciale regeling waarbij functioneel leeftijdsontslag kan worden verleend. Deze regeling houdt in dat de ambtenaar wordt ontslagen bij het bereiken van een bepaalde leeftijd. Na het verlenen van FLO-ontslag ontvangt de ambtenaar een zogeheten FLO uitkering om zijn inkomen tot zijn pensioengerechtigde leeftijd aan te vullen. Bij de overgang van de Brandweer naar de Veiligheidsregio in 2011 is besloten dat Gemeente Venlo verantwoordelijk blijft voor kosten Functioneel Leefijdsontslag (FLO) en 2e loopbaanbeleid van het Brandweerpersoneel district Venlo. Loonkosten voortvloeiend uit FLO verplichtingen worden direct ten laste gebracht van het exploitatiebudget FLO Declaraties van de Veiligheidsregio Limburg Noord inzake FLO worden in 2014 ten laste gebracht van de beschikbare voorziening FLO en bestemmingsreserve FLO. Met ingang van 2015 is hiervoor een exploitatiebudget beschikbaar en worden de reserve en voorziening opgeheven.

Flexibele pensioenuitkering (FPU) gemeenten

Voor nog lopende verplichtingen is een bedrag van € 350.000 meerjarig gebudgetteerd.

Per 1 januari 2000 is de FPU-gemeenten in werking getreden. Dit betekent dat medewerkers van 55+, die geheel of gedeeltelijk, van de FPU gebruik maken in aanmerking komen voor een aanvulling voor rekening van de werkgever. Per 1 januari 2006 geldt de FPU alleen nog

voor medewerkers die geboren zijn voor 1 januari 1950 en vanaf 1 april 1997 doorlopend in dienst geweest zijn bij een werkgever die bij het ABP is aangesloten.

7.7 Overzicht van incidentele baten en lasten

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Baten (incl. incidentele stortingen in reserves)				
Programma 1	730	1.500	0	0
Programma 2	441	0	0	0
Programma 3	237	38	0	0
Programma 4	330	226	666	1
Programma 5	-150	-150	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	3.543	754	30	40
<i>Totaal incidentele baten</i>	<i>5.131</i>	<i>2.368</i>	<i>695</i>	<i>41</i>
Lasten (incl. incidentele stortingen in reserves)				
Programma 1	1.871	1.900	0	0
Programma 2	441	0	0	0
Programma 3	-566	-825	0	0
Programma 4	802	261	666	1
Programma 5	762	50	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	2.106	2.404	730	40
<i>Totaal incidentele lasten</i>	<i>5.416</i>	<i>3.790</i>	<i>1.395</i>	<i>41</i>
Saldo incidentele B&L na bestemming	-285	-1.422	-700	0

Toelichting

Programma 1:

De hoogte van de incidentele inkomsten en uitgaven worden bepaald door de decentralisaties: Venlo Verbindt, Huis van de Wijk en Wijkteams. In 2014 wordt er € 1,9 miljoen besteed en € 1 miljoen toegevoegd aan de reserves decentralisaties. Vervolgens vindt in 2015 de besteding ad € 1,5 miljoen van de in de reserve beschikbare middelen plaats.

Door de slechte economische situatie blijft het aantal bijstandsgerechtigden stijgen. Daarnaast zorgt vanaf 2014 de komende Participatiewet voor extra toeloop op de bijstand. Dit werkt onvermijdelijk door naar het Social Return on Investment. Voor 2014 en 2015 is de verwachting dat er incidenteel € 300.000 resp. € 200.000 niet gerealiseerd gaat worden. Voor het project "perspectief op werk" wordt een eenmalige ESF subsidie beschikbaar gesteld van € 690.000. Zowel de besteding als de ontvangst vindt in 2014 plaats. De herindicatie hulp bij huishouden levert eerder financiële voordelen op dan verwacht en zien we dat feitelijk ook bij de beleidsaanpassingen op collectief vervoer en woningaanpassingen. Hierdoor is een eenmalige besparing van € 1,6 mln. in 2014 mogelijk, bovenop de incidentele besparing van € 0,5 miljoen als gevolg van de her-indicering WMO hulp in de huishouding. In 2015 wordt € 0,2 subsidie beschikbaar gesteld ten behoeve van implementatie contextrijke leeromgeving.

Programma 2:

Binnen dit programma worden de incidentele lasten voor 2014 volledig gedekt uit reserves en bijdragen van derden. Dit betreft uitvoeringsplan verbreding hoger onderwijs en Cradle 2 Cradle.

Programma 3:

Op grond van geldende wet- en regelgeving is in de jaarrekening 2012 de voorziening voor de Floriade opgehoogd. Hierin is de reeds eerder geraamde dotatie voor 2014 verdisconteerd, waardoor de voorgenomen dotatie ter hoogte van € 869.000 in 2014 kan komen te vervallen. Verder wordt er in 2014 een bedrag ad € 192.000 incidenteel beschikbaar gesteld voor de financiering van evenementen.

In 2015 is er nog een incidentele besparing begroot op de uitgave ten aanzien van de Frederik Hendrik Kazerne ad € 885.000.

Programma 4:

De toegekende projectsubsidie voor de tijdelijke uitbreiding van 2 fte met betrekking tot de Externe Veiligheid 2011-2014 vanuit de Provincie Limburg is incidenteel voor 2014 verwerkt. (last ad € 290.000 en baat ad € 163.000).

Verder wordt er incidenteel budget vrijgemaakt om de passantenhaven weer in zijn geheel bruikbaar te krijgen voor de recreatievaart en tevens wordt budget vrijgemaakt voor onderhoud voor bluskransen, bluswatervijvers en bluswaterputten voor elk € 75.000.

In 2016 is de sluiting van het zwembad begroot, zo ook de desinvestering.

Programma 5

In de begroting wordt een budget opgenomen van € 578.000 voor zowel 2013 als 2014 voor onderzoeken en ruiming van explosieven. De bedragen worden onttrokken aan de bestemmingsreserve bommenregeling vanuit de algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen:

Naast de additionele Rijksbijdrage ten aanzien van de decentralisaties ad € 2,9 miljoen (14-141 en 14-173) en de begrote toevoeging aan reserves van € 1,6 miljoen, is er de toevoeging aan de reserve multifunctionele accommodatie Arcen en Velden voor € 974.000. Aan de inkomstenkant is er de mutatie reserve bommenregeling voor een bedrag van € 578.000 (zie programma 5).

De gemeenteraad heeft voor 2014 € 1 miljoen ter beschikking gesteld om de taakstelling op de takendiscussie vanaf 2015 te kunnen realiseren. Uitgaande van de insteek dat dit traject met interne capaciteit wordt ingestoken valt deze € 1 mln. in 2014 vrij.

In 2014 geschiedt er door middel van een kasschuif een nivellering waardoor het tekort in 2015 en 2016 met € 1,4 miljoen resp. € 0,7 miljoen wordt gedempt.

7.8 Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Naam reserve	Mutaties 2014		Mutaties 2015		Mutaties 2016		Mutaties 2017	
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
Algemene Grondreserve	1.866	1.397	1.673	1.397	1.744	1.397	1.297	1.135
Reserve Bovenwijkse voorzieningen	3		3		4		4	
Reserve Multifunctionele accomm. A & V		41		46				
Reserve Bodem-geluid gelden	1.021	823		322		322		322
Reserve Milieustation		42		42		42		42
Reserve BTW-compensatiefonds		98						
Reserves Afschrijving activa		575		918		906		894
Reserve Kapitaallasten Stadskantoor				1.304		1.190		1.084
Egalisatie Reserve Afvalstoffenheffing	243	236	286		461		485	
Egalisatie Reserve BTW-comp.GRP+		-38		-107		-55		198
Egalisatie Reserve GRP+		299		378		273		-126
Egalisatieres. Mobiliteit								
Egalisatieres. WMO								
Egalisatieres. Openbare verlichting	53			212		234		133
Egalisatieres. Verkiezingen	130	134						
Totaal structurele baten en lasten	3.316	3.609	1.962	4.513	2.209	4.309	1.786	3.683

7.9 EMU-saldo

De Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof)

De Europese eisen en afspraken over reductie van het begrotingstekort en de staatsschuld vormen de basis van de Wet Hof. De middellange termijn doelstelling voor het EMU-saldo is het op termijn verkrijgen van begrotingsevenwicht in stappen van 0,5 procent bbp per jaar. Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de collectieve sector op transactiebasis. Omdat ook gemeenten, provincies en waterschappen bijdragen aan het begrotingstekort van de collectieve sector, bepaalt het wetvoorstel dat niet alleen het Rijk maar ook de decentrale overheden zich moeten houden aan de doelstellingen uit het aangescherpte Stabiliteits- en Groeipact.

Ondanks kritiek van de koepelorganisaties Unie voor Waterschappen (UvW), Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) is in het financieel onderhandelaarsakkoord het wetsvoorstel niet aangepast. Er is wel is afgesproken dat er deze kabinetsperiode geen gebruik gemaakt zal worden van de extra sanctie mogelijkheid. Ook is er afgesproken dat de tekortnorm voor decentrale overheden tot en met 2015 gehandhaafd blijft op het huidige niveau van 0,5%. Daarna zal in overleg bezien worden of een daling mogelijk en verantwoord is op basis van de realisaties van voorgaande jaren.

Wat betekent de Wet Hof voor Venlo

De Wet Hof zou ernstige gevolgen kunnen hebben in de lokale vrijheid om te investeren. Investerings worden afhankelijk van de normering op macroniveau, ongeacht de ruimte in de gemeentelijke begroting. Wanneer de decentrale overheden op macro niveau het maximum tekort dreigen te gaan overschrijden, betekent dit dat het EMU-saldo van de gemeente omlaag zal moeten. Dit kan op verschillende manieren, onder andere door het prioriteren en faseren van uitgaven voor investeringen, verkoop van gemeentebest, overhevelen van investeringen naar exploitatie middels Design, Build, Finance, Maintain en Operate (DBFMO) constructies en het vergroten en versnellen van inkomsten (verdienvermogen). Wat de concrete gevolgen van de Wet Hof voor Venlo zijn is op dit moment nog moeilijk vast te stellen, omdat dit afhankelijk is van de ontwikkeling van de EMU-saldi op macro-niveau. Eind 2012 heeft er een EMU-enquête plaatsgevonden over het jaar 2013 onder gemeenten, provincies, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen. In de tabel hieronder is een totaaloverzicht opgenomen van de EMU-saldi van de decentrale overheden voor 2013.

Op basis van de door de decentrale overheden aangeleverde gegevens blijkt dat de macro-waarde van het EMU-saldo uitkomt op -0,67% van het bruto binnenlands product (bbp). Dit is hoger dan de maximale macronorm van -0,5% bbp voor de decentrale overheden tezamen die is afgesproken met het Rijk voor 2013. Vooral de provincies en de waterschappen overschrijden de voor hen geldende norm fors. Echter benadrukt wordt dat het uiteindelijke EMU-saldo wordt bepaald op basis van realisatiecijfers. In de realisatie zijn EMU-saldi vaak minder negatief dan op begrotingsbasis. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de realisatie van investeringen achter blijft ten opzichte van de begroting.

Emu-saldo Venlo

Onderstaande tabel geeft de EMU-saldi voor de jaren 2013-2015 weer op basis van de begrotingscijfers. Jaarlijks worden deze cijfers aan het CBS aangeleverd. De EMU-saldi zijn afgezet tegen de referentiewaarde. De referentiewaarde is een doorvertaling van de macronorm naar het individueel niveau van gemeenten, waterschappen en provincies op basis van de begrotingstotalen van deze individuele gemeenten, provincies en waterschappen. Deze waarden zijn voornamelijk bedoeld om individuele decentrale overheden een richtsnoer te geven voor het toegestane tekort op individueel decentraal niveau. Het is waarschijnlijk dat het EMU-saldo van een individuele overheid meerjarig

rondom deze waarde schommelt (zowel positief als negatief). Zolang de macronorm niet meerjarig overschreden wordt, zijn deze waarden vooral van belang voor de individuele overheid als referentie. In 2013 en 2014 is een forse overschrijding ten opzichte van de referentiewaarde begroot. In 2015 blijft het berekend EMU-saldo onder de referentiewaarde. Dit wordt met name veroorzaakt doordat er in de jaren 2013 en 2014 uitgaven in verband met restantkredieten worden geraamd.

(Bedragen x € 1.000)

Van exploitatiesaldo lokale overheid naar EMU-saldo	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-2.894	3.908	-1.793
+ 2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	16.860	16.874	20.250
3 Bruto dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	10.040	9.388	9.546
+ 4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	82.800	84.842	30.334
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	5.574	4.507	472
+ 6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	14.053	11.920	15.193
- 8 Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	25.930	18.067	17.677
+ 9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	4.958	8.807	9.429
- 10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0
- 11 Boekwinst bij verkoop van effecten	0	0	0
= Berekend EMU-saldo gemeente Venlo	-46.301	-52.825	-8.804
<i>Individuele referentiewaarde septembercirculaire 2012*</i>	-16.235	-16.235	-16.235
Ruimte onder limiet (+/+) / Overschrijding (-/-)	-30.066	-36.590	7.431

peildatum 13-09-2013
 *: Individuele referentiewaarde septembercirculaire 2013 nog niet bekend

Bijlage I Kerngegevens

(Bedragen x € 1.000)	
	Begroting 2014
A. Sociale structuur	
Aantal inwoners	100.070
waarvan:	
- inwoners < 20 jaar	21.120
- inwoners van 20 tot 64 jaar	59.760
- inwoners > 64 jaar	19.190
Lage inkomens	
Bijstandsontvangers	2.590
waarvan:	
- WWB	2.470
- IOAW / IOAZ	120
Uitkeringsontvangers	8.806
waarvan:	
- Bijstandsontvangers	2.590
- WAO/WIA	3.887
- militairen	69
- WAZ	198
- WAJONG	1.159
- WSW	903
Minderheden (overeenkomstig definitie algemene uitkering)	8.089
B. Fysieke structuur	
Oppervlakte gemeente (in ha.)	12.453
Aantal woonruimten(betreft: woningen, recreatiewoningen etc.)	49.228

(Bedragen x € 1.000)	
	Begroting 2014
C. Financiële structuur	
Lokale heffingen waarvan besteding niet gebonden is	33.251
Algemene uitkering gemeentefonds	117.047
Totaal reserves en voorzieningen per 1 januari waarvan:	118.290
- reserves	83.257
- voorzieningen	35.033
Boekwaarde investeringen (geactiveerde kapitaaluitgaven)	426.501
Gehanteerd rentepercentage	5,00%
Totaal langlopende geldleningen (vaste schuld per 1-1-2013)	365.794
D. Woonlastenbepalende kengetallen	
Waarde woningen en niet-woningen waarvan:	14.850.095
- WOZ waarde woningen eigenaren	8.385.633
- WOZ waarde niet-woningen gebruikers	3.232.231
- WOZ waarde niet-woningen eigenaren	3.232.231

Bijlage II Reserves en Voorzieningen

(Bedragen X € 1.000)

Naam reserve / voorziening	Boek- waarde 01-01-2014	Mutaties 2014 Totaal		Boek- waarde 31-12-2014	Mutaties 2015 Totaal		Boek- waarde 31-12-2015	Mutaties 2016 Totaal		Boek- waarde 31-12-2016	Mutaties 2017 Totaal		Boek- waarde 31-12-2017
		Toevoeging	Onttrekking		Toevoeging	Onttrekking		Toevoeging	Onttrekking		Toevoeging	Onttrekking	
I RESERVES													
A ALGEMENE RESERVES	28.781	4.390	1.801	31.370	3.610	1.756	33.225	2.444	1.397	34.272	1.297	1.135	34.434
1 Reserves met een Bufferfunctie													
Algemene Reserve	20.688	2.524		23.213	1.937	359	24.791	700		25.491			25.491
Reserve Nivellering begroting saldi	404		404										
Algemene Grondreserve	7.689	1.866	1.397	8.158	1.673	1.397	8.434	1.744	1.397	8.781	1.297	1.135	8.943
Totaal reserves met een Bufferfunctie	28.781	4.390	1.801	31.370	3.610	1.756	33.225	2.444	1.397	34.272	1.297	1.135	34.434
B BESTEMMINGSRESERVES	54.475	7.157	5.838	55.794	12.358	16.005	52.146	4.456	8.360	48.242	4.264	5.860	46.646
1 Overige Bestemmingsreserves													
Reserve Bovenwijkse voorzieningen	78	3		81	3		84	4		88	4		92
Reserve Cultuur	60			60			60			60			60
Reserve Nieuwbouw stadskantoor	10.635	2.472	1.783	11.324		11.324							
Reserve Parkeergarage Maaswaard													
Reserve Natuur- en Groenproject In en om de stad													
Reserve Dig.tel. Dienstverlening													
Reserve Beeld.kunst openbare ruimte	219		149	70			70			70			70
Reserve GVVP	0			0			0			0			0
Reserve Aangegane verplichtingen GRB	1.891		224	1.667			1.667			1.667			1.667
Reserve Expeditie Venlo													
Reserve Dependance Universiteit Maastricht													
Reserve Brandpreventie Gemeentelijke gebouwen													
Reserve Woonwagenlocaties	66			66			66			66			66
Reserve Kennisinfrastructuur	134		134										
Reserve Actualisering Bestemmingsplan													
Reserve Vrouwenopvang	211			211			211			211			211
Reserve Maatsch.opvang en verslavingszorg	873			873			873			873			873
Reserve Stimuleringsregeling woningbouwprojecten													
Reserve Gebiedsontwikkeling Venlo-Oost	1.500			1.500			1.500			1.500			1.500
Reserve Gebiedsontwikkeling Vossener-Klingerberg	94			94			94			94			94
Reserve Besluit Woninggebonden Subsidies BWS	268		175	93		71	22		1	21		1	20
Reserve Nationaal Actieplan Sport en Bewegen													
Reserve Multifunctionele accomm. A & V	9.334	974		10.308		41	10.266		46	10.220			10.220
Reserve Ontw. Locatie vm Rabobank Arcen	415	18	433	-1			-1			-1			-1
Reserve Spin-off Floriade													
Reserve Kwaliteitsimpuls binnenstad	94		50	44			44			44			44
Reserve Empowermentprojecten													
Reserve Regionale Jeugdwerkloosheidsaanpak													
Reserve Bodem-geluid gelden	1.221	1.021	823	1.419		322	1.097		322	775		322	453
Reserve Gemeenschapshuizen	75			75			75			75			75
Reserve Decentralisatie uitk. Coördinatie ex-gedetineerden													
Reserve Decentralisatie uitk. Vrouwenopvang	143			143			143			143			143
Reserve FLO levensloop brandweerpersoneel	152		141	12			12			12			12
Reserve Bommenregeling		578	578										
Reserve Milieustation	423		42	381		42	339		42	296		42	254
Reserve Kazernekwartier vervr.afschrijving maatschappelijk nut					745		745	3.991	4.736		3.776	3.312	464
Reserve C2C	110			110			110			110			110
Reserve Reorganisatiekosten													
Reserve Decentralisaties	500	1.000		1.500		1.500							
Reserve zwembad De Wisselslag		665		665			665		665				
Totaal overige Bestemmingsreserves	28.496	6.731	4.533	30.694	748	13.300	18.143	3.995	5.813	16.325	3.780	3.677	16.428

(Bedragen X € 1.000)

Naam reserve / voorziening	Boek- waarde 01-01-2014	Mutaties 2014 Totaal		Boek- waarde 31-12-2014	Mutaties 2015 Totaal		Boek- waarde 31-12-2015	Mutaties 2016 Totaal		Boek- waarde 31-12-2016	Mutaties 2017 Totaal		Boek- waarde 31-12-2017
		Toevoeging	Onttrekking		Toevoeging	Onttrekking		Toevoeging	Onttrekking		Toevoeging	Onttrekking	
2 Reserves met een Inkomensfunctie													
Reserve BTW-compensatiefonds	98		98										
Reserves Afschrijving activa	23.481			23.481			23.481			23.481			23.481
Reserve Cumulatieve afschrijving activa	-2.605		575	-3.180		918	-4.099		906	-5.005		894	-5.899
Reserve Kapitaallasten Stads Kantoor					11.324	1.304	10.019		1.190	8.829		1.084	7.745
Totaal reserves met een Inkomensfunctie	20.974		673	20.301	11.324	2.223	29.402		2.096	27.305		1.979	25.327
3 Egalisatiereserves tarief gerelateerd													
Egalisatie Reserve Afvalstoffenheffing	2.504	243	236	2.511	286		2.796	461		3.257	485		3.742
Egalisatie Reserve BTW-compensatie GRP+	235		-38	272		-107	380		-55	435		198	237
Egalisatie Reserve GRP+	1.542		299	1.242		378	865		273	592		-126	718
Totaal Egalisatiereserves tarief gerelateerd	4.280	243	498	4.026	286	270	4.041	461	218	4.284	485	72	4.697
4 Egalisatiereserves exploitatie													
Egalisatieres. Mobiliteit													
Egalisatieres. WMO	26			26			26			26			26
Egalisatieres. Openbare verlichting	573	53		626		212	414		234	180		133	47
Egalisatieres. Verkiezingen	125	130	134	121			121			121			121
Totaal Egalisatiereserves exploitatie	724	183	134	773		212	561		234	327		133	194
5 Saldo van baten en lasten													
Saldo van baten en lasten													
Totaal saldo baten en lasten													
Totaal reserves met inkomensfunctie en egalisatiereserves	25.979	426	1.305	25.100	11.609	2.705	34.004	461	2.548	31.917	485	2.183	30.218
TOTAAL RESERVES	83.257	11.547	7.640	87.164	15.968	17.761	85.371	6.900	9.757	82.514	5.561	6.995	81.080

(BedragenX € 1.000)

Naam reserve / voorziening	Boek- waarde 01-01-2014	Mutaties 2014 Totaal		Boek- waarde 31-12-2014	Mutaties 2015 Totaal		Boek- waarde 31-12-2015	Mutaties 2016 Totaal		Boek- waarde 31-12-2016	Mutaties 2017 Totaal		Boek- waarde 31-12-2017
		Toevoeging	Onttrekking		Toevoeging	Onttrekking		Toevoeging	Onttrekking		Toevoeging	Onttrekking	
II VOORZIENINGEN													
1 Voorzieningen Planmatig Onderhoud													
Voorziening Groot onderhoud Wegen	216	3.188	3.188	216	3.140	3.140	216	3.140	3.140	216	3.140	3.140	216
Voorziening Groot onderhoud Ambtelijke gebouwen	81	320	340	61	173	193	41	173	184	30	173	202	1
Voorziening Groot onderhoud Schoolgebouwen	114	301	301	114	301	294	121	301	308	114	301	300	115
Voorziening Groot onderhoud Sportgebouwen	94	501	488	106	461	475	92	561	556	97	561	565	94
Voorziening Groot onderhoud Parkeergarages	206	210	416		284	227	57	284	283	58	284	329	13
Voorziening Groot onderh.Commer.Cult.Maatschap.Vastgoed	17	532	562	-13	841	824	5	841	776	70	841	885	26
Voorziening onderhoud GRP+	5.318	2.658	3.800	4.176	2.677	4.131	2.722	2.674	4.072	1.324	2.599	2.767	1.156
Voorziening onderhoud Bodemsanering (VOCL)	55	103	120	38	100	110	28			28			28
Voorziening onderhoud kunstwerken in openbare ruimte	40	66	52	54	60	58	57	60	69	48	60	54	55
Totaal voorzieningen Planmatig onderhoud	6.140	7.880	9.269	4.751	8.038	9.451	3.339	8.035	9.388	1.985	7.960	8.242	1.704
2 Voorziening Middelen van derden													
Voorziening collectie Knecht-Drenth	183	37		219	37		256	37		292	37		329
Totaal voorziening Middelen van derden	183	37		219	37		256	37		292	37		329
3 Voorzieningen Overige													
Voorziening Pensioenkst.Wethouders	3.487			3.487			3.487			3.487			3.487
Voorziening Nadelig herwaarderingsres. Grondbedr.	0			0			0			0			0
Voorziening Nadelig exploit.result.Grondbedrijf	23.086	1.397		24.483	1.397		25.880	1.397	5.909	21.368	1.135		22.503
Voorziening FLO	83		65	18			18			18			18
Voorziening Vord.verkoop Vennootschap BV	1.469			1.469			1.469			1.469			1.469
Voorziening Deelneming CBL Vennootschap BV	0			0			0			0			0
Voorziening Deelneming Staat Vennootschap BV	0			0			0			0			0
Voorziening Floriade	64		64										
Voorziening Limburg liquiditeiten fonds	446			446			446			446			446
Voorziening Kredietrisico deelneming TPN-Groot	75	75		150	75		225	75		300	75		375
Totaal Voorzieningen Overige	28.711	1.472	129	30.054	1.472		31.526	1.472	5.909	27.089	1.210		28.299
TOTAAL VOORZIENINGEN	35.033	9.388	9.397	35.024	9.546	9.451	35.120	9.543	15.297	29.366	9.207	8.242	30.331
RESERVES EN VOORZIENINGEN INCL. SALDO BATEN EN LAS	118.290	20.936	17.037	122.189	25.514	27.212	120.491	16.443	25.054	111.880	14.768	15.237	111.411

Bijlage III Gewaarborgde geldleningen

(Bedragen x € 1.000)

Omschrijving onderdeel	Restantbedrag van de geldlening aan het begin van het dienstjaar 2014		Bedrag van de in de loop van het dienstjaar te waarborgen / gewaarborgde geldleningen	Totaalbedrag van de gewone en buitengewone aflossing	Restantbedrag van de geldlening aan het einde van het dienstjaar 2014	
	Totaal	Waarvan door de gemeente gewaarborgd			Totaal (2+3-4)	Waarvan door de gemeente gewaarborgd
	1	2	3	4	5	6
Zorginstellingen	775	775	0	0	775	775
Overige (door de gemeente gesubsidieerde instellingen)	14.509	14.509	0	0	14.509	14.509
Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)						
OLO (borging direct bij WSW)	408.670	408.670	0	0	408.670	408.670
RPF (vrijwaringsleningen)	27.487	27.487	0	0	27.487	27.487
Hypothecaire geldleningen (NHG)	19.461	19.461		0	19.461	19.461
TOTAAL GENERAAL	470.902	470.902	0	0	470.902	470.902

Bijlage IV Investeringsplannen

Vervangingsinvesteringen 2014-2017

(Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	rendabel / onrendabel	E / M	Begin jaar afschr.	Afschr. termijn	Krediet					Kasstromen				Kapitaallasten			
					2013	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Reeds gevoteerde investeringen:																	
Automatisering parkeercontroleurs	R	E	2016	5			100				100				3	25	24
Strada-ticketautomaten (21) uitbr.park.regulering	R	E	2015	10		340				340				9	51	49	48
Herstell. Arsenaal en Roermondsepoort	R	E	2015	40		464				464				12	35	34	34
Vervanging camera's 2015	R	E	2016	5			42				42				1	11	10
Strada-ticketautomaten Venlo (74x)	R	E	2016	10			929				929				23	139	135
Strada-ticketautomaten Antoniuskerk (1x)	R	E	2016	10			13				13					2	2
Nieuwe investeringen:																	
Interieur nieuw bouw stadskantoor en Nedinsco	R	E	2015	15	100	108				208				5	24	24	23
Renovatie w aterveld VHC 2014	R	E	2015	25		55				55				1	5	5	5
Verkeersregelautomaten 2014	O	M	2015	10		175				175				4	26	25	25
Bew egw ijz ering ANWB 2014	O	M	2015	15		45				45				1	5	5	5
Verv. Speelplekken ed 2014	O	E	2015	10		185				185				5	28	27	26
Verv. Vijverbeschoeiingen 2014	O	M	2015	20		31				31				1	3	3	3
Aankoop Hulpmiddelen WVG 2014	O	E	2015	5		750				750				19	188	180	173
Vervanging Servers 2014	O	E	2015	5		50				50				1	13	12	12
Kantoorautomatisering 2014	O	E	2015	5		496				496				12	124	119	114
Reonstr. groenvoorz 2014 A&V	O	M	2015	20		44				44				1	4	4	4
Klantgeleidingssysteem 2014	O	E	2015	5		100				100				3	25	24	23
Publiekrechtelijke beperkingen 2014	O	E	2015	5		50				50				1	13	12	12
Luchtfoto's 2014	O	E	2015	5		48				48				1	12	12	11
Update Oracle 2014	O	E	2015	5		55				55				1	14	13	13
Noodstroom 2014	O	E	2015	5		37				37				1	9	9	9
Landmeetapparatuur 2014	O	E	2015	5		30				30				1	8	7	7
Verv airco computerruimte 2014	O	E	2015	5		25				25				1	6	6	6
Aanpassen sportcomplexen 2014	O	M	2015	10		280				280				7	42	41	39
Camera's binnenstad 2014	O	E	2015	5		18				18					5	4	4
Audio Visuele Middelen 2014	O	E	2015	5		125				125				3	31	30	29
Computers raadsleden	O	E	2015	5		80				80				2	20	19	18
Flexibele stadsafsluitingen 2014	O	E	2015	10		495				495				12	74	72	69
Renovatie kleedaccommodatie FCV-Venlo 2014	O	E	2015	20		217				217				5	22	21	21
Renovatie kleedaccommodatie VVV'03 2014	O	E	2015	20		190				190				5	19	19	18
Renovatie w aterveld VHC 2014	O	E	2015	15		216				216				5	25	24	24
Vervanging Lichte bestelvoertuigen 2014	O	E	2015	5		708				708				18	177	170	163
Vervanging tractoren 2014	O	E	2015	5		70				70				2	18	17	16
Totaal vervangingsinvesteringen					100	5.487	1.084			5.587	1.084			140	1.051	1.164	1.120

Uitbreidingsinvesteringen 2014-2017

(Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	rendabel / onrendabel	E / M	Begin jaar afschr.	Afschr. termijn					Kasstroomen				Kapitaallasten				Overige dekking			
					2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Reeds gevoteerde investeringen:																				
VII Riolering buitengebied 2014	R	E	2015	30	178				178				4	15	15	14				
VII Riolering buitengebied 2015	R	E	2016	30		165				165				4	14	13				
BAG en WKPB system	O	E	2015	5	95				95				2	24	23	22				
Bedrijfshulpverlening 2014	O	E	2015	10	49				49				1	7	7	7				
Expeditie Venlo	O	E	2015	5	350				350				9	88	84	81				
Fred. Hendr. kazerne (Fietsverbinding Spoorbrug)	O	M	2015	25	1.000				1.000				8	27	26	26	700			
Fred. Hendr. Kazerne (Upgrading station Blerick)	O	M	2015	25	1.000				1.000				8	27	26	26	700			
Fred. Hendr. Kazerne (Voetgangersverbinding Stad-MFC)	O	M	2015	25	500				500				5	18	18	17	300			
Fred. Hendr. kazerne (VRI en bew egw ijzering)	O	M	2015	10	1.000				1.000				8	45	44	42	700			
GVVP 2014	O	M	2015	25	500				500				13	45	44	43				
Upgrading Garage /Kunstencentrum	O	E	2015	20	250				250				6	25	24	24				
GVVP 2015	O	M	2016	25		1.600				1.600				40	144	141				
Nieuwe investeringen:																				
Gevonden en verloren voorwerpen	R	E	2015	5	10				10					2	2	2				
Herinrichting w oonw agenlocaties	R	M	2015	nvt	810				810								810			
Kazernekw artier OR fase 2	R	M	2016	div.			6.176				6.176				2.363	2.985				
Omgekeerde afvalinzameling	R	E	2015	10	1.125				1.125				28	169	163	158				
GVVP 2014	R	E	2015	25	1.011				1.011				25	91	89	87				
Blusw atervoorziening 2014	O	M	2015	20	350				350				9	35	34	33				
Herinrichting w oonw agenlocaties	O	E	2015	20	1.911				1.911				48	191	186	181				
Totaal uitbreidingsinvesteringen					10.138	1.765	6.176		10.138	1.765	6.176		173	853	3.306	3.902	3.210			

Investerings Ontwikkelbedrijf 2014-2017

(Bedragen x € 1.000)

Hoofdproject	E / M	Krediet				Dekking via reserve/voorziening				Opbrengst				Overige dekking			
		2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Woningbouw algemeen	E	2.000	2.000	2.000	2.000									2.000	2.000	2.000	2.000
Strategische gelegenheidsaankopen	E	2.500	2.500	2.500	2.500									2.500	2.500	2.500	2.500
Venlo Centrum Zuid (Maaswaard)	E	1.079	660	310	310								1.000				
Revitalisering bedrijventerrein Veegtes	M	918	634	513						2.392	1.099	3.592					
Centrumplan Blerick	M	504	717	1.270				5.909		2.300							
Q4	E	4.484	3.633	1.419	860					4.046	9.273	5.215	541				
Koramic	E	218								141							
Trade Port Noord, Park Zaarderheiken	E	75	25							321	321						
Stalberg	E	486				-272											
FHK grex	E	4.555	4.424	1.570	1.136					6.667	6.384	8.910	5.150				
Masterplan A&V	E	600	600	600	600					600	600	600	600				
		17.419	15.193	10.182	7.406	-272		5.909		16.467	17.677	18.317	7.291	4.500	4.500	4.500	4.500

PLANMATIG ONDERHOUD 2014 - 2017

(Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Krediet				Dekking voorziening			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
GOW (Groot onderhoud Wegen)	1.688	3.140	3.140	3.140	1.688	3.140	3.140	3.140
XI Instandhouding	1.914	2.445	1.949	2.340	1.914	2.445	1.949	2.340
X Watertaken	1.886	1.686	2.123	427	1.886	1.686	2.123	427
Planmatig onderhoud ambtelijke gebouwen	295	193	184	202	295	193	184	202
Planmatig onderhoud schoolgebouwen	301	294	308	300	301	294	308	300
Planmatig onderhoud sportgebouwen	426	475	556	565	426	475	556	565
Planmatig onderhoud Parkeergarages	403	227	283	329	403	227	283	329
Planmatig onderhoud CCM Vastgoed	432	824	776	885	432	824	776	885
Totaal Planmatig Onderhoud	7.346	9.283	9.319	8.188	7.346	9.283	9.319	8.188

Bijlage VI DIGITALE BIJLAGE Lijst Maatschappelijke partners.

Uitgebreide informatie met betrekking tot de in hoofdstuk 6.7 opgenomen maatschappelijke partners is digitaal beschikbaar via de navolgende link op intranet:

http://www.venlo.nl/gemeente_en_beleid/beleid-en-middelen/Pages/default.aspx.